

แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

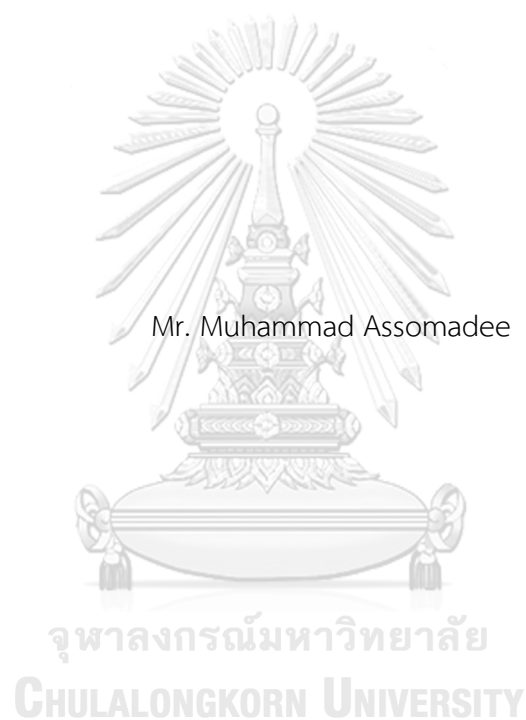
วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

PROPOSED GUIDLINES FOR DEVELOPING ASSALAM NETWORK SCHOOL MANAGEMENT
BASED ON THE CONCEPT OF GOOD MUSLIM CHARACTERISTICS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Management
Department of Educational Policy, Management, and Leadership

FACULTY OF EDUCATION

Chulalongkorn University

Academic Year 2020

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม
	ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
โดย	นายมูฮำหมัด อัสซอมาดีย์
สาขาวิชา	บริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขิวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อุสาโห)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ดร.ฐาปณัฐ อุดมศรี)	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

มูฮำหมัด อ็ชชอมาตี๋ : แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.
(PROPOSED GUIDLINES FOR DEVELOPING ASSALAM NETWORK SCHOOL MANAGEMENT BASED ON
THE CONCEPT OF GOOD MUSLIM CHARACTERISTICS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : อ. ดร.เพ็ญวรา ชูประวัติ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามและกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 2) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 3) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive) กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 37 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสามัญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาศาสนา และตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้น 259 คน เครื่องมือวิจัยคือ แบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการวิจัย แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของร่างแนวทาง สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น ฐานนิยม และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย การบริหารบุคลากรและการบริหารวิชาการ การบริหารบุคลากร ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงานและการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน การบริหารวิชาการประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีมารยาทที่ดีและงดงาม ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง รู้คุณค่าและแบ่งบริหารเวลา และรักษาระเบียบวินัย 2) ความต้องการจำเป็นพบว่า การพัฒนาบุคลากร ในส่วนของการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด การบริหารวิชาการ ในส่วนของการวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด และเมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การรู้คุณค่าและแบ่งบริหารเวลา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุดที่สุด 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย 4 แนวทางหลัก ดังนี้ ด้านการพัฒนาบุคลากร 1) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาคูหา และกลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮ) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและแบ่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย 2) ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและแบ่งบริหารเวลา มีระเบียบวินัย และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง เช่น ความขี้เกียจ โอ้อวด เย่อหยิ่ง เป็นต้น ด้านการบริหารวิชาการ 1) พัฒนาวិธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและแบ่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี 2) พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการคำสอนอิสลามในรายวิชาสามัญและบูรณาการความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าและแบ่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6280121427 : MAJOR EDUCATIONAL MANAGEMENT

KEYWORD: SCHOOL MANAGEMENT, HUMAN RESOURCE DEVELOPMENT, ACADIMIC MANAGEMENT, GOOD MUSLIM CHARACTERISTICS, ASSALAM NETWORK SCHOOLS

Muhammad Assomadee : PROPOSED GUIDLINES FOR DEVELOPING ASSALAM NETWORK SCHOOL MANAGEMENT BASED ON THE CONCEPT OF GOOD MUSLIM CHARACTERISTICS. Advisor: Penvara Xupravati, Ph.D.

This research aims to 1) study the framework of Assalaam Network School Management, and the Good Muslim Characteristics Framework. 2) Analysis of the needs of developing Assalam network school Management based on the concept of good Muslim characteristics. 3) present the proposed guidlines for developing Assalam network school Management based on the concept of good Muslim characteristics. Using descriptive research methods. The sample group was 37 Assalam network school in 3 southern border provinces. There were 259 informants consisting of school director, deputy Director of Human Resources, deputy director of academic affairs, head of department, and student. Data were collected using evaluation form of the conceptual framework, questionnaires and the appropriateness and feasibility assessment form. The data were analyzed by finding percentage, mean, standard deviation, PNImodified, Mode, and Content Analysis.

The research results found that 1) The framework of School Management consists of Personnel administration and academic administration. Personnel administration consists of the personnel development during working hours and the development of personnel after working hours. academic administration consists of the development of curriculum, teaching and learning, assessment and evaluation, education supervision. The framework of Good Muslim Characteristics consists of 10 components: have true and pure faith, Practice the religion according to the example, have good manners and beauty, Willing to learn and excellent intelligence, have good health, can have a good career, benefit others, Overcome one's selfish feelings, Value and good time management, discipline. 2) The needs was found that personnel development In the part of personnel development after working hours has the highest order of needs. academic administration In the part of assessment and evaluation has the highest order of needs. and when considering the Good Muslim Characteristics it was found that knowing the value and good at managing time. has the highest order of needs. 3) the proposed guidlines for developing Assalam network school Management based on the concept of good Muslim characteristics consists of 4 main approaches as follows: Personnel Development 1) Promote the development of personnel outside working hours by allowing personnel to learn on their own study visit and a study group (Halakah) to develop personnel to know their values and to be good at managing their time. Willing to learn and excellent intelligence and discipline. 2) Promote the development of personnel during the operation with special assignments and using a nanny system To develop personnel to know the value and good at managing time discipline and can overcome their own inferiority such as laziness, arrogance, arrogance, etc. Academic administration 1) Develop methods for measuring and evaluating learning outcomes. to be diverse To develop students to know the value and good at managing time. Willing to learn and having excellent intelligence able to overcome their own ambitions and can have a good career. 2) Develop teaching and learning management by focusing on the integration of Islamic teachings in common courses and the integration of contemporary knowledge in religious courses and in extra-curricular activities for students to know the value and to be good at managing their time able to overcome their own ambitions.

Field of Study: Educational Management

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

บรรดาการสรรเสริญทั้งหมดนั้นเป็นเอกสิทธิ์ของอัลลอฮ์ ผู้ทรงอภิบาลแห่งสากลโลก และขอความสันติสุขจงประสบแก่ท่านนบีมุฮัมมัด ผู้ซึ่งเป็นผู้ชี้แนะสู่แนวทางที่เที่ยงตรงและเป็นแบบอย่างอันดีงามแก่มวลมนุษยชาติ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความโปรดปรานและการอนุเมตตาจากเอกองค์อัลลอฮ์ และด้วยความช่วยเหลือจากบรรดาคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัตติ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่สละเวลาอันมีค่าในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ กำลังใจและความช่วยเหลือในการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วง และขอขอบคุณคณาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่ถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์อันมีค่า ทั้งคอยช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และดร.ฐาปณัฐ อุดมศรี กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งให้ความกรุณาและความเมตตาในการเป็นคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาต่าง ๆ ที่ให้คำแนะนำ และความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนฯ ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยทุกท่านที่ได้กรุณาตอบแบบสอบถาม

ขอขอบคุณبابอับดุลเลาะ มามาอามีนะห์ ที่เลี้ยงดูและสนับสนุนข้าพเจ้าด้วยความเอาใจใส่และอดทน และขอขอบคุณครอบครัวอัสซอมาดียรรวมถึงครอบครัวจะปะเกียทุกคน ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้าอยู่เสมอ และที่ลืมไม่ได้ขอขอบคุณภรรยา ฮูดา จะปะเกีย ผู้ที่อยู่เคียงข้าง คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้ข้าพเจ้ามาตลอดระยะเวลาของการศึกษาในระดับปริญญาโทและตลอดไป

สุดท้ายนี้ขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาคในเวลาราชการ รุ่นที่ 57 และเพื่อน ๆ ทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

มุฮัมมัด อัสซอมาดีย

สารบัญ

	หน้า
.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
1.2 คำถามการวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	6
1.4.1 ขอบเขตประชากร	6
1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา	6
1.4.3 ขอบเขตพื้นที่.....	6
1.4.4 ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	7
1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
1.6 นิยามศัพท์	10
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15

ตอนที่ 1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.....	17
1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม.....	17
1.2 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	24
1.3 การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม	24
1.4 สมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม.....	27
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	31
2.1 ความเป็นมาของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	31
2.2 องค์ประกอบของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	34
ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	68
3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร.....	70
3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	104
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	131
4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน	131
4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร.....	132
4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ.....	136
4.4 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	138
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	141
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	141
ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	143
ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	152
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	163
4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	164

4.2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	170
4.3 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	179
4.4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	180
4.5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	195
4.6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	211
4.7 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากแบบสอบถาม	243
4.8 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย	249
4.9 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	279
4.10 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้.....	308
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	315
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	316
5.1.1 กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	316
5.1.2 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	317
5.1.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิม ที่ดี.....	318
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	324

5.2.1 กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี.....	324
5.2.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	327
5.2.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี.....	332
5.3 ข้อเสนอแนะ	338
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	338
5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	340
บรรณานุกรม.....	341
ภาคผนวก.....	351
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	352
ภาคผนวก ข แบบประเมินกรอบแนวคิดและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย	355
ภาคผนวก ค แบบประเมินและผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนว ทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ..	401
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	424
ภาคผนวก จ เอกสารขอความร่วมมือในการวิจัย.....	449
ประวัติผู้เขียน.....	453

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 สังเคราะห์วิธีการพัฒนาบุคลากร.....	88
ตารางที่ 2 สังเคราะห์ข้อบ่งชี้ของการบริหารวิชาการ.....	114
ตารางที่ 3 สรุปรวธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิส ลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	157
ตารางที่ 4 สรุปรวธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	159
ตารางที่ 5 สรุปรวธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	161
ตารางที่ 6 ผลการประเมินกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน.....	164
ตารางที่ 7 ผลการประเมินกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	167
ตารางที่ 8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	171
ตารางที่ 9 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี.....	179
ตารางที่ 10 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม.....	180
ตารางที่ 11 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารโรงเรียน.....	188
ตารางที่ 12 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	193
ตารางที่ 13 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากร	195

ตารางที่ 24 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการนิเทศการศึกษา.....	239
ตารางที่ 25 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่าย อิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากแบบสอบถาม	243
ตารางที่ 26 ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี พิจารณาตามองค์ประกอบของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	249
ตารางที่ 27 สรุปลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี.....	252
ตารางที่ 28 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยผู้วิจัย	256
ตารางที่ 29 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการการบริหารวิชาการ โดยผู้วิจัย	267
ตารางที่ 30 สรุปความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	279
ตารางที่ 31 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ	290

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย	9
ภาพที่ 2 ฮาซัน อัลบันนา.....	32
ภาพที่ 3 คุณลักษณะมุสลิมที่ดี 10 ประการ	64
ภาพที่ 4 ผังโครงสร้างแบบสอบถาม และผังโครงสร้างผู้ตอบแบบสอบถาม	148
ภาพที่ 5 สรุปรอบแนวคิดการวิจัย.....	169

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

จากสภาพสังคมปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้วัฒนธรรมต่างประเทศได้เข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทย โดยเฉพาะในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ภาษา และวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และปัญหาเศรษฐกิจในพื้นที่ที่เกิดขึ้น รวมถึงการรับรู้และเข้าใจหลักคำสอนของศาสนาอิสลามที่ผิดเพี้ยนไปจากความเป็นจริง จึงทำให้เด็กเยาวชนซึมซับแนวคิดและกระแสนิยมบางอย่างเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิต ซึ่งบางอย่างเป็นสิ่งที่ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และไม่ถูกต้องตามหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ขึ้นมา ที่ส่งผลกระทบต่อตัวเด็กเยาวชน ทำให้มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมตามวัยและครรลองของศาสนาอิสลาม ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เป็นอันตรายต่อชีวิต เช่น ปัญหายาเสพติด บุหรี่ การพนัน การติดเกม การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น การตกเป็นเหยื่อการบริโภควัตถุอันตราย การใช้ความรุนแรง การทะเลาะวิวาท เป็นโรคทางจิตเวชมากยิ่งขึ้น และการมีส่วนร่วมในการสร้างสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ในปัจจุบัน โดยมีผลการศึกษาของนักวิชาการหลายท่านพบว่าเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีพฤติกรรมก้าวร้าวจำนวนร้อยละ 22.3 มีพฤติกรรมรุนแรงร้อยละ 20.7 (ดลมนรรัตน์ บากา และเกษตรชัย และทีม, 2552) เยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ตกอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วง เช่น ภัยยาเสพติดที่กำลังระบาด ภัยจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่บั่นทอนคุณภาพการศึกษา ตลอดจนความพยายามของขบวนการผู้ก่อความไม่สงบที่แทรกซึมเข้าสู่สถานศึกษาเผยแพร่ความคิดและชักจูงเข้าร่วมขบวนการ สิ่งเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะส่งผลกระทบต่ออนาคตของเยาวชนเองแต่หมายถึงอนาคตของประเทศชาติอีกด้วย (กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า, 2556) นอกจากนี้สถาบันครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยที่เล็กที่สุด แต่มีความสำคัญมากที่สุด ก็มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคมและเศรษฐกิจ พ่อแม่ต้องไปทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ไม่มีเวลาอบรมสั่งสอนดูแลใกล้ชิดลูก ทำให้เด็ก ๆ เรียนรู้ชีวิตด้วยตนเองจากสังคมนอกบ้าน และอาจถูกชักจูงไปในทางที่เสื่อมเสีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2560)

แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นรูปแบบแนวทางหรือหลักสูตรในการดำเนินงาน ซึ่งอ้างอิงจากหลักการศาสนาอิสลามจากอัลกุรอานและฮะดีษนบี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละระดับของมุสลิมทั่วโลก โดยมีทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับองค์กร และระดับสังคม ซึ่งแนวทางการปฏิบัติในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไป โดยเป้าหมายของการวางแผนทางการปฏิบัติในระดับปัจเจกบุคคล คือ เพื่อให้มุสลิมทุกคนเป็นคนดี อยู่บนพื้นฐานของหลักการศาสนาที่ถูกต้องและสามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป (ฮาซัน อัล บันนา, 1930) ซึ่งสอดคล้องกับ (สถาบันอิสลาม, 2563) ที่กล่าวว่า เป้าหมายของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เพื่อพัฒนาสมาชิกองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจในหลักคำสอนพื้นฐานอิสลามทั้งด้านหลักการศรัทธา(อะกีดะฮฺ) หลักการกฎหมายอิสลาม(ชะรีอะฮฺ) จรรยาบรรณและมีการปฏิบัติตนตามหลักการคำสอนพื้นฐานอิสลาม และมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพตนเองเพื่อให้เกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีงามและมีอัตลักษณ์อิสลามขั้นพื้นฐาน เนื่องจากศาสนาอิสลามเป็นระบบการดำเนินชีวิตที่ครอบคลุมในกิจการทุกด้านของมุสลิม

อิสลามไม่เพียงแต่จะเป็นเรื่องความศรัทธาในพระเจ้าเท่านั้น อิสลามมิใช่ศาสนาที่สนับสนุนให้ศาสนิกชนปลีกแยกตนเองออกไปอยู่อย่างสันโดษ ปฏิเสธความต้องการพื้นฐานอันเป็นธรรมชาติของตน แต่อิสลามให้มองชีวิตอย่างมีค่า มีความหมาย และมีเกียรติ ดังนั้น มุสลิมทุกคนไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของประเทศไทยหรือโลกใบนี้ก็ต้องครองตนและดำรงชีวิตตามแนวทางของหลักการศาสนาอิสลามตลอด 24 ชั่วโมงที่ เรียกว่า วิถีอิสลาม หรือ วิถีมุสลิม ดังนั้นในงานวิจัยนี้จะพูดถึงแนวทางปฏิบัติในระดับปัจเจกบุคคล เพื่อเป้าหมายการเป็นมุสลิมที่ดีตามหลักการบนพื้นฐานของศาสนาอิสลาม โดยแนวคิดนี้ได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่คนมุสลิมในปัจจุบัน และหลายโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนในรูปแบบโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามได้นำแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมาใช้ในการอบรมขัดเกลาผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียน ให้เป็นมุสลิมที่ดีต่อไป โดยเฉพาะในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ได้นำแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังนั้น แนวคิดการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นมุสลิมที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีตามแบบฉบับของศาสนาอิสลาม ก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นได้ โดยสามารถแบ่งคุณลักษณะของมุสลิมที่ดี ได้เป็น 10 ประการด้วยกัน ประกอบด้วย 1) มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะฮ์) 2) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะฮ์) 3) มีมารยาทที่ดีและงดงาม 4) ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ 5) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง 6) สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี 7) สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง 9) รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และ 10) รักษาระเบียบวินัย

(ฮาซัน อัล บันนา, 1930) โดยการนำคุณลักษณะเหล่านี้ไปปรับใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน โดยเฉพาะงานการบริหารบุคลากรและงานการบริหารวิชาการของโรงเรียน

โรงเรียนนับเป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนในพื้นที่ ซึ่งพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อันประกอบไปด้วย จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม มีขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต ภาษา และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประชาชนส่วนอื่นของประเทศ โดยเฉพาะในเรื่องของการศึกษา พบว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนมุสลิมได้ศึกษาเรียนรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ในขณะเดียวกัน หน่วยงานทางการศึกษามีความพยายามที่จะจัดการศึกษาให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาเรียนรู้ดังกล่าว เนื่องจากมีความตระหนักว่าการจัดการศึกษาให้ สอดคล้องกับขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม และอัตลักษณ์ในพื้นที่นั้น ควรจัด การศึกษาที่ประกอบไปด้วยวิชาสามัญและศาสนา เนื่องจากศาสนาอิสลามมิได้แยกความรู้ระหว่าง ทางโลกและทางธรรมออกจากกัน โดยมุสลิมต้องอาศัยความรู้ทั้งสองประเภทเพื่อปฏิบัติควบคู่กันไป โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการพัฒนาเยาวชนที่มีอายุ ระหว่าง 12 – 18 ปี ให้มีความเจริญงอกงามตามจุดมุ่งหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 (นันทพงศ์ พฤษชาศิริรัตน์, 2546) ดังนั้น โรงเรียนจึงเป็นหนึ่งในสถาบันทางสังคมที่มี ความสำคัญในการอบรมสั่งสอน ปลูกฝังคุณค่า ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับ เด็กและเยาวชน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะมีบริบทที่แตกต่างจากโรงเรียนทั่ว ๆ ไป โดยจะ มีการเรียนการสอนในรายวิชาสามัญและรายวิชาศาสนาอิสลามควบคู่กันไป บุคลากรและนักเรียนใน โรงเรียนต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในหลักการศาสนาอิสลามอยู่เสมอ ทั้งในเรื่องของการดำเนินชีวิตและการ การปฏิบัติศาสนกิจต่าง ๆ รวมถึงคุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ ที่อิสลามส่งเสริมให้ปฏิบัติ โดยโรงเรียนจะ นำหลักการอิสลามมาปรับใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ ของโรงเรียน

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม เป็นเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนสอนศาสนา อิสลามควบคู่วิชาสามัญในประเทศไทย โดยมีโรงเรียนสมาชิกทั้งหมดทั่วประเทศ 61 โรงเรียน และมี เป้าหมาย คือ 1) เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานและการจัดการของโรงเรียนที่เป็น สมาชิกของเครือข่าย 2) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและความเป็นมืออาชีพของบุคลากรของโรงเรียน และเครือข่ายด้วยกระบวนการที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 3) เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับ พันธมิตรทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา กับหน่วยงานองค์กรสถาบันต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ (เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม, 2562) โดยมีเป้าหมายสูงสุดร่วมกัน คือ ห้าม

ปรามความชั่วและสั่งใช้ความดี อันหมายรวมถึงการอบรมขัดเกลานักเรียนและบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา โดยใช้แนวคิดในการอบรมสั่งสอน บริหารสถานศึกษาและการดำเนินชีวิตตามครรลองของอิสลาม ซึ่งมีคำสอนและแบบอย่างจากอัลกุรอานและอัซซุนนะห์แบบอย่างของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซ.ล.) เพื่อให้ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามทุกคนหรือมุสลิมทุกคน เป็นมุสลิมที่มีคุณภาพ มีคุณลักษณะของมุสลิมที่ดี โดยเป้าหมายนี้ประสงค์ให้เกิดกับมุสลิมทุกคน ครอบคลุมถึงนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนทุกคน

การบริหารบุคลากรและการบริหารวิชาการมีความสำคัญและมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาพึงใส่ใจ การบริหารบุคลากรในโรงเรียนโดยเฉพาะการพัฒนา “ครู” เป็นสิ่งจำเป็น เพราะครูเป็นบุคคลที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพของนักเรียน ครูถือว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในหลากหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านวิชาการความรู้และด้านความคิดทัศนคติไปจนถึงวิถีการใช้ชีวิต บทบาทและความสำคัญของครูที่นอกเหนือจากเรื่องวิชาการคือเรื่องของการเสริมสร้างคุณลักษณะต่างๆของผู้เรียนในแง่ความฉลาดในการใช้ชีวิตในสังคมและการเรียนรู้อารมณ์ของตัวเองเพื่อที่จะรู้จัก เข้าใจตัวเองและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสันติ ครูจึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการปลูกฝัง อบรมในแง่ของคุณธรรม จริยธรรม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นและการจัดการด้านอารมณ์ (Noddings, 1992) การจะผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพได้นั้น จึงต้องเริ่มจากครู โดย Marzano ทำการศึกษาและพบว่านักเรียนจะประสบความสำเร็จได้นั้นขึ้นอยู่กับการสอนของครู (Marzano, 2000) แต่การพัฒนาครูที่ผ่านมานั้นเกิดจากรูปแบบการพัฒนาที่ไม่ตรงตามความต้องการของครู ระยะเวลาการพัฒนาสั้น ทำให้การเรียนรู้ไม่ต่อเนื่องและไม่ยั่งยืน เนื้อหาการพัฒนาไม่เหมาะสม เน้นหลักการและทฤษฎีมากจนครูไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ (อมรวิรัช นาคทรพรพ, 2546) เนื่องจากครูมีบทบาทหน้าที่ไม่เพียงแค่การให้วิชาความรู้กับนักเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมและเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนด้วย การพัฒนาครูจึงนำไปสู่คุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียน ซึ่งการศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามคว่วิชาสามัญมีจุดมุ่งหมายที่จะหล่อหลอมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกมิติ ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ (เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม, 2562) ให้มีความรู้คู่คุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) มีการกำหนดเป้าหมาย (ข้อ 4.3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการ

พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติ และในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้านและมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อุดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ดังนั้น เมื่อโรงเรียนรับบุคลากรครูเข้าปฏิบัติงาน จำเป็นต้องพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูเข้าใจวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและวัฒนธรรมของโรงเรียน จะได้สามารถปรับตัวและปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องกับ ทิศทางของโรงเรียน นำไปสู่การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนานักเรียนต่อไป การบริหาร บุคลากรจึงเชื่อมโยงกับการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการบริหารสถานศึกษา เพราะ เป้าหมายของโรงเรียนคือ การจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพเพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน (เพ็ญวรา ชูประวัติ, 2562) โดยจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการ คือ การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2550)

จากปัญหาของนักเรียนในช่วงที่เป็นเด็กและเยาวชนดังกล่าวข้างต้น และจากการสนับสนุนให้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย คุณธรรม และจริยธรรมของแผนระดับชาติต่าง ๆ และ ความเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นจากพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศโดยเฉพาะด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของ พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีประชากรมากกว่าร้อยละ 70 นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งการ ดำเนินงานการบริหารวิชาการและบริหารบุคลากรที่ยังไม่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาของนักเรียน ตามสภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในปัจจุบันได้ จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เพื่อให้ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและ วางแผนในระดับสถานศึกษาในการปฏิบัติงานเพื่อให้การดำเนินงานการบริหารวิชาการและการ บริหารบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังนั้น การมีแนวทางการพัฒนาการบริหารบุคลากรและการ บริหารวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จะมีส่วนช่วยในการ บริหารงานบุคลากรและบริหารวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มสูงขึ้น และ ใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำรูปแบบการบริหาร บุคลากรและการบริหารวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ไป ใช้ในโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในการสร้างผู้เรียนให้มีคุณภาพ และเป็นผู้สืบทอดบนหน้าแผ่นดินในการช่วยเหลือสังคม และประเทศชาติต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1. กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร
2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นอย่างไร
3. แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังต่อไปนี้

1.4.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 41 โรงเรียน

1.4.2 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีขอบเขตเนื้อหา 2 ขอบเขต คือ การบริหารโรงเรียน และแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.4.3 ขอบเขตพื้นที่

3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส

1.4.4 ขอบเขตระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

เดือนกันยายน 2563 จนถึง เดือนกรกฎาคม 2564

1.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี” แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. การบริหารโรงเรียน

ผู้วิจัยได้เลือกวิธีการบริหารโรงเรียนจากแนวคิดรูปแบบการบริหารโรงเรียนของ พงษ์ลิขิตเพชรผล (2562) และกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ประกอบด้วย การบริหารบุคลากร และการบริหารวิชาการ

1.1 การบริหารบุคลากร

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์วิธีบริหารบุคลากรจากแนวคิดรูปแบบการบริหารบุคลากรในสถานศึกษาของ สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563,) อรรถพล อนันตวรสกุล (2560), สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559), กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพฐ (2553 อ้างถึงใน จิราภรณ์ ไข่มุก, 2560), Dessler (2012) และCasterter and Young (2000 อ้างถึงใน จันทน์ ต้นสกุล, 2558) โดยสามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1.1.1 การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน มี 5 วิธี ได้แก่

1.1.1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง

1.1.1.2 การชี้แนะหรือการสอนงาน

1.1.1.3 การมอบหมายงานพิเศษ

1.1.1.4 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

1.1.1.5 วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ

1.1.2 การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน มี 3 ได้แก่

1.1.2.1 การอบรมและสัมมนา

1.1.2.2 การศึกษาดูงาน

1.1.2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.2 การบริหารวิชาการ

ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดขอบข่ายของการบริหารวิชาการในสถานศึกษาของ เพ็ญวรา ชูประวัตติ (2562), ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557), สมาน อัสวภูมิ (2551), รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2550), กระทรวงศึกษาธิการ (2550), กมล ภูประเสริฐ (2544), กิติมา ปรีดีติลล (2532) และ สัจด์ อุทรานันท์ (2530) ได้แก่

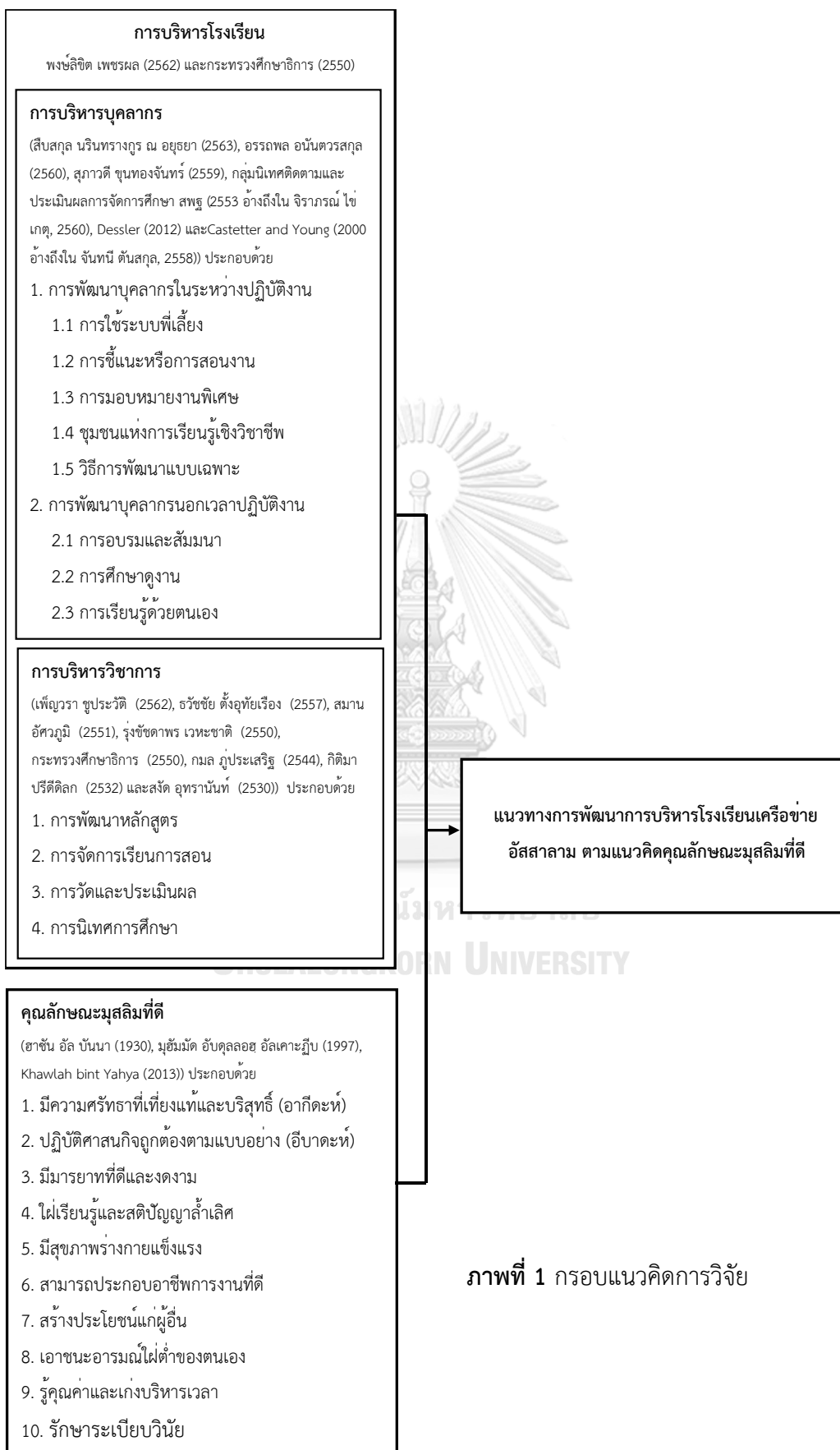
- 1.2.1 การพัฒนาหลักสูตร
- 1.2.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.2.3 การวัดและประเมินผล
- 1.2.4 การนิเทศการศึกษา

2. แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จาก ฮาซัน อัลบันนา (1930), มุฮัมมัด अबดุลลอฮ อัลเคาะฎิบ (1997) และ Khawlah bint Yahya (2013) ประกอบด้วย

- 2.1 มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์)
- 2.2 ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)
- 2.3 มีมารยาทที่ดีและงดงาม
- 2.4 ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ
- 2.5 มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
- 2.6 สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี
- 2.7 สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น
- 2.8 เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง
- 2.9 รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา
- 2.10 รักษาระเบียบวินัย

โดยสามารถแสดงกรอบการวิจัยได้ดังนี้

1.6 นิยามศัพท์

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีหรือรูปแบบในการดำเนินชีวิตสำหรับบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามคำสอนของศาสนาอิสลามที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอาน และอซซุนนะห์ ที่ผ่านการนำเสนอของเซค ฮาซัน อัลบันนา ซึ่งประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) 2) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) 3) มีมารยาทที่ดีและงดงาม 4) ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ 5) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง 6) สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี 7) สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง 9) รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และ 10) รักษาระเบียบวินัย

มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) หมายถึง การศรัทธาต่อพระเจ้าองค์เดียว (อัลลอฮ์) ศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์ (รอซูล) ศรัทธาต่อบรรดาเทวทูตของพระองค์ (มะลาอิกัต) ศรัทธาต่อคำภีร์อัลกุรอาน ศรัทธาต่อวันปรโลก (อาคีรัต) และศรัทธาต่อการกำหนดสภาวะการณ์ของพระองค์ (ตักฎีร) โดยออกห่างจากการตั้งภาคี และไม่กราบไหว้บูชาสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์

ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะห์) ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เช่น การละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการบริจาคทาน (ซากาต) และสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (ซุนนะห์) เช่น การขอพร (ดุอาอ) การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน และอื่น ๆ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์และทำตามแบบอย่างที่ถูกต้องจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.) รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งหมด เช่น การแต่งกาย อาหารการกิน และอื่น ๆ

มีมารยาทที่ดีและงดงาม หมายถึง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ใจกว้าง ให้อภัยผู้อื่น อดทนไม่โกรธง่าย เมตตาผู้น้อยให้เกียรติผู้ใหญ่ ยุติธรรมและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัตย์จริง รักษาสัญญา ไม่โกหก ไม่พูดจาวาไรและนินทาผู้อื่น มีระเบียบวินัย ตามแบบอย่างการปฏิบัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)

ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ หมายถึง มีความพยายาม ตั้งใจ จริงจัง แน่วแน่ ในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ลึกซึ้งและเข้าใจเป็นอย่างดี ในศาสตร์ความรู้ของศาสนาอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพของตนเอง

มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง หมายถึง มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดของร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า และที่พักอาศัยเป็นอย่างดี หมั่นเอาใจใส่ ดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างดี พักผ่อนให้เพียงพอและห่างไกลจากอาหารการกินที่ไม่ดีทั้งหลาย รวมถึงปฏิบัติตามศาสนบัญญัติในเรื่องของการรักษาสุขภาพและรักษาความสะอาดต่าง ๆ

สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี หมายถึง มีอาชีพการงานที่ดี มั่นคง สุขจิต และมีความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพการงานของตนเองเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้ และทักษะต่าง ๆ ในสาขาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ พยายามหาโอกาสต่อยอดในอาชีพการงานอยู่เสมอ

สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ลำบากมากกว่าตนเอง และเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ผู้อื่น ด้วยความบริสุทธิ์ใจและสุดความสามารถ ร่วมมือกับผู้อื่นในการช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสุดความสามารถ

เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง หมายถึง การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ด้วยการระงับ ละทิ้ง และออกห่างจากการทำความชั่วและสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางร่างกาย และอารมณ์ความคิดในจิตใจ

รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา หมายถึง ตระหนักอยู่เสมอว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบศาสนกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา

รักษาระเบียบวินัย หมายถึง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของร่างกาย เสื้อผ้า ที่พักอาศัย และสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาในภาระหน้าที่ต่าง ๆ เป็นอย่างดี เตรียมพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและจัดลำดับความสำคัญที่ดี

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารบุคลากรและการบริหารวิชาการ ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารบุคลากร หมายถึง การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน

การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การมอบหมายงานพิเศษ ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ และวิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การใช้ระบบพี่เลี้ยง หมายถึง การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การชี้แนะ การสอนงาน หมายถึง การที่ผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การมอบหมายงานพิเศษ หมายถึง การมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามรับผิดชอบ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ หมายถึง วิธีการพัฒนาครูแบบเฉพาะที่ใช้อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่ เข้ารับการพัฒนาได้ ประกอบด้วย การอบรมและสัมมนา การศึกษาดูงาน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การอบรมและสัมมนา หมายถึง วิธีการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิด และประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกันตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การศึกษาดูงาน หมายถึง การพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่บุคลากรสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

โรงเรียนเครือข่ายอัสسالาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสسالาม หรือ Assalam Smart School Association : ASSA ภายใต้การนำโดยสถาบันอัสسالาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จังหวัดปัตตานี

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยทำให้เกิดแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสسالาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโรงเรียนได้แก่

1. ผู้บริหารการศึกษาในระดับเครือข่ายอัสسالาม สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายการบริหารโรงเรียนในเครือข่าย ทำให้บุคลากรและผู้เรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
2. ผู้บริหารโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญ มีแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายการบริหารตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีในบริบทสถานศึกษาของตน
3. ครูและบุคลากรในโรงเรียนเครือข่ายอัสسالาม ได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน และสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเป็นมุสลิมที่ดี
4. นักเรียนในโรงเรียนเครือข่ายอัสسالามได้รับการอบรมสั่งสอนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
5. เมื่อบุคคลมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีจะสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา ค้นคว้าทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีสาระสำคัญประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

ตอนที่ 1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

- 1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- 1.2 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- 1.3 การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
- 1.4 สมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

- 2.1 ความเป็นมาของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
- 2.2 องค์ประกอบของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

- 3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร
 - 3.1.1 ความหมายของการบริหารบุคลากร
 - 3.1.2 ความสำคัญของการบริหารบุคลากร
 - 3.1.3 ขอบข่ายของการบริหารบุคลากร
 - 3.1.4 การพัฒนาบุคลากร
- 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
 - 3.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ
 - 3.2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ
 - 3.2.3 จุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการ
 - 3.2.4 ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน
- 4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร
- 4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ
- 4.4 งานวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนเครือข่ายอิสลามเป็นความร่วมมือของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นการทำความเข้าใจโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม จึงต้องทำความเข้าใจกับโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก่อนเป็นลำดับแรก โดยรายละเอียดของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีดังนี้

1.1 ความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

อารงค์ สุทธาศาสตร์ (2519), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2528), โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์ (2528), เรวดี กระโหมวงค์ และคณะ (2546), และอิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต และนุมาน หะยีมะแซ (2553) ได้กล่าวเกี่ยวกับความเป็นมาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไว้ว่า พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (2550) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนตามมาตรา 15(1) และ 15(2) แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน (2525) ปัจจุบันเป็นโรงเรียนเอกชนในระบบแห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 โดยดำเนินการจัดการเรียนการสอนวิชาอิสลามศึกษาควบคู่วิชาสามัญ ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถาบันการศึกษาที่มีพัฒนาการอันยาวนาน เป็นที่รู้จักกันดีในนาม “ปอเนาะ” ตั้งอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะจังหวัด ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ดำเนินการสอนและบริหารจัดการโดยโต๊ะครู ส่วนหลักสูตรการเรียนการสอนอาศัยความชำนาญการเฉพาะทางของโต๊ะครู ระยะเวลาของการศึกษาในระบบปอเนาะไม่มีการกำหนดที่แน่นอนว่าเมื่อใดจึงจะสำเร็จการศึกษา เนื้อหาวิชาที่ใช้สอนเป็นวิชาศาสนาเพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนใช้ภาษามลายู ไม่มีการสอนวิชาสามัญและภาษาไทย ต่อมารัฐจึงพิจารณาปรับปรุง ปอเนาะโดยกำหนดให้มีการส่งเสริมและโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในปี พ.ศ. 2526 เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2525

ประกิจ ประจนปัจจนึก (2516), รุ่ง แก้วแดง (2511) กล่าวว่า การแปรสภาพของปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในปี พ.ศ. 2508 มีผลสืบเนื่องจากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้วางโครงการพัฒนาการศึกษาทั่วประเทศในปี พ.ศ. 2501 โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 12 ภาค ในส่วนของภาคการศึกษา 2 ได้มอบหมายให้จังหวัดยะลามีหน้าที่รับผิดชอบดูแลการพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยคณะกรรมการการพัฒนาการศึกษาในครั้งนี้ได้มุ่งประเด็นการพิจารณาเกี่ยวกับการศึกษาในรูปแบบของ “ปอเนาะ” ผลการพิจารณาดังกล่าวได้มีความเห็นพ้องกันว่า ปอเนาะมีระบบการจัดการศึกษาที่ล้ำหลัง และมีผลต่อความมั่นคงของชาติบ้านเมือง

สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 (2548) ให้ข้อมูลว่า คณะกรรมการการพัฒนาการศึกษาจึงมีข้อตกลงในการจัดระเบียบว่าด้วยการปรับปรุง “ปอเนาะ” โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ประการ คือ 1) เพื่อให้ปอเนาะจดทะเบียน อันหมายถึงการยอมรับแนวทางการปรับปรุงการศึกษาในอนาคต 2) เพื่อปรับปรุงอาคาร สถานศึกษา และบริเวณจัดทำถนนเข้าสู่ปอเนาะ และจัดทำป้ายชื่อปอเนาะ 3) เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและหลักสูตร โดยจัดสอนให้เป็นชั้น จัดสอนภาษาไทยและจัดสอนวิชาซึ่งตามความต้องการและความพร้อม และ 4) เพื่อจัดให้มีการประเมินผลการสอนชั้นตัวประกอบ กระทรวงศึกษาธิการจะมอบให้จังหวัดและภาคการศึกษา 2 ดำเนินการ

สำนักผู้ตรวจราชการประจำเขตตรวจราชการที่ 12 (2548) , กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ให้ข้อมูลว่า ผลการประชุมสัมมนาดังกล่าว รัฐได้หันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาปอเนาะเป็นกรณีพิเศษ และได้กำหนดนโยบายต่าง ๆ เป็นระยะ ๆ ดังนี้

ระยะที่ 1 พ.ศ. 2504 - 2508 ระยะการออกระเบียบว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะ และให้ปอเนาะยื่นเรื่องขอจดทะเบียน

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคการศึกษา 2 พ.ศ. 2504 โดยมีสาระสำคัญของระเบียบ ดังนี้

1. ปอเนาะใดที่มีความสนใจที่จะปรับปรุงกิจการให้ยื่นเรื่องขอจดทะเบียนต่อทางราชการ
2. ปอเนาะใดที่จัดกิจการด้านการสอนได้ดี จะได้รับการอุดหนุนจากกระทรวงศึกษาธิการ
3. ให้ปอเนาะที่จดทะเบียนแล้ว จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร ทั้งวิชาศาสนา สามัญ และวิชาชีพ

ผลจากการใช้ระเบียบนี้ ปรากฏว่าเมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2507 มีปอเนาะภายใต้การดูแลของภาคการศึกษา 2 ได้มาจดทะเบียนกับทางราชการ จำนวน 171 แห่ง ซึ่งรัฐบาลได้ส่งเสริม สนับสนุน และให้การช่วยเหลือด้านอาคารสถานที่ หลักสูตรการสอน และการวัดผลประเมินผล โดยให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในภาคการศึกษา 2 พ.ศ. 2504 ทุกประการ

ระยะที่ 2 พ.ศ. 2509 - พ.ศ. 2511 ระยะการแปรสภาพปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอน ศาสนาอิสลาม

ในปี พ.ศ. 2508 รัฐบาลได้อนุมัติให้ปอเนาะที่ได้จดทะเบียนแล้วตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 - 2508 ได้แปรสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 เพื่อที่จะควบคุมและปรับปรุงให้ปอเนาะเป็นสถานศึกษาศาสนาให้มีสภาพที่ดีขึ้น โดยมีกรมการศึกษานานาชาติ จัดให้มีอาคารเรียนเอกเทศ สอนวิชาศาสนาควบคู่กับวิชาสามัญเท่านั้น จึงจะได้รับการ

ส่งเสริมและสนับสนุนจากทางรัฐ ในขณะที่ด้วยกันรัฐก็ได้ห้ามจัดตั้งปอเนาะขึ้นใหม่ตามข้อเสนอของสภาความมั่นคงแห่งชาติ จึงทำให้ปอเนาะในเขตจังหวัดชายแดนภาคใต้และจังหวัดพัทลุง นครศรีธรรมราช พังงา กระบี่ ตรัง หนอง และภูเก็ต เข้ามาเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2497 และสนับสนุนโครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอน ศาสนาอิสลาม ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2513 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนการสอนทั้งวิชาศาสนาและสามัญให้มีประสิทธิภาพ

การที่มีมติรัฐมนตรีได้ห้ามการจัดตั้งปอเนาะขึ้นใหม่ตามข้อเสนอแนะของสภาความมั่นคงแห่งชาติดังกล่าว มิได้ทำให้ปอเนาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องยุติดำเนินการจัดตั้งและหยุดทำการสอนแต่อย่างใด อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนอิสลามเป็นวิถีชีวิตอันเป็นเป้าหมายหลักและแก่นแท้แห่งชีวิตของมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบกับกับอิสลามถือว่าการศึกษาคือหัวใจของชีวิต (วาญิบ) เห็นว่ามุสลิมทุกคน และสถานที่จัดการเรียนการสอนที่มีบทบาทมากที่สุดสมัยดังกล่าวคือปอเนาะ ในขณะที่สถาบันศึกษาปอเนาะก็ยังมีบทบาทสำคัญต่อสังคมมุสลิมอย่างมากในปัจจุบัน ดังนั้น การห้ามมิให้จัดตั้งปอเนาะและหยุดทำการสอน ผู้วิจัยมองว่าคงกำหนดได้ในเชิงนามธรรมเท่านั้น แต่ในเชิงรูปธรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมการเรียนรู้แห่งอิสลามเป็นสิ่งที่ต้องอยู่คู่กับวิถีชีวิตของมุสลิมตลอดไป ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งปอเนาะหรือไม่จัดตั้งก็ตาม อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นสังขธรรมแห่งชีวิตของมุสลิมทุกคน

การดำเนินการแปรสภาพปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการให้การอุดหนุนแก่โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามภาคใต้ ภายใต้โครงการปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์ โดยเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2508 – 2517 มีสาระที่สำคัญ ดังนี้

1. ให้เงินจำนวนหนึ่งในปีแรกที่ขอจัดตั้ง
2. ให้ครูช่วยสอนวิชาสามัญ โดยใช้เกณฑ์จำนวนนักเรียน คือ
 - 1) นักเรียน 50 - 149 คน ให้ครู 1 คน
 - 2) นักเรียน 150 - 229 คน ให้ครู 2 คน
 - 3) นักเรียน 300 - 499 คน ให้ครู 3 คน
3. ให้เงินทุนทุกปี
4. ให้มีการผ่อนผันเรื่องคุณสมบัติบางประการของเจ้าของ ผู้จัดการ ครูใหญ่และครู โดยผ่อนผันไม่ต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์

การดำเนินงานปรับปรุงปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราชภัฏสอนศาสนาอิสลามของทางราชการ อาจแบ่งได้ 2 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่งเป็นการดำเนินงานแปรสภาพปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราชภัฏ เพื่อให้มาอยู่ในความควบคุมของทางราชการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนราชภัฏ ส่วนระยะที่สองเป็นการเร่งรัดปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนและการบริหารจัดการโรงเรียน พร้อมทั้งให้การอุดหนุนทางด้านการเงิน การจัดส่งครูไปช่วยสอนวิชาสามัญ การให้อุปกรณ์การเรียนการสอน การนิเทศ การศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรแบบเรียนทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญ และอื่น ๆ

อย่างไรก็ตาม หลังจากเหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547 ปอเนาะได้รับความสนใจจากภาครัฐอีกครั้ง โดยเฉพาะมีการกล่าวหาว่าปอเนาะเป็นแหล่งก่อความไม่สงบดังที่เคยเกิดขึ้นในอดีต รัฐจึงได้มีความพยายามที่จะจัดระเบียบปอเนาะอีกครั้ง จึงเปิดโอกาสให้ปอเนาะได้จดทะเบียน ด้วยความสมัครใจ และจากการจดทะเบียนปอเนาะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน จึงถือเป็นมิติใหม่ของการศึกษาในระบบปอเนาะ และคำว่า “ปอเนาะ” ในอดีตได้ถูกเปลี่ยนเป็นชื่อใหม่ว่า “สถาบันศึกษาปอเนาะ” ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา

จึงสามารถจะสรุปได้ว่า จากเหตุการณ์ความไม่สงบในปี พ.ศ. 2502 และปี พ.ศ. 2547 เป็นสัญญาณที่บ่งบอกให้รัฐต้องเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน และดูแลสถาบันศึกษาปอเนาะอย่างจริงจัง ดังนั้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - พ.ศ. 2551 สถาบันศึกษาปอเนาะจึงได้อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกลุ่มส่งเสริมการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในแต่ละจังหวัด ต่อมาในปลายปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบัน ก็ได้โอนการกำกับดูแล ส่งเสริมและสนับสนุนไปยังสำนักงานการศึกษาเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบสถาบันศึกษาปอเนาะโดยตรง จัดตั้งขึ้นตามประกาศมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2551 รับทราบรายงานผลการประชุมของคณะกรรมการเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (กพต.) ในคราวประชุมครั้งที่ 3/2551 เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 ในเรื่องการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีมติให้จัดตั้งสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอ เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กระทรวงศึกษาธิการจึงจัดตั้ง สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดในจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล และสงขลา และสำนักงานการศึกษาเอกชนอำเภอในทุกอำเภอของจังหวัดยะลา ปัตตานี นราธิวาส มีฐานะเป็นสำนักภายในสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ระยะที่ 3 พ.ศ. 2512 - พ.ศ. 2514 ระยะการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราชภัฏสอนศาสนาอิสลาม การปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราชภัฏสอนศาสนาอิสลามในระยะนี้ เป็นการสนับสนุนควบคู่กับการปรับปรุง

ระบบการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพอีกระดับหนึ่ง โดยจัดให้มีอาคารเรียนเป็นเอกเทศ มีการสอนวิชาสามัญควบคู่กับวิชา ศาสนา และด้านอาชีพ

ระยะที่ 4 พ.ศ. 2515 - พ.ศ. 2519 ระยะการปรับปรุงส่งเสริมและการประกาศใช้โครงการ อุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามที่ได้แปรสภาพแล้วจะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมให้เป็น สถานศึกษาที่มีการสอนวิชาสามัญควบคู่วิชาศาสนาและด้านอาชีพ ซึ่งรัฐบาลได้มีนโยบาย ดังนี้

1. นโยบาย พ.ศ. 2512 ได้กำหนดนโยบายด้านการศึกษาไว้ว่า ส่งเสริมการศึกษาของเด็กไทย มุสลิมให้สูงขึ้น และควรจัดทำโครงการปรับปรุงการศึกษาเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้
2. นโยบาย พ.ศ. 2519 กำหนดนโยบายไว้ว่า ควรดำเนินการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียนราษฎร์ สอนศาสนาอิสลาม และเร่งการศึกษาสายสามัญและอาชีวศึกษาให้สามารถรับเด็กไทยมุสลิมในจังหวัด ชายแดนภาคใต้เข้าเรียนได้มากขึ้น

ในขณะเดียวกัน กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนา อิสลาม พ.ศ. 2513 โดยโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามจะได้รับการอุดหนุนด้านการเงิน การส่งครูไป ช่วยสอนวิชาสามัญ และการอุดหนุนวัสดุอุปกรณ์ จนถึงสิ้นปี 2519

ระยะที่ 5 พ.ศ. 2520 - พ.ศ. 2524 ระยะการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามมีการ ประกาศใช้โครงการอุดหนุนโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม พ.ศ. 2520 – 2524 โดยการอุดหนุนด้วย การให้เงิน ครูผู้สอน อุปกรณ์ และวิทยากรสงเคราะห์ และมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรวิชาสามัญ จาก หลักสูตรประถมศึกษาปีที่ 5 - 7 เป็นหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 - 4 และหลักสูตรมัธยมศึกษา ตอนต้น พุทธศักราช 2521

การที่รัฐได้ส่งเสริมและสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ใน ด้านงบประมาณ ครูผู้สอน สื่อการเรียนการสอน และอาคารสถานที่ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างความ สันติสุขและความมั่นคงภายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบกับเพื่อจัดระบบการจัดการศึกษาใน พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพทัดเทียมในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ

ระยะที่ 6 พ.ศ. 2525 - พ.ศ. 2529 ระยะการพัฒนาโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม เป็น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พุทธศักราช 2525 ให้ โรงเรียน ราษฎร์ที่จัดตั้งตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์เป็นโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้ ดังนั้น

โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม จึงเป็น “โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม” และได้เปลี่ยนชื่อตำแหน่งเจ้าของโรงเรียนเป็นผู้รับใบอนุญาต ได้มีการปรับปรุงส่งเสริมโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนสามารถสอนวิชาสามัญได้อย่างมีคุณภาพ และให้โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน โดยยังคงไว้ซึ่งการอุดหนุนด้านการเงิน บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และวิทยาการสงเคราะห์

ระยะที่ 7 พ.ศ. 2530 - พ.ศ. 2534 เป็นระยะการพัฒนาที่มีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักเรียนและครูสอนวิชาสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แต่ในส่วนของโรงเรียนประเภทสอนศาสนาอย่างเดียวยังมีแนวโน้มลดลง ด้านอาคารสถานที่และคุณภาพการศึกษาได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น รัฐได้ทำเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนเอกชน ตามมาตรา 15 (2) ประเภทศึกษานอกโรงเรียน เป็นโรงเรียนมาตรา 15 (1) ประเภทสามัญ แห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 โดยรัฐยังคงให้การอุดหนุนในด้านการเงิน บุคลากร อุปกรณ์การสอน และวิทยาการสงเคราะห์ และให้โรงเรียนที่เปิดสอนตามหลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 เปลี่ยนมาสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530 แทน

ระยะที่ 8 พ.ศ. 2535 - พ.ศ. 2539 เป็นระยะที่รัฐได้เปลี่ยนวิธีการให้การอุดหนุน โดยแบ่งโรงเรียนออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. โรงเรียนประเภทมาตรา 15 (2) เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่จัดการศึกษา ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จัดรูปแบบการศึกษาเป็นการศึกษานอกโรงเรียน โดยรัฐยังคงให้การอุดหนุนด้านการเงิน บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ โดยมุ่งเน้นการอุดหนุนรายปี

2. โรงเรียนประเภทมาตรา 15 (1) เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่เปลี่ยนสภาพจากโรงเรียนประเภท 15 (2) เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ จัดเป็นรูปแบบการศึกษาในระบบโรงเรียน ประเภท 15 (1) โดยคิดอัตราส่วนครูต่อนักเรียน 1 : 25 และจ่ายเงินอุดหนุนตามรายหัวของนักเรียน

จากระยะการเปลี่ยนแปลงข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การแปรสภาพจากปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามในปี พ.ศ. 2508 และการแปรสภาพจากโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปี พ.ศ. 2525 นั้น นับเป็นการเปลี่ยนแปลงที่รัฐต้องใช้ความพยายามอย่างสูง ประกอบกับต้องใช้ยุทธศาสตร์แห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในประวัติศาสตร์การศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้รัฐได้ทราบว่า การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องจัดการศึกษาวิชาสามัญควบคู่ไปกับวิชาศาสนา ซึ่งการเรียนรู้อิสลามเป็นพื้นฐานหลัก

ของมุสลิมทุกคน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของอิสลามที่มุ่งเน้นการศึกษาทั้งทางโลกและทางธรรม

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจัดเป็นโรงเรียนเอกชนในระบบ โดยได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป และได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานวิชาการเพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีความคล่องตัว รวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษาและสังคม ชุมชน รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด 12 ด้าน ได้แก่ 1) งานพัฒนาหลักสูตร 2) งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) งานวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) งานแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 10) การ ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

การบริหารจัดการตามระเบียบการบริหารของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว เป็นการบริหารงานที่สามารถเทียบเคียงกับการบริหารโรงเรียนของรัฐเกือบทุกรูปแบบ ถึงแม้ว่าโดยภาพรวมอาจจะมี ความแตกต่างกันด้านคุณภาพ แต่หากมีการปรับแผนการพัฒนากิจการศึกษามีระบบโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามก็จะเป็นสถาบันการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพเทียบเคียงโรงเรียนของรัฐได้ อาจจะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการศึกษานอกระบบก็ยังคงมีอยู่โดยรัฐได้จัดให้สถาบันศึกษาปอเนาะและศูนย์การศึกษา อิสลามประจำมัสยิด (ตาดีกา) เป็นสถาบันการศึกษานอกระบบ โดยเฉพาะการศึกษาในสถาบันศึกษา ปอเนาะ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้น การศึกษาศาสนาเป็นหลัก แต่มีการศึกษาสามัญ (การศึกษา นอกโรงเรียน) และวิชาชีพรวมอยู่ด้วย นับเป็นการเปิดทางเลือกให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนตามสาขาการเรียนที่ตนเองถนัด ซึ่งมีทั้งโรงเรียนใน ระบบและนอกระบบ เป็นการบูรณาการการศึกษาอิสลามที่มีสองระบบในเวลาเดียวกัน และเป็นการจัดการ การศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทและอัตลักษณ์ของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับเป็นโอกาส และความท้าทายของรัฐในการจัดการศึกษาให้ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

1.2 โครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่กระจัดกระจายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลและส่งเสริมของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เป็นต้นสังกัดของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นผู้กำหนดนโยบายการจัดการศึกษา ครอบคลุมภารกิจงาน ด้านบุคลากร แผนงาน งบประมาณ วิชาการ กิจกรรมนักเรียน อาคารสถานที่ และความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งเป็นภารกิจงานที่อยู่ภายใต้กรอบงาน 4 ด้านของกระทรวงศึกษาธิการ คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป ส่วนการบริหารงานวิชาการมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เป็นผู้กำหนดนโยบายหลักด้านวิชาการ โดยมีทั้งหมด 12 ด้าน ได้แก่ 1) งานพัฒนาหลักสูตร 2) งานพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 3) งานวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) งานแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ และ 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

1.3 การจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีระบบการจัดการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและศาสนาควบคู่กันไป โรงเรียนบางโรงเรียนจะจัดให้มีการเรียนการสอนศาสนาในภาคเช้าและเรียนวิชาสามัญในภาคบ่าย ส่วนบางโรงเรียนจะจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการหลักสูตร โดยจัดให้มีการเรียนการสอนที่ละกันไป ระหว่างการเรียนการสอนวิชาสามัญและศาสนา มีครูผู้สอน 2 ประเภท คือ ครูสอนวิชาศาสนา หรือเรียกว่า “อุstadaz” และครูสอนวิชาสามัญหรือวิชาซีฟ บางโรงเรียนก็จะมีครูข้าราชการและพนักงานราชการครูที่รัฐส่งไปช่วยสอน ปัจจุบันมีโรงเรียนจำนวนหลายโรงได้จ้างครูต่างชาติมาเป็นครูสอนภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะครูต่างชาติสัญชาติฟิลิปปินส์ ส่วนใหญ่โรงเรียนจะจ้างให้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเนื่องด้วยโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจัดให้มีการเรียนการสอนทั้งวิชาสามัญและศาสนาควบคู่กันไป จึงทำให้วันหยุดประจำสัปดาห์ของแต่ละโรงไม่

เหมือนกัน โดยบางโรงจะหยุดทำการสอนเพียง 1 วัน คือ วันศุกร์ ส่วนบางโรงจะหยุดทำการสอน 2 วัน คือ วันศุกร์และวันเสาร์

สำหรับหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในปัจจุบัน คือ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546 โดยโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีวิวัฒนาการหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการนับตั้งแต่ปรับสภาพเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามและเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามลำดับดังนี้

1.3.1 หลักสูตรสามัญ

- 5.3.1.1 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
- 5.3.1.2 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
- 5.3.1.3 หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530
- 5.3.1.4 หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533)
- 5.3.1.5 หลักสูตรมัธยมศึกษาบูรณาการ พุทธศักราช 2535
- 5.3.1.6 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
- 5.3.1.7 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.3.2 หลักสูตรอิสลามศึกษา

- 5.3.2.1 หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2523 มี 3 ระดับ คือ ระดับตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ) ใช้เวลาเรียน 4 ปี ระดับตอนกลาง (มุตะวัสสีฎาฮฺ) ใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับตอนปลาย (ฆานะวีเยฮฺ) ใช้เวลาเรียน 3 ปี
- 5.3.2.2 หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2535 ใช้ได้เพียง 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนกลาง ใช้เวลาเรียน 3 ปี ส่วนตอนปลาย (ฆานะวีเยฮฺ) ยังคงใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2523
- 5.3.2.3 หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2540 ใช้ได้เพียง 2 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนกลาง ใช้เวลาเรียน 3 ปี ส่วนตอนปลาย (ฆานะวีเยฮฺ) ยังคงใช้หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2523
- 5.3.2.4 หลักสูตรอิสลามศึกษา 2546 มี 3 ระดับ คือ ระดับตอนต้น (อิบติดาอียะฮฺ) ใช้เวลาเรียน 6 ปี ระดับตอนกลาง (มุตะวัสสีฎาฮฺ) ใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับตอนปลาย (ฆานะวีเยฮฺ) ใช้

เวลาเรียน 3 ปี เป็นหลักสูตรที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เวลาเรียนรวมทั้งหมด 12 ปี

ส่วนระเบียบและหลักสูตรปอเนาะที่ใช้ก่อนการแปรสภาพจากปอเนาะเป็นโรงเรียน ราชภัฏสอนศาสนาอิสลามและเปลี่ยนเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มี 2 หลักสูตร คือ 1) ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะในเขตภาคการศึกษา 2 พุทธศักราช 2504 ได้แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (อบตดอียะฮฺ) ใช้เวลา เรียน 4 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนกลาง (มฺตะวัสสิฎฺญะฮฺ) ใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ฆานะวียะฮฺ) ใช้เวลาเรียน 2 ปี 2) หลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2513 เป็นหลักสูตรที่ใช้สำหรับนักเรียนโรงเรียน ราชภัฏสอนศาสนาอิสลามในภาคการศึกษา 2 ที่ผ่านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาแล้ว ใช้เวลา เรียน 4 ปี

1.3.3 ประเภทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติโรงเรียนเอกชนออกเป็นโรงเรียนเอกชนในระบบและโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ซึ่งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจัดอยู่ในโรงเรียนเอกชนทั้งในระบบและนอกระบบ และสามารถจำแนกโรงเรียนเอกชนที่มีการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาทั้งในและนอกระบบ ได้ 4 ลักษณะ คือ

1. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546

2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทการกุศล เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่บุคคลที่มีลักษณะพิเศษหรือผิดปกติทางร่างกาย สติปัญญา หรือจิตใจ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนในลักษณะโรงเรียนการกุศล หรือโรงเรียนการศึกษาสงเคราะห์ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546

3. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทสามัญ เป็นโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยปัจจุบันใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พุทธศักราช 2546

4. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนอกระบบ เป็นโรงเรียนที่สอนวิชาศาสนาเพียงอย่างเดียว โดยบางแห่งผู้เรียนที่สนใจจะศึกษาวิชาสามัญและวิชาชีพ ก็สามารถไปศึกษาตามสถานศึกษาต่าง ๆ ได้ ตามความเหมาะสม

สำหรับการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารบุคลากรและการบริหารวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามแนวคิดมุสลิมคุณภาพ ผู้วิจัยขอศึกษากรณีโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในระบบที่เปิดทำการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนา ลักษณะที่ 1, 2 และ 3 เท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมี วิวัฒนาการมาจาก “ปอเนาะ” ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่อยู่คู่กับชุมชนมาอย่างช้านาน ต่อมาระหว่าง ปี พ.ศ. 2504 - 2508 เป็นช่วงระยะเวลาการออกระเบียบว่าด้วยการปรับปรุงส่งเสริมปอเนาะ และให้ปอเนาะยื่นเรื่องขอจดทะเบียน จึงมีปอเนาะส่วนใหญ่ได้มาจดทะเบียน แต่มีปอเนาะบางแห่งไม่ได้จดทะเบียนตามคำประกาศสำหรับปอเนาะที่ได้จดทะเบียนกับทางรัฐ รัฐได้ดำเนินการแปรสภาพปอเนาะดังกล่าวเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม ต่อมาในปี พ.ศ. 2525 โรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลามก็ได้เปลี่ยนมาเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจนถึงปัจจุบัน หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนได้ใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรอิสลามศึกษาพุทธศักราช 2546 ส่วนประเภทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามควบคู่วิชาสามัญ 2) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามประเภทการกุศล 3) โรงเรียนเอกชน สอนศาสนาอิสลามประเภทสามัญ และ 4) โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนอกระบบ

1.4 สมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม

1.4.1 ประวัติสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม (2562) ได้กล่าวถึงประวัติสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม ดังนี้ เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม ซึ่งเดิมรู้จักกันในนาม Assomadi ได้ร่วมลงนาม MOU ในเครือข่ายการศึกษาระดับนานาชาติ International Center for Excellence Education (ICEE) จากการประชุมเครือข่ายโรงเรียนอิสลามเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2554 ณ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี นำโดย รศ.ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต ในฐานะประธานที่ประชุม และที่ประชุมได้มีมติจัดตั้งเครือข่ายโดยใช้ชื่อว่า “เครือข่ายโรงเรียน

คุณภาพอิสลาม” แทนชื่อเดิม ชื่อภาษามลายู คือ Jaringan Sekolah Bestari Assalam (JSBA) และชื่อภาษาอังกฤษ คือ Assalam Smart School Network , Thailand : ASSN โดยแบ่งออกเป็นสองโซน คือ โซนภาคใต้ตอนล่าง มี อ.สุกรี สاءและ เป็นประธาน และ เขตภาคใต้ตอนบนและอันดามัน มี ภก.ยูชูฟ นิมะ เป็นประธาน ทางเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลามได้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนในเครือข่าย และไปศึกษาดูงาน 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศสิงคโปร์จึงได้มีการลงนามข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ด้านการพัฒนาการศึกษาาร่วมกัน

ต่อมาทางคณะกรรมการเครือข่ายได้ประชุมกันเพื่อยกระดับเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลามให้เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับยิ่งขึ้นจึงได้เสนอให้จดทะเบียนเป็นสมาคม มติที่ประชุมเห็นชอบจึงได้ดำเนินการจดทะเบียนสมาคม และได้รับการอนุมัติการจดทะเบียนสมาคมอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2555 เลขที่ทะเบียน 4/2555 โดยใช้ชื่อว่า “สมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม” Assalam Smart School Association (ASSA)

วันพุธ ที่ 12 ธันวาคม 2555 ณ ล้งกาบิช ริสอร์ท ปากบารา อ.ละงู จ.สตูล ได้มีการประชุมผู้บริหารเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 45 คน จาก 31 โรงเรียน ประกอบด้วย จังหวัดยะลา 19 คน จาก 13 โรงเรียน จังหวัดปัตตานี นราฯ 5 คน จาก 5 โรงเรียน จังหวัดสงขลา พัทลุง สตูล 14 คน จาก 9 โรงเรียน จังหวัดนครศรีธรรมราช พังงา สุราษฎร์ธานี 7 คน จาก 4 โรงเรียน ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ ได้มีมติการประชุมที่สำคัญหลายประการด้วยกัน เช่น สำนักงานสมาคมฯ แผนปฏิบัติงานสมาคมฯ โครงสร้างการบริหารสมาคมฯ และการจัดเก็บค่าบำรุงสมาชิกสมาคมฯ เป็นต้น

1.4.2 ปรัชญาการจัดการศึกษาอิสลาม ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม (2562) ได้กล่าวถึงปรัชญาการจัดการศึกษาอิสลาม ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม ดังนี้ จัดการศึกษาตามกระบวนการที่ปลูกฝังเตาฮีด โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตบุคคลที่มีบุคลิกภาพสมบูรณ์และสมดุล (Insan Kamil) ทั้งทางด้านความรู้ ความศรัทธา และคุณธรรมจริยธรรม อีกทั้งมีความสามารถในการพัฒนาวิถีชีวิตของตนเอง สังคม ประเทศชาติ และโลกนี้ตามหลักการของอัลกุรอาน และอัสสุนนะฮ์โดยผ่านระบบที่ครอบคลุมบูรณาการสมดุลและต่อเนื่อง

1.4.3 บทบาท (Role) สมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม (2562) ได้กล่าวถึงบทบาท (Role) สมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม ดังนี้ สมาคมฯ เป็นองค์กรประชาสังคมที่ขับเคลื่อนและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอิสลามของโรงเรียนเอกชนมุสลิมในประเทศไทย

1.4.4 วิสัยทัศน์ (Vision) ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม (2562) กล่าวถึงวิสัยทัศน์ (Vision) ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม ดังนี้ เป็นผู้นำด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชั้นนำของประเทศทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางการขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพโรงเรียนเครือข่ายนำไปสู่โรงเรียนที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.4.5 พันธกิจ (Mission) ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม (2562) ได้กล่าวถึงพันธกิจ (Mission) ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม ดังนี้

1. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ
2. ยกระดับประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโรงเรียนในเครือข่ายอย่างมืออาชีพ
3. พัฒนาระบบการศึกษาอิสลามในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความเข้มแข็ง
4. ส่งเสริมการสร้างพลังอำนาจ (Empowerment) แก่บุคลากรด้านการศึกษา
5. สร้างคนรุ่นใหม่ที่มีบุคลิกภาพที่มีความสมดุล (Insan kamil) โดยผ่านระบบการศึกษาแบบองค์รวมและบูรณาการ

6. ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนในเครือข่ายให้มีคุณภาพมาตรฐาน
7. ดำเนินการและสนับสนุนด้านการศึกษา
8. สร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์กับสถาบันระดับชาติและนานาชาติ
9. จัดหาแหล่งทุนการศึกษาเพื่อส่งเสริมการศึกษา

1.4.6 จุดมุ่งหมาย (Goals) ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม (2562) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมาย (Goals) ของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสลาม ดังนี้

1. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการดำเนินงานและการจัดการของโรงเรียนที่เป็นสมาชิกของเครือข่าย
2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและความเป็นมืออาชีพของบุคลากรของโรงเรียนและเครือข่าย ด้วยกระบวนการที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมกับพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา กับหน่วยงานองค์กรสถาบันต่าง ๆ ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

1.4.7 การพัฒนาบุคลากรของสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสสาหลาม

เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสสาหลาม มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาโรงเรียนสมาชิก บุคลากร และนักเรียน ของโรงเรียนในเครือข่ายอยู่เสมอ ทั้งการจัดประชุม อบรม สัมมนา ค่าย การแข่งขันทางวิชาการ และกิจกรรมอื่นๆ ที่ส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีกับผู้บริหาร ครู และนักเรียนต่อไป โดยสามารถดูได้จากตัวอย่างกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. ประชุม/เสวนา "ผลกระทบและการป้องกัน covid 19 ต่อโรงเรียนเครือข่ายฯ โดยอธิการบดีมหาวิทยาลัยฟาฏอนี , นายกสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสสาหลาม , และประธานทีมแพทย์" ในวันอังคาร ที่ 29 มิถุนายน 2564
2. งานชุมนุมลูกเสือโรงเรียนเอกชนอิสลามนานาชาติ ในวันที่ 22 - 25 พฤศจิกายน 2561
3. สัมมนาเรื่องการพัฒนาการศึกษาด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ หัวข้อ “การจัดการชั้นเรียนแบบ Active learning ด้วยสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่” ในวันเสาร์ ที่ 7 กันยายน 2562

จากตัวอย่างกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสสาหลามข้างต้น จะเห็นได้ว่าสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสสาหลาม มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน ให้เป็นคนดี มีความสามารถ มีทักษะที่จำเป็นและมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.1 ความเป็นมาของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

แนวคิด “คุณลักษณะมุสลิมที่ดี” หรือ “มุสลิมคุณภาพ” มีต้นกำเนิดมาจาก กลุ่มอิกวานมุสลิมูน (Muslim Brotherhood) ซึ่งก่อตั้งขึ้นโดย ชัยค์ หะซัน อัลบันนา โดยประวัติของ ชัยค์ หะซัน อัล บันนา และความเป็นมาของขบวนการอิกวานมุสลิมูน มีดังต่อไปนี้

ชัยค์ หะซัน อัลบันนา

อับดุลลาตีฟ การี (2554), ขอซาลี เบ็ญหมัด (2555) และเพื่อนอิสลาม (2555) ได้กล่าวถึง ชัยค์ หะซัน อัลบันนา ไว้ว่าชัยค์ หะซัน อัลบันนา เกิดเมื่อ ค.ศ. 1906 ในมะห์มูดีติยะห์ ประเทศอียิปต์ บิดาของท่านเป็นผู้ที่ไขว่คว้าหาความรู้ใส่ตัวเขาเองตลอดเวลา และมีความเชี่ยวชาญในการค้าขายนาฬิกา ท่านทำงานตอนกลางคืน ส่วนเวลากลางวันท่านทำหน้าที่เป็นอิหม่ามที่มีสยิดประจำท้องถิ่น และทำหน้าที่สอนหนังสือไปในตัว เขาจะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอิสลาม หนังสือที่โปรดปรานที่สุด คือหนังสือเรื่องมูวัตตอ ของมาลิกและหนังสือ มุสนัดของอิหม่ามซาฟิอีจากบิดาของท่านจึงทำให้ หะซัน อัล บันนา เรียนท่องคัมภีร์อัลกุรอานจนทั้งเล่ม และเมื่อท่านโตขึ้นบิดาของท่านแนะนำให้ท่านรู้จักใช้ห้องสมุด และสนับสนุนให้ท่านอ่านหนังสือที่เก็บสะสม การศึกษาอิสลามของท่านก็ได้รับจากบิดาเพียงผู้เดียว เขามีความเชี่ยวชาญทางภาษาอาหรับอย่างดีเลิศ ความกระตือรือร้นและความอัจฉริยะในการเป็นผู้นำเริ่มฉายแสงมาตั้งแต่ยังเด็ก ซึ่งตอนนั้นท่านกับพี่ชายได้ก่อตั้ง สมาคมเพื่อการส่งเสริมความดีและห้ามปรามการชั่ว และท่านได้เขียนคำประกาศว่า ผู้ชายมิให้สวมแหวนทองคำหรือใส่เสื้อไหมซึ่งไปติดไว้บนประตู่มัสยิด และแจกจ่ายไปตามจุดสำคัญต่าง ๆ

เมื่ออายุ 16 ปี พ่อของท่านได้ตัดสินใจส่งท่านเข้ารับการศึกษาต่อในโรงเรียน ดารุล อุลุม ซึ่งเป็นโรงเรียนฝึกหัดในไคโร ท่านเข้าไปในไคโรท่านรู้สึกตกใจมากที่เห็นความตกต่ำทางศีลธรรม ขณะที่ท่านอยู่ในโรงเรียนนั้น ดร. ตอฮา ฮุสซัยน์ เขียนหนังสือแหวกแนวศาสนา เรื่อง บทกวีก่อนอิสลาม ซึ่งเป็นหนังสือสร้างความเคลือบแคลงให้แก่ความหมายของคัมภีร์อัลกุรอานและอัลฮาดิษ และ ชัยค์ อาลี อับดุลรอดซิด เขียนหนังสืออันฉาวโฉ่เรื่อง อิสลามและหลักการรัฐบาล ซึ่งเป็นหนังสือที่สนับสนุนให้มุสลิมหันมายอมรับลัทธิเชคูลารีสม์ หรือลัทธิแยกกิจการทางโลกออกจากกิจการทางศาสนา หะซัน อัล บันนา รู้สึกสลดใจเป็นอย่างยิ่งที่เห็นบุคคลที่น่าเคารพในอียิปต์ พลอยไปเข้าร่วมสมัยกับพวกสมัยใหม่และนำประชาชนหลงผิดไปกับคนพวกนั้นด้วย ท่านก็เลยไปปรับทุกข์กับบรรดาลูกศิษย์ของชัยยิด รอซิด ริฎอและช่วงเวลานี้เองที่ท่านได้ตัดสินใจจัดตั้งขบวนการทำลายลัทธินอกศาสนา และปลุกเร้าให้ประชาชนหันมาดำเนินชีวิตแบบ

อิสลามไม่ว่าส่วนตัวและส่วนรวม ในปีสุดท้าย หะซัน อัล บันนา ถูกถามเกี่ยวกับการวางแผนชีวิตในอนาคต ซึ่งท่านเขียนไว้ว่าท่านอยากเป็นครู

หะซัน อัล บันนา จบการศึกษาจากโรงเรียน ดารุล อุลุม ในปี ค.ศ. 1927 อายุ 21 ปี หลังจากท่านย้ายไปเป็นครูในโรงเรียนของรัฐบาลที่อิสไมเลียไม่กี่เดือน ท่านก็ได้จัดตั้งสมาคมภราดรอิสลาม (อิกวาน อัลมุสลิมูน) ขึ้นมาอย่างเป็นทางการ

ภาพที่ 2 ฮาซัน อัลบันนา

กลุ่มอิกวานมุสลิมีน

อิสฮาก พงษ์มณี (2557) กล่าวว่า กลุ่มอิกวานมุสลิมีน ก็นับว่าเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีบทบาทในปัจจุบันและในอดีตที่ไม่ได้นานมากนัก กลุ่มนี้ได้รับการก่อตั้งโดยเชคหะซัน อัลบันนาในปี ฮ.ศ 1324 หรือใน ค.ศ. 1928 คือ หลังจากกระบวนการปกครองแบบค่อลีฟะห์ (อูษมานียะห์) ล่มสลายไปสี่ปีโดยประมาณ ในเบื้องต้นนั้นเป็นแต่เพียงแนวคิดลักษณะทฤษฎีที่ยังขาดรายละเอียดและการวางแผนดำเนินงานที่ชัดเจน แต่ต่อมาก็ได้มีการวางรากฐานที่ชัดเจนขึ้น มีการจัดรูปแบบขององค์กรที่เด่นชัดขึ้น

แนวคิดดังกล่าวได้แพร่หลายออกไปสู่มุสลิมในส่วนต่าง ๆ ของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกอาหรับ ในประเทศไทยก็เช่นเดียวกัน แต่ในประเทศอียิปต์นั้นแนวคิดดังกล่าวนี้เป็นที่แพร่หลายมากที่สุด โดยเฉพาะในหมู่คนหนุ่มสาว

งานของขบวนการอิกวานดำเนินไปอย่างรวดเร็ว เมื่ออิกวานเติบโตขึ้นและมีความเข้มแข็งเป็นที่น่าพอใจแล้ว อัลบันนา ก็เลยเห็นว่าถึงเวลาแล้วที่ท่านที่จะปรับงานของขบวนการให้มาอยู่ในระดับชาติเสียที โดยเขามีเป้าหมายว่าจะปฏิรูปสังคมอียิปต์ให้วางอยู่บนพื้นฐานของอิสลามให้ได้

ขบวนการอิกวานเริ่มเป็นที่น่าสนใจของรัฐบาลครั้งแรกใน ค.ศ. 1936 เมื่อท่านได้ส่งจดหมายถึงถึงกษัตริย์และรัฐมนตรีระดับสูงหลายคน เรียกร้องให้คนเหล่านั้นเลิกวิถีชีวิตแบบตะวันตกและหันมา

สนใจกฎหมายอิสลาม ท่านได้ขอให้รัฐบาลและชนชั้นปกครองได้ทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน โดยการห้ามทุกอย่างที่ไม่ดี เช่น ดื่มเหล้า การพนัน ช่องโศกณี เป็นต้น

ในบรรดากิจกรรมด้านต่าง ๆ ของขบวนการนั้นท่านให้ความสนใจต่อการศึกษาต่อประชากรรุ่นใหม่เป็นอย่างมาก หลายครั้งด้วยกันที่ท่านได้เรียกร้องให้เลิกระบบสหศึกษา แต่ในขณะเดียวกันท่านก็สนับสนุนให้มีการศึกษาวิทยาศาสตร์ที่ปราศจากแนวความคิดวัตถุนิยมสุดโต่งเพื่อสามารถทำให้อียิปต์นำมาใช้ประโยชน์แก่ประเทศได้ โดยไม่มีผลร้ายตามมา

ตอนปลายของสงครามโลกครั้งที่ 2 ขบวนการอิควานมีบทบาทสำคัญมากในอียิปต์ ท่านได้สร้างระบบการศึกษาของท่านขึ้นมาเองในขอบเขตของสาขางานทั่วประเทศ โรงเรียน มัสยิด ศูนย์กลางสวัสดิการทางสังคม และธุรกิจของอิควานมีอยู่ไปทั่วอียิปต์

เช่นเดียวกับ ญะมาลุดดีน อัล อัฟฆอนี นักฟื้นฟูอิสลามก่อนหน้า หะซัน อัลบันนา ตระหนักอยู่เสมอว่า สังคมอิสลามจะเติบโตไม่ได้เต็มที่ หากยังอยู่ภายใต้การครอบงำของชาติ ดังนั้น เขาจึงเรียกร้องให้มีการต่อสู้กับจักรวรรดินิยมอังกฤษทั้งในด้านการเมืองและเศรษฐกิจ และได้เรียกร้องให้มีการบีบบังคับให้ถอนตัวออกจากการควบคุมคลองสุเอซ การทำสงครามกับอิสราเอลในปี ค.ศ.1948 ไม่มีกองทัพอาหรับกองไหนที่กล้าต่อสู้กับพวกไซออนนิสต์อย่างกล้าหาญเหมือนกับกองทัพอาสาสมัครของอิควานและก็ไม่มีครั้งไหนที่พวกไซออนนิสต์จะเผชิญกับศัตรูตัวฉกาจเท่ากับครั้งนี้

เนื่องจากอิทธิพลของขบวนการอิควานมีมากขึ้นทุกวัน ชนชั้นปกครองจึงเริ่มถือว่า ขบวนการอิควานเป็นพวกที่โค่นล้มอำนาจการปกครอง ดังนั้น ในเดือนธันวาคม ค.ศ.1948 รัฐบาลอียิปต์จึงประกาศว่า ขบวนการอิควานเป็นขบวนการผิดกฎหมาย สมาชิกของอิควานนับจำนวนพันคนถูกจับเข้าคุกและถูกยึดทรัพย์สินที่มีอยู่ หลังจากนั้นยังไม่ทันสองเดือน คือในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1949 ท่านก็ถูกมีมิดคนหนึ่งลอบสังหารถึงแก่ชีวิตในกรุงไคโร ถึงแม้ว่าผู้นำของขบวนการจะต้องพลีชีพก็ตาม แต่อิควานส่วนที่เหลือก็มิได้หมดหวังและยังคงทำงานต่อไป จนขบวนการอิควานเติบโตขึ้นกว่าเก่าอีก แต่พอมาถึง ค.ศ. 1954 ขบวนการอิควานก็ถูกทำลายอย่างรุนแรงโดยน้ำมือของพวกเผด็จการอย่างที่ไม่เคยพบมาก่อน

จากวัยเด็กจนถึงลมหายใจสุดท้ายท่าน หะซัน อัลบันนา อุทิศกำลังกายกำลังสติปัญญา เวลาทรัพย์สิน และแม้กระทั่งชีวิตของท่านทั้งหมดเพื่อแนวทางของอิสลาม

ยุคศตวรรษใหม่

ในช่วงเวลาที่เราได้รอคอยความรุ่งเรืองของชาติต่าง ๆ ในด้านการเมือง สังคมและศีลธรรมในโลกมุสลิมภายใต้เส้นขีดของโลกอาหรับที่ได้มีความเจริญ คลั่งไคล้เกี่ยวกับอิสลามจนมาถึงปัจจุบันนี้ บรรดานักเขียน (ปราชญ์) นักคิดและผู้ปกครองได้นำเอาแนวความคิดของยุโรปมาเป็นแนวทางในการวางกรอบวิถี

ชีวิต แต่ปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคเวลา ความเชื่อต่าง ๆ ตลอดจนประเพณีต่าง ๆ ก็เริ่มเกิดขึ้น หลังจากไม่นานความคิดของบรรดาพวกเขาก็ได้กลับไปตามแนวความคิด”Islamic” อีกครั้งอย่างแพร่หลาย

สาเหตุที่ได้มีการแพร่หลายอย่างกว้างขวางเนื่องจากผู้ปกครองและผู้ที่มีอำนาจของโลกอาหรับก่อน ๆ ได้ถูกยึดอำนาจและได้ข่มความคิดจนทำให้ห่างไกลจากโลกอิสลาม ทำให้มุสลิมอ่อนอำนาจลงและง่ายต่อการเข้าครอบงำต่อชาติอื่น ๆ อย่างเช่น”Kolonialisme”ที่ต้องการครอบงำ แม้ว่าในทางการเมือง เศรษฐศาสตร์ ซึ่งแนวคิดต่าง ๆ นี้ได้เป็นที่รู้ของคนมุสลิมว่าต้องการครอบงำโลกมุสลิม

ที่มาของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ฮาซัน อัลบันนา ได้กำหนดรูปแบบแนวทางหรือหลักสูตรในการดำเนินงานของขบวนการอิความมุสลิมในระดับต่าง ๆ ซึ่งอ้างอิงจากหลักการศาสนาอิสลามจาก อัลกุรอานและอัลสุนนะห์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในแต่ละระดับของอิความ โดยมีทั้งระดับปัจเจกบุคคล ระดับกลุ่ม ระดับองค์กร และระดับสังคม ซึ่งแนวทางการปฏิบัติในแต่ละระดับจะแตกต่างกันออกไป โดยเป้าหมายของการวางแนวทางในการปฏิบัติในระดับปัจเจกบุคคล คือ เพื่อให้มุสลิมทุกคนเป็นคนดี อยู่บนพื้นฐานของหลักการศาสนาที่ถูกต้อง และสามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมต่อไป โดยอัลบันนาได้เขียนแนวทางปฏิบัติของขบวนการอิความฯ ไว้ในหนังสือหลายเล่มด้วยกัน แต่เล่มที่สมบูรณ์ที่สุด คือ สารแต่ผู้รับใช้อิสลาม (The message of the teachings) ซึ่งในงานวิจัยนี้จะพูดถึงแนวทางปฏิบัติในระดับปัจเจกบุคคล เพื่อเป้าหมายการเป็นมุสลิมที่มีคุณภาพตามหลักการบนพื้นฐานของศาสนาอิสลาม โดยแนวคิดนี้ได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่คนมุสลิมในปัจจุบัน และหลายโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนในรูปแบบโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามได้นำแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมาใช้ในการอบรมขัดเกลาผู้เรียนและบุคลากรในโรงเรียน ให้เป็นมุสลิมที่มีคุณภาพต่อไป โดยเฉพาะในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ได้นำแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาและจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนให้สอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.2 องค์ประกอบของแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จากหนังสือ สารแต่ผู้รับใช้อิสลาม The message of the teachings (ฮาซัน อัล บันนา, 1930) แปลโดย (ยะฮ์กูบ สืบสุข, 2546) ข้อเขียนของ อิหม่ามชะฮีดหะซัน อัลบันนา เพื่อเป็นการศึกษาแนวคิดและแนวทางของท่านในการทำงานอิสลามเพื่อความสงบสุขของมนุษย์อย่างแท้จริง ในกาลเวลาที่ผ่านมาผู้คนได้มีโอกาสศึกษาแนวคิดและแนวทางการทำงานของบุคคลสำคัญ ๆ ในหน้าประวัติศาสตร์มามากต่อ

มาก เช่น มหาตมคานธี คานมาร์ก อิหม่ามหะซันอัลบันนาเป็นบุคคลสำคัญบุคคลหนึ่งในศตวรรษที่ 20 แนวคิดและวิธีการสรรสร้าง สังคมมนุษย์ของท่านเป็นสิ่งที่น่าศึกษาเรียนรู้ มีผู้คนมากมายกล่าวถึงตัวท่าน เช่น โรเบิร์ตแจ็กสันนักเขียนชาวอเมริกา กล่าวว่า “หะซันอัล บันนา คือบุคคลหนึ่งที่เข้าถึงอัลกุรอานอย่างแท้จริง” “หะซัน อัลบันนา คือผู้มากอบกู้วิกฤติของประชาชาติอิสลาม” “หะซัน อัลบันนา คือความหวังของตะวันออกกลางในการเผชิญหน้ากับเหล่านักล่าอาณานิคม” “หะซัน อัลบันนา คือบุคคลที่ศรัทธาอย่างแท้จริงต่ออุดมการณ์ของเขา เขามีความเชื่อมั่นในตัวเองสูงมาก บุคลิกของเขามีมนต์เสน่ห์อย่างยิ่ง คำพูดของเขาลุ่มลึกและละเอียดอ่อนมากทั้ง ๆ ที่เขาไม่รู้จักภาษาอื่นนอกจากภาษาอาหรับเท่านั้น (ยะฮ์กูบ สืบสุข, 2546)

โดยในหนังสือเล่มนี้ ได้รวบรวมแนวคิดและแนวทางในการทำงานอิสลาม รวมถึงแนวคิดและแนวทางในการพัฒนาตนเองให้เป็นมุสลิมคุณภาพ (มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 10 ประการ) ซึ่งประกอบด้วย

1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา
10. รักษาระเบียบวินัย

แนวคิดและแนวทางปฏิบัติในการเป็นมุสลิมที่ดีทั้ง 10 ข้อ ได้มีการอธิบายความหมายและขั้นตอนในการปฏิบัติเพิ่มเติม ไว้ในหนังสือ 10 ขั้นตอนสู่การเป็นมุสลิมคุณภาพ (มุฮัมมัด अबดุลลอฮ อัลเคาะฎีบ, 1997) แปลโดย (ยะฮ์กูบ สืบสุข, 2546) ดังนี้

1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์)

- 1.1 อิสลามเป็นระบบที่ครบถ้วนสมบูรณ์ รวมเอาภาพลักษณ์ต่าง ๆ ของชีวิตไว้ทั้งหมด
- 1.2 อัลกุรอานอันทรงเกียรติและซุนนะฮ์อันบริสุทธิ์นั้น คือที่มาแห่งอ้างอิงหลักของมุสลิมทุกคนในการเรียนรู้หลักการต่าง ๆ ของอิสลาม การทำความเข้าใจอัลกุรอานนั้น ต้องเป็นไปตามกฎหรือ

ไวยากรณ์ของภาษาอาหรับอย่างแท้จริง โดยไม่มีการหันเหออกนอกกฎเกณฑ์และคล้อยตามความคิดของตนเอง และการทำความเข้าใจซุนนะฮ์อันบริสุทธิ์นั้นก็ต้องกลับไปสู่นักรายงานหะดีษต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้

1.3 การมีอิหม่าม (ศรัทธา) อย่างแท้จริง การทำอิบาดะฮ์ที่ถูกต้องและการมูญาซะดะฮ์ (การบากบั่นพากเพียรในหนทางของอัลลอฮ์) นั้นจะทำให้เกิดศรัทธาและมีความซาบซึ้งขึ้นในจิตใจ ซึ่งอัลลอฮ์จะประทานสิ่งนี้ให้กับบ่าวที่พระองค์ทรงประสงค์ส่วนการอิศลาม (การศรัทธาจากอัลลอฮ์) และอัลเคาะวาตอิร (สิ่งต่าง ๆ ที่ผูกพันในหัวใจ) และอัลกัฟฟู (การเปิดให้รู้เห็นจากอัลลอฮ์) และความฝันนั้น ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของสิ่งที่ใช้เป็นหลักฐานทางศาสนาและจะไม่ถูกนำมาพิจารณา เว้นแต่มีเงื่อนไขว่า ถ้ามันไม่ขัดกับตัวบทหรือฮุกุ่มต่าง ๆ ของศาสนาแล้ว ก็สามารถนำมาพิจารณาได้

1.4 เครื่องรางของขลัง การรักษาด้วยการเป่า การใช้เปลือกหอยหรือสิ่งที่คล้ายกับเปลือกหอยที่แขวนคอ การชี้ทางเพื่อหาของหาย การทำนายอนาคตและอดีต หรือการทำนายทั่ว ๆ ไป การกล่าวอ้างว่ารู้เรื่องราวต่าง ๆ ในอนาคตหรือสิ่งที่มีอยู่ในจิตใจ ทั้งหมดที่กล่าวมาและสิ่งอื่น ๆ ในทำนองนี้ ถือว่าเป็นสิ่งที่ชั่วช้า (มุงกัร) จำเป็นต้องขจัดออกไปให้หมด ยกเว้นสิ่งที่เป็นอายะฮ์อัลกุรอานหรือเป็นการเยียวยาที่มีหะดีษรับรอง ไม่เป็นสิ่งที่ต้องห้าม กล่าวคือ เครื่องรางของขลังและการเสกเป่าที่เป็นสิ่งที่ต้องห้ามนั้นคือเครื่องรางและการเสกเป่าที่มีคำหรือสำนวนที่เป็นซีริก (การตั้งภาคี) ส่วนเครื่องรางที่เป็นอายะฮ์อัลกุรอาน ชาวสลัฟบางกลุ่มอนุญาต และบางกลุ่มไม่อนุญาต และการยึดตามกลุ่มหลังค่อนข้างจะปลอดภัยกว่า ส่วนการเสกเป่า เพื่อการเยียวยาที่ใช้อายะฮ์กุรอาน นามอัลลอฮ์ คุณลักษณะต่างๆของพระองค์ หรือ เป็นดุอาอูที่มีหลักฐานมาจากท่านนบีนั้น เป็นสิ่งอนุญาต

1.5 ความคิดเห็นหรือทัศนะของอิมาม (ผู้นำสูงสุดหรือคอลีฟะฮ์หรือผู้นำทางศาสนาทุกคนที่บรรดามุสลิมได้คัดเลือกเขาขึ้นมา) และทัศนะของตัวแทนอิมาม ในสิ่งที่ไม่มีความขัดแย้งและในสิ่งที่มีตัวบทระบุแต่สามารถตีความหมายได้หลายแง่มุม (ในทัศนะของอิมาม) และในสิ่งที่เป็นประโยชน์ที่ศาสนาละไว้โดยมิได้ระบุว่าใช้ได้หรือไม่ได้ แต่จริง ๆ แล้วมันมีประโยชน์ (อัลมะซอลิฮ์ลุมุระละฮ์) สิ่งเหล่านี้ถือปฏิบัติได้ ตราบใดที่มันไม่ขัดกับกฎเกณฑ์ของศาสนา และบางครั้งทัศนะของอิมามจะเปลี่ยนแปลงไปตามแต่สภาพการณ์ตามแต่ขนบธรรมเนียมประเพณี และหลักยึดในเรื่องของอิบาดะฮ์ต่าง ๆ ก็คือการปฏิบัติตามหลักการที่ศาสนากำหนดไว้โดยมิต้องค้นหาเหตุผลหรือเคล็ดลับใด ๆ (อัตตะอะบุด) ส่วนเรื่องของอาดาต (สังคัมหรือประเพณี) ให้กลับไปดูหรือพิจารณาถึงจุดประสงค์ เคล็ดลับ เหตุผล วิทยปัญญา และประโยชน์ที่จะได้รับ

1.6 คนทุกคนนั้น เราจะยึดถือคำพูดของเขาหรือไม่ก็ได้ ยกเว้นคำพูดของ ศาสดามุฮัมมัด (ซล.) ผู้ถูกปกป้องให้พ้นจากความผิดพลาด เราจำเป็นต้องยึดถือและ น้อมนำมาปฏิบัติ และทุกสิ่งที่มา

จากชาวสลัฟ (ริตวาผู้ลอสฮุอะลัยฮิม) แล้วสอดคล้อง กับอัลกุรอานและซุนนะฮฺแล้วเรารับมันไว้ (เพื่อยึดถือปฏิบัติ) แต่ถ้าหากไม่สอดคล้อง กับอัลกุรอานและซุนนะฮฺแล้ว คัมภีร์ของอัลลอฮ์และซุนนะฮฺของรอซูล (ซล.) เราสมควรตามมากกว่าแต่เราไม่วิจารณ์ไม่ตำหนิและไม่กล่าวหาในสิ่งที่พวกเขาขัดแย้งกัน เราจะมอบหมายสิ่งเหล่านั้นให้เป็นไปตามเจตนาของพวกเขาและแท้จริงพวกเขา ได้ชี้แจงหรือตัดสินตามหลักฐานที่พวกเขาได้รับมา

1.7 การขัดแย้งทางนิติศาสตร์ในเรื่องที่เป็นรายละเอียด หรือเรื่องปลีกย่อย นั้นจะต้องไม่เป็นสาเหตุให้เกิดความแตกแยกทางศาสนา และจะต้องไม่นำพาไปสู่ การทะเลาะเบาะแว้งและการโกรธเกลียดกัน มุจตะฮิด (ผู้ที่เพียรพยายามวินิจฉัย หลักการศาสนาเพื่อให้ได้ข้อชี้ขาด) ทุกคนนั้นจะได้ผลบุญ (ในสิ่งที่เขาได้เพียรพยายาม) และไม่มีข้อห้ามใด ๆ ที่จะค้นหาความจริงความถูกต้องในปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นประเด็น ขัดแย้งกัน แต่ต้องอยู่ในร่มเงาหรือในบรรยากาศแห่งความรักและการช่วยเหลือกัน เพื่อให้ไปถึงความจริงหรือแก่นแท้ของเรื่องนั้น ๆ และการกระทำดังกล่าวจะต้อง ไม่เป็นขนวนหรือเป็นตัวนำพาไปสู่การมีทิฐิและการถกเถียงกันที่ศาสนาตำหนิ

1.8 การรู้จักอัลลอฮ์ ตะบารอกะวะอะตะอาลา การให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์ และการทำให้พระองค์ทรงบริสุทธิจากมลทินทั้งปวงนั้น ถือเป็นหลักความเชื่อที่สูงสุดของอิสลาม อายะฮ์ต่าง ๆ แห่งอัลกุรอานและหะดีษต่าง ๆ ที่เชื่อถือได้ (เศาะเฮียะฮ์) และสิ่งที่คู่ควรกับคุณลักษณะของอัลลอฮ์ จากอัลกุรอานและอัลหะดีษที่ยังไม่ชัดเจน (ในสายตาของมนุษย์) เราขอศรัทธาเหมือนดั่งที่มีมาโดยไม่มีการตีความและไม่มีการปฏิเสธใดๆทั้งสิ้น และเราไม่ขอเข้าไปยุ่งเกี่ยวสิ่งทีนักวิชาการได้ขัดแย้งกันในเรื่องนี้ เพียงพอสำหรับเราแล้วสิ่งที่ทำให้ออซูล (ซล.) และเหล่าสาวกของท่านเพียงพอ นั่นก็คือ อายะฮ์ที่ว่า “และบรรดาผู้ที่เชี่ยวชาญในความรู้ พวกเขาจะกล่าวว่า เราขอศรัทธา ต่อโอองการนั้น ทุกโองการล้วนมาจากองค์อภิบาลของเราทั้งสิ้น” (อาลิอิมรอน : 7)

1.9 อุดริกรรมทุกชนิดในศาสนาของอัลลอฮ์ที่ไม่มีที่ไปที่มา มนุษย์ถือว่า เป็นสิ่งดี ตามความรู้สึคนึกคิดหรือตามอารมณ์ของพวกเขา อุดริกรรมนั้นจะด้วยการเพิ่มหรือการลดก็ตาม ถือว่าเป็นสิ่งหลงผิด (ฎอลาละฮ์) จำเป็นต้องลบล้างและขจัด ให้หมดไปด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ดีที่สุดที่ไม่นำพาไปสู่ความชั่วหรือความเลวร้ายที่มากกว่าความชั่วที่มีอยู่เดิม

1.10 บิดอะฮ์ อิฎอฟียะฮ์ (คือบิดอะฮ์ที่คลุมเครือ ด้านหนึ่งดูเหมือนเป็น ซุนนะฮ์ เพราะพาดพิงกับหลักฐาน อีกด้านหนึ่งดูเหมือนเป็นบิดอะฮ์ เพราะพาดพิงกับสิ่งที่คลุมเครือหรือมิได้พาดพิงกับสิ่งใดเลย หรือสิ่งที่มีรากฐานทางศาสนาหรือสิ่งหนึ่งที่เคยเป็นสุนัตหรือเป็นมุสตาฮับ (สิ่งที่ศาสนานับสนุนให้กระทำ) ในทางศาสนา แล้วต่อมาก็มีลักษณะหนึ่งหรือสภาพหนึ่งมาทำให้มันออกไปจากสิ่งที่ศาสนา

กำหนดขอบเขตเอาไว้ และอัลบิตอะฮ์อัดดีร์กียะฮ์ (คือการทำที่คนคนหนึ่งละทิ้งสิ่งที่ศาสนา อนุมัติ (สิ่งฮาลาล) เพื่อจะปฏิบัติตามหลักการศาสนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น การไม่แต่งงานเพื่ออุทิศเวลาให้กับการทำอิบาดะฮ์ หรือการกำหนดตัวเองว่าจำเป็นต้อง ทำอิบาดะฮ์หนึ่งๆ ที่เป็นสุนัตในเวลาหนึ่งเวลาใดที่แน่นอน และปริมาณหนึ่งๆ ที่แน่นอน เช่น กำหนดว่าเขาจำเป็นต้องอ่านซูเราะฮ์อัลอิคลาสหนึ่งร้อยครั้งในตอนเช้านั้นเป็นการขัดแย้งทางนิติศาสตร์ (คิลาฟนฟิกฮียูน) ซึ่งแต่ละคนก็มีทัศนะของตน และการค้นหาความจริง โดยการสืบเสาะหาหลักฐานมายืนยันในเรื่องดังกล่าวนั้น สามารถกระทำได้

1.11 การเยียมเยียนกุโบร (หลุมศพหรือสุสาน) ด้วยรูปแบบหรือวิธีการที่ มาจากท่านนบีนั้น ถือเป็นสุนนะฮ์โดยหลักการศาสนา แต่การขอและการเรียกร้องให้คนตายช่วยเหลือ ไม่ว่าจะคนตายนั้นจะเป็นใคร จะอยู่ใกล้หรือไกลก็ตาม การบนบานศาลกล่าวกับพวกเขา การทำสิ่งก่อสร้างบนหลุมศพ การนำบางสิ่งมาปกคลุมไว้บนหลุมฝังศพ การให้แสงสว่าง และการไปสัมผัสหลุมศพ (เพื่อเป็นสิริมงคล) การสาบานต่อสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์และบิตอะฮ์อัดดีร์กียะฮ์ที่คล้ายคลึงกันนี้ ถือเป็นบาปใหญ่ที่จำเป็น ต้องหลีกเลี่ยงจากมัน และเราไม่ขอตีความหรือหาช่องทางใด ๆ ให้กับงานต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อเป็นการปิดช่องทางหรืออุดช่องโหว่ที่อาจเกิดขึ้นได้จากการตีความ

1.12 การขอความช่วยเหลือต่ออัลลอฮ์ โดยมีการตะวัสสุล (พาดพิง-อ้างถึง) กับมนุษย์คนหนึ่งคนใดไปพร้อม ๆ กับการขอความช่วยเหลือนั้น เป็นเรื่องขัดแย้งที่เป็นปฏิกิริยาในด้น วิธีการขอ มิใช่เป็นปัญหาด้านหลักอะกีดะฮ์

1.13 อะกีดะฮ์เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติคุณงามความดี การงานของหัวใจ (หมายถึงการพัฒนาและการบำรุงรักษาหัวใจให้มีอีมานที่เข้มแข็งอยู่เสมอ) นั้นสำคัญกว่าการงานของอวัยวะ (เช่นการละหมาดการถือศีลอด) และการแสวงหาความสมบูรณ์ ให้เกิดขึ้นกับงานสองงาน (งานทางร่างกายและจิตใจ) นั้นเป็นสิ่งที่ศาสนาเรียกร้องให้กระทำ ถึงแม้ว่าระดับขั้นของการเรียกร้องให้กระทำนั้นจะแตกต่างกันก็ตาม

1.14 เราจะไม่ตัดสิน (ฮุกุม) มุสลิมที่กล่าวชะฮาดะฮ์ทั้งสองและปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายของมัน และยังปฏิบัติพิธีต่าง ๆ อยู่ว่าเป็นกาฟิร เว้นแต่กรณีที่เขาพูด คำที่ทำให้ตกศาสนา หรือปฏิเสธเรื่องของศาสนาที่ทุกคนต้องรู้ต้องปฏิบัติ (หลักการ พื้นฐานของศาสนา) หรือไม่เชื่ออัลกุรอานที่ชัดเจนหรืออธิบายอัลกุรอานไปในแนวทางที่สำนวนภาษาอาหรับรับไม่ได้เลยหรือกระทำการหนึ่งๆที่ชี้ชัดว่า เป็นการสิ้นสภาพ จากการเป็นมุสลิม (กุฟร)

1.15 ฉันเชื่อว่ากิจการงานทั้งหมด นั้นเป็นสิทธิของอัลลอฮ์แต่เพียงผู้เดียว นบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตท่านสุดท้ายที่มายังมนุษยชาติทั้งมวลการตอบแทน (ความดี ความชั่ว) นั้นมีจริง, อัลกุรอานเป็น

คัมภีร์ที่มาจากอัลลอฮ์ อิสลามคือธรรมเนียมที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ครอบคลุมระบบต่าง ๆ ทั้งโลกนี้และโลกหน้า (ศุนยาและอาคิเราะฮ์)

1.16 ฉันให้สัญญาว่า ฉันจะอ่านอัลกุรอานทุกวัน วันละหนึ่งฮิซบ์ ยึดมั่น ชุมนะฮ์อันบริสุทธิ์ของท่านรอซูล (ซล.) หมั่นศึกษาชีวประวัติของท่านรอซูล (ซล.) และ “ของเหล่าเศาะฮาบะฮ์ผู้ทรงเกียรติ

1.17 พวกเราเชื่อมั่นว่าทัศนคติของชาวสลัฟที่เกี่ยวกับการศรัทธาต่อบรรดานามและคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ตามที่มีมาในอัลกุรอานและอัลหะดีษ โดยไม่มีการตีความ การปฏิเสธ การอธิบายลักษณะและการเปรียบเทียบ และมอบความหมายต่าง ๆ เหล่านั้นให้อยู่ในความรู้ของอัลลอฮ์ นั้นปลอดภัยและดีกว่า และเพื่อเป็นการยุติการตีความและการปฏิเสธในเรื่องดังกล่าว และถ้าหากท่านเป็นคนหนึ่งที่อัลลอฮ์ได้โปรดปรานให้มีอิหม่ามที่มั่นคง ให้หัวใจได้รับความชุ่มชื้นแห่งการยะกิน ท่านจะเชื่อไปตามที่มีมาโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ และพวกเราจะไม่ตัดสิน การตีความของชาวคอลลัฟ (นักวิชาการรุ่นหลัง) นั้นว่าพวกเขาเป็นกาฟิรและเป็นคนชั่ว และสิ่งนี้ได้เป็นชนวนไปสู่การทะเลาะเบาะแว้งกันในระหว่างมุสลิม หัวอกแห่งอัลอิสลามกว้างพอที่จะรับสิ่งเหล่านี้

วิธีการปฏิบัติเพื่อการมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีตะฮ์)

1. ต้องศึกษาเรื่องอะกีดะฮ์ให้มากและให้เกิดความชัดเจน
2. ต้องปลูกฝังสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการศรัทธาลงสู่หัวใจ
3. ต้องหมั่นตรวจสอบตัวเองเป็นประจำโดยถามตัวเองด้วยคำถามต่อไปนี้

3.1 เรารักอัลลอฮ์และรอซูลเหนือสิ่งอื่นใดหรือไม่ ?

3.2 เรารักอัลลอฮ์และรอซูลมากกว่าตัวเราเองหรือไม่ ?

3.3 เรากลัวสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์หรือไม่ ?

3.4 เราหวังให้คนอื่นช่วยเหลือเรานอกจากอัลลอฮ์หรือไม่ ?

3.5 เรามั่นใจไหมว่า การประทานปัจจัยยังชีพและการกำหนดอายุขัยนั้น อยู่ในพระหัตถ์

ของอัลลอฮ์แต่เพียงผู้เดียว

3.6 เราสาบานกับสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์หรือไม่ ?

3.7 เรานับนากับสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์หรือไม่ ?

4. ต้องตรวจสอบเจตนาของเราในทุกกิจกรรม เพื่อการงานของเราจะได้เป็นไปเพื่ออัลลอฮ์แต่เพียงผู้เดียว

5. ต้องหมั่นขออูอาอูและรำลึกถึงอัลลอฮ์ให้มาก

6. ต้องหมั่นขออูอาอูให้อัลลอฮ์ประทานความอิกลาส (การบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮ์) ให้มาก

7. ต้องศึกษาดำรงที่เกี่ยวกับอะภิศะย และต้องมั่นใจว่าอะภิศะยที่แท้จริง นั้นมีอยู่ในคัมภีร์ของอัลลอฮ์ ในหะดีษของท่านร่อซูล และในการปฏิบัติของเหล่า ศาอะฮาบะฮ์ หรือให้อ่านหนังสือที่เกี่ยวกับความมหัศจรรย์ของวิชาการในอัลกุรอาน
8. ต้องหมั่นทบทวนองค์ประกอบหลักของการศรัทธาทั้งหกเป็นประจำ ประกอบด้วย
 - 8.1 ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ (พระเจ้า)
 - 8.2 ศรัทธาต่อบรรดารอซูล (ศาสนทูต)
 - 8.3 ศรัทธาต่อบรรดามะลาอิกัต (เทวทูต)
 - 8.4 ศรัทธาต่อคำภีร์อัลกุรอาน
 - 8.5 ศรัทธาต่อวันปรโลก (วันสิ้นโลกและโลกหลังความความตาย)
 - 8.6 ศรัทธาต่อกอฎูอ์และกอฎูร์ (การกำหนดสภาพการณ์ต่าง ๆ)
9. ต้องออกไปทัศนศึกษาตามสถานที่ต่าง ๆ สวนไร่นา ชุนเขา แม่น้ำลำธาร ทะเล และไตร่ตรองการสร้างสรรค์ของอัลลอฮ์อันวิจิตร โดยเฉพาะตอนเย็นช่วงอาทิตย์ลับขอบฟ้า และต้องอ่านอัลกุรอานอย่างใคร่ครวญ
10. ต้องศึกษาการก่อกำเนิดทารกหรือที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และการสร้างศรัทธา
11. ต้องศึกษาเกี่ยวกับการลงโทษในหลุมฝังศพ โลกหลัความตาย และการสิ้นชีวิตของท่านนบี
12. ต้องติดตามศพไปยังสุสาน และเฝ้าดูจนกระทั่งฝังเสร็จ และควรเข้าสู่สุสานก่อนศพ หรือเข้าไปยังสุสานใดก็ได้แล้วกลับออกมาในสภาพที่สงบเสงี่ยมและครุ่นคิด
13. ต้องอ่านดุอาอ์และอัซกัรในวาระต่าง ๆ ให้ติดเป็นนิสัยพร้อมกับหาความเข้าใจความหมายของดุอาอ์และอัซกัรต่าง ๆ เหล่านั้นอย่างครบถ้วนและควรศึกษาหนังสือที่ช่วยให้เข้าใจวิธีการขอดุอาอ์และการซิกิรประกอบด้วย
14. ต้องหาเวลาช่วงหนึ่งให้กับตัวเองในแต่ละวัน เพื่อทบทวนและตรวจสอบตัวเอง โดยอยู่ในสภาพที่มีน้ำละหมาดและผินหน้าไปทางกิบลัต
15. ต้องเยี่ยมเยียนสุสานต่าง ๆ โดยบางครั้งไปเยี่ยมเป็นกลุ่มและบางครั้งไปเยี่ยมคนเดียว และการไปเยี่ยมนี้ต้องรู้เป้าหมายและมารยาทของการเยี่ยมด้วย
16. ออกทัศนศึกษาในตอนกลางคืน และให้มีการใคร่ครวญถึงสิ่งต่าง ๆ ที่อัลลอฮ์สร้างในยามคำคืน เช่น ดวงจันทร์ บรรดาดวงดาวและอื่น ๆ พร้อมกับมีการสดับฟังอัลกุรอานที่เกี่ยวกับดวงดาวและท้องฟ้าและควรมีการพูดถึงตำแหน่ง และหน้าที่ต่าง ๆ ของดวงดาว
17. ต้องฝึกฝนให้เคยชินกับการละหมาดฮายัตในกิจการต่าง ๆ

18. ต้องฝึกฝนให้เคยชิน กับการละหมาดอิสติคออเราะฮ์ในกิจการต่าง ๆ
19. ขอคู่ออู่อัลลอฮ์ โดยกล่าวนามและคุณลักษณะของพระองค์พร้อมกับต้องรู้ความหมาย ด้วย และในแต่ละวันให้เลือกนามของอัลลอฮ์มา 5 พระนาม แล้วศึกษาความหมาย ท่องจำใคร่ครวญ และเมื่อมีการขอคู่ออู่อัลลอฮ์และมีการซิกิรุลลอฮ์ ให้ใช้นามต่าง ๆ เหล่านี้
20. นึกถึงภาพลักษณ์หรือปรากฏการณ์ของนรกและสวรรค์ที่มีอยู่ในอัลกุรอาน พร้อมกับอ่านอายะฮ์ต่าง ๆ ที่พูดถึงนรกและสวรรค์ด้วยน้ำเสียงที่ทำให้เกิดการคุซอ
21. รวบรวมคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้ศรัทธาที่มีอยู่ในอัลกุรอานและซุนนะฮ์ แล้วนำมาเสนอต่อหัวใจที่ละลักษณะ ๆ พร้อมกับนิงสงบ ครุ่นคิด และพยายามสร้างให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยตามคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้น หลังจากนั้นให้นำคุณลักษณะเหล่านั้นมาศึกษาร่วมกัน สดุดท้ายด้วยการตกลงร่วมและกำชับกันให้นำไปฝึกฝน ปฏิบัติ โดยในแต่ละลักษณะนั้นใช้เวลาฝึกฝนหนึ่งสัปดาห์
22. รวบรวมคุณลักษณะต่าง ๆ ของบุคคลที่อัลลอฮ์รัก ที่มีระบุในอัลกุรอาน และซุนนะฮ์ของท่านรอซูล แล้วนำมาเสนอต่อหัวใจที่ละลักษณะ ๆ พร้อมกับนิงสงบ ไตร่ตรอง ครุ่นคิด และพยายามสร้างให้เกิดเป็นลักษณะนิสัยตามคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านั้น และร่วมมือกันฝึกปฏิบัติ โดยใช้เวลาหนึ่งลักษณะต่อหนึ่งสัปดาห์ (เช่น ลักษณะของบรรดาผู้สารภาพผิดหรือกลับตัวกลับใจ บรรดาผู้สะอาดบริสุทธิ์ และบรรดาผู้ทรงคุณธรรม)
23. หาสถานที่ที่เงียบสงบในช่วงเวลาที่ดวงอาทิตย์จะลับขอบฟ้า เพื่ออ่าน และใคร่ครวญอัลกุรอาน หลังจากนั้นให้อ่านขอคู่ออู่อัลลอฮ์และอ่านอัซกร ยามเย็น (ถ้อยคำรำลึกยามเย็น)
24. เตรียมคู่ออู่อัลลอฮ์ที่มีความยาวประมาณ 5 นาที เพื่อไว้ขอในเวลาต่าง ๆ ตามที่มีหลักฐานระบุว่า เป็นช่วงเวลาอัลลอฮ์ทรงตอบรับการขอ โดยจะทำคนเดียว หรือทำเป็นกลุ่มก็ได้
25. นึกถึงภาพเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหลังจากความตาย เช่น การสอบสวนของอัลลอฮ์และการไม่มีโอกาสที่จะหวนกลับมาสร้างคุณงามความดีอีกแล้ว ตัดสินใจให้เด็ดเดี่ยวว่าจะใช้เวลาที่ยังเหลืออยู่ เพื่อการสร้างคุณงามความดีแล้วลงมือปฏิบัติทันที
26. เขียนคำสั่งเสีย หรือพินัยกรรมของเรา โดยให้กระทำทุกคืน
27. เยี่ยมเยียนผู้ป่วยในโรงพยาบาล เช่น เยี่ยมผู้ป่วยแผนกกระดูกหรือ อุบัติเหตุ ผู้ป่วยที่โดนไฟไหม้หรือเป็นตาแดงพร้อมขอคู่ออู่อัลลอฮ์ให้กับพวกเขา
28. ร่วมอาบน้ำและห่มห่อศพ
29. หมั่นนึกถึงความหมายของการ “มอบหมายต่ออัลลอฮ์” ขณะออกจากบ้านในตอนเช้าเพื่อไปทำงาน พร้อมกับอ่านซิกรและคู่ออู่อัลลอฮ์ออกจากบ้าน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อาภีตะห์) หมายถึง การศรัทธาต่อพระเจ้าองค์เดียว (อัลลอฮ์) ศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์ (รอซูล) ศรัทธาต่อบรรดาเทวทูตของพระองค์ (มะลาอิกัต) ศรัทธาต่อคำภีร์อัลกุรอาน ศรัทธาต่อวันปรโลก (อาคีรัต) และศรัทธาต่อการกำหนดสภาวะการณ์ของพระองค์ (ตักฎีร์) โดยออกห่างจากการตั้งภาคี และไม่กราบไหว้สิ่งอื่นนอกจากพระองค์

2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)

2.1 ท่านต้องอ่านกุรอานทุกวันและต้องไม่ต่ำกว่าหนึ่งยุซ และท่านต้องเพียรพยายาม อ่านให้จบสามสิบยุซ ภายในหนึ่งเดือน และไม่ควรรอ่านให้จบสามสิบยุซโดยใช้เวลาน้อยกว่าสามวัน

2.2 ท่านต้องเป็นผู้ที่อ่าน ฟัง และใคร่ครวญความหมายของอัลกุรอานได้เป็นอย่างดี ต้องศึกษาชีวประวัติของท่านนบีมุฮัมมัด และประวัติของบรรดาชาวสลัฟเท่าที่เวลาพียงมีและอย่างน้อย ๆ ของการศึกษาประวัติของชาวสลัฟ ก็คือ การศึกษาหนังสือสุมาตุลอิสลาม (บรรดาผู้ปกป้องรักษาอิสลาม) ท่านต้องอ่านหะดีษของท่านรอซูล และต้องท่องจำสี่สิบหะดีษเป็นอย่างน้อยและควรเป็น 40 หะดีษ ของอิมามนะวะวีย์ ต้องศึกษาหนังสือที่เกี่ยวกับหลักการพื้นฐาน หรือสิ่งที่เป็นหลักสำคัญของอะกีตะฮ์และหนังสือที่พูดถึงรายละเอียดต่างๆ ของฟิกฮ์

2.3 ต้องนึกเสมอว่า อัลลอฮ์กำลังจับจ้องท่านอยู่ ต้องนึกถึงอาคิเราะฮ์และเตรียมการเพื่อมัน ต้องบากบั่นและฝ่าฟันขั้นต่อนต่าง ๆ ของการก้าวสู่ความโปรดปรานแห่งอัลลอฮ์ ด้วยความปรารถนาอย่างแรงกล้าและด้วยความเด็ดเดี่ยว ต้องทำตัวเองให้ใกล้ชิดกับอัลลอฮ์ด้วยอิบาดะฮ์ต่าง ๆ ที่เป็นสุนัต อาทิ เช่น ละหมาดกียามัลลัยล ถือศีลอดอย่างน้อยเดือนละสามวัน, ต้องรำลึกถึงอัลลอฮ์ให้มาก ทั้งด้วยหัวใจและการกล่าว และอ่านคำวิงวอน (ดุอาอูต่าง ๆ) ของท่านนบีในทุกสภาพ

2.4 ต้องรักษาร่างกายของท่านให้สะอาดบริสุทธิ์และต้องพยายามให้ตัวเองมีน้ำละหมาดอยู่ตลอดเวลา

2.5 ต้องละหมาดให้ถูกต้องและครบสมบูรณ์ พยายามปฏิบัติมันภายในเวลาที่ถูกกำหนดไว้ พยายามละหมาดรวมกันเป็นญะมาอะฮ์และต้องพยายามไปละหมาดที่มีสยิด

2.6 ต้องถือศีลอดในเดือนรอมฎอน และไปประกอบพิธีฮัจญ์ ถ้าหากท่านทำได้ ถ้าหากท่านยังไม่สามารถที่จะไปทำฮัจญ์ในขณะนี้ ก็ให้ท่านถือว่ามันเป็นหน้าที่หนึ่งในชีวิตของท่านและพยายามดิ้นรนให้ถึงที่สุดเพื่อไปปฏิบัติมันให้จงได้

2.7 ต้องมีความตั้งใจที่จะญิฮาดอยู่ตลอดเวลา

2.8 ต้องทำการสารภาพผิด (เตาบะฮฺ) และขอลูแกโทษจากอัลลอฮ์อยู่เสมอ ๆ ต้องระมัดระวังมิให้ตกไปกระทำบาปเล็ก ๆ นอกเหนือไปจากบาปใหญ่ ที่ต้องระมัดระวังและหลีกเลี่ยงอย่างที่สุด ต้องมีเวลาประมาณหนึ่งชั่วโมงก่อนนอน ไว้เพื่อตรวจสอบสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีที่ได้กระทำไปตลอดทั้งวัน ต้องใช้เวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพราะมันคือชีวิตและอย่าใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของเวลาไปในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ ต้องระมัดระวังมิให้ถล่นไปในสิ่งที่คลุมเครือ (ซุบฮฺฮฺ) เพื่อที่จะได้ไม่ตกไปในสิ่งที่หะรอม

2.9 ต้องต่อสู้กับจิตใจของท่าน เพื่อเอาชนะมัน จนกระทั่งท่านสามารถควบคุมมันได้ ต้องลดสายตาของท่านลงต่ำ ต้องควบคุมอารมณ์ ต้องต่อต้านหรือยับยั้งอารมณ์ไม่ดีของท่าน ด้วยการนำมันไปสู่สิ่งที่หะลาลและสิ่งที่ดี ต้องปิดกั้นมัน มิให้ตกไปสู่สิ่งหะรอมไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม

2.10 ต้องไปละหมาด เมื่อได้ยินเสียงอะซาน ไม่ว่าท่านจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม

2.11 การมีอิหม่ามอย่างแท้จริง การทำอิบาดะฮ์ที่ถูกต้อง และการบากบั่น และพากเพียรในหนทางของอัลลอฮ์นั้น จะทำให้เกิดศรัทธาและความซาบซึ้งขึ้นในจิตใจ ซึ่งอัลลอฮ์จะประทานสิ่งนี้ ให้กับป่าวของพระองค์ที่พระองค์ทรงประสงค์

2.12 ยึดแนวทางของชาวสลัฟด้วยการปฏิบัติตามแบบฉบับของท่านรอซูล ในทุกเรื่อง โดยเฉพาะในเรื่องอะกีดะฮ์และอิบาดะฮ์

วิธีการปฏิบัติ

1. ต้องมีเจตนาและทำด้วยความตั้งใจจริงในทุกกิจการ
2. ปลุกฝังและสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นในหัวใจ ด้วยการปฏิบัติตามหลักการต่าง ๆ ของศาสนา และควรให้ความสำคัญในอิบาดะฮ์บางอย่าง เช่น การประกอบพิธีฮัจญ์ และการออกกะฮาด
3. พยายามศึกษาเรียนรู้ และเข้าใจถึงเคล็ดลับหรือวิทญ์ปัญหาต่าง ๆ ของอิบาดะฮ์ และต้องให้ความสำคัญสิ่งที่อยู่ภายใน (หมายถึงหัวใจหรือเจตนารมณ์ของ อิบาดะฮ์นั้น ๆ) เหมือนกับการให้ความสำคัญภาพลักษณ์ภายนอก
4. พยายามปฏิบัติสิ่งที่เป็นสุนัตต่าง ๆ ให้มาก เช่น ในเรื่องของการอาบน้ำ ละหมาด การทำความสะอาด การละหมาด การถือศีลอด การทำซอดะเกาะห์และอื่น ๆ
5. ศึกษาตำราที่เกี่ยวกับเรื่องของฟิกฮ์
6. อ่านหนังสือต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการขัดเกลาจิตใจ
7. ต้องนึกถึงความตายทุกวันและเร่งรีบทำอิบาดะฮ์เพื่อวันนี้
8. ต้องตรวจสอบตัวเองและการทำงานที่ได้กระทำไปในแต่ละวันทุกวัน
9. ต้องละหมาดตอนต้นของเวลาในทุกเวลาละหมาด

10. ต้องไปละหมาดญะมาอะฮ์ที่มีสติ โดยเฉพาะละหมาดซุบฮ์และอิชาอ์
11. ต้องกล่าวตัสบีฮ์ และอักษรหลังละหมาดทุกเวลาละหมาด
12. ต้องอ่านดุอาอ์เข้าเย็น และสิ่งที่มีสุนัตให้อ่านในช่วงเช้าและช่วงเย็น
13. ต้องอ่านอัลกุรอานทุกวัน ๆ ละหนึ่งยุซ
14. ต้องละหมาดวิตร์, ดุฮา และละหมาดสุนัตต่าง ๆ ก่อนและหลังละหมาดฟัรฎู
15. ต้องถือศีลอดสุนัตในวันจันทร์และวันพฤหัสบดี หรืออย่างน้อยถือศีลอด เดือนละสามวัน และพยายามถือศีลอดในวันที่ 13 14 15 ของทุกเดือน และพยายามละศีลอดร่วมกัน
16. อิสติมฟาร (ขอลูแก่โทษต่ออัลลอฮ์) 100 ครั้ง เศาะลาวาตุนบี 100 ครั้ง ตักบีร์ (กล่าวอัลลอฮ์อัคร) 100 ครั้ง และกล่าวอัลฮัมดุลิลลาฮ์ 100 ครั้ง เป็นอย่างน้อย
17. ในแต่ละสัปดาห์ให้เลือกซิกร์ขึ้นมาประโยคหนึ่ง แล้วกล่าวซิกร์นี้ให้บ่อย ๆ เช่น “ลาอิลาฮะอิลลาฮันตะ ซุบฮานะกะ อินนิกันตุมีนัสศอลิมีน” (ไม่มีพระเจ้าอื่นใด นอกจากพระองค์ มหาบริสุทธิ์จึงมีแต่พระองค์ แท้จริงฉันเป็นคนหนึ่งในหมู่ผู้ธรรมต่อตนเอง)
18. ละหมาดฟัรฎูซุบฮิที่มีสติ แล้วรอนจนกระทั่งดวงอาทิตย์ขึ้น ขณะรอนอยู่นั้นให้ทำการซิกร์ลอลอยไปด้วย เมื่อดวงอาทิตย์ขึ้นก็ทำการละหมาดสุนัตดุฮา สองร็อกอะฮ์ และจบลงด้วยการขอดุอาอ์กระทำเช่นนี้หนึ่งครั้งในรอบสัปดาห์เป็นอย่างน้อย
19. แสวงหา และกระทำเฉพาะสิ่งที่หะลาล และออกห่างไกลจากสิ่งที่หะรออม
20. ทำการละหมาดด้วยความศุขอ ใคร่ครวญทุกคำที่อ่านในละหมาด พร้อมกับสำนึกอยู่เสมอว่าเรากำลังอยู่ต่อหน้าพระพักตร์ของอัลลอฮ์ สวรรค์และนรกปรากฏอยู่ข้างหน้าเรา
21. เก็บออมรายได้ของแต่ละเดือนไว้ส่วนหนึ่ง เพื่อทำเศาะตะเกาะฮ์อย่างลับ ๆ และจงเก็บไว้ 5 เปอร์เซ็นต์เพื่อช่วยเหลือพี่น้องมุสลิม
22. ต้องละหมาดตะฮัจญุดหรือกียามัลลัยลฺุหนึ่งครั้งในรอบสัปดาห์ เป็นอย่างน้อย
23. ทำความสะอาดห้องน้ํามีสติและร่วมทำความสะอาดมีสติหนึ่งครั้ง ในรอบสัปดาห์ เป็นอย่างน้อย
24. กำหนดโปรแกรมสำหรับการทำอิบาดะฮ์ในวันศุกร์ เช่น ทำอิบาดะฮ์ในมีสติ ตั้งแต่หลังละหมาดซุบฮิจนดวงอาทิตย์ขึ้น อ่านอักษรนะบะวีเยี่ยมเข้า ละหมาดดุฮา อ่านซูเราะฮ์อัลกะฮ์ฟี เศาะละวาตุนบีให้มาก อาบน้ำและใช้ของหอม ไปมีสติเพื่อละหมาดวันศุกร์แต่เช้า พยายามแสวงหาและรอคอยขอดุอาอ์ช่วงเวลาแห่งการตอบรับดุอาอ์จากอัลลอฮ์

25. การเรียนรู้และเข้าใจถึงคุณค่า ความสำคัญหรือภาคผลของการทำอิบาดะฮ์ต่าง ๆ ก่อนลงมือปฏิบัตินั้นนับว่าเป็นความจำเป็นด้วยเช่นกัน

26. การทำงาน หรือการให้งานใครทำนั้น ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและความพอดีด้วย งานใหม่นั้นต้องไม่ทำให้งานเก่าเสียไป

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะฮ์) หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะฮ์) ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เช่น การละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการบริจาคทาน (ซากาต) และสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (ซุนนะฮ์) เช่น การขอพร (ดูอาอ) การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน และอื่น ๆ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์และทำตามแบบอย่างที่ถูกต้องจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.) รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งหมด เช่น การแต่งกาย อาหาร การกิน และอื่น ๆ

3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม

3.1 ต้องเป็นคนพูดจริงไม่โกหกอย่างเด็ดขาด

3.2 ต้องรักษาสัญญา รักษาคำพูดและมีความรับผิดชอบ และอย่าผิดสัญญาไม่ว่าสถานการณ์จะเป็นเช่นไรก็ตาม

3.3 ต้องเป็นผู้กล้าหาญ ต้องเตรียมพร้อมเสมอที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยากลำบาก และความกล้าหาญที่ประเสริฐที่สุดก็คือ การพูดอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมาในเรื่องของสัจธรรม การรักษาความลับ การยอมรับความผิดพลาด การมีใจเป็นกลาง และสามารถระงับจิตใจและอารมณ์ได้ขณะโกรธ

3.4 ต้องเป็นบุคคลที่น่าเคารพยกย่อง หรือน่าเกรงขาม ต้องมีภาพลักษณ์ที่ให้ผู้คนเห็นว่าเป็นบุคคลที่จริงจังอยู่ตลอดเวลา แต่การเป็นบุคคลที่น่าเคารพยกย่องนั้น มิได้ห้ามท่านที่จะหยอกล้อกันในเรื่องที่เป็นความจริงหรือเป็นสาระ มิได้ห้ามท่านจากการมีอารมณ์ขันในลักษณะของการยิ้มแย้ม (มิใช่หัวเราะเสียงดัง)

3.5 ต้องเป็นผู้ที่มีความละเอียดอ่อนมาก เป็นผู้ที่มีความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน เป็นผู้ที่ได้รับรู้ต่อสิ่งที่ดีและไม่ดีได้อย่างรวดเร็ว ยินดีต่อสิ่งที่ดีงามและปวดร้าวต่อสิ่งที่ไม่ดี ต้องเป็นผู้ที่อ่อนน้อมแต่ไม่ใช่อ่อนแอ ต้องเป็นผู้มีศีลธรรมและอยู่ในนิติธรรม ต้องไม่เป็นผู้ที่ประจบประแจง สอพลอ และต้องเป็นผู้ที่ถ่อมตนไม่ทะนงตน หยิ่งผยอง

3.6 ต้องเป็นผู้ที่มีความยุติธรรม ตัดสินอย่างตรงไปตรงมาให้ความเป็นธรรมแก่ทุกคนในทุกสถานการณ์ อย่าปล่อยให้ความโกรธทำให้ท่านลืมนคุณค่าความดี อย่าปล่อยให้ความพอใจทำให้ท่านมองไม่เห็นความไม่ถูกต้องหรือความไม่ดีงาม อย่าให้การทะเลาะวิวาทหรือการโต้เถียงทำให้ท่านลืมนคุณค่าความดีงาม ต้องพูดความจริงเสมอถึงแม้ว่ามันจะเป็นภัยต่อตัวท่าน หรือต่อบุคคลที่ใกล้ชิดกับท่าน และแม้ว่า การพูดความจริงนั้น มันจะขมขื่นสักปานใดก็ตาม

3.7 ต้องเป็นผู้ที่มีจิตใจเมตตาสงสาร ใจบุญ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ใจกว้างและให้อภัยผู้อื่นเสมอ เป็นผู้ที่อ่อนโยน สุขุม เยือกเย็นและมีใจการุณทังต่อมนุษย์และสัตว์ มีวินัยและปฏิบัติดีต่อมนุษย์ทุกคน เป็นผู้ที่รักษามารยาทอิสลามในทางสังคม ต้องเมตตาต่อผู้น้อยและเคารพต่อผู้ใหญ่ ต้องขยับหรือจัดที่ให้นั่งที่เพิ่งมาได้นั่งในการพบปะหรือประชุมกัน ต้องไม่สอดรู้สอดเห็น ไม่นินทาให้ร้ายต่อกัน ไม่ส่งเสียงดัง และต้องขออนุญาตเมื่อจะเข้าและออก ฯลฯ

3.8 ต้องพยายามทำงานของท่านให้ดีที่สุด ประณีตที่สุด เท่าที่สามารถจะทำได้ ต้องไม่คดโกง และต้องตรงต่อเวลา

3.9 เมื่อต้องทวงสิทธิ์ของท่านจงทวงอย่างมีคุณธรรม ต้องมอบสิทธิต่าง ๆ ให้กับเพื่อนมนุษย์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์โดยมิต้องรอคอยให้พวกเขาทวงหรือร้องขอ และโดยมิต้องมีการหน่วงเหนี่ยวหรือผลัดผ่อนแต่ประการใด

3.10 ต้องต่อสู้กับจิตใจของท่าน จนกระทั่งเอาชนะและสามารถควบคุมมันได้ ต้องลดสายตาลงต่ำ ต้องควบคุมอารมณ์ ต้องต่อต้านหรือยับยั้งอารมณ์ไม่ต่ำของท่าน และยกมันให้สูงขึ้นด้วยการนำมันไปสู่สิ่งที่หะล้าล และท่านต้องปิดกั้นมันมิให้ตกไป สู่สิ่งหะรอม ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม

3.11 ต้องออกห่างจากเพื่อนฝูงที่ชั่วร้าย และเพื่อนฝูงที่สร้างความเสื่อมเสีย ตลอดจนต้องออกห่างจากสถานที่ที่มีการทำบาป และมีการฝ่าฝืนอัลลอฮ์

3.12 อย่าหัวเราะให้มาก เพราะแท้จริงหัวใจที่ผูกพันอยู่กับอัลลอฮ์นั้นสงบมั่นคงและนำเคารพนับถือยิ่ง

3.13 การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และคงเส้นคงวา เรื่องของคุณธรรม ความดี และการแสวงหาความรู้ นั้น เป็นส่วนหนึ่งของรูกานอิสลาม

3.14 ต้องเป็นผู้มีวินัย ปฏิบัติอิบาดะฮ์ต่าง ๆ ออกห่างจากความไม่ดีงามทั้งหลาย ต้องประดับประดาหัวใจตัวเองด้วยมารยาทต่าง ๆ ที่ดีงาม ละทิ้งมารยาทที่ไม่ดีงามทั้งหลาย ต้องแสวงหาและเลือกปฏิบัติเฉพาะขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นอิสลาม หากมีคดีต้องฟ้องร้องและทวงสิทธิ์กัน ต้องยึดมั่นความเป็นเพื่อนและความเป็นมิตรเป็นพื้นฐาน ต้องไม่ขึ้นโรงขึ้นศาลเพื่อตัดสินคดีความ ยกเว้นเมื่อตกอยู่

ในภาวะจำยอม ต้องภาคภูมิใจในหลักการต่าง ๆ ของอัลอิสลามและภาษาของมัน ต้องเผยแพร่ความรู้และวิทยาการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในทุกชนชั้นของสังคม

มารยาทต่าง ๆ ที่กล่าวมา และมารยาทอื่น ๆ ที่ดีซึ่งยังมีได้กล่าวถึง ทั้งหมดนั้น คือจริยธรรมที่ศาสนาเรียกร้องให้ปฏิบัติ โดยสรุปก็คือมารยาทต่าง ๆ ของท่านรอซูลนั้นจำเป็นที่พวกเราจะต้องนำมาปฏิบัติและนำมาประดับไว้ที่ตัวเราให้มากที่สุด เท่าที่จะทำได้ เราต้องศึกษามารยาทต่าง ๆ ของท่านรอซูล แล้วนำมาปฏิบัติ การฝึกปฏิบัตินั้นทำได้โดยการนำมารยาทใดมารยาทหนึ่งของท่านรอซูล มาแล้วก็ฝึกฝนไปที่ละอย่าง โดยแต่ละมารยาทนั้นใช้เวลาประมาณหนึ่งเดือน เรื่องของมารยาทนั้นมิใช่เรื่องง่าย มิใช่เรื่องผิวเผิน แต่เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากและลุ่มลึก ต้องฝึกฝน ฝึกปฏิบัติกันอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และต้องใช้เวลาพอสมควรเพื่อให้ได้มารยาทตามมาตรฐานที่ศาสนากำหนด

ตัวอย่างเช่น

ความสัตย์จริง : มารยาทนี้เป็นมารยาทแรกที่ต้องสร้างขึ้นในตัวของผู้ศรัทธา ต้องออกมาเป็นรูปธรรม สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ รายละเอียดของมารยาทข้อนี้มีมากมาย เช่น การไม่โกหก ไม่ตลกขบขันหรือพูดจาที่ไร้สาระหรือสร้างเรื่องที่ไม่จริงขึ้นมา การไม่ทำตัวน่าสงสัยหรือน่าหวาดระแวงในหมู่เพื่อนฝูงหรือกับอาจารย์ การพูดจริงกับเด็ก ๆ การตรงต่อเวลา การมาตามเวลาที่นัดหมายกันไว้ การออกห่างไกลจากถ้อยคำหรือสำนวนที่เกินความเป็นจริง การระมัดระวังและละเอียดอ่อนในการถ่ายทอดคำพูด การไม่ชอบการชมเชย ความสัตย์จริงในการงานก็คือการทำงานอย่างละเอียดและประณีต ความสัตย์จริงกับอัลลอฮ์ก็คือการศรัทธาในพระองค์และการบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์ สัตย์จริงในธุรกิจการค้าและในอาชีพต่าง ๆ ก็คือ ต้องมีการวางกฎระเบียบและมารยาทต่าง ๆ ในทุกสาขาอาชีพซึ่งใช้เป็นแนวปฏิบัติ สรุปก็คือต้องสัตย์จริงในทุกเรื่องไม่ว่าเรื่องนั้นจะเป็นเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่

ความอดทน : เป็นการอดทนต่อการปฏิบัติอิบาดะฮ์ต่าง ๆ เพื่อให้ออกมาดีทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น อดทนต่อการละหมาดด้วยการปฏิบัติให้ครบสมบูรณ์ ทุกเวลา ละหมาดในรูปแบบที่เป็นญะมาอะฮ์ ละหมาดอย่างมีศุข (สมาธิ) โดยสรุป ก็คือการละหมาดอย่างประณีต ทำสิ่งที่ดีที่สุดให้ดีที่สุด โดยมีความรู้สึกที่อัลลอฮ์ กำลังจับจ้องเราอยู่ และทำในลักษณะนี้ในอิบาดะฮ์ทุกประเภท ทุกชนิด อดกลั้นที่จะไม่ทำความผิด หนีและออกห่างจากความชั่วและของคลุมเครือสงสัยทั้งหลาย ด้วยการ แสดงออกทางความรู้สึกที่ว่าเรานั้นสูงส่งและอยู่เหนือสิ่งชั่วช้าเหล่านั้นหลายเท่าตัวนัก เราสูงเกินกว่าที่เราจะไปรู้จักสัมผัส เกือบกลัวหรือพัวพันกับสิ่งเหล่านั้น ด้วยการ ไม่เข้าใกล้สถานที่ต่าง ๆ ที่คลุมเครือและต้องสงสัย เช่น ไม่นั่งร่วมกับกลุ่มคนชั่ว ไม่คบคนชั่ว ไม่เข้าใกล้สถานเริงรมย์ และไม่ไปในสถานที่ ๆ ไร้สาระ สถานที่ ๆ ไม่มีการรำลึกถึงอัลลอฮ์

วิธีการปฏิบัติ

1. การสร้างมารยาทหรือสร้างนิสัยที่ดีนั้น ต้องเริ่มด้วยการสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดขึ้น กระตุ้นเตือนให้อยากที่จะมีมารยาทนั้น ๆ ไว้ในครอบครอง เริ่มจากกา บอกถึงมิติและความหมายต่าง ๆ ของมารยาทนั้น ๆ บอกถึงคุณค่าและความประเสริฐของมัน สรรเสริญและชมเชยผู้ที่มีมารยาทนั้น สร้างกิจกรรมที่เป็นการฝึกฝนมารยาทนั้น ๆ อย่างต่อเนื่อง และสุดท้ายด้วยการประเมินและทดสอบว่าเขานั้นมีมารยาทนั้นแล้วหรือยัง
2. ต้องสร้างและฝึกฝนความสัตย์จริง ความมีเอะมานะฮู่ให้เกิดขึ้นในทุกกิจกรรม ไม่ว่าจะเป็กิจกรรมเล็ก ๆ หรือกิจกรรมที่ใหญ่ ต้องระมัดระวังและรอบคอบในการพูดจาและการบรรยาย
3. ระวังรักษาคำพูด มิให้เอื้อนเอ่ยถ้อยคำที่ไม่สุภาพ ถ้อยคำที่ลามกและถ้อยคำที่มีลักษณะการด่าทอ
4. ไม่พูดจาเยาะเย้ย ถากถาง ลบหลู่ดูหมิ่น นินทาว่าร้าย ใส่ความหรือกล่าวร้าย และให้พยายามโต้ตอบเมื่อมีการนินทาผู้อื่น
5. ฝึกให้เคยชินกับการประสานมือ (สัมผัสมือเมื่อพบเจอกัน) และการประสานหัวใจ และพยายามมอบรอยยิ้มให้กับพี่น้องของท่านเพราะมันเป็นการสร้างกุศลอย่างหนึ่ง
6. ทำความดีกับบิดามารดา และพยายามมอบของขวัญให้กับท่านทั้งสอง หรือให้กับมารดาถึงแม้ว่าจะเป็นสิ่งของเพียงเล็กน้อยก็ตาม พบท่านทั้งสองด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มเป็นประจำ จูบศีรษะและมือท่าน เพื่อเป็นการแสดงออกซึ่งความรัก ขอให้ท่านทั้งสองขอตอาอให้ ร่วมทำความสะอาดบ้านเดือนละครั้ง และควรมอบภารกิจของท่านทั้งสองให้คนอื่นทำ (หรือให้มีคนช่วยทำ)
7. ต้องไม่โกรธง่าย
8. ต้องตรงต่อเวลาหรือกำหนดเวลาที่มีการนัดหมาย และควรใช้ประโยชน์จากเวลาที่มีอยู่มากที่สุด
9. ต้องรังเกียจการอธรรม และไม่นิ่งเฉยเมื่อมีการอธรรมเกิดขึ้น ด้วยการกำชับใช้ให้ทำความดีและละจากความชั่ว
10. ต้องออกห่างจากการโต้เถียง การตัดพ้อต่อกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นฝ่ายถูก และต้องออกห่างจากการทะเลาะวิวาท และการสร้างความชอบธรรม หรือหาเหตุผลมาประกอบทั้ง ๆ ที่เป็นฝ่ายผิด
11. ต้องใจบุญใจกุศล
12. ฝึกความอดทน ด้วยการทำงาน หรือด้วยการถือศีลอด

13. ฝึกมารยาทหรือระเบียบวินัย ตามแบบฉบับของอัลอิสลามในเรื่องต่อไปนี้ เช่น ในที่ชุมนุมหรือสถานที่ ๆ มีการพบปะพูดคุยกัน ในการนอน การตัดเดือนการพูดคุย ฯลฯ และเลือกมาฝึกปฏิบัติสัปดาห์ละหนึ่งอย่าง

14. กำหนดงานที่จะทำในแต่ละวัน และวางเงื่อนไขเอาไว้ และพยายามทำให้ดีที่สุด แล้วนำมาตรวจสอบก่อนนอน

15. ออกจากการบริโภคสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น และเรื่องราวในสิ่งที่ไม่จำเป็นและไม่มีประโยชน์

16. ฝึกเป็นคนนิ่งเงียบ หรือเป็นคนที่มีความสุขุม เป็นคนที่น่าเคารพนับถือ โดยใช้เวลาฝึกฝนประมาณ 1 เดือน ขณะฝึกฝนนั้นจะต้องนิ่งเงียบ ในช่วงที่เงียบนั้นต้องเป็นการเงียบแบบใช้ความคิด

17. ต้องถือศีลอดสุนัตให้มาก ฝึกลุกขึ้นละหมาดกียามัลลัยประจำ ๆ ฝึกละหมาดยาว ๆ และอื่น ๆ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มีมารยาทที่ดีและงดงาม หมายถึง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ใจกว้าง ให้อภัยผู้อื่น อดทนไม่โกรธง่าย เมตตาผู้น้อยให้เกียรติผู้ใหญ่ ยุติธรรมและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัตย์จริง รักษาสัญญา ไม่โกหก พูดจาว່ร่าและนินทาผู้อื่น มีระเบียบวินัย ตามแบบอย่างการปฏิบัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)

4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ

ต้องเป็นผู้ที่อ่านและเขียนได้เป็นอย่างดี ต้องอ่านและศึกษาหาความรู้ให้มาก ต้องมีห้องสมุดภายในบ้าน ต้องเป็นผู้ที่รู้อย่างลึกซึ้งและเข้าใจเป็นอย่างดีในสาขาวิชาการของท่านหรือในสาขาอาชีพของท่าน ถ้าหากท่านเป็นผู้หนึ่งที่ศึกษาศาสตร์นั้น ๆ หรืออาชีพนั้น ๆ เป็นการเฉพาะ ต้องเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจเรื่องราวต่าง ๆ ของอัลอิสลามอย่างแท้จริง

วิธีปฏิบัติ

1. ความรู้ศาสนาทั่วไป

ก. ให้ศึกษาไปตามระดับของแต่ละคน

ข. ให้ความสำคัญกับการศึกษาศาสนา มีการทดสอบและวัดผล และมีการทบทวนหลักสูตรตามช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของยุคสมัย

2. ความรู้ด้านศาสนาเฉพาะทาง

ต้องดำเนินการสร้างผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง หรือผู้ชำนาญการให้มาก สร้างโรงเรียนเฉพาะทาง เน้นด้านวิชาการ เปิดวิทยาลัยสำหรับดาวน์ซินโดรม (นักเผยแพร่สังฆกรรม) และให้ความสนใจต่อโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว ให้มากขึ้น

3. ความรู้ทั่วไป

ก. ศึกษาเรียนรู้ข่าวคราวและความเป็นไปของโลก โดยเฉพาะข่าวสารของโลกมุสลิมด้วยการ อ่าน การฟัง และจากสื่อต่าง ๆ

ข. ศึกษาเรียนรู้ความรู้พื้นฐานของแต่ละอาชีพ หลังจากนั้นให้ลงรายละเอียดและศึกษาให้เกิดความเชี่ยวชาญ และเกิดความแตกฉาน

ค. ฝึกเขียนรายงานหรือทำวิจัยที่หลากหลาย

ง. จัดบรรยายและให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ที่หลากหลาย จัดสื่อการเรียนการสอน เช่น สื่อต่าง ๆ จัดให้มีการศึกษาเรียนรู้ในด้านอาชีพที่หลากหลาย เช่น แพทย์ การเกษตรวิศวกรรม ธุรกิจการค้า ช่างเหล็ก เย็บปักถักร้อย และอื่น ๆ

วิธีการปฏิบัติอย่างละเอียด

1. บอกความสำคัญของการเรียนดี เรียนเก่ง ให้กับนักเรียนนักศึกษา ทราบว่ามันมีผลต่อการตะวะฮ์ ต่อตัวเราและต่อการประกอบอาชีพอย่างไร ?

2. กำหนดให้นักเรียนนักศึกษาทบทวนบทเรียนอย่างน้อย 4 ชั่วโมงทุกวัน

3. คัดเด็กที่เรียนดีเรียนเก่งระดับความรู้เท่ากันไว้ห้องเดียวกัน

4. กำหนดงานในแต่ละเดือนไว้ให้ชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้าง แล้วติดตามผลการดำเนินงาน แล้วทำการประเมินและวัดผลเพื่อเปรียบเทียบ

5. จัดติวรายเดือนในบางวิชาที่สะดวก

6. จัดโครงการแข่งขันทางวิชาการ ตามรายวิชาของหลักสูตรการศึกษาและแจกรางวัล จัดกลุ่มต่าง ๆ เพื่อติวเข้ม จัดค่ายเพื่อการทบทวนบทเรียนก่อนสอบเทอมแรกและเทอมสุดท้าย และจัดงานฉลองความสำเร็จให้กับนักเรียนที่เรียนเก่งเรียนดี

7. ติดตามผลการเรียนเป็นรายเดือน

8. จัดหาครู-อาจารย์มาดูแลผู้ที่เรียนดีและผู้ที่ไม่ค่อยดี

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ หมายถึง มีความพยายาม ตั้งใจ จริงจัง แน่วแน่ ในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ลึกซึ้งและเข้าใจเป็น

อย่างดีในศาสตร์ความรู้ของศาสนาอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพของตนเอง

5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

1. ท่านต้องรีบตรวจเช็คสภาพร่างกาย เพื่อให้รู้ว่าสุขภาพยังปกติสมบูรณ์อยู่หรือไม่ ? ต้องรีบเยียวยารักษาโรคที่ท่านมีอยู่โดยเร็ว ต้องใส่ใจต่อสาเหตุต่าง ๆ ที่จะทำให้ร่างกายแข็งแรง ต้องให้ความสำคัญต่อการดูแลรักษาสุขภาพร่างกาย ต้องหลีกเลี่ยงหรือออกห่างจากเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้สุขภาพร่างกายอ่อนแอ

2. ท่านต้องห่างไกลจากการฟุ่มเฟือย ในการดื่มชา กาแฟ และเครื่องดื่มอื่น ๆ ที่คล้าย ๆ กับชา กาแฟ ซึ่งเป็นเครื่องดื่มประเภทที่มีสารกระตุ้น และท่านอย่าดื่มมัน ยกเว้นกรณีที่มีความจำเป็นจริง ๆ ต้องไม่สูบบุหรี่อย่างเด็ดขาด

3. ท่านต้องใส่ใจต่อเรื่องความสะอาดในทุก ๆ สิ่ง ทั้งที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม ห้องครัว ห้องอาหารและสถานที่ทำงานเพราะศาสนาอิสลามนั้นตั้งอยู่บนความสะอาด

4. ต้องรักษาร่างกายให้สะอาดบริสุทธิ์ตามศาสนบัญญัติ และต้องพยายามให้ตัวเองมีน้ำละหมาดอยู่ตลอดเวลา

5. ท่านต้องห่างไกลจากสุรา จากสิ่งที่ทำให้มีเมามา จากสิ่งที่ทำให้ขาดสติแล ทุกสิ่งที่อยู่ในข่ายนี้อย่างเด็ดขาด

6. ท่านต้องประกาศสงครามกับสถานเริงรมย์ต่าง ๆ

วิธีการปฏิบัติ

1. การป้องกันจากโรคต่าง ๆ

ก. ตรวจเช็คร่างกายให้ทั่ว ทำบัตรสุขภาพ ตรวจเช็คร่างกายหนึ่งครั้งในรอบปีสำหรับบุคคลที่อายุไม่ถึงห้าสิบปีและทุก ๆ หกเดือนสำหรับบุคคลที่อายุเกินห้าสิบปี

ข. เมื่อเจ็บป่วยต้องรีบไปพบแพทย์และรักษา

ค. ฉีดยาป้องกันโรคร้ายต่าง ๆ ให้กับตัวเองและครอบครัว

ง. พยายามป้องกันโรคร้ายต่าง ๆ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย

จ. ไม่ใช่ยาเกินขนาด ยกเว้นกรณีจำเป็นหรือตามคำแนะนำของแพทย์

ฉ. ศึกษาการปฐมพยาบาลขั้นพื้นฐาน และสอนคนอื่นให้รู้จักวิธีการปฐมพยาบาลขั้น

พื้นฐาน

2. ปฏิบัติตามคำตักเตือนของอิสลาม ในเรื่องของการกินและเครื่องดื่ม

ก. ต้องไม่ฟุ่มเฟือยในเรื่องอาหาร

ข. ไม่รับประทานก่อนหิว หรือทานระหว่างมือต่าง ๆ ประจำวันและไม่ทานจนอึดจนเต็ม กระเพาะอาหาร

ค. ศึกษามารยาทของท่านร่อซูล ในเรื่องการกินการดื่ม แล้วปฏิบัติตาม

ง. ทานอาหารเข้าก่อนออกจากบ้าน และให้ทานอาหารค่ำในช่วงเย็น หรือช่วงหัวค่ำ (ไม่ควรรทานช่วงตึก)

จ. ต้องทานอาหารที่มีประโยชน์ ละทิ้งอาหารที่ไม่มีประโยชน์หรืออาหารที่เป็นพิษต่อร่างกาย โดยการศึกษาจากหนังสือ หรือเรียนรู้จากแพทย์เฉพาะทาง

ฉ. พยายามฝึกฝนถือศีลอดสุดให้เคยชิน

3. ปฏิบัติตามข้อตักเตือนของอิสลามในด้านสุขภาพ

ก. ควรออกกำลังกายของชาและกาแฟ

ข. ควรแปร่งฟันอย่างสม่ำเสมอ เพราะนบีกกล่าวว่า “ถ้าหากฉันไม่กลัวจะเป็นการสร้างความลำบากกับบอมมะฮะฮ์ของฉันแล้ว ฉันจะใช้ให้พวกเขาแปร่งฟันทุกครั้งที่ทำการละหมาด”

ค. ควรใส่ใจเรื่องของความสะอาดให้มาก และทำอย่างต่อเนื่อง เช่น ความสะอาดของร่างกาย เสื้อผ้าและที่อยู่อาศัย

ง. หมั่นทำความสะอาดห้องนอน และจัดวางสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ

จ. ปฏิบัติตามซุนนะฮ์ของท่านร่อซูล ทั้งสิบประการที่เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นธรรมชาติ เช่น ขลิบหนวด ไว้เครา แปร่งฟันทำความสะอาดปากและจมูก ตัดเล็บ ล้างมือ ถอนขนรักแร้ โกนขนใต้ร่มผ้า การชำระสิ่งสกปรกตามศาสนบัญญัติ

ช. ระวังรักษา มิให้ส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกาย ไปสัมผัสกับความชื้น

ซ. ไม่ควรอดหลับอดนอนยกเว้นเมื่อจำเป็น

ฌ. ควรตื่นนอนแต่เช้าตรู่

ฎ. ควรมีน้ำสะอาดอยู่ตลอดเวลา เข้านอนโดยมีน้ำสะอาด

ฏ. ควรพักผ่อนตอนกลางวัน (กอยลู่ละฮุซซัฆ์โม่งในช่งฤดูร้อน)

ฎ. หมั่นเอาใจใส่ดูแลเรื่องสุขภาพร่างกาย ด้วยการระวังรักษาและหาวิธี ป้องกันโรคต่าง ๆ ด้วยการหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องนี้

ฐ. ไม่นอนมาก

4. ออกกำลังกาย

ก. นักเรียนนักศึกษาต้องมีกีฬาที่ถนัด และฝึกฝนให้เก่งหนึ่งอย่าง และอย่างน้อย ๆ ของการออกกำลังกายคือ การเดิน หรือวิ่ง ประมาณครึ่งชั่วโมงต่อสัปดาห์

ข. ปฏิบัติกายบริหารทุกวัน

ค. เรียนการว่ายน้ำขี่ม้าขี่จักรยานขี่มอเตอร์ไซด์และเรียนขับรถ

ง. ฝึกไม่ใช้รถจักรยานสำหรับคนมีรถ

จ. เข้าเป็นสมาชิกของชมรม สมาคม สถาบัน หรือสโมสรด้านการกีฬา และเข้าไปฝึกฝนและออกกำลังกายในนั้น

ฉ. ต้องมีการออกกำลังกายร่วมกันในรอบสัปดาห์ ต้องให้ความสำคัญในการเข้าร่วมและตรงตามเวลาที่นัดหมาย

ช. ปฏิบัติตามข้อชี้แนะด้านสุขภาพ ทั้งในขณะที่อยู่นิ่งและมีการเคลื่อนไหว เช่น ต้องหลังตรงขณะเดิน นั่งและยืน ไม่อ่านและเขียนในที่ที่มีมืด หรือมีแสงสว่างน้อย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง หมายถึง มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดของร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า และที่พักอาศัยเป็นอย่างดี มีการหมั่นเอาใจใส่ ดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างดี พักผ่อนให้เพียงพอและห่างไกลจากอาหารการกินที่ไม่ดีทั้งหลาย รวมถึงปฏิบัติตามศาสนบัญญัติในเรื่องของการรักษาสุขภาพและรักษาความสะอาดต่าง ๆ

6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี

1. ท่านต้องประกอบอาชีพ แม้ว่าท่านจะร่ำรวยสักปานใดก็ตาม ต้องเลือกอาชีพที่เป็นอาชีพอิสระก่อนอาชีพอื่น ถึงแม้ว่ามันจะเป็นงานเล็ก ๆ หรือรายได้ไม่มากก็ตาม และต้องพยายามผลักดันให้อาชีพนั้น เกิดเป็นธุรกิจเอกชนด้วยตัวของท่านให้จงได้ เท่าที่ความรู้ความสามารถของท่านมีอยู่

2. ท่านต้องไม่มุ่งหวังรับราชการอย่างเดียว และให้ถือว่ามันเป็นประตูลิขิต (ปัจจัยยังชีพ) และไม่ควรรปฏิเสธมันเมื่อมันเป็นโอกาสของท่าน และไม่ควรรละทิ้งมัน (ลาออก) เว้นแต่ว่ามันไปขัดกับหน้าที่ต่าง ๆ ของการตะอวะฮ์อย่างสิ้นเชิง

3. ท่านต้องทำงานในหน้าที่ของท่านให้ดีที่สุด และประณีตที่สุดเท่าที่สามารถจะทำได้ ต้องไม่คดโกง และต้องตรงต่อเวลา

4. ท่านต้องนำทรัพยากรอิสลามมาใช้ โดยการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่มุสลิมเป็นผู้ผลิต และกระตุ้นให้เกิดสถาบันทางเศรษฐกิจแห่งอิสลาม

5. มุสลิมต้องทำงานและแสวงหาอาชีพ และในทรัพย์สินที่เขาแสวงหามาได้นั้น ต้องมีส่วนหนึ่งที่ถูกกำหนดไว้ เพื่อผู้ที่ย่อยปากขอและไม่ออกปากขอ

6. ฉันให้สัญญา (กับอัลลอฮ) ว่า จะทำงานเพื่อแสวงหาปัจจัยยังชีพและเก็บออมทรัพย์ส่วนหนึ่งไว้เพื่ออนาคต จะต้องจ่ายชะกาตในทรัพย์สินของฉัน (ที่ครบพิกัดและครบรอบปี) และเก็บทรัพย์ส่วนหนึ่งจากรายได้ไว้เพื่อการทำงานหรือกิจกรรมที่ดี จะสนับสนุนและส่งเสริมโครงการเศรษฐกิจอิสลาม ที่มีประโยชน์ทุกโครงการ จะใช้ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ของประเทศฉัน ของพี่น้องร่วมมาตุภูมิของฉัน ก่อนของผู้อื่น ฉันจะไม่นำตัวของฉันไปสู่ความยุ่งยากในสิ่งของเครื่องใช้ ที่เกินความจำเป็น ที่เกินกว่ากำลังของฉัน

วิธีการปฏิบัติ

1. หัวข้อนี้หรือคุณลักษณะนี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นกับหัวข้อที่ห้ากล่าวคือคนที่จะสามารถแสวงหาอาชีพหรือประกอบอาชีพได้นั้นต้องเป็นผู้ที่มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์

2. การทำงานเลี้ยงชีพกับการทำงานตะอูวะฮ์นั้น ต้องมีความสมดุลย์กันหรืออีกนัยหนึ่งก็คือคุณยาและอาคิเราะฮ์นั้นต้องสมดุลย์กัน

3. ต้องศึกษาเฉพาะทางและให้เกิดความเชี่ยวชาญในสาขาอาชีพที่หลากหลาย

4. ต้องทำงานอย่างประณีต และทำให้ดีที่สุด นั่นคือการทำอย่างจริงจังและไม่ทุจริต

5. ต้องพยายามก้าวไปให้ถึงการศึกษาระดับสูงสุดของแต่ละสาขาอาชีพ

6. แต่ละคนต้องมีอาชีพ

7. หารายได้มาในทางที่สุจริต และใช้จ่ายไปในทางที่สุจริตเช่นเดียวกัน

8. พยายามหางานอิสระทำ และพยายามทำธุรกิจขนาดเล็กสักหนึ่งอย่าง อาจด้วยวิธีการลงทุนร่วมกับเพื่อน ๆ (อิกวะฮ์)

9. ท่านต้องทวงสิทธิ์ของท่านอย่างมีคุณธรรม ต้องมอบสิทธิ์ต่าง ๆ ให้กับเพื่อนมนุษย์อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ โดยมีต้องรอให้พวกเขาร้องขอหรือทวงสิทธิ์เหล่านั้น และโดยมีต้องมีการห่วงเหนียวหรือผัดผ่อนแต่ประการใด

11. คิดแก้ปัญหาคนตกงาน โดยเฉพาะนักศึกษาที่เพิ่งสำเร็จการศึกษามาใหม่ ๆ

12. ต้องสอนและอบรมมิให้มีการเลือกงานมากจนเกินไป

13. ในช่วงปิดเทอมควรจัดให้มีการเรียนการสอนหรือจัดอบรมด้านอาชีพ เช่น การเย็บปักถักร้อย ไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างเชื่อมหรือช่างเหล็ก เป็นต้น

14. เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานง่าย ๆ เช่น เดินสายไฟ ซ่อมเครื่องใช้ภายในบ้านเล็ก ๆ น้อย ๆ และอื่น ๆ

15. ฝึกปฏิบัติการปฐมพยาบาลเบื้องต้น จะด้วยจากแพทย์คนใดคนหนึ่ง หรือจากการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี หมายถึง มีอาชีพการงานที่ดี มั่นคง สุจริต และมีความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพการงานของตนเองเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ในสาขาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ พยายามหาโอกาสต่อยอดในอาชีพการงานอยู่เสมอ

7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น

1. ท่านต้องเป็นผู้ที่กระตือรือร้น เอาใจใส่ตนเองในการรับใช้สังคม ต้องดีใจและมีความสุขเมื่อได้มีโอกาสรับใช้ผู้อื่น ต้องเยี่ยมเยียนผู้ป่วย ช่วยเหลือผู้ขัดสนและอ่อนแอ ต้องปลอบขวัญแก่ผู้ที่ประสบเคราะห์กรรม ถึงแม้จะเป็นเพียงคำพูดที่แสดงความเห็นใจ และท่านต้องรีบที่จะกระทำคุณงามความดีอยู่เสมอ

2. ต้องทำความรู้จักเพื่อน ๆ ของท่านเป็นรายบุคคลอย่างละเอียดถี่ถ้วนและต้องแนะนำตัวท่านให้พวกเขา รู้จักอย่างละเอียดถี่ถ้วนเช่นเดียวกัน ต้องมอบสิทธิต่าง ๆ ให้กับเพื่อน ๆ ของท่านอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ นั่นคือการให้ความรักและให้เกียรติ ให้การช่วยเหลือและเป็นห่วงเป็นใยเขา ท่านต้องปฏิบัติตนให้เป็นที่ประทับใจแก่เพื่อน ๆ ของท่านอยู่ตลอดเวลา

3. ภารกิจของมุสลิมในโลกใบนี้นั้นอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้อย่างครบถ้วน ซึ่งรวมอยู่ในอายะฮ์เดียวของซูเราะฮ์อัลฮัจญ์ ส่วนในซูเราะฮ์อื่น ๆ ยังมีนัยยะของอายะฮ์นี้ กล่าวอีกหลายครั้ง อายะฮ์ดังกล่าวก็คือ

“โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ย พวกเจ้าจงรู้ภาวะ จงสัจจและจงเคารพภักดีต่อพระเจ้าของพวกเจ้าเถิด และจงประกอบความดี เพื่อว่าพวกเจ้าจะได้รับชัยชนะ และจงต่อสู้เพื่ออัลลอฮ์ ซึ่งเป็นการต่อสู้ที่แท้จริงเพื่อพระองค์ พระองค์ทรงคัดเลือกพวกเจ้า และพระองค์มิได้ทรงทำให้เป็นการลำบากแก่พวกเจ้าในเรื่องศาสนา (ที่ไม่ลำบาก) คือศาสนาของอับรอฮีม บรรพบุรุษของพวกเจ้า พระองค์ทรงเรียกชื่อพวกเจ้าว่ามุสลิมิน ในคัมภีร์ก่อน ๆ และในอัลกุรอาน เพื่อรอชูละจะได้เป็นพยานต่อพวกเจ้า และพวกเจ้าจะได้เป็นพยานต่อมนุษย์ทั่วไป ดังนั้น พวกเจ้าจงดำรงละหมาดและบริจาคซะกาต และจงยึดมั่นต่ออัลลอฮ์

พระองค์เป็นผู้คุ้มครองพวกเจ้า เพราะพระองค์คือผู้คุ้มครองที่ดีเลิศและผู้ทรงช่วยเหลือที่ดีเยี่ยม”
(อัลฮัจญ์ : 77-78)

คำตรัสของอัลลอฮ์ดังกล่าวนี้ชัดเจนไม่มีอะไรเคลือบแคลงสงสัยใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นคำพูดที่ลึกซึ้งและจับใจ มีความชัดเจนและสว่างไสวประหนึ่งรัศมี เข้าโสตประสาท และลงสู่หัวใจทันที โอ้มุสลิมทั้งหลาย พวกเจ้ามิได้อินคำพูดของอัลลอฮ์ที่ตรัสมานี้ดอกหรือ ? หรือได้อิน แต่หัวใจของพวกเขาถูกปิดกั้นมิให้รับรู้และใคร่ครวญ อัลกุรอาน? อัลลอฮ์ใช้มุสลิมให้รู้วะ ให้สูญุดและให้ดำรงละหมาด ซึ่งสิ่งนี้คือหัวใจของอิบาดะฮ์ คือเสาหลักของอัลอิสลาม และเป็นภาพลักษณ์ที่ฉายความเป็นมุสลิม ได้ชัดที่สุด อัลลอฮ์ใช้ให้อิบาดะฮ์ต่อพระองค์ โดยมีให้น้ำสิ่งใดมาเป็นภาคีกับพระองค์ และพระองค์ยังใช้ให้ทำความดี สร้างบุญ สร้างกุศลตามกำลังความสามารถ ในขณะที่ใช้ให้สร้างคุณงามความดีนั้น พระองค์ก็ใช้ให้ละทิ้งความไม่ดีงามทั้งหลายทั้งปวงด้วยเช่นกัน และความดีอันแรกที่ต้องทำก็คือการไม่ทำความชั่ว และจะมีคำพูดใด อีกเล่าที่สมบูรณ์และกินใจเช่นนี้ ! หลังจากนั้นพระองค์ยังบอกอีกว่า การปฏิบัติตามสิ่งที่กล่าวมาจะนำความสำเร็จ ชัยชนะและความผาสุกมาสู่ผู้นั้น และทั้งหมดนั้นคือ ภารกิจของมุสลิมแต่ละคนที่จำต้องปฏิบัติ ทั้งขณะที่อยู่คนเดียวและขณะอยู่ร่วมกับสังคม (จากหนังสืออิลาฮียัยฮัยอินนุดดูนาส)

4. อิมามหะซัน อัลบันนา ได้บอกต่อผู้คนถึงความรู้สึกของท่านและความ รู้สึกของเหล่าเยาวชนมุสลิม ที่ทำงานเพื่ออิสลามร่วมกับท่าน โดยกล่าวว่า

“เราชอบที่จะแถลงให้กลุ่มชนของเราารู้สึกว่า เรานั้นรักพวกท่านมากกว่าตัวพวกเราเองเสียอีก พวกท่านคือคนรักของพวกเรา ถ้าหากว่าต้องเสียเลือดเสียเนื้อเพื่อ เปกปกรักษาเกียรติศักดิ์ศรี ชื่อเสียง ศาสนา ความรุ่งโรจน์และความหวังของพวกท่าน เราก็จะทำ ที่เราทำและยืนหยัดอยู่ตรงนี้ก็เพราะความรัก ความรู้สึกที่ดี ความเมตตา สงสารของพวกเราที่มีต่อพวกท่าน บ่อยครั้งที่น้ำตาต้องไหลพรากออกมาด้วยความรู้สึกนี้พวกเราต้องอดหลับอดนอนก็เพราะความผูกพันและความห่วงใยที่มีต่อพวกท่าน พวกเราเศร้า และปวดร้าวมากเมื่อเราเห็นกลุ่มชนของเราจำนนต่อความต่ำต้อยการอยู่อย่างไร้เกียรติ พอใจกับความเสื่อมโทรมและความถดถอย และหมดหวังที่จะต่อสู้เพื่ออยู่อย่างมีเกียรติและมีศักดิ์ศรี พวกเราทำเพื่อเพื่อน มนุษย์โดยยึดแนวทางของอัลลอฮ์มากกว่าทำเพื่อตัวพวกเราเอง ใฝ่พี่น้องที่รักทั้งหลาย พวกเราทำคุณประโยชน์ให้กับพวกท่าน มิได้ทำให้ใครอื่น และพวกเราจะไม่มีวันสร้างความเดือดร้อน หรือไม่เป็นภัยต่อพวกท่านอย่างแน่นอน” (จากศาสนันตะอะตุนา)

5. ท่านหญิงคอดียะฮ์ กล่าวกับท่านนบีว่า “ขอยืนยัน อัลลอฮ์จักไม่ทำให้ท่านตกต่ำอย่างแน่นอน เพราะท่านนั้นเป็นผู้สานสัมพันธ์ทางเครือญาติ เป็นผู้บุกเบิก ผู้สร้างสรรจรริ่งเป็นผู้รับภาระต่อผู้อ่อนแอ ผู้ด้อยโอกาสและเป็น ผู้กอบกู้วิกฤตหรือความหายนะที่เกิดขึ้นกับสังฆกรรมแห่งอัลลอฮ์”

6. ท่านรอซูล กล่าวว่า “ผู้ใดช่วยเหลือผู้ศรัทธาให้รอดพ้นจากความทุกข์ ความโศกหนึ่งในดunya นี้ และผู้ใดอำนวยความสะดวกให้กับผู้ที่มาขอความช่วยเหลือ อัลลอฮ์จักให้ความช่วยเหลือบ่าวของพระองค์ที่ให้การช่วยเหลือผู้อื่น (ตลอดไป) ตราบใดที่บ่าวผู้นั้นยังให้การช่วยเหลือพี่น้อง (ร่วมโลก) ของเขา”

7. อิบน์อับบาส กำลังเอืยยะติกาฟอยู่ในมัสญิดของท่านรอซูล และได้มีผู้หนึ่งมาขอความช่วยเหลือจากท่าน ท่านก็ละทิ้งการเอืยยะติกาฟทันที เพื่อเป็นธุระให้กับชายผู้นั้น ชายผู้นั้นแปลกใจอย่างมากต่อการกระทำนี้ของอิบนุอับบาส อิบนุ อับบาส จึงกล่าวกับชายผู้นั้นว่า : ฉันได้ยินท่านรอซูลลอสยกล่าวไว้ว่า “บุคคลใดออกไป เพื่อเป็นธุระให้กับพี่น้องของเขา (ธุระนั้น) จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ตาม (การกระทำดังกล่าว) ดีกว่าการเอืยยะติกาฟหนึ่งเดือนในมัสญิดของฉัน”

วิธีการปฏิบัติ

1. ร่วมกันจัดทำโครงการต่าง ๆ ที่เป็นการรับใช้สังคม เช่น โครงการรณรงค์ต่อต้านการไม่รู้หนังสือ โครงการติวเข้ม โครงการสร้างโพลีคลินิกหรือโรงพยาบาลเพื่อชุมชน และหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ โครงการสร้างศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนและสร้างโรงเรียนอิสลามและโครงการเดินทางไปทำฮัจญ์ร่วมกัน

2. ร่วมกันทำโครงการต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ เพื่อบริการประชาชน เช่น การผลิตอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ตั้งปั้มน้ำมัน ปั้มน้ำแก๊ส โครงการปล่อยปลาและปล่อยลูกปลา แล้วนำออกขายในราคาถูก โครงการคุ้มครองผู้บริโศก

3. จัดทำโครงการต่าง ๆ ด้านการกุศล เช่น โครงการจัดเก็บและรวบรวมชะกาต เพื่อแจกจ่ายให้กับบุคคลที่มีสิทธิ์รับอย่างแท้จริง โครงการรอมฎอน คนรวยช่วยคนจน โครงการอูดฮียะฮฺและแจกจ่ายให้กับคนจน ๆ

4. จัดทำตารางและรายการประจำสัปดาห์ แล้วฝึกปฏิบัติ เช่น การไปเยี่ยมคนป่วย ช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ยื่นมือเข้าไปช่วยเหลือผู้อื่น ฯลฯ

5. ฝึกฝนนักศึกษา หรือเยาวชนให้มีลักษณะการเป็นผู้นำ เพื่อเตรียมตัวกลับไปรับใช้สังคม

6. รับใช้ และบริการผู้คนในขณะที่ทำงาน งานที่ทำนั้นจะเป็นงานอิสระหรือไม่ใช่งานอิสระก็ตาม

7. เข้าไปมีส่วนร่วมในองค์กร สมาคม ชมรม หรือสถานที่ชุมนุมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือผู้คน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ลำบากมากกว่าตนเอง ด้วยความบริสุทธิ์ใจและสุดความสามารถ ร่วมมือกับผู้อื่นในการช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสุดความสามารถ

8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง

1. ท่านต้องเป็นผู้กล้าหาญ และต้องเตรียมพร้อมเสมอที่จะเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ยากลำบาก ความกล้าหาญที่ประเสริฐสุดก็คือ การพูดอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา ในเรื่องของสัจธรรม การรักษาข้อมูลที่ไม่ควรเปิดเผย การยอมรับความผิดพลาด การมีใจเป็นกลางและสามารถระงับจิตใจและอารมณ์ได้ขณะโกรธ

2. ท่านต้องต่อสู้เอาชนะจิตใจของท่าน จนกระทั่งสามารถควบคุมมันได้ ต้องลดสายตาของท่านลงต่ำ ต้องควบคุมอารมณ์ ต้องต่อต้านหรือยับยั้งอารมณ์ไม่ดี

3. การมีอิหฺมานอย่างแท้จริง การทำอิบาดะฮฺที่ถูกต้อง และการบากบั่นพากเพียรในหนทางของอัลลอฮฺ (การมูญาหะดะฮฺ) นั้นจะทำให้เกิดศรัทธาและความซาบซึ้งในจิตใจ ซึ่งอัลลอฮฺจะประทานสิ่งนี้ให้กับบ่าวที่พระองค์ทรงประสงค์

4. ท่านอิมามหะซัน อัลบันนา ได้พูดไว้ในสาส์น อีลาฮียัยฮียอินนัตอุณนาส ภายใต้หัวข้อ เราจะเริ่มจากจุดไหน ? ว่า “การสร้างประชาชาติให้มีคุณภาพ การสั่งสอน อบรมประชากรชาฮฺให้มีประสิทธิภาพการทำความหวังให้เป็นจริงและการช่วยเหลือ อุดมการณ์ให้มียั่งยืน ต้องการจากประชาชาติหรือจากกลุ่มคนที่จะทำงานนี้นั้น อย่างน้อย ๆ ต้องมีพลังทางจิตที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งแยกเป็นข้อ ๆ ได้ดังนี้

(1) ต้องมีเจตนาที่แน่วแน่และเข้มแข็ง ความอ่อนแอใด ๆ ไม่สามารถ เปลี่ยนแปลงความตั้งใจนี้ได้

(2) ต้องสัตย์จริง ไม่มีสิ่งใดมาหลอกลวงหรือทำให้เขาโลเลได้

(3) ต้องเสียสละอย่างแท้จริง โดยไม่มีสิ่งใดมาทำให้เขาไม่อยากเสียสละ และทำให้เขาโลก

(4) เข้าใจ ศรัทธาและเทิดทูนอุดมการณ์โดยปกป้องรักษาให้พ้นจากความ ผิดพลาด พ้นจากการบิดเบือน พ้นจากการถูกหลอกหรือถูกทำให้ไขว้เขวและให้พ้นจากการต่อรองหรือไปเป็นเครื่องมือหาประโยชน์

ด้วยลักษณะพิเศษของจิตใจทั้งสี่ข้อนี้และด้วยพลังแห่งจิตวิญญาณที่แรงกล้านี้ จะเป็นรากฐานสำคัญที่จะสร้างให้อุดมการณ์เติบโต เป็นพื้นฐานในการสั่งสอนอบรมให้เกิดประชาชาติที่เป็นนักพัฒนาเป็นพื้นฐานที่ทำให้ก่อเกิดประชากรชาฮฺร์ ที่เข้มแข็งและทำให้มีชีวิตชีวาใหม่อีกครั้งหนึ่งในหมู่คน

ที่หมัดหวังกับชีวิตมาเป็นเวลานานแล้ว ประชาชาติใดขาดคุณลักษณะสี่ข้อนี้ หรือคุณลักษณะเหล่านี้ไม่มี อยู่ที่บรรดาผู้นำและบรรดานักปฏิรูปทั้งหลายแล้ว ประชาชาตินั้นก็เป็นประชาชาติที่ไร้เป้าหมายและนำสมเพชจะไม่มีโอกาสก้าวไปสู่ความดีงามและไม่สามารถทำความหวังให้เป็นจริงได้ ใช้ชีวิตแต่ละวันท่ามกลางความฝันและความคาดหวังและความเพ้อฝัน “แท้จริงการนึกคิดมีอาจทดแทนความเป็นจริงได้ แต่อย่างใด” (ยอห์น : 36) และนี่คือกฎและแบบแผนของอัลลอฮ์ ตะบารอกะวะตะอาลา ในสรรพสิ่งที่พระองค์ทรงสร้างมา และจะไม่มีเปลี่ยนแปลงอย่างเด็ดขาด “แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงเปลี่ยนแปลง สิ่งที่มีอยู่ที่กลุ่มชนหนึ่ง จนกว่าพวกเขาจะเปลี่ยนแปลงสิ่งนั้นด้วยตัวของพวกเขาเอง” (อิรเราะฮุด : 11) และท่านรอซูล กล่าวไว้อีกว่า “ประชาชาติต่าง ๆ รวมตัวกันทำลายล้างพวกเจ้า เสมือนกับบรรดาผู้ที่หิวอาหรรวมตัวกัน มายังสำหรับอาหาร (เพื่อรับประทานอาหาร) มีผู้หนึ่งกล่าวถามขึ้นว่าเหตุเพราะพวกเราน้อยกระนั้นหรือ ในวันนั้น ? ท่านรอซูล กล่าวว่า : ไม่ใช่ ในวันนั้นพวกท่านมีจำนวนมาก แต่พวกท่านเป็นเสมือนสวะหรือฟองน้ำที่ไหลไปตามกระแสน้ำ (ไม่มีคุณค่า) และอัลลอฮ์จะถอดความน่าเกรงขามของพวกท่านออกไปจากหัวใจของเหล่าศัตรู และอัลลอฮ์จะใส่ “อัลวะฮน” ลงสู่หัวใจของพวกเจ้า มีผู้หนึ่งกล่าวถามขึ้นว่า โอ้ท่านรอซูลลุลลอฮ์ อัลวะฮนนั้นคืออะไร ? ท่านตอบว่า : คือการลุ่มหลงคุณยาและการเกลียดกลัวความตาย” (โดย อูตาวูด)

ในหะดีษนี้ท่านรอซูล ได้บอกให้ทราบ ว่า สาเหตุที่ทำให้ประชาชาติมุสลิม อ่อนแอและตกต่ำนั้น เป็นผลมาจากความอ่อนแอของจิตใจ เป็นเพราะจิตใจของผู้คนในประชาชาตินั้นว่างเปล่า ขาดศีลธรรม ขาดคุณธรรมขาดคุณลักษณะของความเป็นลูกผู้ชายที่แท้จริง ถึงแม้จะมีจำนวนมากก็มีความดีอื่น ๆ อีกมากมายก็ตาม

เมื่อประชาชาติหนึ่งผลิตเพลินอยู่กับความสุขสบาย มักคุ้นอยู่กับความฟุ่มเฟือย จมปลักอยู่กับวัตถุ ลุ่มหลงอยู่กับความสวยงามของคุณยา สนิบว่าจะต้องไปเผชิญกับสิ่งที่ยากลำบากและสิ่งท้าทายต่าง ๆ ต้องต่อสู้และยืนหยัดในแนวทางแห่งศีลธรรม เมื่อเป็นเช่นนี้ จงบอกกับประชาชาตินั้นเถิดว่า เกียรติยศและศักดิ์ศรี ตลอดจนความหวังต่าง ๆ นั้น ได้จบสิ้นลงแล้ว ดังนั้นการขัดเกลาและสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นกับหัวใจนั้น คือกุญแจดอกสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ ดังที่ อัลลอฮ์ทรงตรัสว่า “แน่นอน ผู้ขัดเกลาชีวิตย่อมได้รับความสำเร็จ และแน่นอนผู้หมกมุ่นมัน (ด้วยการทำชั่ว) ย่อมล้มเหลว” (อิซซิมส : 9) และพระองค์ทรงตรัส อีกว่า “แน่นอนผู้ที่ขัดเกลาตนเอง ย่อมบรรลุความสำเร็จ และเขารำลึกถึงพระนามแห่งพระเจ้าของเขา แล้วเขาทำละหมาด” (อัลอะฮฺลาค : 14-15) และพระองค์ทรงตรัส อีกว่า “และส่วนผู้ที่หวาดหวั่นต่อการยืนเบื้องหน้าพระเจ้าของเขา และได้หวังเหนี่ยว จิตใจจากกิเลสต่ำ ดังนั้นสวนสวรรค์ก็จะเป็นที่พำนักของเขา” (อันนาซีอาต 41-42)

สี่ขั้นตอนแห่งการขัดเกลาชีวิต

1. ตั้งเงื่อนไขในภารกิจต่าง ๆ ที่จำต้องปฏิบัติในแต่ละวันในช่วงเช้า
2. จับจ้องหรือตรวจตราดูว่า ได้ปฏิบัติภารกิจนั้น ๆ หรือไม่ในช่วงกลางวัน
3. นำภารกิจนั้น ๆ มาตรวจสอบว่าบกพร่องหรือตรงตามเงื่อนไขที่ตั้งไว้หรือไม่ในช่วงเย็น
4. ทำการตำหนิและลงโทษให้เป็นที่ไปตามชนิดของความบกพร่อง

วิธีการปฏิบัติ

1. หมั่นศึกษาและทบทวนตำราที่เกี่ยวกับการฝึกความอดทน
2. งานทุกงานที่ต้องมีเจตนาที่ดีเสมอ
3. งานทุกงานต้องทำให้ดีที่สุด
4. เรื่องของพิธีกรรมต่าง ๆ ต้องทำให้ดีที่สุด เช่น การละหมาด การถือศีลอด การออกชะกาต และอื่น ๆ
5. ต้องหมั่นปฏิบัติสิ่งที่เป็นสุนัตต่าง ๆ ให้มาก เช่น การละหมาดกียามัลลัยล ละหมาดดุฮา สุนัตต่างๆทั้งก่อนและหลังละหมาดพิธีกรรม และสุนัตอื่น ๆ การถือศีลอด สุนัต เช่น การถือศีลอดทุกวัน จันทร์และวันพฤหัสบดี และอย่างน้อย ๆ สามวันต่อ เดือน และการถือศีลอดสุนัตต่าง ๆ ที่รอซูล : ส่งเสริมและการทำเศาะดาเกาะห์มาก ๆ
6. การไปมัสญิดก่อนอะซาน ไปโดยมีเจตนาเพื่อไปเอียะติกาฟ
7. อ่านอัลกุรอานเป็นประจำทุกวัน ศึกษาอายะฮ์ต่าง ๆ ของอัลกุรอาน และพยายามใช้ชีวิตให้เป็นที่ตามนัยของอัลกุรอาน
8. รำลึกถึงอัลลอฮ์ (ซิกร) และขออูอาอ์ในทุกสภาพการณ์
9. ตรวจสอบการใช้ชีวิตในแต่ละวันทุกวันก่อนนอน และละหมาดสองรอกาอัตเพื่อเป็นการเตาบะฮ์ต่ออัลลอฮ์
10. ไม่หลงใหลและยึดติดอยู่กับคุณยาและสิ่งที่มีอยู่ที่มนุษย์
11. อย่าให้สิ่งต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยรองในการดำเนินชีวิตต้องทำให้เราทุกข์ยาก เช่น อาหารที่เลิศหรู เครื่องดื่มอย่างดี เสื้อผ้าอาภรณ์ที่มีราคาแพง ที่อยู่อาศัยชั้นดี และอื่น ๆ
12. อดทนต่อสิ่งต่าง ๆ ที่จิตใจไม่พึงปรารถนา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง หมายถึง การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ด้วยการระงับ ละทิ้ง และออกห่างจากการทำความชั่วและสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์ความคิดในจิตใจ

9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา

1. ต้องทำการเตาบะฮฺ (กลับตัวกลับใจ) และขอลุแกโทษจากอัลลอฮฺอยู่เสมอ ๆ ต้องระวังจากการตกไปกระทำบาปเล็ก ๆ นอกเหนือไปจากบาปใหญ่ที่ต้องระมัดระวังและหลีกเลี่ยงอย่างที่สุด ต้องมีเวลาประมาณ 1 ชั่วโมงก่อนนอน ไว้เพื่อตรวจสอบสิ่งที่ดีและสิ่งที่ไม่ดีที่ได้กระทำไปตลอดทั้งวัน ต้องรู้คุณค่าหรือระวังรักษาเวลาให้ดี เพราะมันคือชีวิตดังนั้นอย่าใช้ส่วนใดส่วนหนึ่งของเวลาไปในสิ่งที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ และต้องระมัดระวังมิให้ถล่นไปในสิ่งที่คลุมเครือ (ซุบฮฺฮฺ) เพื่อท่านจะได้ไม่ตกไปในสิ่งที่ยะหวม

2. จงอ่าน จงเรียน จงสวดฟังอัลกุรอาน จงระลึกถึงอัลลอฮฺ และท่านอย่าได้ใช้ส่วนหนึ่งส่วนใดของเวลาที่ท่านมีอยู่ ในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์

3. ภาระหน้าที่นั้นมีมากกว่าเวลาที่ท่านมีอยู่ ดังนั้นจงช่วยให้ผู้อื่นได้ใช้ประโยชน์จากเวลาของเขา และถ้าหากท่านมีภาระสำคัญที่ต้องกระทำ ก็จงรีบทำมัน โดยใช้เวลาที่รวดเร็วที่สุด

4. อิมามหะซัน อัลบันนา ได้กล่าวถึงสภาพของบรรดาผู้ที่เอาจริงเอาจังกับการปฏิรูปสังคมและสภาพของคนอื่น ๆ ไว้ในศาสนการประชุมใหญ่ครั้งที่ห้าว่า พวกเรารู้สึกแปลกใจมาก ทุกครั้งที่เรามองดูตัวเราที่กำลังคลุกอยู่กับการแก้ไขปัญหาสังคม กับเพื่อนฝูงที่ไม่รู้ร้อนรู้หนาวกับปัญหาสังคมที่กำลังลุกลามอยู่ในขณะนี้ เอาแต่นั่งตามร้านชาคาเฟ่ สรวลเสเฮฮากันอยู่ตามสโมสรและแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ เมื่อท่านถามพวกเขาว่าทำไมถึงมานั่งอยู่ตามสถานที่เช่นนี้ ? พวกเขาจะตอบว่า เพื่อฆ่าเวลา ! อะไรหนอจะทำให้กลุ่มคนที่น่าสมเพชเหล่านี้รู้ว่า ผู้ที่ฆ่าเวลานั้น แท้จริงแล้วเขากำลังฆ่าตัวเอง เพราะเวลาคือชีวิต รอซูลกล่าวว่า “ความดี (เนี้ยะมัด) 2 ประการด้วยกันถูกทอดทิ้งจากผู้คนส่วนมาก นั่นก็คือ การมีสุขภาพพลานามัยที่ดี และการมีเวลาว่าง” (โดย : อัลบुकอริย อัดดีร์มิซียและอิบน์มุญะญะฮฺ) และมีผู้หนึ่ง กล่าวไว้ว่า “เวลาเปรียบเสมือนคมดาบ หากท่านไม่ใช้มันให้เป็นประโยชน์ มันก็จะเป็นโทษกับตัวท่าน” และรอซูล ยังกล่าวอีกว่า “จงรีบใช้ประโยชน์จากห้าสิ่งนี้ก่อนที่ห้าสิ่งอื่นจะตามมา ความว่างของท่านก่อนที่ท่านจะไม่ว่าง ความหนุ่มแน่นของท่านก่อนที่ความแก่ชราจะมาเยือน ความแข็งแรงของท่านก่อนที่ความเจ็บป่วยจะมาเยือน การมีชีวิตของท่านก่อนที่ความตายจะมาถึง และความร่ำรวยของท่านก่อนที่ความยากจนจะมาประสบ” (โดย : อะฮฺมัดและอัลฮากิม ในอัลมุศตัดรอค)

วิธีการปฏิบัติ

1. ต้องให้ความสำคัญกับเวลาของพี่น้อง หรือเวลาที่มีการนัดหมายกัน ต้องสำนึกเสมอว่าการไปล่าช้ากว่ากำหนดเวลาที่นัดหมายกันนั้น เป็นการไม่ให้ความสำคัญหรือเป็นการไม่ให้เกียรติพี่น้องของเขา

2. ต้องตรงต่อเวลา

3. กำหนดโปรแกรมต่าง ๆ ให้กับตัวเอง ทั้งรายวันรายสัปดาห์และรายเดือน ฯลฯ

4. กำหนดตารางเวลาประจำวันเป็นรายชั่วโมง

5. เรียงลำดับก่อนหลังตามความสำคัญของแต่ละงาน

6. จัดเวลาของแต่ละงานให้เกิดความเหมาะสม เพื่อจะได้ไม่กินเวลางานอื่น ๆ

7. ในเวลาเดียวกันนั้นควรมีมากกว่าหนึ่งเจตนา

8. ในเวลาเดียวกันนั้น ควรใช้ประโยชน์ให้ได้มากกว่าหนึ่งงาน เช่น ในขณะที่เดินทางก็สามารถ

อ่านหนังสือ ท่องจำอัลกุรอาน

9. บริหารเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยไม่ให้เกิดการสูญเปล่า

10. ตรวจสอบการทำงานที่ได้ปฏิบัติมาในรอบวันก่อนนอน

11. เชิญชวนผู้คนที่สู่อิสลามขณะทำงาน

12. ต้องให้ความสำคัญต่อการละหมาดฟัรฎูตามเวลาที่ถูกกำหนดไว้ และจัดเวลาไว้สำหรับมัน

13. ขออูอาอูต่ออัลลอฮ์ ให้ทรงประทานความศิริมงคล หรือความเพิ่มพูน ต่อเวลาของเรา

14. พยายามใช้ประโยชน์จากช่วงเวลาที่มิใช่บะรอเกฮ์ เช่น ขออูอาอูในช่วงท้ายของเวลา

กลางคืน

15. กำหนดช่วงเวลาหนึ่งในแต่ละวันไว้เพื่อครอบครัว

16. กำหนดเวลาที่เหมาะสมให้กับงานแต่ละงาน

17. ต้องตระหนักเสมอว่า เวลานั้นมีความสำคัญ เพราะเวลาคือชีวิต

18. ต้องตระหนักเสมอว่าความตายนั้นใกล้เข้ามาแล้ว และจะต้องถูกสอบถามถึงเวลาที่ใช่ไป

ในโลกคุณยา

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา หมายถึง ตระหนักอยู่เสมอว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบ

ศาสนกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา

10. รักษาระเบียบวินัย

1. ต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องความสะอาดในทุก ๆ สิ่ง ที่พักอาศัย เครื่องนุ่งห่ม ห้องครัวหรือห้องอาหาร ร่างกาย สถานที่ทำงาน เพราะศาสนานี้ตั้งอยู่บนความสะอาดบริสุทธิ์
2. ต้องฟื้นฟูขนบธรรมเนียมประเพณีของอัลอิสลาม และออกห่างจากขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีใช่อิสลาม ที่แพร่หลายอยู่ในภาพลักษณ์ของชีวิต เท่าที่สามารถทำได้ อาทิเช่น การทักทาย ภาษา วันที่หรือปฏิทิน เครื่องแต่งกาย เครื่องตกแต่งประดับประดาบ้าน เวลาทำงานและเวลาพักผ่อน อาหารและเครื่องดื่ม การมาและการไป การแสดงออกซึ่งความดีใจและเสียใจ ฯลฯ และท่านต้องนำเอาแบบฉบับของท่านรอซูล อันบริสุทธิ์มาถือปฏิบัติในทุกเรื่องที่กำลังกล่าวมา
3. ต้องเก็บออมรายได้ส่วนหนึ่งไว้ เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือเกิดเรื่องที่ไม่คาดฝัน ถึงแม้จะเป็นการเก็บเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ตาม และต้องไม่ฟุ้งเฟ้อในสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็นอย่างเด็ดขาด

วิธีการปฏิบัติ

1. จัดสรรเวลาให้กับภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่ต้องทำ โดยคำนึงถึงสิ่งที่จะต้องทำในเวลานั้น
2. จัดลำดับความสำคัญของงานโดยจัดงานที่สำคัญ ๆ ไว้ก่อน
3. จัดแบ่งเวลาให้เหมาะสม ระหว่างงานดะอฺวะฮ์กับงานด้านอาชีพ
4. จัดสถานที่ทำงาน ที่นอน ที่รับประทานอาหาร เครื่องมือทำมาหากิน และสิ่งอื่น ๆ ที่อยู่รอบตัวเราให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
5. จัดสรรเวลาในแต่ละวัน แต่ละสัปดาห์ และแต่ละเดือน
6. เข้า-ออกที่ทำงานหรือสถานที่ที่มีการนัดหมายให้ตรงตามเวลาที่ถูก กำหนดไว้โดยมิให้คลาดเคลื่อน
7. ต้องไม่ทุ่มเท หรือจมปลักอยู่กับงานใดงานหนึ่ง จนทำให้งานอื่น ๆ ต้องเสียไป
8. ต้องเตรียมความพร้อมก่อนไปพบปะกัน หรือก่อนไปเข้าร่วมกิจกรรม
9. เตรียมตัวแทน หรือตัวสำรอง เพื่อว่าผู้ที่รับผิดชอบงานนั้นไม่สามารถมาทำหน้าที่ได้
10. หลังเลิกประชุม หรือหลังการพบปะ ควรจัดสถานที่นั้นให้เป็นระเบียบเรียบร้อย
11. กำหนดเวลาที่แน่นอนไว้สำหรับลูก ๆ และครอบครัว

12. ควรจัดวาง ความสามารถของแต่ละคนให้เหมาะสมกับงาน เหมาะสมกับสถานที่ เพื่อให้
ความสามารถของแต่ละคนนั้นเกิดประโยชน์สูงสุด

13. อย่างลัดวันประกันพรุ่ง

14. เมื่อท่านมีงานมากจงเริ่มงานที่ง่ายและงานที่ท่านชอบก่อน

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า รักรชะเรเปียวินัย หมายถึง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและ
เป็นระเบียบเรียบร้อยของร่างกาย เสื้อผ้า ที่พักอาศัย และสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาในภาระหน้าที่
ต่าง ๆ เป็นอย่างดี เตรียมพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและ
จัดลำดับความสำคัญที่ดี

ภาพที่ 3 คุณลักษณะมุสลิมที่ดี 10 ประการ

ที่มา : Bangkok Assalam Student

และนอกจากนี้ผู้วิจัยยังศึกษาแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี คือ ห้าคุณลักษณะที่ดีและสวยงามของมุสลิม ของ (Khawlah bint Yahya, 2013) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. มีความสัตย์จริง

อัลเลาะห์บอกเราในอายะห์อัลกุรอานว่า “รางวัลอันงดงามกำลังรอเราอยู่สำหรับมารยาทที่ดีของเรา”

การรู้สึกได้ : การพูดความจริงไม่ใช่เรื่องง่ายเสมอไปโดยเฉพาะอย่างยิ่งหากคุณมีปัญหา แต่ลองคิดดูว่าคุณจะรู้สึกดีขึ้นมากหลังจากที่คุณได้บอกความจริงแม้ว่าผลลัพธ์นั้นจะเป็นการตำหนิหรือการลงโทษก็ตาม เพราะคุณทำบางอย่างเพื่อเห็นแก่อัลลอฮ์

การกระตุ้นตัวเอง : ศาสดากล่าวว่า “ความจริงนำไปสู่ความชอบธรรมและความชอบธรรมนำไปสู่สวรรค์ และชายคนหนึ่งยังคงพูดความจริงต่อไปจนกว่าเขาจะกลายเป็นคนสัตย์จริง ความเท็จนำไปสู่อัล - พูญูร [ความชั่วร้ายการทำชั่ว] และอัล - พูญูรนำไปสู่ไฟนรกและผู้ชายคนหนึ่งอาจพูดโกหกต่อไปจนกว่าเขาจะถูกเขียนต่อหน้าอัลลอฮ์ว่าเป็นผู้โกหก” [อัล - บุคอรี]

2. รักษาสัญญา

“คุณถูกกำหนดโดยการกระทำของคุณไม่ใช่คำพูดของคุณ”

การรู้สึกได้: เราไม่ได้ตั้งใจที่จะผิดคำสัญญา แต่หลาย ๆ สิ่งที่เราสัญญาไว้ก็ไม่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับคนที่คุณรักเรามักจะพูดแต่สิ่งต่าง ๆ และไม่เคยทำเพราะ ‘พวกเขาเป็นครอบครัวอยู่แล้ว’ เช่น สัญญาว่าจะช่วยน้องสาวของคุณทำการบ้าน สิ่งเล็กน้อยเหล่านี้ล้วนมีค่าในสายพระเนตรของอัลลอฮ์ ดังนั้นจงถามตัวเองว่า : ฉันพยายามอย่างหนักพอที่จะรักษาสัญญาที่ให้ไว้กับใครหรือไม่ ?

การกระตุ้นตัวเอง: อัลลอฮ์ตรัสว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธา ! ทำไมคุณถึงพูดในสิ่งที่คุณไม่ได้ทำ ? สิ่งที่น่าเกลียดที่สุดคือในสายพระเนตรของอัลลอฮ์ คือเมื่อคุณกล่าวในสิ่งที่คุณไม่ได้ทำ” [กุรอาน, 61: 2-3]

3. มีความน่าเชื่อถือ

สถานการณ์ : เพื่อนของคุณบอกคุณเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัวและขอให้คุณอย่าบอกใคร คุณพบกับเพื่อนอีกคนและทุกอย่างก็ออกมา

การรู้สึกได้: คุณถือว่่าน่าเชื่อถือหรือไม่? เมื่อเรากล่าวว่าอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงไว้วางใจที่สุดเราตระหนักดีว่าพระองค์จะไม่มีวันทำให้เราผิดหวังจะไม่ละทิ้งเรา

การกระตุ้นตัวเอง: บรรดาศาสดาของอัลลอฮ์ล้วนแต่เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือและอัลลอฮ์ได้ประกาศความน่าเชื่อถือของผู้ที่มีคนสงสัย เรียนรู้จากศาสดาและฝึกฝนทุกวันเพื่อพัฒนานิสัยของการเป็นคนน่าเชื่อถือไม่ใช่แค่ในบางสถานการณ์ ยอมรับความรับผิดชอบและปฏิบัติตามนั้น เมื่อคนอื่นเชื่อใจคุณอย่าทรมานต่อความไว้วางใจของพวกเขา

4. เป็นที่ปรึกษาที่จริงใจ

คุณรู้หรือไม่ว่าคุณสามารถได้รับสวรรค์โดยความเมตตาของอัลลอฮ์โดยการช่วยคนสองคนแก้ไขความขัดแย้งของพวกเขา ?

การรู้สึกได้: เป็นเรื่องง่ายมากที่จะทะเลาะกันระหว่างคนสองคนโดยการเข้าร่วมและพูดในสิ่งที่ไม่ดีเกี่ยวกับอีกฝ่าย มารยาทที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งคือการแนะนำผู้คนอย่างจริงใจและช่วยให้พวกเขากลับมาอยู่ด้วยกัน

การกระตุ้นตัวเอง: อัลลอกล่าว่า “บรรดาผู้ศรัทธาเป็นเพียงภราดรภาพ ดังนั้นพวกเจ้าจงคืนดีระหว่างพี่น้องของเจ้าและจงมีดีกาวาของอัลลอฮ์เพื่อเจ้าจะได้รับความเมตตา” [กุรอาน 49:10]

5. ให้ความสนใจที่บริสุทธิ์

วันหนึ่งคุณกำลังเดินอยู่บนถนนและคุณถูกคนจรจัดแฉะมาขอเงินค่าอาหารจากคุณ คุณไม่สนใจเขาหรือเธอโดยสิ้นเชิงและคิดว่าคน ๆ นี้ไม่ใช่ "ของจริง" หรือว่าพวกเขาจะไม่ซื้ออาหารจริงๆ คุณอาจสงสัยว่าทำไมคน ๆ นี้ถึงไม่มีงานทำเหมือนพวกเราที่เหลือด้วยซ้ำ

การรู้สึกได้ : การคิดแบบนี้ทำให้คุณรู้สึกดีขึ้นหรือไม่ ? จะไม่รู้สึกดีไปกว่าหรือที่จะให้บางสิ่งบางอย่างเพื่อเห็นแก่อัลลอฮ์และอาจขอให้เขาซื้ออาหารด้วย หรือซื้อของกินแล้วให้แค่นี้ ?

การกระตุ้นตัวเอง : บทเรียนอยู่ที่นี้เพื่อไม่ให้คนที่ขอความช่วยเหลือจากคุณ นี่คือนิสัยของศาสดาที่รักของเรา !

จากการศึกษาแนวคิดและเอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่าได้มีการแบ่งหัวข้อและรายละเอียดที่มีความเหมือนและแตกต่างกันของนักวิชาการแต่ละท่าน ผู้วิจัยจึงเสนอการสังเคราะห์คุณลักษณะมุสลิมที่ดีที่ได้จากการศึกษาแนวคิดและเอกสารไว้ดังนี้

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของ ฮาซัน อัล บันนา ซึ่งมีความครอบคลุมมากกว่า จึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะมุสลิมที่ดี หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีหรือรูปแบบในการดำเนินชีวิตสำหรับบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามคำสอนของศาสนาอิสลามที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอานและอัซซุนนะห์ ที่ผ่านการนำเสนอของเชค ฮาซัน อัลบันนา ซึ่งประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) 2) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) 3) มีมารยาทที่ดีและงดงาม 4) ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ 5) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง 6) สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี 7) สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง 9) รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และ 10) รักษาระเบียบวินัย

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

ความหมายของการบริหารโรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน เป็นลักษณะการบริหารที่โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและมีอิสระตัดสินใจในการบริหารจัดการทั้งด้านหลักสูตร การงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ด้วยระบบการมีส่วนร่วมในรูป คณะกรรมการโรงเรียน เพื่อให้การบริหารสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

สุรพล พุฒคำ (2544) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นการจัดหาวิธีการที่จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสถานศึกษา ทำให้เกิดความร่วมมือและความรับผิดชอบ โดยมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงควมมีประสิทธิภาพ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้ให้ความหมายของการบริหารโรงเรียนว่า เป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารไม่ดีก็จะทำให้กระทบต่องานส่วนอื่นๆ นักบริหารที่ดีจึงต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะทำให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานจึงต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานคนอื่นๆ จนประสบความสำเร็จ

ศิรินทิพย์ ธิติพงษ์วนิช (2559) การบริหารโรงเรียน หมายถึง การร่วมกันทำงานภายใต้ภารกิจหลักของผู้บริหาร โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เทคนิควิธี ด้วยกระบวนการบริหารที่เหมาะสม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน เพื่อให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

ขอบข่ายการบริหารโรงเรียน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารโรงเรียนในด้าน 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) ได้จำแนกขอบข่ายงานการบริหารโรงเรียนออกเป็น 1) งานด้านหลักสูตรและการสอน 2) งานบริหารบุคลากรทางการสอน 3) งานบริหารนักเรียน 4) งานด้านอาคารสถานที่ 5) งานด้านงบประมาณและธุรการ และ 6) งานสัมพันธ์กับชุมชน

Kimbrough (1976) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารโรงเรียนในด้าน 1) การจัด โครงสร้างองค์การ 2) การบริหารหลักสูตรและการสอน 3) การเงินทางการศึกษา 4) การบริหารสนับสนุนด้านธุรการ 5) การ

บริหารบุคคล 6) การบริหารกิจการนักเรียน 7) การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก 8) ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 9) ความรับผิดชอบต่อสังคม

Sergiovanni (1992) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารโรงเรียนดังนี้ 1) งานวิชาการ 2) งานกิจการนักเรียน 3) งานโรงเรียนกับชุมชน 4) งานบุคลากร 5) งานอาคารสถานที่ 6) งานบริหารรับส่งนักเรียน 7) งานโครงสร้างหน่วยงาน และ 8) งานบริหารธุรการและการเงิน

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารโรงเรียนนั้นสามารถจำแนกแบ่งส่วนงานได้ในหลายวิธีหรือหลายด้านซึ่งในแต่ละองค์กรหรือหน่วยงานอาจจัดรูปแบบแตกต่างกันไปตามสภาพและเหตุผลต่าง ๆ ขององค์กร

อย่างไรก็ตาม การศึกษาจะสามารถพัฒนาได้ดีก็ต่อเมื่อมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่กล่าวว่า การศึกษาคือกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างจรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สอดคล้องกับเป็เรื่อง กิจรต์นักร (2554) ที่อธิบายว่าการศึกษาคือเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติโดยตรง และธรรญา จิตรชญาวณิช (2560) ที่กล่าวว่าการศึกษาคือการพัฒนาคนให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีที่พึงประสงค์ สามารถที่จะใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข ประเทศจึงให้ความสำคัญกับการศึกษา เพราะเชื่อว่าหากประชาชนในชาติได้รับ การศึกษาที่ดีย่อมส่งผลให้ประเทศมีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” ภารกิจของครูจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญ โดย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562) พบว่าคุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการ เปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษานั้นก็คือการ สร้าง “ครูที่มีคุณภาพ” หนึ่งในปัจจัยที่ต้องรับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาการศึกษาไทยคือ “ครู” ซึ่ง เป็นบุคลากรสำคัญในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจะ เป็นไปไม่ได้เลยหากปราศจากการยกระดับคุณภาพครูซึ่งถือว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง ในระบบการศึกษา การไม่ให้ความสำคัญกับครู จึงมีผลต่อคุณภาพการศึกษาของประเทศโดยรวม

พลทธี ศิริบรรณพิทักษ์ (2546) ได้ศึกษาภาวะวิกฤตของการศึกษาและสังคมไทย และ วิเคราะห์ เจตนารมณ์ตามบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 พบว่ามีความ จำเป็นต้อง ปรับเปลี่ยนบทบาทและพันธกิจครู ให้มีบทบาทเชิงรุกในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูงสุด ต่อการพัฒนา ชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และพัฒนาสังคมไทยเป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพยั่งยืน โดยมี ข้อเสนอนโยบาย 2 ประการ คือ 1) ยกกระดับคุณภาพการผลิตคุณภาพครูรุ่นใหม่ให้มี คุณภาพสูงในการ สร้างสรรค์การเรียนรู้แนวใหม่ตามบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และให้มี ปริมาณบัณฑิตครูรุ่นใหม่ทั้งระบบที่สอดคล้องกับปริมาณความต้องการของการศึกษาทุกระดับ ทุก ประเภท และทุกสาขาวิชา 2) ยกกระดับคุณภาพการพัฒนาครูประจำการให้มีคุณภาพมาตรฐานวิชาชีพ ชั้นสูง และมีความสามารถในการพัฒนาการสร้างสรรค์การเรียนรู้ใหม่ตามบัญญัติของพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยจัดให้มีการพัฒนาอย่างทั่วถึงและต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุ ตามข้อเสนอโยบายและจุดมุ่งหมาย

ด้วยความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ดังกล่าวข้างต้น และความสอดคล้องกับบริบท ของโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลามและแนวคิดการพัฒนาเพื่อให้เกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีกับนักเรียนและ บุคลากรผู้วิจัยจึงเลือกศึกษางานในการบริหารโรงเรียนเพียง 2 ด้าน คือ 1) การบริหารบุคลากรด้านการ พัฒนาครู และ 2) การบริหารวิชาการ ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาหรือการบริหารโรงเรียน ในงานวิจัยนี้ หมายถึง การบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากร ในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร

3.1.1 ความหมายของการบริหารบุคลากร

ธงชัย สันติวงศ์ (2540) ให้ความหมายของการบริหารบุคลากรว่า การบริหารงาน บุคคล หมายถึง ภารกิจของผู้บริหารทุกคน และของผู้ชำนาญการด้านบุคลากรโดยเฉพาะ ที่มุ่งปฏิบัติในกิจกรรมทั้งปวงที่ เกี่ยวกับบุคลากร เพื่อให้ปัจจัยด้านบุคคลขององค์การเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ตลอดเวลา ซึ่งจะส่งผลสำเร็จต่อเป้าหมายขององค์กร

วิชัย โถสุวรรณจินดา (2549) ได้ให้ความหมายว่า การบริหารบุคลากร หมายถึง กระบวนการที่ ผู้บริหารใช้ศิลปะและกลยุทธ์ดำเนินการสรรหา คัดเลือก และบรรจุบุคคลที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมให้ ปฏิบัติงานในองค์การ พร้อมทั้งสนใจการพัฒนา การบำรุงรักษาให้สมาชิกที่ปฏิบัติงานในองค์การสามารถ

เพิ่มพูนความรู้ความสามารถเพื่อการทุ่มเทการทำงานให้กับองค์กรและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

Castetter & William B. I. Phillip Yoyng (2000) การบริหารบุคลากร หมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับ บุคคล อันรวมถึงความสำเร็จส่วนบุคคล กลุ่ม และจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยใช้ระบบทรัพยากรมนุษย์ได้อย่างสมบูรณ์

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) กล่าวว่า การบริหารบุคลากรทางการศึกษา เป็นกระบวนการในการวางแผนบุคลากร การสรรหาและคัดเลือกบุคลากร การฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากร การบริหารผลตอบแทนทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน การประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากร และการธำรงรักษาบุคลากร

ศักดิพันธ์ ตันวิมลรัตน์ (2557) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาเป็น การบริหารที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของราชการหรือโรงเรียนเป็นอันดับแรก และให้ครูหรือทรัพยากรมนุษย์เป็นเครื่องมือทำให้บรรลุสู่เป้าหมาย โดยการกำหนดการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาเป็น บทบัญญัติทางกฎหมายตั้งแต่กระบวนการสรรหาคน พัฒนาคน จนกระทั่งออกจากหน่วยงานหรือเกษียณราชการไป

เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2559) กล่าวว่า การบริหารบุคลากร หมายถึง การใช้คนและ/หรือกลุ่มบุคคลให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามที่องค์กรมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการสรรหา คัดเลือก และมอบหมายบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้เข้าปฏิบัติงานในองค์กร ดำเนินการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีทักษะความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานหรือนโยบายขององค์กร มีความก้าวหน้าในเส้นทางอาชีพและมีศักยภาพที่จะเติบโตไปพร้อมกับองค์กร พร้อมทั้งดูแลบุคลากรให้มีคุณภาพชีวิตการทำงานที่เหมาะสม มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ธำรงรักษาให้บุคลากรที่มีความสามารถอยู่ทำงานกับองค์กรให้นานให้มีแรงจูงใจและหลักประกันที่ตอบสนองความต้องการของบุคลากรเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2562) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา หมายถึง รูปแบบ แนวทางและกระบวนการในการ บริหาร “คน” ภายในสถานศึกษา ซึ่งรวมถึง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรสนับสนุนทางการศึกษา เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายทางการศึกษาที่ต้องการ ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน (Academic Achievement) ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) และมีความเป็นพลเมืองโลก (Global Citizenship) โดยกระบวนการบริหารทรัพยากรมนุษย์ประกอบไปด้วย การวางแผน

ทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา (Human Resources Planning) การออกแบบโครงสร้างองค์กรและงาน
ทางการศึกษา (Organization and Job Design) การสรรหาและคัดเลือก (Recruitment and
Selection) การพัฒนาบุคลากร (Human Resources Development) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
(Performance Appriasa) การบริหารค่าตอบแทน (Reward) การบริหารเส้นทางสายอาชีพและการ
ทดแทนตำแหน่ง (Career and Succession Management) และงานบุคลากรสัมพันธ์และงานวินัย
(Human Relations and Dicipline)

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การบริหารบุคลากร หมายถึง
กระบวนการบริหารคนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษา ตั้งแต่การวางแผน การสรรหาและคัดเลือก การ
ฝึกอบรมและพัฒนา การบริหารผลตอบแทน การประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน ได้
อย่างเต็มประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายทางการศึกษา แต่ในงานวิจัยนี้จะมีขอบเขต
เฉพาะหมายถึง การพัฒนาครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนตาม
แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3.1.2 ความสำคัญของการบริหารบุคลากร

พยอม วงศ์สารศรี (2537) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรบุคคลมีความสำคัญ

1. ช่วยพัฒนาให้องค์กรเจริญเติบโต เพราะการบริหารทรัพยากรบุคคลเป็นสื่อกลางในการ
ประสานงานกับแผนกต่างๆ เพื่อแสวงหาวิธีการให้ได้บุคคลที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมเข้ามาทำงาน เมื่อ
องค์กรได้บุคคลที่มีคุณสมบัติดังกล่าว ย่อมทำให้องค์กรเจริญเติบโตและพัฒนายิ่งขึ้น

2. ช่วยให้อุทิศตนปฏิบัติงานในองค์กรมีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเกิดความ
จงรักภักดีต่อองค์กรที่ตนปฏิบัติงาน

3. ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงแก่สังคมประเทศชาติ ถ้าการบริหารทรัพยากรบุคคล
ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ย่อมไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างองค์กรและผู้ปฏิบัติงานทำให้
สภาพสังคมโดยรวมมีความสุข ความเข้าใจที่ดีต่อกัน

ธัญญา ผลอนันต์ (2546) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่นอกเหนือจาก
ด้านองค์กรแล้ว ยังมีผลต่อด้านบุคลากรตลอดจนสังคมส่วนรวมด้วย ซึ่งได้อธิบายถึงสำคัญไว้ในแต่ละ
ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านบุคลากร ช่วยให้พนักงานในองค์กรได้ค้นพบศักยภาพของตนเอง และได้พัฒนาตนเองให้มีความสามารถเชิงสมรรถนะในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ มีความผูกพันและความพึงพอใจ ในงาน เกิดความก้าวหน้า สามารถทำงานที่ให้ผลการดำเนินการที่ดีมีประสิทธิภาพ

2. ด้านองค์กร ช่วยพัฒนาองค์กร พนักงานที่มีคุณภาพก็จะดำเนินการตามแผนปฏิบัติการตามแนวทางที่ผู้นำระดับสูงวางไว้อย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดผลการดำเนินงานที่เป็นเลิศทั้งด้าน บริการ และการผลิตสินค้า องค์กรก็ย่อมจะเจริญก้าวหน้า มีความมั่นคงและขยายงานออกไปได้ด้วยดี

3. ด้านสังคม ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมและประเทศชาติ เมื่อองค์กรซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคมเจริญก้าวหน้าและมั่นคงดี ก็ส่งผลไปถึงสังคมโดยรวมด้วยเมื่อพนักงานได้พัฒนาตนเอง มีความสามารถหารายได้มาช่วยให้ครอบครัวมั่นคงก็ส่งผลดีต่อชุมชน

สุพจน์ เจริญใจ (2547) อ้างถึงใน ณัฐนิช ศรีลาคำ (2558) กล่าวว่า การบริหารบุคลากร ทาง การศึกษา เป็นภารกิจที่สำคัญ มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจ ของสถานศึกษา ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

วิลาวรรณ ธิไพศาล (2549) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. ช่วยสร้างความเจริญเติบโตและมั่นคงให้แก่องค์กร เพราะทำให้ได้บุคลากรที่มี ความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมเข้ามาเชื่อมโยงภารกิจต่างๆ ของแต่ละหน่วยงานในองค์กร

2. ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เมื่อบุคลากรได้ปฏิบัติงานที่ตนเองมีความรู้ ความสามารถ และยังสามารถส่งผลทำให้เกิดการทุ่มเท เสียสละ จงรักภักดีต่อองค์กรมากขึ้น

3. ช่วยกระตุ้นให้บุคลากรตื่นตัวที่จะเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานของตนเอง โดยอาศัย ความรู้ ความสามารถแบบหลากหลาย

4. ช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่ดี ย่อมจะส่งเสริมให้บุคลากรที่มีคุณภาพมีงานทำ สร้างผลผลิตให้แก่องค์กร และเพิ่มรายได้ให้แก่ ประเทศชาติได้อีกทางหนึ่ง

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารบุคลากรทางการศึกษาว่า คน เป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดขององค์กรโดยเฉพาะสถานศึกษาที่มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะต่างๆ แก่ผู้เรียนและบุคลากร แนวคิดและกระบวนการบริหารบุคลากรจึงเป็นสิ่งที่ผู้บริหาร สถานศึกษาต้องตระหนักเพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมาย

สืบทอด นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2562) กล่าวว่า การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management) เป็นหนึ่งในหน้าที่ทางการบริหารมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อ ต้องมีผู้ได้บังคับบัญชาที่ต้องดูแลรับผิดชอบ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาเป็นการ บริหารงานที่เกี่ยวข้องกับบุคลากรภายในสถานศึกษาทั้งหมด รวมถึง “ครู” ซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดที่ส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ครูที่ดีสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการ เรียนรู้ขณะที่อยู่ในชั้นเรียน แต่มากกว่านั้นคือการส่งผลต่อเนื่องไปสู่การเรียนรู้นอกห้องเรียนและ ต่อเนื่องในอนาคต จากงานวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้เรียนจากครูที่ดีในชั้น ป.3 จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนที่สูงขึ้นต่อเนื่องต่อไปในระดับชั้น ป.4 และ ป.5 และนักเรียนที่มีครูที่ดี 3 คนติดต่อกันต่อเนื่อง สามารถทำคะแนนการสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่เรียนกับครูที่อยู่ในระดับ ปานกลาง 3 คนต่อเนื่อง (Seyfarth, 2008) ประเด็นสำคัญสำหรับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา การทำอะไรให้มี “ครูที่ดี” ได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า การบริหารบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญ ทั้งด้านบุคคล ด้านองค์กร และ ด้านสังคม ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนและการศึกษาของไทย เพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าและพัฒนาตนเองได้

3.1.3 ขอบข่ายของการบริหารบุคลากร

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) กำหนดขอบข่ายการบริหารบุคลากรทางการศึกษาของไทย ภายใต้สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ถูกกำหนดออกเป็น 7 งานหลัก ประกอบด้วย

- 1) งานธุรการ
- 2) งานวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 3) งานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 4) งานบำเหน็จความชอบและทะเบียนประวัติ
- 5) งานพัฒนาบุคลากร
- 6) งานวินัยและนิติการ
- 7) งานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559) แบ่งการบริหารบุคลากรออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

1) การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Management: HRM) ประกอบด้วย การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหาและคัดเลือก การบริหารค่าตอบแทน และการประเมินผล

2) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development: HRD) ประกอบด้วย การอบรมและพัฒนา การจัดการความรู้ การพัฒนาองค์การ และองค์การแห่งการเรียนรู้

3) การบริหารสภาพแวดล้อม (Human Resource Environment: HRE) ประกอบด้วย การพัฒนาค่านิยมและวัฒนธรรมองค์การ การพัฒนาคุณภาพชีวิตในการทำงาน การพัฒนาจิตสำนึกรับผิดชอบต่อการทำงาน และการพัฒนาจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม (จิตอาสา)

สรุปภาพรวมขอข่ายการบริหารบุคลากร ประกอบด้วย 3 ส่วนหลัก คือ การบริหารจัดการบุคลากร การพัฒนาบุคลากร และการบริหารสภาพแวดล้อม ซึ่งในงานวิจัยนี้จะศึกษาเฉพาะการบริหารบุคลากรทางการศึกษาในด้านการพัฒนาบุคลากร เพื่อตอบปัญหาวิจัยแนวทางการพัฒนาการบริหารบุคลากรและการบริหารวิชาการของโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังนั้นในงานวิจัยนี้ การบริหารบุคลากร (Human Resource Management) หมายถึง การพัฒนาครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม เพื่อให้สามารถปฏิบัติตนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3.1.4 การพัฒนาบุคลากร

ความหมายของการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2527) อ้างถึงใน จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของบุคลากรในหน่วยงานให้มีสมรรถภาพในการทำงานให้ดีขึ้น บุคลากรในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งครู ซึ่งทำหน้าที่สอน ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ไปสู่ผู้เรียน เมื่อทำงานไปเป็นเวลานาน ๆ ควรได้รับการพัฒนาความรู้ใหม่ ๆ ความสามารถ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ให้มีมากขึ้น อันจะเป็นผลดีต่อการทำงานของครู

พลิน แดงจวง (2554) นิยามว่า การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา คือ การสร้างให้แต่ละบุคคลมีความตระหนักรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้ มีทักษะที่จะพัฒนางานในหน้าที่เพื่อให้เป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เป็นกระบวนการสร้างเสริมบุคลากรให้สามารถนำศักยภาพที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรมากที่สุด เป็นการเพิ่มพูนความรู้

ความสามารถความชำนาญ ตลอดจนทัศนคติของบุคลากรที่มีผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมสำหรับรองรับการเปลี่ยนแปลงขององค์การได้ โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาครู อาจารย์

สีมาลา ลียงวา (2557) นิยามว่า การพัฒนาบุคลากร เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และสร้างเสริมศักยภาพของบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ก้าวไปสู่ความสำเร็จในอนาคต

เตชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2559) กล่าวว่า การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Training and Development) หมายถึง กรรมวิธีในการเพิ่มพูนสมรรถนะในการทำงานของบุคลากร ทั้งในด้านความคิด ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญและพฤติกรรม รวมถึงการส่งเสริมให้บุคลากรมีอุปนิสัย เจตสำนึกรับผิดชอบและมีขวัญกำลังใจที่ดีต่อการทำงาน อันจะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นช่องทางที่ทำให้บุคลากรได้รับความรู้ใหม่ ๆ มีโอกาสสั่งสมความชำนาญในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพิ่มระดับทักษะในการแก้ปัญหา มีศักยภาพที่พร้อมรองรับการปฏิบัติงานในอนาคต และมีทัศนคติที่จะปรับปรุงงานให้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามแนวทางที่องค์กรกำหนด ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรกับองค์กร และช่วยให้บุคลากรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีระบบ

สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563) กล่าวว่า การฝึกอบรมและพัฒนาเป็นกระบวนการเพื่อพัฒนา ส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรให้มีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม สมรรถนะและทักษะ ที่เหมาะสมตามความต้องการของงานในแต่ละตำแหน่งหรือความต้องการขององค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพของตนเองและเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในอาชีพการงานของตน ดังนั้น จึงควรมีการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development) หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติของครูให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

ความสำคัญของการพัฒนาบุคลากร

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2542) และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดไว้ในหมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา มาตรา 52-57 สรุปได้ว่า ให้มีระบบกระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้มีความพร้อม ความเข้มแข็งในการ เตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง

ชนิตา รักษ์พลเมืองและคณะ (2547) อ้างถึงใน พลิน แดงจวง (2554) กล่าวว่า การพัฒนาครูเป็นปัจจัยสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาและการพัฒนา หากปราศจากครูดีมีคุณภาพ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนรุ่นต่อไปให้มีศักยภาพย่อมไม่เกิดผล และย่อมกระทบถึงความมั่นคง และการพึ่งตนเองในภาพรวม ครูจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ

การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการบริหารงานบุคคลที่ดี ซึ่ง Casteter (1996) อ้างถึงใน สีมาลา ลียงวา (2557) ระบุว่า การพัฒนาครูจะช่วยแก้ไขในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. แก้ไขข้อบกพร่องของครู อาจารย์ ช่วยเหลือผู้ไม่มีประสบการณ์เพื่อพัฒนาด้านการศึกษาควักกันไปกับด้านสังคม เพื่อกระตุ้นความเจริญด้านวิชาชีพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาในการบริหารการศึกษา
2. มีสิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมายที่เอื้อต่อการพัฒนาบุคลากร เช่น การผลิตของสถาบัน ครู การประชุมปฏิบัติการ การศึกษาทางประชณีย์ และการประชุมต่างๆ
3. การเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาและสังคมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและวิทยาการได้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

ดังนั้น หน่วยงานทางการศึกษา สถานศึกษา หรือองค์กรต่าง ๆ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์กร โดยเฉพาะสถานศึกษาที่ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักเรียน จึงต้องเห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาครู ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพต่อไป

สรุปได้ว่าการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษามีความสำคัญ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง และนำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ ตามการเปลี่ยนแปลงของวิทยาการและสังคม ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพและ

มาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยเฉพาะครูซึ่งมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กและเยาวชนรุ่นต่อไปให้มีคุณภาพ

ประโยชน์ของการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรมีประโยชน์ แบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ประโยชน์ขององค์กร และประโยชน์ ของบุคลากร (ณัฐพันธ์ เจริญนนท์, 2545, เสนาะ ตีเยาว์, 2545) อ้างถึงใน เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2559) ดังนี้

1. ด้านองค์กร

1.1 ช่วยพัฒนาความรู้ในการทำงาน ช่วยพัฒนาทักษะ ฝีมือ และประสบการณ์ในการทำงาน รู้และเข้าใจวิธีการทำงานที่ถูกต้อง

1.2 ช่วยเพิ่มผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการทำงาน

1.3 ช่วยประหยัดหรือลดต้นทุนค่าใช้จ่าย ลดความสิ้นเปลือง และป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น

1.4 ช่วยสร้างสรรค์งาน วิธีการ หรือผลผลิตใหม่ๆ ให้เกิดขึ้น

1.5 ส่งเสริมทัศนคติที่ดีในการทำงานร่วมกันภายในองค์กร ลดความขัดแย้ง

1.6 ช่วยแก้หรือลดปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงาน ซึ่งอาจมาจากสาเหตุของความไม่รู้หรือไม่เข้าใจในวิธีการทำงาน

1.7 ช่วยประหยัดเวลาที่จะใช้ควบคุมดูแล ในกรณีที่บุคลากรรู้และเข้าใจวิธีการทำงานที่ถูกต้องหรือเหมาะสม โดยผู้บริหารองค์กรสามารถจัดสรรเวลาไปใช้ในการวางแผนและบริหารงานได้มากขึ้น

1.8 ช่วยในการจัดวางระบบงานหรือมาตรฐานในการทำงานร่วมกันทั้งหน่วยงาน เดียวกัน และระหว่างหน่วยงานภายในองค์กร

1.9 ช่วยเตรียมความพร้อมสำหรับบุคลากรในด้านต่างๆ กรณีองค์กรขยายงานหรือมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงกรณีมีการนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ หรือมีการปรับเปลี่ยน กระบวนการทำงาน

2. ด้านบุคลากร

2.1 มีความรู้ในการปฏิบัติงานในปัจจุบัน และสามารถพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่องต่อไป

2.2 มีทัศนคติที่ดีและสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการขององค์กร

2.3 ก่อให้เกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

2.4 รู้ถึงมาตรฐาน กระบวนการทำงาน ตลอดจนนโยบายในการทำงานต่าง ๆ ของหน่วยงานหรือองค์กร

2.5 มีอนาคตในเส้นทางอาชีพสำหรับแต่ละตำแหน่งงาน เป็นการเตรียมความพร้อม เพิ่มพูนศักยภาพ

2.6 เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ตลอดจนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.8 ทำให้บุคลากรทำงานร่วมกันได้อย่างมีมาตรฐานและส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการพัฒนาบุคลากร แบ่งได้เป็น 1) ประโยชน์ด้านองค์กร กล่าวคือ ช่วยพัฒนาความรู้ ทักษะ ฝีมือ ประสิทธิภาพ และวิธีการทำงาน เพิ่มผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพการทำงาน 2) ประโยชน์ด้านบุคลากร มีความรู้ ความมั่นใจ ในการปฏิบัติงาน มีทัศนคติที่ดี และสามารถทำงานได้อย่างถูกต้อง ได้พัฒนาตนเองและมีอนาคตในเส้นทางอาชีพ

รูปแบบการพัฒนาบุคลากร

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาและอธิบายรูปแบบการพัฒนาบุคลากรไว้ดังนี้

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2562) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร คือการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทักษะและสมรรถนะของบุคลากรสำหรับการปฏิบัติงานในปัจจุบันหรือการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาศักยภาพสำหรับการเติบโตบนเส้นทางสายอาชีพในอนาคต

รูปแบบการพัฒนาบุคลากร ในปัจจุบันนั้นมีความแตกต่างกับในอดีตค่อนข้างมาก ในปัจจุบันการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรจะมุ่งเน้นไปยังผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม และพัฒนาเพื่อให้เชื่อมโยงกับเป้าหมายที่องค์กรต้องการ หรือเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของผู้รับการฝึกอบรมซึ่งส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานทั้งของตนเอง ทีมงาน และบุคคลรอบข้าง รูปแบบการพัฒนาบุคลากรสามารถจำแนกได้หลายวิธีตามมิติและเหตุผลที่ต้องการนำมาใช้ในปัจจุบันรูปแบบที่จำแนกตามเวลาในการปฏิบัติงาน ถูกแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบคือ

การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน (On-The-Job Development) หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่มีลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมายเป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ เทคนิค เครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ รวมถึงทำให้ผู้ได้รับ

การพัฒนาได้เห็นสภาพและปัญหาจริงในการปฏิบัติงาน การพัฒนาในรูปแบบนี้ได้แก่ การฝึกการใช้เครื่องมือในการทำงาน (Job Instruction Training) การปฏิบัติงานตามโครงการที่รับมอบหมาย (Project Assignment) การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) การฝึกปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารหรือเงาการทำงาน (Apprenticeship or Work Shadowing) การได้รับการโค้ช (Coaching) การได้รับการเป็นที่ปรึกษา (Mentoring) เป็นต้น

การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development) หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่มีลักษณะไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่เข้ารับการพัฒนาได้ การพัฒนานั้นอาจไม่ได้อยู่ในสถานที่ทำงานและต้องใช้เวลาส่วนใหญ่หรือทั้งหมดในการทุ่มเทเพื่อพัฒนา การพัฒนาในรูปแบบนี้ ได้แก่ การจัดอบรม/ สัมมนา (Training/ Seminar) การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การพัฒนาผ่านออนไลน์หรืออีเลิร์นนิง (Online/ E-Learning) การพัฒนาผ่านสถานการณ์จำลอง (Simulation) การเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) การเรียนรู้ด้วยตัวเอง (Self-Study) การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาและการเขียนบรรยาย (Case Study and Written Exam) เป็นต้น

การพัฒนาบุคลากรในลักษณะการเรียนรู้ผสมผสาน (Blended-Learning Development) หมายถึง เป็นการพัฒนาบุคลากรโดยใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการพัฒนาและสมรรถนะที่ต้องการ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นการผสมผสานวิธีระหว่างการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน (On-The-Job Development) และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development) เข้าด้วยกันเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาของผู้เรียน การพัฒนาในลักษณะนี้เป็นรูปแบบการพัฒนาที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดในปัจจุบันโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคธุรกิจ ทั้งนี้ การผสมผสานวิธีในแบบ 70:20:10 (Kajewski and Madsen, 2014) เป็นวิธีการที่ถูกนำมาใช้มากที่สุด ซึ่งประกอบด้วยการบูรณาการเรียนรู้กับการทำงาน 70% การเรียนรู้ผ่านผู้อื่นแต่เกี่ยวข้องกับการทำงาน 20% และส่วนที่เหลือ 10% คือการเรียนรู้ผ่านโครงสร้างหลักสูตรหรือข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563) กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (Teacher and Educational Staff Development Model) หมายถึง การดำเนินการเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ประกอบด้วย วิธีการและแนวทางการพัฒนาที่แตกต่างกัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถเชิงสมรรถนะของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อผู้เรียน รูปแบบการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา แบ่งได้ตามมิติและวิธีพัฒนาได้ดังนี้

มิติด้านเวลาที่ใช้ในการพัฒนา รูปแบบอาจถูกแบ่งออกเป็น

1. รูปแบบการพัฒนาระหว่างเวลาการปฏิบัติงาน (On-the-Job Training)
2. รูปแบบการพัฒนานอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-the-Job Training)
3. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)

มิติด้านเวลาที่เชื่อมโยงกับการเข้าสู่ตำแหน่ง รูปแบบอาจถูกจำแนกออกเป็น

1. การอบรมก่อนประจำการ (Pre-service Training)
2. การพัฒนาเมื่อเริ่มต้นปฏิบัติงาน
3. รูปแบบการอบรมระหว่างประจำการ (In-service Training)

มิติด้านวิธีการ อาจแบ่งรูปแบบการพัฒนาออกเป็น

1. รูปแบบที่เป็นทางการ: การอบรมในชั้นเรียน, การสัมมนา, การประชุม, การศึกษาดูงาน
2. รูปแบบที่ไม่เป็นทางการ การศึกษาด้วยตนเอง, การเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์, การเรียนรู้ผ่านผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น

มิติด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีผ่านดิจิทัล รูปแบบอาจถูกจำแนกออกเป็น

1. การพัฒนาแบบออนไลน์ ซึ่งได้แก่ การพัฒนาผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อาทิ การใช้ Online learning ที่เชื่อมต่อกับ Server ของสถาบันต่าง ๆ หรือการพัฒนาด้วยการศึกษาดูงานจาก Google Youtube และอื่น ๆ
2. การพัฒนาแบบออฟไลน์ คือ รูปแบบการพัฒนาที่ไม่ใช้สื่อดิจิทัลหรือการพัฒนาที่ไม่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายใด ๆ อาทิ การเข้าอบรมสัมมนา การอ่านหนังสือ งานการทำงาน การทดลองสอน

มิติด้านการพัฒนาแบบผสมผสานวิธี (Blended Development) หมายถึง การพัฒนาด้วยวิธีการแบบผสมผสานมากกว่าหนึ่งรูปแบบซึ่งอาจจำแนกออกเป็น

1. การผสมผสานแบบใช้และไม่ใช้เทคโนโลยีร่วมกัน
2. การผสมผสานระหว่างการอบรมแบบเป็นทางการ การเรียนรู้จากบุคคลอื่น และการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ทำงานจริงหรือผ่านการลงมือปฏิบัติ

นอกจากนี้ ในงานวิจัยของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ในเรื่องรูปแบบการ พัฒนาครูที่สอดคล้องกับการพัฒนาครูในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่ ได้แบ่งรูปแบบออกเป็น 5 รูปแบบ ดังนี้ สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2561)

1. รูปแบบการพัฒนาครูระหว่างเวลาการปฏิบัติงานโดยไม่ผ่านระบบออนไลน์ (Offline-on-the-Job Training) หมายถึง การพัฒนาครูในระหว่างเวลาปฏิบัติงานหรือการพัฒนาครูนั้น เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยการพัฒนาดังกล่าวไม่ใช่เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่นๆ ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการ คือ การเรียนรู้ตามความสามารถและความเร็วในการเรียนรู้ของผู้เรียน (Self-paced Learning) งานการทำงานหรือการเรียนรู้ด้วยการติดตามจากผู้มีประสบการณ์ (Work Shadowing/understudy) วิธีการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายความร่วมมือ (Network) การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community-PLC) การเรียนรู้โดยการโค้ชหรือชี้แนะ (Coaching) วิธีการเรียนรู้ผ่านพี่เลี้ยง การลงมือปฏิบัติจริง (Action-based Learning) และการมอบหมายโครงการ

2. รูปแบบการพัฒนาครูนอกเวลาการปฏิบัติงานแบบออฟไลน์ (Offline-Off-the-Job Training) หมายถึง การพัฒนาครูนอกเวลาการปฏิบัติงานหรือการพัฒนาครูนั้นมิได้เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยไม่ใช่เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่น ๆ ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการ คือ การจัดอบรม/สัมมนา ทั้งในแบบนอกสถานที่ (Off-Site Training and Seminar) และโรงเรียนเป็นฐาน (School-based Training and Seminar) การเรียนรู้ผ่านการศึกษารองเรียนต้นแบบ (Learning through Excellent Model School) การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาและบทบาทสมมติ (Case Study and Role Play)

3. รูปแบบการพัฒนาครูระหว่างเวลาการปฏิบัติงานแบบออนไลน์ (Online-On-the-Job Training) หมายถึง การพัฒนาครูในระหว่างเวลาการปฏิบัติงานหรือการพัฒนาครูนั้นเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเป็นการพัฒนาผ่านช่องทางที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่น ๆ เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการคือ การพัฒนาครูผ่านเครือข่ายออนไลน์ตามงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา (Online Job Assignment Learning) การพัฒนาครูผ่านเครือข่ายออนไลน์ตามความต้องการของตนเอง (Online Self-paced Learning) เพื่อหาคำตอบและสร้างความเข้าใจในการทำงานโดยผู้บังคับบัญชามีได้เป็นผู้มอบหมาย

4. รูปแบบการพัฒนาครูนอกเวลาการปฏิบัติงานแบบออนไลน์ (Online-Off-the-Job Training) หมายถึง การพัฒนาครูนอกเวลาการปฏิบัติงานหรือการพัฒนาครูนั้นมิได้เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยเป็นการพัฒนาผ่านช่องทางที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะการเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตหรือระบบเครือข่ายเทคโนโลยีประเภทอื่น ๆ เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้ใน

หลากหลายรูปแบบ ซึ่งการพัฒนาในรูปแบบนี้ประกอบด้วยวิธีการดังนี้ การพัฒนาผ่านเครือข่ายออนไลน์ในรูปแบบอีเลิร์นนิ่งที่กำหนดจากสถาบันหรือหน่วยงาน (Institutional Online Course: E-Learning) หรือการเรียนรู้ผ่านออนไลน์คอร์ส (Online-Course) ตามความสนใจของผู้เรียน ที่เปิดให้เรียนรู้ได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เช่น Khan Academy , Chula Mooc, Oxford Free Online Course เป็นต้น

5. การพัฒนาครูในรูปแบบผสมผสาน (Blended Learning: 70:20:10) หมายถึง การพัฒนาด้วยการผสมผสานวิธีการพัฒนา ซึ่งประกอบด้วยสัดส่วนการพัฒนา ดังนี้ 70% ของการเรียนรู้เกิดจากการพัฒนาผ่านการทำงานที่ท้าทายหรือโครงการที่ได้รับมอบหมาย (Challenging Assignment) 20% ของการเรียนรู้เกิดจากการพัฒนาผ่านบุคคลอื่น (Developmental Relationships) และ 10% ของการเรียนรู้เกิดจากการอบรมพัฒนาในรูปแบบอบรมและสัมมนาทั่วไป (Coursework and Training) (Rabin, 2014) อ้างถึงใน สืบสกุล นรินทรกุล ณ อยุธยา (2561)

Dessler G (2012) กล่าวถึงรูปแบบในการฝึกอบรมพัฒนาบุคลากร คือ การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน (On-the-Job Training - OUT) การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงานมีหลายประเภท ที่นิยมมากที่สุดคือการสอนงาน (Coaching) โดยพนักงานที่มีประสบการณ์หนึ่งคนหรือหัวหน้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะเป็นผู้ฝึกอบรมให้พนักงานในขณะปฏิบัติงาน การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) ของพนักงาน เป็นการโยกย้ายจากงานหนึ่งไปสู่อีกงานหนึ่งตามแผนที่ได้วางไว้ นับว่าเป็นเทคนิคการฝึกอบรมขณะปฏิบัติงานอีกประเภทหนึ่ง การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) เป็นวิธีที่ทำให้ผู้บริหารระดับต้นหรือระดับแผนกที่มีประสบการณ์ในการทำงานได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาบุคลากรมีหลากหลายตามความต้องการของบุคลากรและองค์กร โดยสามารถแบ่งตามลักษณะของกิจกรรม คือ 1) กิจกรรมที่ครูสามารถทำตัวเอง 2) กิจกรรมที่เป็นหมู่คณะ หรือแบ่งตามเวลาในการปฏิบัติงาน 2 รูปแบบ คือ 1) การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน (On-The-Job Development) และ 2) การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development) หรือการพัฒนาตนเอง (Self Development) หรือการพัฒนาแบบผสมผสาน (Blended-Learning Development) ในงานวิจัยนี้จะเลือกศึกษาการพัฒนาบุคลากรโดยจำแนกตามเวลาในการปฏิบัติงาน เนื่องจากมีความสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม คือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ดังนั้น การพัฒนาบุคลากร (Human Resource Development) ในงานวิจัยนี้หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม

ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน

วิธีการพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากรมีหลายวิธี จึงควรเลือกให้เหมาะกับลักษณะของแต่ละบุคคล และความ ต้องการในการฝึกอบรมและพัฒนาที่สอดคล้องกับสมรรถนะและวัฒนธรรมองค์กร มีนักวิชาการหลายท่าน ศึกษาและอธิบายวิธีการพัฒนาบุคลากร ดังต่อไปนี้

กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพฐ (2553 อ้างถึงใน จิราภรณ์ ไช้เกตุ, 2560) เสนอว่า การพัฒนาตนเองของครู ประกอบด้วย

1. การอบรม (Training)
2. การใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System)
3. การชี้แนะ (Coaching)
4. การนิเทศ (Supervision)
5. การมีชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC : Professional Learning Community)

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559) กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากร ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุดของ องค์กรไว้ดังนี้

1. ทำความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาผลิตแรงงานตามความต้องการขององค์กร
2. ฝึกทักษะทรัพยากรมนุษย์ในสถานประกอบการเพื่อลดข้อจำกัดด้านทักษะการทำงาน (เติมเต็ม ส่วนที่ขาด) เป็นรายบุคคล โดยประเมินสมรรถนะของตำแหน่งงานแต่ละตำแหน่งว่า พนักงานคนใดขาด ทักษะอะไร ก็ส่งเสริมพัฒนาทักษะที่จำเป็น โดยเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ มาฝึกอบรมอย่างเข้มข้น
3. การพัฒนาทักษะการทำงานโดยการใช้ระบบพี่เลี้ยง คือการจัดให้พนักงานใน หน่วยงานเดียวกันที่ มีทักษะ ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่าเป็นพี่เลี้ยง ดูและและให้คำแนะนำใน การปฏิบัติงาน การ ปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมองค์กร และการใช้ชีวิตในองค์กรอย่างมีความสุข
4. การสอนงานโดยผู้ประกอบการและการสอนงานจากหัวหน้างาน คือการฝึกสอน โดย ผู้ประกอบการเอง เพื่อให้พนักงานมีทักษะตามที่องค์กรคาดหวัง เหมาะกับองค์กรขนาดเล็กที่ผู้บริหาร และผู้ฝึกสอนมีความใกล้ชิดกับพนักงาน

5. การหมุนเวียนงาน คือ การให้พนักงานหนึ่งคนทำงานได้หลายงาน เปิดโอกาสให้พนักงานทุกคนเรียนรู้งานในฝ่ายต่าง ๆ เพิ่มเติม เป็นการตัดสินใจร่วมกันของผู้บริหารและพนักงาน เพื่อพิจารณาความชอบความสนใจ และความสามารถของพนักงานเป็นหลัก ทำให้บุคลากรมีหลายทักษะ ช่วยลดความเสี่ยงในกรณีที่พนักงานลางาน พนักงานคนอื่นสามารถทำงานแทนได้ตามสมควร กรณีเร่งด่วน

6. การส่งเสริมการศึกษา คือ การให้โอกาสพนักงานได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นใน ระยะเวลาที่ยาวนานกว่าการฝึกอบรม เป็นการพัฒนาคุณวุฒิการศึกษาเพื่อนำมาใช้ในงานได้สอดคล้องกับภาระงานและตำแหน่งงาน

7. การอบรมและพัฒนาที่ต่อเนื่องในหลักสูตรที่เหมาะสม คือ การให้พนักงานเข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาเป็นระยะสั้นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ ความสามารถที่ นอกเหนือจากการศึกษา

อรรถพล อนันตวรสกุล (2560) กล่าวถึงการพัฒนาศิลปินครู โดยเฉพาะครูใหม่มีส่วน สำคัญในการช่วยครูใหม่กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาตนเอง และเสริมสร้างสมรรถนะในการทำงาน โดยมีจุดเน้นสำคัญ 2 ประการ คือ

1. ระบบพัฒนาพนักงาน (On-Job Training) เน้นการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม ทั้งปริมาณงานและประเภทงาน กับการปรับตัวในการทำงาน และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ จากการปฏิบัติงานจริง ผ่านระบบดูแลโดยมีพี่เลี้ยง (Mentor) และผู้สอนงาน (Coach) ในภาระงานด้านต่าง ๆ และมีการประเมินติดตามพัฒนาการอย่างต่อเนื่องที่สะท้อนความก้าวหน้ามากกว่าการ ตัดสินประเมินผล รวมถึงการกำหนดประเด็นในการพัฒนาที่สอดคล้องกับจุดอ่อน จุดแข็ง ศักยภาพ และภาระงานที่ต้องรับผิดชอบ

2. การมีชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC : Professional Learning Community) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตนเอง ระหว่างครูใหม่และระหว่างครูใหม่กับครูผู้เชี่ยวชาญ (Master Teacher) ครูที่มีประสบการณ์ (Experienced Teacher) ให้คำแนะนำดูแลทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน และระหว่างเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษา

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563) กล่าวถึงวิธีการพัฒนาศิลปินครู ดังนี้

- 1) อบรมสัมมนา (Training and Workshop)
- 2) การพัฒนาผ่านออนไลน์ (Online Learning)
- 3) อบรมผ่านสถานการณ์จำลอง (Simulation)
- 4) การเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom)

- 5) การเรียนรู้ด้วยตัวเอง (Self-Study)
- 6) กรณีศึกษาและการเขียนบรรยาย (Case Study and Written Exam)
- 7) โปรแกรมพี่เลี้ยง (Mentoring Program)
- 8) โปรแกรมโค้ช (Coaching Program)
- 9) เงาการทำงาน (Work Shadowing)
- 10) เครือข่ายสังคม/ชุมชนออนไลน์ (Online Social Learning)
- 11) การสร้างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Networking or Professional Learning

Community)

- 12) การเรียนรู้ผ่านโครงการหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย (Project Based Learning)
- 13) การทำวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Research)
- 14) การศึกษาดูงาน (Field Trip)
- 15) การเรียนรู้ผ่านการประชุม (Conference based Learning)
- 16) การหมุนเวียนงาน (Job Rotation)
- 17) การเรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม (Group Work/Peer Team)
- 18) การเรียนรู้โดยการทำวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย (Co-Research with University)

Cassette and Young (2000) อ้างถึงใน จันทน์ ต้นสกุล (2558) กล่าวถึงวิธีการพัฒนาบุคลากร
 ในขณะที่ปฏิบัติงานในสถานปฏิบัติงาน มี 5 วิธี ได้แก่

1. การสอนงาน (Coaching)
2. การมอบหมายงาน (Understudy of “assistant to”)
3. การหมุนเวียนงาน (Job Rotation)
4. การผสมผสานระหว่างการสอนงานและการหมุนเวียนปฏิบัติงาน (Management

Apprenticeship)

5. การพัฒนาหลากหลาย (Multiple Management)

Dessler G (2012) กล่าวถึงวิธีการฝึกอบรมที่หลากหลายตามความต้องการและวัตถุประสงค์ของ
 การอบรม ดังนี้

1. การสอนงาน (Coaching) โดยหัวหน้าหรือพนักงานที่มีประสบการณ์
2. การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) โยกย้ายงานหนึ่งไปอีกรายงานหนึ่ง

3. การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) ทำให้ผู้บริหารระดับต้นที่มีประสบการณ์ในการทำงานได้แก้ปัญหาที่แท้จริง

4. โปรแกรมการอบรมประเภทฝึกหัด (Apprenticeship Training) เป็นการฝึกอบรมที่มีโครงสร้างให้เป็นคนงานที่มีทักษะ โดยผสมผสานการสอนในห้องเรียนและการฝึกอบรม ขณะปฏิบัติงาน

5. การฝึกอบรมแบบจำลอง (Vestibule Training) เป็นการฝึกอบรมขณะปฏิบัติงานโดยไม่ต้องเข้าไปปฏิบัติงานจริง ให้ผู้เรียนเรียนรู้กับอุปกรณ์จำลองหรืออุปกรณ์จริง เมื่องาน มีอันตรายหรือมีความเสี่ยง เช่น การฝึกอบรมนักบิน

6. การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ และการฝึกอบรมทางไกล (Audiovisual and Traditional Distance Learning Techniques) เป็นการใช้อุปกรณ์ประกอบการฝึกอบรม เช่น การประชุมทางไกลผ่านวีดิทัศน์ (VideoConference Distance Learning)

7. การฝึกอบรมผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ (Computer-Based Training : CBT) ผู้เรียนใช้ระบบคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยเพิ่มศักยภาพด้านความรู้หรือทักษะ

8. การฝึกอบรมประเภทเลียนแบบสถานการณ์จริง (Simulated Learning) เช่น เกมเสมือนจริง บทบาทสมมติ เป็นต้น

9. การฝึกอบรมผ่านอินเทอร์เน็ต (Training via the Internet) คือการอบรมออนไลน์

10. การฝึกอบรมในห้องเรียนเสมือนจริง (The Virtual Classroom) เป็นการอภิปรายสดทั้งภาพและเสียงผ่านเว็บไซต์

11. การฝึกอบรมด้วยการปฏิบัติจริง (Action Learning) เช่น ปฏิบัติโครงการบางอย่าง เพื่อวิเคราะห์และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

12. การฝึกอบรมแบบกรณีศึกษา (The Case Study Method) ผู้รับการอบรม วิเคราะห์กรณีศึกษาของปัญหาในองค์กร และอภิปรายร่วมกัน

13. การสัมมนาออกสถานที่ (Outside Seminars) หลักสูตรอบรมสัมมนาต่าง ๆ

14. แบบอย่างพฤติกรรม (Behavior Modeling) เช่น บุคคลตัวอย่าง (Modeling) การแสดงบทบาทสมมติ (Role-playing)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาบุคลากร พบว่ามีนักวิชาการได้เสนอวิธีการพัฒนาบุคลากรไว้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงเสนอการสังเคราะห์วิธีการพัฒนาบุคลากรที่ได้จากการศึกษาเอกสารไว้ดังนี้

ตารางที่ 1 สั้งเคราะห์วิธีการพัฒนาบุคลากร

วิธีการพัฒนาบุคลากร	สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563)	อรรถพล อนันตวรสกุล (2560)	สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559)	กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพฐ (2553 อ้างถึงใน จิราภรณ์ ใจเภาตุ, 2560)	Dessler (2012)	Castetter and Young (2000 อ้างถึงใน จันทน์ ต้นสกุล, 2558)	ความถี่	สังเคราะห์วิธีการพัฒนาบุคลากร
การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน (On-The-Job Development)								
1. การใช้ระบบพี่เลี้ยง	✓	✓	✓	✓			4	1. การใช้ระบบพี่เลี้ยง
2. เสาการทำงาน	✓						1	
3. การนิเทศ				✓			1	
4. การชี้แนะ การสอนงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	2. การชี้แนะ การสอนงาน
5. การฝึกอบรมแบบจำลอง	✓				✓		2	
6. การมอบหมายงานพิเศษ	✓				✓	✓	3	3. การมอบหมายงานพิเศษ
7. การฝึกอบรมด้วยการปฏิบัติจริง					✓		1	
8. โปรแกรมการฝึกอบรมประเภทฝึกหัด					✓		1	
9. การหมุนเวียนงาน	✓		✓		✓	✓	4	
10. การเรียนรู้ผ่านการทำงานกลุ่ม	✓						1	
11. ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ	✓	✓		✓			3	4. ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ
12. การเรียนรู้ผ่านการประชุม	✓						1	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

วิธีการพัฒนาบุคลากร	สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563)	อรุณพล อนันตวรสกุล (2560)	สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559)	กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สพฐ (2553 อ้างถึงใน จีราภรณ์ ไชเกตุ, 2560)	Desler (2012)	Castetter and Young (2000 อ้างถึงใน จันทน์ ต้นสกุล, 2558)	ความถี่	สังเคราะห์วิธีการพัฒนาบุคลากร
การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development)								
1. การอบรม	✓		✓	✓	✓		4	1. การ อบรมและ สัมมนา
2. การฝึกอบรมแบบกรณีศึกษา					✓		1	
3. การฝึกอบรมในห้องเรียนเสมือนจริง	✓				✓		1	
4. วิจัยในชั้นเรียน	✓						1	
5. กิจกรรมแนะนำเป็นรายบุคคล			✓				1	
6. การสัมมนา	✓		✓	✓	✓		4	
7. การศึกษาดูงาน	✓			✓			2	2. การ ศึกษา ดูงาน
8. การเรียนรู้โดยการทำวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย	✓						1	3. การ เรียนรู้ด้วย ตนเอง
9. การเรียนรู้ด้วยตนเองจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ	✓						1	
10. การใช้สื่อที่สนับสนุนกรรมและการฝึกอบรมทางไกล					✓		1	
11. การฝึกอบรมผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์					✓		1	
12. การฝึกอบรมประเภทเลียนแบบสถานการณ์จริง					✓		1	
13. การฝึกอบรมผ่านอินเทอร์เน็ต/เรียนรู้ออนไลน์	✓						1	
14. การศึกษาต่อในระดับปริญญา			✓				1	
15. แบบอย่างพฤติกรรม					✓		1	

จากตารางที่ 2.1 สังเคราะห์วิธีการพัฒนาบุคลากรจากนักวิชาการจำนวน 6 ท่าน ผู้วิจัยเลือกศึกษาวิธีการที่นักวิชาการหลายคนระบุถึงมากที่สุด มีความถี่ตั้งแต่ 3 คนเป็นต้นไป และรวมถึงวิธีการที่ผู้วิจัยเห็นสมควรและมีความเหมาะสมกับงานวิจัยนี้ ซึ่งผู้วิจัยได้เพิ่มเติมวิธีการพัฒนาบุคลากรที่นักวิชาการไม่ได้ระบุถึง คือ วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ เนื่องจาก โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามเป็นโรงเรียนสอนสามัญควบคู่วิชาศาสนาอิสลาม ดังนั้น จึงมีรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากรที่เป็นรูปแบบและวิธีการเฉพาะ ซึ่งอาจแตกต่างจากรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากรจากพื้นที่อื่น ๆ โดยเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่เน้นความร่วมมือกัน มาใช้ในการศึกษาการโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ดังนี้

1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน (On-The-Job Development)

- 1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง
- 1.2 การชี้แนะ การสอนงาน
- 1.3 การมอบหมายงานพิเศษ
- 1.4 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ
- 1.5 วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ

2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development)

- 2.1 การอบรม
- 2.2 การสัมมนา
- 2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาบุคลากรและการสังเคราะห์วิธีการพัฒนาบุคลากรข้างต้นสรุปได้ว่า

การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน (On-The-Job Development) หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การมอบหมายงานพิเศษ ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ และวิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development) หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะ

เข้ารับการพัฒนาได้ ประกอบด้วย การอบรม การสัมมนา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน (On-The-Job Development)

1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System)

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) นิยามว่า ระบบพี่เลี้ยง เป็นการที่ผู้ที่มีอาวุโสมากกว่า มีประสบการณ์มากกว่าช่วยเหลือพนักงานที่มีอาวุโสน้อยกว่า ให้มีความก้าวหน้า โดยการให้คำแนะนำ การช่วยเหลือ และการกระตุ้นต่างๆ

อึ้ง ปาค ที (2548) กล่าวว่า พี่เลี้ยงหรือผู้ชี้แนะ เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนา และเป็นต้นแบบสำหรับผู้เรียน มักใช้ระยะเวลาปานกลางจนถึงระยะยาว

ราชบัณฑิตยสถาน (2556) นิยามว่า พี่เลี้ยง คือ ผู้ทำหน้าที่ดูแล ให้คำปรึกษา หรือช่วยเหลือ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) กล่าวว่า ผู้แนะนำช่วยเหลือหรือพี่เลี้ยง คือ ผู้ให้ คำปรึกษา หรือพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์และเชี่ยวชาญในเรื่องต่างๆ จัดกระบวนการแนะนำวิธีการ ปฏิบัติงานด้วยจิตใจยินดีช่วยเหลือผู้รับการแนะนำอย่างจริงจัง มุ่งผลสำเร็จของงาน จัดกระบวนการ เสริมพลัง สร้างกำลังใจให้บุคคลเห็นแนวทาง กล้าฝึกฝนตนเองให้เข้มแข็ง ช่วยให้สามารถปฏิบัติงาน หรือช่วยแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองต่อไป สรุบบทบาทของผู้ที่เป็นพี่เลี้ยง คือ การชี้แนะแนวทางการ ปฏิบัติงานด้วยวิธีการเป็นกัลยาณมิตร มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ทำให้เกิดทีมงานที่เข้มแข็งและมี บรรยากาศที่ดีในการทำงาน

ชวนคิด มะเสนะ (2559) ให้ทัศนะว่า ระบบพี่เลี้ยง หมายถึง การจัดให้ผู้ที่มีประสบการณ์ใน การทำงานหรือรุ่นพี่ คอยให้คำปรึกษาแนะนำ ช่วยเหลือบุคลากรที่เข้ามาใหม่เพื่อให้มีทักษะในการ ทำงานตลอดจนเรียนรู้วัฒนธรรมองค์การ

เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2559) กล่าวว่า ระบบพี่เลี้ยงสำหรับบุคลากรใหม่ เป็นกลไกสำคัญ ในการดูแล ถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติงาน แนะนำวิธีการทำงานในรูปแบบขององค์กรใหม่ ตลอดจน การช่วยค้นหาสไตล์การทำงานที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถธำรงรักษาบุคลากรใหม่ที่ผ่าน กระบวนการสรรหา และคัดเลือกให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับทุกคนในองค์กรได้ด้วยความเข้าใจ มี ความสุข โดยปรับตัวเข้ากับองค์กร เพื่อร่วมงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างจาก สถาบันการศึกษา หรือองค์กร หรือสังคมเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563) อธิบายว่า การพัฒนาครูผ่านพี่เลี้ยง ผู้มีประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับไว้วางใจ ผ่านปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ จนสามารถให้คำแนะนำผู้อื่นได้ พี่เลี้ยงจึงมีหน้าที่

หลักในการสอน ให้คำแนะนำ พัฒนาทักษะและดึงศักยภาพในตัวผู้อื่นออกมา ไม่ว่าจะป็นทักษะในการทำงานหรือทักษะในการสอน พี่เลี้ยงจะแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นและปัญหาของครู โดยครูจะนำตัวอย่างประสบการณ์และคำแนะนำของพี่เลี้ยงเพื่อประยุกต์ใช้กับประเด็น และปัญหาของตนเอง ผ่านการใช้วิจารณ์ญาณของตัวเอง

สรุปได้ว่า การใช้ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) หมายถึง การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ที่เข้ามาใหม่ ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.2 การชี้แนะ การสอนงาน (Coaching)

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) กล่าวว่า การสอนงานโดยผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ และมีความรู้ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทางช่วยเหลือด้านอารมณ์ต่าง ๆ

อึ้ง ปาค ที (2548) การฝึก (Coaching) ผู้ฝึกมักเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เพื่อการปฏิบัติงาน และผู้เรียนเรียนรู้ไปกับผู้ฝึก ครอบคลุมที่ใช้มักเป็นระยะสั้นจนถึงปานกลาง ผู้ฝึกมีบทบาทในการเตือนให้ผู้เรียนระลึกถึงเป้าหมายของตนและเน้นให้ผู้เรียนมุ่งกระทำสิ่งที่เขาเห็นว่ามีค่าสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเน้นความสนใจไปยังสิ่งที่เขาต้องการในชีวิต ผู้ฝึกควรช่วยให้ผู้เรียนประเมินตนเองครั้งแล้วครั้งเล่า ช่วยให้ผู้เรียนทบทวนความคิดเกี่ยวกับปัญหาเพื่ออาจจะเห็นมุมมองและแนวทางแก้ไขใหม่ๆ ผู้ฝึกจึงเป็นบุคคลที่คล้ายคลึงกับผู้ฝึกสอนกีฬาในสนามซึ่งวิ่งเคียงข้างไปกับนักวิ่ง คือต้องวิ่งเคียงข้างไปกับผู้เรียนคอยช่วยเหลือ และกระตุ้นให้เขาบรรลุความฝันที่เขาฝันถึงเสมอมา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) นิยามว่า การชี้แนะ การฝึก หมายถึง การที่ผู้ที่มีประสบการณ์และความชำนาญ ทำหน้าที่ฝึกอบรม ชี้แนะ และวางแผนให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องการพัฒนาตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งจนบรรลุความสำเร็จ ผู้ฝึกสร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้แก่ผู้รับการฝึก เสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้ผู้รับการฝึกพัฒนาตนเองไปทีละขั้นตอนอย่างต่อเนื่องจนบรรลุเป้าหมาย

ชวนคิด มะเสนะ (2559) นิยามว่า การสอนงาน หมายถึง กระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และความเชี่ยวชาญชำนาญงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้เกิดขึ้น ภายใต้บรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนที่เหมาะสมและเชื่อมต่อการเรียนรู้ และการฝึกฝน ความชำนาญเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ โดยผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยชี้แนะในการกำหนดเป้าหมาย และระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียนว่าเมื่อสอนงานไปแล้วจะทำให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมในการทำงานอะไรบ้าง อย่างไร และจะใช้เวลานานเท่าใด โดยเปรียบเทียบจากพื้นฐานเดิมที่ผู้เรียนมีอยู่เกี่ยวกับ

ขีดความสามารถในการปฏิบัติงานนั้นๆ ซึ่งโดยปกติมักเป็นการสอนแนะกันแบบตัวต่อตัวหรืออาจเป็นการสอนกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ก็ได้

พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์และคณะ (2560) อ้างถึงใน สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2561) การชี้แนะ (Coaching) หมายถึง การพัฒนาครูผ่านกระบวนการที่ผู้เป็นโค้ชและครูร่วมมือกันเพื่อกระตุ้นให้เกิดความคิดและมุมมองที่ยกระดับศักยภาพหรือความสามารถของครูไปสู่เป้าหมายที่ต้องการทั้งในการทำงานหรือส่วนตัว เป็นการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกแก่ครู ในการพัฒนาตนเอง

สรุปได้ว่า การชี้แนะ การสอนงาน (Coaching) หมายถึง การที่ผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาสาม เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.3 การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments)

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2544) กล่าวว่า การมอบหมายงาน เป็นการแบ่งงานให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำ เพื่อให้มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น ตลอดจนให้อำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นในการปฏิบัติงานทำให้งานของผู้ใต้บังคับบัญชามีความน่าสนใจมากขึ้น ทำความยากขึ้น และดึงดูดความสนใจมากขึ้น ช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

(สมิต สัจฉกร, 2552) นิยามว่า การมอบหมายงานพิเศษ หมายถึง การมอบภารกิจเพิ่มพิเศษที่ไม่ใช่งานประจำให้ผู้ใต้บังคับบัญชารับผิดชอบ ควรเป็นงานที่ทำท้าทายความสามารถให้ ผู้ใต้บังคับบัญชาฝึกคิดริเริ่มด้วยตนเอง

Dessler G (2012) กล่าวว่า การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) ทำให้ผู้บริหารระดับต้นที่มีประสบการณ์ในการทำงานได้แก้ปัญหากับปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

สรุปได้ว่า การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) หมายถึง การมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาสาม รับผิดชอบ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.4 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community)

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) นิยามว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มกันของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาในลักษณะของชุมชนเชิงวิชาการที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีลักษณะเฉพาะ คือ การแลกเปลี่ยนวิสัยทัศน์ การมีวัฒนธรรมร่วมพลัง

การปรับปรุงและพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การสนับสนุนและการแบ่งปันภาวะผู้นำ และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคล

ชารินี ตรีวรัญญ (2560) ให้ความหมายว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ คือ การรวมกลุ่มทำงานแบบร่วมมือรวมพลังของผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และคุณภาพการศึกษา โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การถอดบทเรียน การสืบสอบเพื่อสะท้อนผลเชิงวิชาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งค่านิยม ทัศนคติ ภาวะผู้นำ และประสบการณ์การปฏิบัติส่วนบุคคลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

ชวลิต ชูกำแหง (2560) นิยามว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เป็นการรวมตัวของครูผู้มีความหมายเดียวกันต่อการเรียนรู้ของศิษย์ เพื่อเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนของตนเอง อาศัยการเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้เทคนิคที่สำคัญ เช่น การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งต้องอาศัยทักษะที่สำคัญคือการฟัง การสื่อสารที่ดี การรักษาสัมพันธภาพในชุมชนของตน ผลดังกล่าวช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน ลดความโดดเดี่ยวในการทำงานของครู และเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

อรรถพล อนันตวรสกุล (2560) การมีชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (PLC : Professional Learning Community) เพื่อสนับสนุนการพัฒนาตนเอง ระหว่างครูใหม่ และระหว่างครูใหม่กับครูผู้เชี่ยวชาญ (Master Teacher) ครูที่มีประสบการณ์ (Experienced Teacher) ให้คำแนะนำดูแล ทั้งภายในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียน และระหว่างเครือข่าย ร่วมกับสถาบันครูศึกษา

จากทัศนะของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ (Professional Learning Community) หมายถึง การรวมกลุ่มของครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาสาม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ขั้นตอนการทำชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ

Learn Education (2563) มีทั้งหมด 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สร้างทีม 2) กำหนดปัญหา 3) วางแผน และออกแบบกระบวนการ 4) ลงมือปฏิบัติตามแผน 5) สนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติ จากนั้นกลับไปสู่ขั้นตอนที่ 3 ทำซ้ำตามขั้นตอน โดยมีรายละเอียดแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. สร้างทีม ครูจับกลุ่มเพื่อสร้างทีม มี 4 รูปแบบ ได้แก่

แบบที่ 1 กลุ่มสาระเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน อยู่โรงเรียนเดียวกัน

แบบที่ 2 ต่างกลุ่มสาระ สอนระดับชั้นเดียวกัน อยู่โรงเรียนเดียวกัน

แบบที่ 3 กลุ่มสาระเดียวกัน อยู่ต่างโรงเรียน

แบบที่ 4 ต่างกลุ่มสาระ สอนระดับชั้นเดียวกัน อยู่ต่างโรงเรียน

2. กำหนดปัญหา ครูเลือกปัญหาที่พบ โดยเริ่มจากปัญหาเล็ก ๆ ใกล้เคียงกับสมรรถนะ และคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของนักเรียน

3. วางแผนและออกแบบกระบวนการ ครูและทีมวางแผนกิจกรรมที่จะทำ ออกแบบกระบวนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหา แบ่งหน้าที่การทำงาน เช่น ผู้ดำเนินการประชุม ผู้จับเวลา ผู้บันทึกคำถามคำตอบ ผู้เก็บภาพพฤติกรรมนักเรียน ผู้สังเกตการณ์ และมีการบันทึกการประชุม วางแผนด้วย

4. ลงมือปฏิบัติตามแผน มีการเยี่ยมชั้นเรียนโดยสมาชิกในทีมปฏิบัติหน้าที่ตามที่ตกลงกันได้ สังเกตการปฏิบัติจริง

5. สนทนาสะท้อนผลการปฏิบัติ สมาชิกในทีมตั้งคำถามสะท้อนคิด ถึงการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ บทเรียนที่ได้เรียนรู้ร่วมกัน และสรุปผลการจัดการเรียนรู้ โดยครูที่เป็นเจ้าภาพจัดการเรียนรู้บันทึกผลสรุปรวบรวมเก็บไว้ จากนั้นสมาชิกในทีมย้อนกลับไปสู่ขั้นตอนที่ 3 ร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ในรอบใหม่

1.5 วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญและโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การพัฒนาบุคลากร ที่แตกต่างไปจากรูปแบบของโรงเรียนทั่วไป เนื่องจากมีการนำหลักการคำสอนทางศาสนาอิสลามมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญและโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม จึงมีรูปแบบและวิธีการพัฒนาบุคลากรในบางส่วนที่แตกต่างไปจากโรงเรียนทั่วไป เช่น ใช้วิธีการกลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮฺ ในการพัฒนาบุคลากร

กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮฺ

กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮฺ เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญใช้ในการพัฒนาบุคลากรและนักเรียนในโรงเรียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายฮาลากอฮฺ

Ahmad Warson Munawwir (2002) กล่าวว่า ความหมายหะละเกาะฮฺทางด้านภาษา หมายถึง เป็นวงกลม สายเชือก และ การ ผูกซึ่งมาจากรากศัพท์คำนามในภาษาอาหรับ - (ฮะละกอ) และ - (หะละเกาะฮฺ) และยังมี ความหมายว่า ความผูกพันและการเชื่อมโยงกันและกัน และความหมาย หะละเกาะฮฺทางด้านวิชาการ หมายถึง การจัดการกลุ่มศึกษาอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มาจาก การ รวมตัวของ หลายนุคน จากบุคคลที่มีศรัทธามั่น เพื่อศึกษาเนื้อหาทางวิชาการและนำไปสู่การปฏิบัติที่ ถูกต้องตามแบบ ฉบับครรลองของอิสลาม เป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเข้าใจอิสลามมากขึ้น โดยยึดหลักการขัด เกลาตัวเองพร้อมด้วยการเชิญชวนผู้อื่นสู่ความดี เป็นกลุ่มศึกษาที่พัฒนาศักยภาพใน ด้านความคิด ความ เข้าใจ Amad Habib Syafei (2012)

Satria Hadi Lubis (2006) กล่าวว่า หะละเกาะฮฺ หมายถึง เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีความ เกี่ยวข้องกับ การอบรม บ่มเพาะ และการสอนอิสลาม (ตัวบียะฮ์อิสลามียะฮ์) ในเชิงวิชาการจึงมีความหมายว่า หะละ เกาะฮฺ คือ การนั่งเป็นวงกลม ซึ่งโดยปกติจะเรียกว่า กลุ่มศึกษาที่มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ แลกเปลี่ยนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม

Ruswandi and Adeyasa (2007) ได้ให้ความหมาย คำว่า หะละเกาะฮฺ หมายถึง วิธีการพัฒนา อบรมรมสู่ความเข้าใจอิสลาม โดยมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมปรึกษาหารือในกลุ่มสมาชิกเอง เพื่อสร้างสมาชิกแต่บุคคลสู่วิถีแห่งอิสลาม หะละเกาะฮฺยังเป็นกิจกรรม ที่เข้มข้นในการปฏิบัติกระบวนการ ด้รศึกษะฮฺ ซึ่งในแต่ละครั้งในการปฏิบัตินั้นใช้เวลา 2-3 ชั่วโมง

อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย (2557) ได้ให้ความหมายหะละเกาะฮฺอัลกุรอาน หมายถึง การรวมกลุ่ม กันของคนเพื่อศึกษาอัลกุรอาน โดยครอบคลุมเนื้อหา คือ ด้านจิตวิญญาณและ ชีวิต เป็นแสงสว่างและการ มองเห็นที่ชัดเจน เป็นการรำลึก(ซิกร์)วิทยปัญญา(หิกมะฮฺ) เป็นความเมตตาและความจำเจริญ เป็นทางนำ และการตักเตือน เป็นบทเรียนและข้อเตือนสติ เป็นการเยียวยาและการช่วยเหลือไ้โทษ เป็นสัจธรรมและ ความยุติธรรม เป็นการกำชับสั่งเสียกันให้ดำรงอยู่บนสัจธรรมและ ชันติธรรม เป็นการศรัทธาและอาหาร ทางจิตวิญญาณและสติปัญญา เป็นสายเชือกแห่งอัลลอฮฺ เป็น และการยึดมั่น

จากความหมายนักวิชาการได้นิยามข้างต้น สรุปได้ว่า หะละเกาะฮฺ หมายถึง การพัฒนาปัจเจกชน มุสลิมทางด้านจิตวิญญาณ สติปัญญาและทักษะต่างๆ โดยมีจำนวนสมาชิกกลุ่ม ศึกษา 3-12 ใช้เวลา 2-3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ นำไปสู่การสร้างความเป็นพี่น้องในอิสลาม ตักเตือนกันและกัน และสามารถที่ใช้ชีวิต ร่วมทุกข์สุขกันได้ พร้อมทั้งจะทำงานญะมาอะฮฺ แบกภาระ เสียสละและ สนับสนุนเพื่ออิสลาม

หลักการดำเนินการกิจกรรมทะเลาะเถียง

งานพัฒนานักศึกษา (2553) ฝ่ายพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สถาบันอัสสาลาม (2563) ระบุว่า การดำเนินการกิจกรรมทะเลาะเถียงเป็นเครื่องมือ กิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดใน การเตรียมและพัฒนาด้าน จิตวิญญาณ (อีหม่าน) และวิทย์ปัญญาของสมาชิกเพื่อชี้แนะแนวทางการ ดำเนินชีวิตของเขาตามวิถีแห่งอัล กุรอาน และอัลสุนนะฮ์ ดังนี้

1. สมาชิกและความถี่

- 1.1 การแบ่งจำนวนสมาชิกให้อยู่ระหว่าง 5 ถึง 10 คน
- 1.2 การพบปะควรเป็นสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (แต่แต่ละครั้งระหว่าง 2 - 4 ชั่วโมง)
- 1.3 สำหรับกลุ่มศึกษามุสลิมะฮ์ทางที่ดีให้ใช้เวลากลางวัน

2. วิธีการดำเนินกลุ่มศึกษา

- 2.1 ให้สมาชิกทุกคนเตรียมข้อมูลที่จะนำเสนอ
- 2.2 ดำเนินการนำเสนอให้เป็นไปตามตารางเวลาที่กำหนด
- 2.3 สมาชิกควรเตรียมเนื้อหาล่วงหน้าก่อนดำเนินกิจกรรมและท่องจำ หลักฐาน / คู่มือ / ข้อมูลที่นำเสนอ

- 2.4 เตรียมคำถามสำหรับสมาชิกผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- 2.5 กำหนดภาระหน้าที่รับผิดชอบแก่สมาชิกในการดำเนินกิจกรรมพบปะ ครั้งต่อไป
- 2.6 ติดตาม ตรวจสอบความก้าวหน้าในการท่องจำและความก้าวหน้าของ สมาชิก

3. ข้อควรปฏิบัติในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มทะเลาะเถียง

- 3.1 สร้างความพร้อมในด้านจิตวิญญาณ สติปัญญา และ ร่างกาย
- 3.2 จริงจังจริงจังในทุกภารกิจ/หน้าที่โดยไม่กระทบต่อความเป็นพี่น้องกัน
- 3.3 รับผิดชอบต่อความสำเร็จของกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน
- 3.4 เตรียมข้อมูลเนื้อหาที่จะนำเสนอในกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน
- 3.5 ให้ความสำคัญทุกระเบียบวาระ ทุกกิจกรรมของกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน
- 3.6 เปิดโอกาสนำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 3.7 รักษาระเบียบทุกกิจกรรมกลุ่มศึกษาให้อยู่ในระบบ
- 3.8 สร้างบรรยากาศให้มีชีวิตชีวาในการนำเสนอ
- 3.9 หลีกเลี่ยงการยึดติดกับความนึกคิดของตนเอง
- 3.10 ติชมด้วยความระมัดระวังและใช้สติปัญญาที่สร้างสรรค์

- 3.11 ไม่เสียเวลาไปกับสิ่งที่ไร้สาระ
- 3.12 มีมารยาท ให้สละม และขออนุญาตเมื่อต้องการพูด/นำเสนอ
- 4. รูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษา
 - 4.1 อ่านและฟังหรือท่องจำอัลกุรอาน 15 นาที
 - 4.2 คำนำปฐมบท / ตักเตือน 5 นาที
 - 4.3 นำเสนอวิชาแรก(พร้อมเปิดโอกาสทุกคนเสนอเพิ่มเติม) 30 นาที
 - 4.4 นำเสนอวิชาที่สอง(พร้อมเปิดโอกาสทุกคนเสนอเพิ่มเติม) 30 นาที
 - 4.5 นำเสนอวิชาที่สาม(พร้อมเปิดโอกาสทุกคนเสนอเพิ่มเติม) 30 นาที
 - 4.6 ข่าวสาร โลกอิสลาม 10 นาที
 - 4.7 ปรีกษาหารือและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มศึกษา / บุคคลในกลุ่ม 15 นาที
 - 4.8 ติดตามอาหมัด ประเมิน 5 นาที
 - 4.9 รวบรวมทุนกิจกรรมกลุ่มศึกษา 5 นาที
 - 4.10 แบ่งภาระรับผิดชอบครั้งต่อไป 5 นาที

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ หมายถึง วิธีการพัฒนาครูแบบเฉพาะที่ใช้อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development)

2.1 การอบรมและสัมมนา (Training / Seminar / Workshop)

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) ให้ความหมายว่า การฝึกอบรม เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจ มีทักษะและทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน โดยใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพื่อพัฒนาองค์การ

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) ให้ความหมายการอบรม คือ แนะนำพร่ำสอนให้ซึมซาบ เข้าใจจนติดเป็นนิสัย แนะนำชี้แจงให้เข้าใจในเรื่องที่ต้องการ

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559) กล่าวว่า การอบรมและพัฒนาที่ต่อเนื่องในหลักสูตรที่เหมาะสม คือ การให้พนักงานเข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาเป็นระยะสั้นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถที่นอกเหนือจากการศึกษา

จอมพงศ์ มงคลวนิช (2555) นิยามว่า การสัมมนา หมายถึง การประชุมที่สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมเป็นผู้มีความรู้ ความสนใจในเรื่องเดียวกันมาร่วมกันปรึกษาหารือ ร่วมกันคิด ช่วยกันแก้ปัญหา เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะ ทักษะ ทักษะ มีการรับฟังแนวคิดประสบการณ์จากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ แล้วสมาชิกผู้ร่วมประชุมร่วมกันให้ข้อมูล เสนอปัญหา ร่วมกันคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหา

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) ให้ความหมายว่า การสัมมนา หมายถึง การประชุมรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และหาข้อสรุปหรือข้อเสนอแนะในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ผลสรุปที่ได้ถือว่าเป็นเพียงข้อเสนอแนะ ผู้เกี่ยวข้องจะนำไปปฏิบัติตามหรือไม่ก็ได้

สรุปได้ว่า การอบรมและสัมมนา (Training / Seminar / Workshop) หมายถึง วิธีการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะ ทักษะ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.2 การศึกษาดูงาน (Field Trip)

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563) กล่าวว่า การศึกษาดูงาน (Field Trip) หมายถึง การพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำ บุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ การศึกษาดูงานหรือการไปเยี่ยมโรงเรียนต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้เห็นประสบการณ์ใหม่ๆ ไม่ว่าจะในรูปแบบการทำงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้ ผู้รับการพัฒนาดูได้เรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ที่ดีจากองค์กรภายนอก ซึ่งความคาดหวังของการศึกษาดูงานคือ ต้องการให้นำแนวคิด วิธีการที่ได้สังเกตเห็นมาประยุกต์ใช้เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาดูงานเอง อีกทั้งยังสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ได้ รับรู้มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น

เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2559) กล่าวว่า การศึกษาดูงานนอกสถานที่ (Field Trip) หมายถึง วิธีการนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปศึกษายังสถานที่อื่นนอกสถานที่ฝึกอบรม หรือนอกองค์กร เพื่อให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมอง โลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง ซึ่งผู้ดำเนินการฝึกอบรมจะต้องเตรียมการ และการประสานงานต่าง ๆ เป็นอย่างดี

- ข้อดี
- เพิ่มความรู้ความเข้าใจจากได้เห็นการปฏิบัติงานจริงหรือได้รับประสบการณ์จริง
 - สร้างความสนใจและความกระตือรือร้น
 - สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ข้อจำกัด - ต้องใช้เวลาและเสียค่าใช้จ่ายมาก

- ต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายโดยเฉพาะเจ้าของสถานที่ที่จะไปศึกษาดูงาน

สรุปได้ว่า การศึกษาดูงาน (Field Trip) หมายถึง การพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self study)

ทิสนา แคมมณี (2552) ได้นิยามว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การให้โอกาสผู้เรียนวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งครอบคลุมการวินิจฉัย ความต้องการในการเรียนรู้ของตน การตั้งเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ของการเรียนรู้ การเลือกวิธีการเรียนรู้ การแสวงหาแหล่งความรู้ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการประเมินตนเอง โดยผู้สอนอยู่ในฐานะกัลยาณมิตรทำหน้าที่กระตุ้นและให้คำปรึกษาผู้เรียนในการ วินิจฉัยความต้องการ กำหนดวัตถุประสงค์ ออกแบบแผนการเรียนรู้ และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ แหล่งข้อมูล รวมทั้งร่วมเรียนรู้ไปกับผู้เรียน และติดตามประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย

กรมที่ดิน (2559) ระบุว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ตามความต้องการของตน โดยวิธีที่ตนเองถนัด ทำให้ความรู้ที่ได้มีความหมาย เป็นความรู้ที่คงทน เพราะเกิดจากการได้ลงมือ ปฏิบัติและคิดวางแผนในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยตัวของผู้เรียนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาสติปัญญา ความมีเหตุผล ความคิดที่เป็นระบบระเบียบ ไม่ยอมรับหรือเชื่อสิ่งใดง่าย ๆ หากยังไม่ได้พิสูจน์หรือ คิดหาเหตุผลประกอบ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2561) ระบุว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดอย่างมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา (2563) กล่าวว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาตั้งประเด็นการเรียนรู้ที่ตนเองสนใจหรือเป็นประเด็นปัญหาที่ตนเองต้องการหาคำตอบ เมื่อได้ประเด็นการเรียนรู้หรือปัญหาแล้ว ผู้ศึกษาจะหาค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อหาคำตอบในประเด็นปัญหาที่ตนเองสนใจ

ขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

Knowles (1975) ได้อธิบายถึง องค์ประกอบที่เป็นขั้นตอนสำคัญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ไว้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความต้องการของตนเอง ในลักษณะแบบมี ส่วนร่วมจะเริ่มต้นจากการให้ผู้เรียนแต่ละคนบอกความต้องการและ ความสนใจพิเศษของตนเองในการเรียน ให้เพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาแนะนำ และเพื่อนอีกคนหนึ่งทำหน้าที่จดบันทึก กระทำเช่นนี้หมุนเวียนไปจนครบทั้ง 3 คน ได้แสดงบทบาทครบ 3 ด้าน คือผู้เสนอความต้องการ ผู้ให้คำปรึกษา และผู้คอยจดบันทึก สังเกตการณ์ การเรียนรู้บทบาทดังกล่าวให้ประโยชน์อย่างยิ่งในการ เรียนรู้ร่วมกัน และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในทุก ๆ ด้าน

2. กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียน โดยเริ่มต้นจากบทบาท ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนี้

2.1 ผู้เรียนควรศึกษาจุดมุ่งหมายของวิชา แล้วจึงเริ่มเขียน จุดมุ่งหมายในการเรียน

2.2 ผู้เรียนควรเขียนจุดมุ่งหมายให้แจ่มชัด เข้าใจได้ ไม่ คลุมเครือ คนอื่นอ่านแล้วเข้าใจ

2.3 ผู้เรียนควรเน้นถึงพฤติกรรมที่ผู้เรียนคาดหวัง

2.4 ผู้เรียนควรกำหนดจุดมุ่งหมายที่สามารถวัดได้

2.5 การกำหนดจุดมุ่งหมายของผู้เรียนในแต่ละระดับควรมี ความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

3. การวางแผนการเรียน โดยผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์ของ วิชา ผู้เรียนควรวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนตามลำดับ ดังนี้

3.1 ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กำหนดเกี่ยวกับการวางแผนการ เรียนของตนเอง

3.2 การวางแผนการเรียนของผู้เรียน ควรเริ่มต้นจากผู้เรียน กำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3.3 ผู้เรียนเป็นผู้จัดเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพความ ต้องการและความสนใจของผู้เรียน

3.4 ผู้เรียนเป็นผู้ระบุวิธีการเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับ ตนเองมากที่สุด

4. การแสวงหาแหล่งวิทยาการ เป็นกระบวนการศึกษา ค้นคว้าที่มีความสำคัญต่อการศึกษาในปัจจุบันเป็นอย่างมาก ดังนี้

4.1 ประสพการณ์การเรียนแต่ละด้านที่จัดให้ผู้เรียนสามารถ แสดงให้เห็นถึงความมุ่งหมาย ความหมายและความสำเร็จของ ประสบการณ์นั้น ๆ

4.2 แหล่งวิทยาการ เช่น จาก internet วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ห้องสมุด และสื่อต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนจาก มหาวิทยาลัยเปิด สามารถนำมาใช้ได้เหมาะสม

4.3 เลือกแหล่งวิทยาการให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน

4.4 มีการจัดสรรอย่างดี เหมาะสม กิจกรรมบางส่วนผู้เรียน จะเป็นผู้จัดการเองตามลำพัง เช่น การเรียนรู้ที่ผู้เรียนกำหนดขึ้นเอง เป็นการเรียนรู้ที่ให้อิสระแก่ผู้เรียนในการเลือกจุดมุ่งหมายของการ เรียนรู้ด้วยตนเอง ทดสอบเอง มีอิสระในการเลือกจุดมุ่งหมายใดก็ได้และ บางส่วนเป็นกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน เช่น ศึกษาด้วยการคุมตนเอง เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าจากสื่อการเรียนรู้ โปรแกรมการเรียนต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผู้สอนช่วยแนะนำและจัดหา เอกสาร วัสดุ ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกไว้ให้

5. การประเมินผล เป็นขั้นตอนสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ ด้วยตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนทราบถึงความก้าวหน้าในการเรียนของตนเอง เป็นอย่างดี การประเมินผลจะต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ทั้งนี้จะ เกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้ ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ ทศนคติ และค่านิยม ซึ่งขั้นตอนในการประเมินผลมีดังนี้

5.1 กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ให้แน่ชัด

5.2 ดำเนินการทุกอย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ขั้นตอนนี้สำคัญในการใช้ประเมินผลการเรียนการสอน

5.3 รวบรวมหลักฐาน การตัดสินใจจากการประเมินผลจะต้อง อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์และเชื่อถือได้

5.4 รวบรวมข้อมูลก่อนเรียน เพื่อเปรียบเทียบหลังเรียนว่า ผู้เรียนก้าวหน้าไปเพียงใด

5.5 แหล่งของข้อมูลจะหาข้อมูลจากครู และผู้เรียนเป็นหลักใน การประเมิน

ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเอง

วีระ ไทยพานิช (2529) กล่าวว่า ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง เป็นการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีอิสระมากกว่าการเรียน การสอนแบบปกติ เป็นการจูงใจผู้เรียนให้ชอบบรรยากาศในการเรียน มากขึ้น

Knowles (1975) ได้กล่าวถึง ความสำคัญและประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเอง สรุปได้ ดังนี้

1. บุคคลที่เรียนรู้ด้วยการริเริ่มของตนเองจะเรียนได้มากกว่า ดีกว่า มีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมาย และมีแรงจูงใจสูงกว่า สามารถนำ ประโยชน์จากการเรียนรู้ไปใช้ได้ดีกว่าและยาวนานกว่าคนที่เรียนโดยเป็น เพียงผู้รับ หรือรอการถ่ายทอดจากผู้สอนเท่านั้น

2. การเรียนรู้ด้วยตนเองส่วนใหญ่มีลักษณะที่เป็นไปโดย ธรรมชาติ ตามพัฒนาการทางจิตวิทยา ทำให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเอง ให้มีวุฒิภาวะขึ้น เช่น จากความต้องการการพึ่งพาผู้อื่นไปสู่ความเป็นตัว ของตัวเอง จากความสามารถต่ำไปสู่ความสามารถที่สูงขึ้น และจากการมี ความรับผิดชอบต่ำไปสู่การมี ความรับผิดชอบที่สูงขึ้น จนถึงความสามารถ ในการนำตนเอง

3. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบ ซึ่งเป็น ลักษณะที่สอดคล้องกับการ พัฒนาการใหม่ ๆ ทางการศึกษา เช่น หลักสูตรใหม่ ห้องเรียนแบบเปิด ศูนย์บริการวิชาการ โครงการ การศึกษา อิสระ มหาวิทยาลัยเปิดและอื่น ๆ ที่เน้นให้ผู้เรียนรับผิดชอบการเรียนรู้ ด้วยตนเอง

4. การเรียนรู้ด้วยตนเองทำให้ผู้เรียนสามารถปรับตนเองให้อยู่รอด และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ใหม่ ๆ ที่เกิดอย่างรวดเร็วในโลก การเรียนรู้ ด้วยตนเองจึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องไปตลอดชีวิต

ประโยชน์ของการเรียนรู้ด้วยตนเองนั้นมีประโยชน์ต่อผู้เรียนผู้สอน และกระบวนการจัดการเรียน การสอน การเรียนรู้ด้วยตนเองสามารถ ตอบสนองต่อความแตกต่างทางด้านความถนัดและความสามารถ ทางการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล มีอิสระในการเลือกเวลาและสถานที่ในการเรียน ช่วยให้เกิดการออกแบบ พัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่ส่งเสริม ประสิทธิภาพในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการข้างต้น สรุปได้ว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self study) หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียน เครือข่ายอัสสาถาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

3.2.1 ความหมายของการบริหารวิชาการ

กมล ภูประเสริฐ (2544) กล่าวว่า การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอันเป็นเป้าหมายสูงสุดของภารกิจของสถานศึกษา

หวน พินธุพันธ์ (2549) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการปรับปรุง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งนี้ต้องมีองค์ประกอบในหลาย ๆ ด้าน อาทิ ต้องมีการควบคุมดูแลการจัดอุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดแบบเรียน การจัดคู่มือครู เผยแพร่งานวิชาการ ตลอดจนถึงการนิเทศ

รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2553) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นกระบวนการ หรือกิจกรรมการดำเนินงานทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินผลให้ดีขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

กุลชญา เทียงตรง (2550) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนให้ดีขึ้นด้วยความร่วมมือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย นับตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและจุดมุ่งหมายของการศึกษา

สุชาติ วาระดี (2551) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานปรับปรุง พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์สูงสุดจากการได้รับการศึกษา อันเป็นเป้าหมายของการศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงาน วิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัตร (Academic Affairs Dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลและคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2552) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญ มีขอบเขตกว้างขวาง ครอบคลุมกิจกรรมตามหลักสูตรและกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร เป็นหัวใจและงานหลักที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องดำเนินการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนและการทำงานกิจกรรมทุกชนิดเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดี รวมทั้งการวัดและ

ประเมินผลด้วยซึ่งความหมายของการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การจัดประสบการณ์ทุกชนิดภายในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า บริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยการจัดกิจกรรมทุกอย่างทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

นภาดา ผูกสุวรรณ (2553) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง การบริหารสถานศึกษาโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการพัฒนาการเรียนการสอนในด้านต่าง ๆ ให้ได้ผลดี บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีลักษณะนิสัยที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ยุพา เวียงกมล (2554) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกประเภทในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนา (2555) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา หรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้ทางด้านวิชาการแก่ผู้เรียน

ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการหมายถึง “การดำเนินงานกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน”

อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์ (2558) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาหรือโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเป้าหมายหลักในการพัฒนาหรือคุณภาพการศึกษาของผู้เรียน ตลอดจนการพัฒนาทางวิชาชีพของครู เพื่อให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จารุกิตต์ สิทธิยานนท์ (2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาที่มุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้

จันทิรา ฐานิพานิชสกุล (2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมในโรงเรียนที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา (2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการพัฒนา ปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

เพ็ญวรา ชูประวัติ (2562) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาทุกระดับที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดไว้ การบริหารวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำหลักสูตรแกนกลางไปใช้ในแต่ละสถานศึกษา การจัดโปรแกรมการศึกษาขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย ดังนั้น การบริหารวิชาการ จึงหมายถึง กระบวนการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งการดำเนินงานของงานวิชาการควรมีการดำเนินงานประสานกันกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา เช่น ฝ่ายบุคลากร เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถดำเนินงานด้านวิชาการทั้งด้านการจัดเรียนการสอน การสนับสนุนการเรียนการสอน และกิจกรรมทางวิชาการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน การดำเนินงานด้านวิชาการมีเป้าหมายหลักคือ การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน จากที่ได้กล่าวมานั้น จะขอหมายรวมการบริหารวิชาการว่าคือ การบริหารวิชาการ หลักสูตรและการเรียนการสอนไปในคราวเดียวกัน เนื่องจากเป็นงานที่ต้องบริหารจัดการให้ร่วมกันภายใต้ขอบข่ายของงานวิชาการ

สรุปได้ว่า การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3.2.2 ความสำคัญของการบริหารวิชาการ

อำภา บุญช่วย (2537) กล่าวว่า ไม่มีสถานศึกษาหรือโรงเรียนใดไม่จัดให้มีงานด้านวิชาการซึ่งถือว่าเป็นหัวใจสำคัญหรือเรียกได้ว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาหรือโรงเรียน

อุทัย บุญประเสริฐ (2540) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อการบริหารวิชาการประสบผลสำเร็จ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กล่าวว่า การวางแผนวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อสถานศึกษามาก ช่วยให้มองเห็นปัญหาต่าง ๆ และแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้น การวางแผนวิชาการมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานในสถานศึกษา

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนา (2555) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา ส่วนงานด้านอื่น ๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำให้สถาบันดำเนินไปด้วยความราบรื่นเท่านั้น ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น

ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

1. ทำให้ผู้บริหารตระหนักเห็นความสำคัญของงานวิชาการซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษา เพราะความสำเร็จของสถานศึกษาส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. ทำให้ผู้บริหารและครูวางแผนพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อเสริมสร้างผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
3. ทำให้สถานศึกษาปรับปรุงและพัฒนางานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน
4. ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการพัฒนาการเรียนการสอนตามความต้องการ

สุนีย์ ชัยสุขสังข์ (2557) กล่าวว่า การบริหารวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน เป็นหน้าที่ของโรงเรียนทุกแห่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้นำทางวิชาการต้องทำงานร่วมกันกับครู เพื่อประโยชน์ต่อผู้เรียนรวมถึงผู้บริหารและครูจะต้องมีความเข้าใจภารกิจของการบริหารวิชาการ เพื่อจะได้ปฏิบัติและบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา (2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการบริหารวิชาการรับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมถึงงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรและที่สถานศึกษากำหนด

จารุกิตต์ สิทธิยานนท์ (2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็น การดำเนินงานที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณลักษณะอันพึง ประสงค์ และมีมาตรฐานตามคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษา ต้องบริหารและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ

จันทิรา ฐานิพานิชสกุล (2559) กล่าวว่า การวางแผนวิชาการเป็นสิ่งสำคัญและมีประโยชน์ต่อ สถานศึกษา ช่วยให้สถานศึกษามองเห็นถึงปัญหาต่าง ๆ และการวางแผนวิชาการมีความสำคัญต่อการ ปฏิบัติงานในสถานศึกษา

เพ็ญวรา ชูประวัติ (2562) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของงานต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือ สถาบันการศึกษาก็คงจะไม่มีใครปฏิเสธ ในส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้นจะเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ สถาบันการศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่นเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนต่าง ๆ ดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารการศึกษาทุกคนควรจะได้รับผิดชอบเป็นผู้นำของครู ในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครู ให้คำแนะนำครู และประสานงานให้ครู ทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการสอน งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้าน วิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการ สอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า การบริหารวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของ สถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรม การจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการ เรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และ งานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมี ประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่เป็นหัวใจของสถานศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบเป็นอันดับแรก เพราะภารกิจหลักของสถานศึกษาคือ การให้บริการทางวิชาการ อันได้แก่ งานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน งานด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน งานด้านวัดผลและประเมินผล การบริหารงานวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษานั้น ๆ และยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการ โดยเป็นตัวกำหนดปริมาณงานของโรงเรียน เป็นตัวกำหนดนโยบายในการบริหารงานโรงเรียน การจัดสรรทรัพยากรให้แก่โรงเรียน และเป็นเครื่องตัดสินคุณภาพของโรงเรียน

3.2.3 จุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการ

รัชชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการบริหารงานวิชาการ

1. การจัดการศึกษา ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
2. ในกระบวนการเรียนรู้ต้อง “มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง” ให้รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. เป้าหมายของการจัดการศึกษา อยู่ที่การพัฒนาคนไทยทุกคนให้เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข มีคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก ได้แก่ การมีสุขภาพกายและจิตใจที่ดี ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพของตนเองสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ รู้ทันโลก รวมทั้งมีความสามารถในการใช้แหล่งความรู้และสื่อต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตนเองได้ สามารถปรับตัวได้ มีมนุษย์สัมพันธ์ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เข้าใจและเคารพในธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีความรับผิดชอบ เข้าใจ ยอมรับ และตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน สามารถแก้ปัญหาได้โดยสันติวิธี ดำเนินชีวิตโดยกายสุจริต วาจาสุจริต และมนัสสุจริต มีจิตสำนึกในเกียรติภูมิของคนไทย มีความภูมิใจในชนชาติไทยรักแผ่นดินไทย และปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย มีจิตอาสา

3.2.4 ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) กำหนดตามหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545) ได้กำหนดให้งานด้านการบริหารงานวิชาการมีภาระหน้าที่ ขอบข่ายงาน 17 อย่าง กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้แก่

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น

2. การวางแผนงานด้านวิชาการ

3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา

8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้

9. การนิเทศการศึกษา

10. การแนะแนว

11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ

13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น

14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน สถาน

ประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา

17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

และมีนักวิชาการบางท่านได้อธิบายขอบข่ายงานวิชาการไว้ดังนี้

สังต์ อุทรานันท์ (2530) ได้กำหนดขอบข่ายของการบริหารวิชาการ ไว้ดังนี้

1. งานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ได้แก่ การจัดงานบุคคลกร งานพัฒนาบุคลากร

และงานบำรุงขวัญบุคลากร

2. งานที่เกี่ยวกับหลักสูตร ได้แก่ งานพัฒนาหลักสูตร งานทำแผนการสอน งานจัดตารางสอน งานเลือกหนังสือและแบบเรียน และงานพัฒนาหลักสูตรสำหรับชุมชน

3. งานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ งานเตรียมการสอน งานพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอน และงานนิเทศการเรียนการสอน

4. งานที่เกี่ยวกับการสนับสนุนการเรียนการสอน ได้แก่งานระเบียบนักเรียน งานห้องสมุด งานบริหารสื่อการสอน และงานแนะแนวการศึกษา

5. งานที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ได้แก่ งานข้อสอบ งานมาตรฐานและคลังข้อสอบ งานวัดและประเมินผลการเรียน และงานประเมินโครงการ

6. งานที่เกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ได้แก่ งานใช้แหล่งวิทยาการในชุมชน และงานบริการวิชาการแก่ชุมชน

กิตติมา ปรีดีติลล (2532) ได้แบ่งขอบข่ายวิชาการออกเป็น 6 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. แผนปฏิบัติงานด้านวิชาการ
2. หลักสูตรและการสอน ได้แก่หลักสูตร โครงการสอน และประมวลการสอน
3. การจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดทำคู่มือการสอนการจัดแบบเรียน การจัดห้องสมุด การจัดทำคู่มือ
4. สื่อการสอน
5. การปรับปรุงการเรียนการสอน ได้แก่การนิเทศการสอน การฝึกอบรม
6. วัดประเมินผล

กมล ภูประเสริฐ (2544) ได้กล่าวถึงขอบข่ายการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. การบริหารหลักสูตร
2. การบริหารการเรียนการสอน
3. การบริหารการประเมินผลการเรียน
4. การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
5. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ
6. การบริหารวิจัยและพัฒนา
7. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ
8. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ

รัฐชาติตพร เวหะชาติ (2553) ได้เสนอขอบข่ายงานบริหารวิชาการไว้ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน
3. การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น
12. การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคลครอบครัว องค์กร หน่วยงานและ

สถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

สมาน อิศวภูมิ (2542) ได้เสนอขอบเขตของการบริหารวิชาการว่าเป็นกระบวนการดำเนินงาน เพื่อให้พันธกิจการบริหารงานด้านวิชาการโดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนและการ เรียนรู้ของผู้เรียน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุความมุ่งหมายการศึกษาที่กำหนดไว้สรุป ขอบเขตของงานพอสรุปได้ ดังนี้

1. การวางแผนวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การจัดการเรียนการสอน
4. การนิเทศและพัฒนาการเรียนการสอน
5. การประเมินผลวิชาการ

ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557) กล่าวว่า ขอบเขตของการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย

1. การวางแผนด้านวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาระบบการเรียนรู้อยู่
4. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

5. การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน
6. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
7. การพัฒนาและใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้
9. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
10. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
11. การนิเทศการศึกษา
12. การแนะแนว
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงาน สถานประกอบการ และ สถาบันที่จัดการศึกษาอื่น ๆ
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา

เพ็ญวรา ชูประวัตติ (2562) กล่าวว่า การบริหารวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญยิ่งของการบริหาร การศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการ ทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ แบบเรียน งาน การเรียนการสอน งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของ การศึกษาที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่างานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุม หลายด้าน ผู้วิจัยจึงเสนอการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่ได้จากการศึกษาเอกสารไว้ดังนี้

ตารางที่ 2 สั้งเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ

ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ	เพ็ญวรา ชูประวัตติ (2562)	ธวัชชัย ตั่งอุทัยเรือง (2557)	สมาน อัครวภูมิ (2551)	รุ่งรัชดาพร เวทชะชาติ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	กมล ภูประเสริฐ (2544)	กิตติมา ปรีดีติลล (2532)	สังต์ อุทรานันท์ (2530)	ความถี่	สังเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ
1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น					✓				1	1. การพัฒนาหลักสูตร
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ	✓	✓	✓		✓		✓		5	
3. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	
4. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา		✓			✓				2	
5. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา					✓				1	
6. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	2. การจัดการเรียนการสอน
7. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้		✓			✓				2	
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้		✓		✓	✓				3	
9. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ		✓		✓	✓			✓	4	
10. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น		✓		✓	✓				3	
11. การบริหารโครงการทางวิชาการอื่น ๆ						✓		✓	2	
12. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	✓	✓		✓	✓		✓	✓	6	
13. งานห้องสมุด	✓						✓	✓	3	
14. การบริหารระบบข้อมูลและสารสนเทศทางวิชาการ						✓			1	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ	เพ็ญวรา ชูประวัติ (2562)	ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง (2557)	สมาน อัครวุฒิ (2551)	รุ่งชัชดาพร เวทชะชาติ (2550)	กระทรวงศึกษาธิการ (2550)	กมล ภู่งประเสริฐ (2544)	กิตติมา ปริัติติก (2532)	สังต์ อุทรานันท์ (2530)	ความถี่	สังเคราะห์ขอบข่ายของการบริหารวิชาการ
15. การวัดผล ประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	3. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
16. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา		✓		✓	✓				3	
17. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา		✓		✓	✓				3	
18. การนิเทศการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8	4. การนิเทศการศึกษา
19. การบริหารการพัฒนาบุคลากรทางวิชาการ						✓		✓	2	
20. งานประชุมอบรมทางวิชาการ	✓								1	
21. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา		✓		✓	✓	✓			4	
22. การแนะแนว		✓		✓	✓			✓	4	

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์และเลือกกลุ่มงานการบริหารวิชาการโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและจำเป็นในการบริหารวิชาการมาใช้ในการศึกษาการบริหารวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การพัฒนาสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา สรุปได้ว่า ในงานวิจัยนี้ การบริหารวิชาการ (Academic Management) หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1. การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตร ถือเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม การจัดการศึกษาที่ดีจึงควรมีความสอดคล้องกับสภาพชีวิตและสังคมของผู้เรียน หลักสูตรจึงจำเป็นต้องปรับปรุงหรือพัฒนาให้มีความทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและอนาคตอยู่เสมอ กระบวนการพัฒนาหลักสูตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา

การพัฒนาหลักสูตรเป็นการปรับปรุงแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตรนั้นต้องคำนึงถึงสังคม ปรัชญาการศึกษา และผู้เรียน ตลอดจนกระบวนการเรียนรู้ บุคคลที่ทำหน้าที่วางแผนพัฒนาหลักสูตรจะต้องประกอบด้วยบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือร่วมใจกัน นับตั้งแต่ต้นการศึกษา นักวิชาการ นักวิจัย ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง ชุมชน และนักพัฒนาหลักสูตร เพื่อที่จะให้กระบวนการพัฒนาหลักสูตรดำเนินไปจนบรรลุผลสูงสุด ดังนั้น คุณสมบัติที่สำคัญของหลักสูตรคือ หลักสูตรต้องมีการปรับเปลี่ยนตามความต้องการและความเปลี่ยนแปลงของสังคม การพัฒนาหลักสูตรจึงเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอดเวลาที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป

ความหมายของการพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นภารกิจที่สำคัญและกว้างขวางในแวดวงวิชาการ จึงมีนักวิชาการที่ให้ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรที่มีความหมายหลากหลาย ดังนี้

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2544) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือการจัดทำหลักสูตรขึ้นมาใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมเป็นพื้นฐานอยู่เลย และรวมถึงการผลิตออกเอกสารต่างๆ สำหรับผู้เรียนด้วย

ฉันท ชาติทอง (2550) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่มีอยู่แล้วให้ดียิ่งขึ้น หรือสร้างหลักสูตรขึ้นมาใหม่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสนองต่อความต้องการของผู้เรียน

สุรศักดิ์ ศิริ (2550) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร มีความหมายสองลักษณะ คือ ลักษณะแรกเป็นการนำหลักสูตรที่มีอยู่แล้วมาปรับใหม่โดยใช้กรอบของหลักสูตรแกนกลาง ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และลักษณะที่สอง คือ การนำหลักสูตรที่สร้างขึ้นแล้วไปใช้ และมีการตรวจสอบการใช้หลักสูตรตามระยะเวลา แล้วปรับปรุงหลักสูตรโดยพิจารณาถึงความสอดคล้อง

กับวัตถุประสงค์ จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางและสภาพท้องถิ่นชุมชน ซึ่งเป็นภาระ หลักในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

Taba (1962) กล่าวว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงและปรับปรุง หลักสูตรเดิมให้ได้ผลดียิ่งขึ้นทั้งในด้านการวางจุดมุ่งหมาย การจัดเนื้อหาวิชาการเรียนการสอน การวัด และการประเมินผลอื่น ๆ เพื่อให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายอันใหม่ที่วางไว้ การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบหรือเปลี่ยนแปลงทั้งหมด ตั้งจุดมุ่งหมายและวิธีการและการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้จะมีผลกระทบทางด้านความคิดและความรู้สึกของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ส่วนการปรับปรุงหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรเพียงบางส่วน โดยไม่เปลี่ยนแปลงแนวความคิดพื้นฐานหรือรูปแบบของหลักสูตร

Good (1973) ให้ความเห็นว่า การพัฒนาหลักสูตรเกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตรเป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่งเพื่อให้ เหมาะสมกับโรงเรียนหรือระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอนรวมทั้งการ ประเมินผล ส่วนคำว่าการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนขึ้นใหม่

Saylor (1974) ให้คำจำกัดความว่า การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การจัดทำหลักสูตรเดิมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น หรือเป็นการจัดทำหลักสูตรใหม่โดยไม่มีหลักสูตรเดิมอยู่ก่อน การพัฒนาหลักสูตรอาจหมายรวมถึงการสร้างเอกสารอื่นสำหรับนักเรียนด้วย

โดยขอขบข่างานการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้
กระทรวงศึกษาธิการ (2550) กำหนดหลักการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง โดย

1.1 จัดให้มีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตรขึ้นใช้เองให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมและเป็นต้นแบบให้กับโรงเรียนอื่น

1.2 จัดทำหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนานักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

1.3 จัดให้มีวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ

1.4 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาให้สูงและลึกซึ้งมากขึ้นสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ได้แก่ การศึกษาด้านศาสนา ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา อาชีวศึกษา การศึกษาที่ส่งเสริมความเป็นเลิศ ผู้บกพร่อง พิการ และการศึกษาทางเลือก

1.5 เพิ่มเติมเนื้อหาสาระของรายวิชาที่สอดคล้องสภาพปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และโลก

2. สถานศึกษาสามารถจัดทำหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การสอนและอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับ ความสามารถของนักเรียนตามกลุ่มเป้าหมายพิเศษ โดยความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และเครือข่ายสถานศึกษา

และกระบวนการพัฒนาหลักสูตร มีดังนี้

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2554) กำหนดกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. การกำหนดความมุ่งหมายจะต้องชัดเจนว่าต้องให้ผู้เรียนในระดับนั้น ๆ มีคุณสมบัติอย่างไร เมื่อกำหนดความมุ่งหมายแล้วจะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่อไป

2. การวางแผนกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร และการเลือกเนื้อหาวิชาในหลักสูตร จะต้องกำหนดโครงสร้างอะไรบ้าง เช่น จะต้องใช้เวลาศึกษานานเท่าไร จะต้องเรียนทั้งหมดกี่หน่วยกิต การเรียนจึงจะจบหลักสูตรได้ จะต้องเข้าเรียนกี่คาบต่อสัปดาห์ต่อภาคเรียน มีการวัดและประเมินผลอย่างไร ระบบการให้คะแนนเป็นอย่างไร มีวิชาใดบ้างที่จะต้องเรียน บังคับเท่าไร และเลือกเท่าไร และวิชาเหล่านั้นประกอบไปด้วยเนื้อหาอะไร มีประสบการณ์อะไรบ้าง

3. การทดลองใช้หลักสูตรหรือกระบวนการเรียนการสอนหรือวิธีการ และการจัดการเกี่ยวกับหลักสูตร เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามความมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นจะต้องจัดหาและปรับปรุงกระบวนการสอน การจัดชั้นเรียน การใช้อุปกรณ์ การวัดผลและประเมินผล และการจัดกิจกรรมเสริมทางวิชาการ ตลอดจนการสอนซ่อมเสริมให้การนำหลักสูตรไปใช้เกิดประโยชน์สูงสุด

4. การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินคุณค่าของหลักสูตรว่ามีคุณภาพเป็นอย่างไร เป็นกระบวนการที่ใช้พิจารณาว่าความมุ่งหมายเป็นอย่างไร เนื้อหาวิชาและประสบการณ์ตรงกับ ความมุ่งหมายหรือไม่ การเรียนการสอนมีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้าง และการประเมินผลอย่างไร

Taba (1962) ได้ให้ขั้นตอนในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์ความต้องการ
2. ตั้งวัตถุประสงค์
3. เลือกเนื้อหาวิชา
4. รวบรวมเนื้อหาให้เป็นระบบ
5. เลือกประสบการณ์การเรียนรู้
6. จัดระบบประสบการณ์ในการเรียนรู้
7. ตั้งเกณฑ์การประเมินผล จะประเมินอะไรและวิธีใด

Wheeler (1978) กำหนดกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

1. กำหนดจุดหมายและจุดประสงค์ (Determination of Aims and Objectives)
จุดประสงค์บอกทิศทางการพัฒนาให้กับผู้วางแผน และให้พื้นฐานสำหรับการจำแนกกระหว่างการเรียนรู้ที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมของชั้นเรียน และการเรียนรู้ที่เกิดจากแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจากชั้นเรียน

2. การคัดเลือกประสบการณ์การเรียนรู้ (Selection of Learning Experiences) ซึ่ง
Wheeler สนใจในตัวผู้เรียนและสิ่งแวดล้อมของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ด้วยและเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การคัดเลือกเนื้อหา (Selection of Content) สิ่งดังกล่าวเกี่ยวข้องกับการเตรียมเนื้อหาวิชาที่จะสอน และหัวข้อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

4. การประเมิน (Evaluation) ในรูปแบบดังกล่าว การประเมินถูกมองว่าเป็นมโนทัศน์กว้าง ๆ ไม่ใช่รูปของแบบทดสอบข้อเขียน มันเป็นบางสิ่งบางอย่างที่สามารถเกิดขึ้นในขั้นตอนใด ๆ ของกระบวนการหลักสูตร ด้วยผลลัพธ์ที่ใช้อีกครั้งหนึ่งในฐานะปัจจัยป้อนเข้าสู่การพัฒนาขั้นตอนต่อไป

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตร (The Curriculum Development) หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

สังต์ อุทรานันท์ (2532) อธิบายว่า การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น มาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน คือ ข้อมูลด้านความต้องการ ความจำเป็น และปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และการปกครอง ตลอดจนนโยบายทางการศึกษาของรัฐ ข้อมูลทางด้านจิตวิทยา ปรัชญาการศึกษา ความต้องการของผู้เรียน ตลอดจนวิเคราะห์หลักสูตรเดิมเพื่อพิจารณาข้อบกพร่องที่ควรปรับปรุงแก้ไข

มารุต พัฒผล (2562) กล่าวว่า ก่อนการร่างหลักสูตร ต้องวิเคราะห์สิ่งกำหนดหลักสูตร นั่นคือ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและจำเป็นจากเอกสาร ตำรา ผลการวิจัย เพื่อนำไป กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล

สรุปได้ว่า การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นแรกของการพัฒนา หลักสูตร คือ วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของสังคม ผู้เรียน และบริบทโรงเรียนเครือข่าย อัสสลาม จากเอกสาร ตำรา ผลการวิจัย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพิจารณาสิ่งที่ควรพัฒนาตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2532) กล่าวว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องให้สอดคล้องกับ ข้อมูลพื้นฐาน โดยกำหนดทั้งจุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะแต่ละรายวิชา เน้นการปฏิบัติ เพื่อ พัฒนาทางร่างกายและจิตใจ ตลอดจนปลูกฝังนิสัยที่ดีงาม โดยการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ และ ตัวชี้วัดที่ระบุคุณสมบัติของผู้จบหลักสูตร ควรมุ่งพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้าน ทักษะพิสัย

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2543) กล่าวถึงการจัดทำหลักสูตร ประกอบด้วย กำหนดจุดประสงค์ กำหนด เนื้อหา กำหนดกิจกรรม กำหนดคาบเวลา และกำหนดการวัดและประเมินผล

จรณ์ แก้วเอียน (2557) กล่าวถึงการร่างหลักสูตร ต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนด เนื้อหาสาระ การกำหนดประสบการณ์การเรียนรู้ การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

สรุปได้ว่า การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร เป็นขั้นตอนใน การร่างหลักสูตร โดยนำข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแล้ว มากำหนดเป้าหมายของ หลักสูตร เนื้อหามาตรฐานการเรียนรู้ กิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้ และตัวชี้วัดสำหรับการวัดและ ประเมินผลผู้เรียน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การประเมินผลหลักสูตร

สังัด อุทรานันท์ (2530) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรเป็นการสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตร ว่า เมื่อนำหลักสูตรไปใช้แล้ว ผู้ที่จบหลักสูตรนั้นมีคุณสมบัติ มีความรู้ ความสามารถ ตามที่หลักสูตรกำหนด ไว้หรือไม่ โดยประเมินจากเอกสารหลักสูตร ประเมินการใช้หลักสูตร ประเมินสัมฤทธิ์ผลของหลักสูตรจาก ความก้าวหน้าของผู้สำเร็จการศึกษา และประเมินระบบหลักสูตรกับระบบอื่นที่เกี่ยวข้อง

มารุต พัฒนาผล (2562) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบประสิทธิภาพของการใช้หลักสูตร รวมทั้งประสิทธิผลของหลักสูตร โดยมีการวางแผนการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งนำไปสู่การตัดสินใจคุณค่าและการปรับปรุงหลักสูตรบนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีการรายงานผลการประเมินต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่า การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การตรวจสอบประสิทธิภาพการนำหลักสูตร ไปใช้ และประสิทธิผลของหลักสูตรคือผู้ที่จบหลักสูตรตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2. การจัดการเรียนการสอน

ทิตินา แคมมณี (2545) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนการสอนว่า เป็นกระบวนการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยทั้งผู้สอนและผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน การจัดการเรียนการสอนจะเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยพิจารณาจากหลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอน และการประเมินผล รวมทั้งสื่อการเรียนการสอน

ธวัช เต็มญวน (2548) ได้สรุปความหมายของการจัดการเรียนการสอนไว้ว่า หมายถึง แบบแผนหรือลักษณะของการดำเนินการที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของกระบวนการในการจัดให้มีการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านการวัด และประเมินผล และด้านปัจจัยเกื้อหนุน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งผู้เรียนและผู้สอน

กระทรวงศึกษาธิการ (2550) การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานการเรียนรู้สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชน ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรความรู้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

1. การจัดตารางสอนเป็นการกำหนดวิชา เวลา ผู้สอน สถานที่ และผู้เรียน
2. การจัดชั้นเรียน เป็นงานที่ฝ่ายวิชาการต้องประสานกับฝ่ายอาคารสถานที่ รวมทั้งการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในห้องเรียน
3. การจัดครูเข้าสอน การจัดครูเข้าสอนต้องพิจารณาถึงความพร้อมของสถานศึกษาและความพร้อมของบุคลากร รวมถึงการเชิญวิทยากรภายนอกมาช่วยสอน

4. การจัดแบบเรียน โดยปกติสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จะใช้แบบเรียนที่กระทรวงกำหนด นอกจากนั้น ครูอาจใช้หนังสืออื่นเป็นหนังสือประกอบ หรือจากเอกสารที่ครูเตรียมเอง

5. การปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ก้าวทันวิทยาการเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ ความก้าวหน้าของสังคม ธุรกิจ อุตสาหกรรม เป็นต้น

6. การฝึกงาน จุดมุ่งหมายของการฝึกงาน เป็นการให้นักเรียน นักศึกษารู้จักนำเอาทฤษฎีมาประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง ทั้งยังมุ่งให้ผู้เรียนได้เห็นปัญหาที่แท้จริงในสาขาวิชา และอาชีพนั้นเพื่อให้โอกาสผู้เรียนได้เตรียมตัวที่จะออกไปเผชิญกับชีวิตจริงต่อไป

จรรณี แก้วเอี่ยม (2557) กล่าวว่า ครูฝ่ายวิชาการควรมีการจัดครูเข้าสอนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และความถนัดของครูเป็นสำคัญ ควรมีการจัดให้มีการปรึกษาหารือและประชุมร่วมกันในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน และควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์ (2558) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการในชีวิตประจำวัน

ภูสุดา ภูเงิน (2560) นิยามว่า การจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การเพิ่มพูนความรู้ให้ครูเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

โดยขอข่ายงานการจัดการเรียนการสอน มีดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553) กำหนดขอข่ายงานการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. การจัดประมวลการสอน หลักสูตรได้กำหนดรายวิชาไว้ จึงเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องดำเนินการโดยความร่วมมือจากฝ่ายวิชาการและครูอาจารย์ ในการจัดทำประมวลการสอนเป็นรายวิชา ซึ่งในบางสถานศึกษาจะเรียกประมวลการสอนว่า โครงการสอน การจัดทำประมวลการสอน หรือโครงการสอนนี้จะวางเป็นภาคการศึกษา โดยเฉพาะวิชาที่มีหน่วยกิตและสามารถเรียนจบในแต่ละภาคการศึกษา ด้วยเหตุนี้ประมวลการสอนจึงเริ่มจากการวางแผนระยะยาวเป็นภาคการศึกษา แล้วจึงเป็นการวางแผนระยะสั้น เช่น รายสัปดาห์ เป็นต้น สถานศึกษาสามารถที่จะจัดตามความเหมาะสม แต่เมื่อรวมแล้วก็จะได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด

2. การจัดแผนการเรียน สถานศึกษาต้องจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ตามความสนใจ และความสามารถ แผนการเรียนเป็น

การกำหนด รายวิชาให้เรียนวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีจุดมุ่งหมาย เป็นหน้าที่ของฝ่ายวิชาการที่จะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตรรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด

3. การจัดตารางสอน ตารางสอนเป็นการกำหนดวิชาและเวลาเรียนที่จะเรียนประจำวัน ตลอดสัปดาห์ โดยละเอียด สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการจัดตารางสอน คือ ค่าโครงสร้างของหลักสูตร การแบ่งหมวดวิชา แต่ละวิชาต้องใช้ห้องเรียนและอุปกรณ์เครื่องมือในลักษณะใดบ้าง จำนวนผู้เรียนในแต่ละวิชา ระยะเวลาหรือคาบชั่วโมง จำนวนครูที่รับผิดชอบในแต่ละวิชา ภาระงานของครูแต่ละคน

4. การจัดชั้นเรียน การจัดชั้นเรียนควรคำนึงถึงการแบ่งกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถของนักเรียน จัดตามวิชาที่เป็นความสามารถพิเศษที่ผู้เรียนลงทะเบียนเรียน และจัดแบบผสมผสาน เป็นต้น

5. การจัดครูอาจารย์เข้าสอน การจัดครูอาจารย์เข้าสอนเป็นงานของฝ่ายวิชาการในการพิจารณาความเหมาะสมของครูอาจารย์เพื่อเข้าสอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยสิ่งที่ควรคำนึงในการจัดครูอาจารย์เข้าสอน ได้แก่ การสำรวจในด้านต่าง ๆ คือ ความพร้อมของครูอาจารย์ ภาระงาน คุณสมบัติ ความถนัดและความต้องการในการสอน เป็นต้น นอกจากนี้ฝ่ายวิชาการต้องเตรียมพร้อมสำหรับปัญหาการขาดครูอาจารย์ รวมถึงการจัดครูเข้าสอนแทนเมื่อครูอาจารย์ไม่มาสอน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) กำหนดขอบข่ายงานและภารกิจการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. จัดทำแผนการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
2. จัดการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกช่วงชั้น ตามแนวปฏิรูปการเรียนรู้ โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ใช้สื่อการเรียนการสอนและแหล่งการเรียนรู้
4. จัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการเรียนรู้
5. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ระบุว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสามารถจำแนกได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1. การสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) เป็นการสอนที่ผู้สอนรายวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของ รายวิชาอื่นเข้าไปในรายวิชาของตนเอง

2. การสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการสอนที่มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไป วางแผน การสอนร่วมกันแต่สอนต่างวิชากัน มีการกำหนดหัวเรื่อง การสอนร่วมกันแล้วนำสู่ความคิดรวบยอดร่วมกัน

3. การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) เป็นการบูรณาการการสอน แบบคู่ขนานแต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการร่วมกัน

4. การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชา หรือการสอน เป็นคณะ (Transdisciplinary Instruction) เป็นการสอน ที่ผู้สอนวิชาต่างๆ มาร่วมกันสอนเป็นคณะ มีการวางแผน การสอน กำหนดหัวเรื่องและความคิดรวบยอดการสอน ร่วมกัน แล้วร่วมกันสอน โดยมีผู้เรียนเป็นกลุ่มเดียวกัน

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

พิชัย เสงี่ยมจิตต์ (2542) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อมุ่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างยิ่งขึ้น เป็นกิจกรรมที่เจตนาแยกจากกิจกรรมการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังเสริมสร้างให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนมีส่วนช่วยในการบริหารสถานศึกษาและพัฒนาสังคมด้วย โดยกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีลักษณะเด่นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ไม่เน้นบูรณาเข้ากับการศึกษาในหลักสูตร ไม่มีหน่วยกิตหรือคะแนนให้
2. เป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นโดยความสมัครใจทั้งผู้ร่วมกิจกรรม ผู้จัดผู้รับผิดชอบ โดยมีเสรีภาพในการเลือกกิจกรรมที่ตนจะเข้าร่วม
3. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยได้รับความเห็นชอบตามอำนาจหน้าที่ของสถาบัน
4. เป็นกิจกรรมที่ให้เหมาะสมโอกาส ยุติธรรม เหมาะสมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และกำลังทางเศรษฐกิจ
5. เป็นกิจกรรมที่อาจได้รับการสนับสนุนจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกสนับสนุน โดยได้รับความเห็นชอบของสถาบัน
6. เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นโดยนักเรียน และเพื่อนนักเรียนเอง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ดังนี้

1. เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติมจากการเรียนวิชาต่าง ๆ
2. เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้

3. เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยให้มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคี มีระเบียบวินัยมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

4. เพื่อให้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ภิญโญ สาร (2516) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ว่ามีคุณประโยชน์หลายประการ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และเพลิดเพลิน
2. สนับสนุนการศึกษาที่นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
3. ช่วยให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยเพราะนักเรียนมีโอกาสปกครองกันเองมีหนทางระบายความคิดเห็นโดยผ่านกิจกรรมบางอย่าง

4. ช่วยเหลือชุมชนให้มีโอกาสได้รับความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลินกับกิจกรรมบางอย่างของนักเรียน

5. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำ
6. ช่วยให้นักเรียนมีความมั่นคงทางจิตใจเพราะมีโอกาสทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ
7. ส่งเสริมค่านิยมทางสังคมโดยอาศัยกิจกรรมบางอย่างฝึกจรรยาบรรณและการวางตนในสังคม

8. ฝึกสร้างบุคลิกภาพนักเรียนให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำ
9. ช่วยฝึกความเป็นพลเมืองดีรู้จักรับผิดชอบรู้แพ้รู้ชนะ
10. เพิ่มเติมความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ โดยอาศัยชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน (The Instructional Management) หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนานักเรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล เป็นตัวบ่งชี้ที่ทำให้ทราบถึงคุณภาพมาตรฐานของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดการเรียนรู้ที่สถานศึกษาได้ดำเนินการด้วยวิธีการต่าง ๆ มีนักวิชาการได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ดังนี้

ความหมายของการวัดผลและประเมินผล

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) กล่าวว่า “การวัด” คือกระบวนการกำหนดค่า/ตีค่าคุณสมบัติ ของ สิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือของบุคคลเป็นตัวเลข โดยใช้เครื่องมือเป็นหลักในการวัด ส่วน “การประเมินผล คือ กระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของวัตถุ คน สิ่งของ หรือการดำเนินงาน/กิจกรรมว่าบรรลุความสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด หรือมีดีหรือเลวเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการวัดเป็น หลัก

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2540) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การตัดสินหรือลงความเห็น ใดๆ จากผลของการวัด วิเคราะห์ผลที่วัดได้หรือหลักฐานอื่นๆ ประกอบการลงความเห็น

วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2542) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการที่ทำให้ได้มา ซึ่งตัวเลขหรือจำนวน เพื่อแทนปริมาณหรือคุณภาพของสิ่งที่วัดอาจจะเป็นสิ่งของ ผลงาน หรือ คุณลักษณะบางอย่างในตัวบุคคล วิธีการได้มาซึ่งตัวเลขในการวัดนั้นจะต้องเป็นมาตรฐานที่ยอมรับกัน ทั่วไป

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545) ให้ความหมายการประเมินผล คือ การตัดสินคุณค่า หรือการตีราคา ข้อมูลที่ได้จากการวัดโดยเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และกล่าวว่า การวัดผล หมายถึง กระบวนการกำหนดตัวเลข หรือ สัญลักษณ์ ให้กับบุคคล สิ่งของ หรือเหตุการณ์อย่างมีกฎเกณฑ์ เพื่อให้ ได้ข้อมูลที่แทนปริมาณ หรือ คุณภาพของคุณลักษณะที่จะวัด ส่วนการประเมินผล หมายถึง การตัดสิน คุณค่าหรือการตีราคาข้อมูลที่ได้จากการวัดโดยการเปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ หรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

นภา หลิมรัตน์ (2544) กล่าวว่า ควรเข้าใจเกี่ยวกับคำ (Term) ในเรื่องการวัดผล การประเมินผล 2 คำ ดังนี้คือ การวัดผลหรือการวัด หรือ Measurement หรือ Assessment มีความหมายว่า การจัดหา ข้อมูล หรือจัดหาคะแนนจากหลากหลายวิธี หลายรูปแบบ ส่วนการ ประเมินผล คือ การนำผลที่วัดได้มา ตัดสินว่ามีคุณค่าอย่างไร

ปัญญา แก้วกริยูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545) ได้กล่าวว่า การวัดผลประเมินผล หมายถึง การกำหนดเกณฑ์และกระบวนการที่ครูใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน จะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่แสดง พัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน รวมทั้งข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

हरรรษา นิลวิเชียร (2547) ได้กล่าวถึง การประเมินผลการศึกษา ได้แก่ การประเมิน การปฏิบัติ และประเมินตามสภาพจริง ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ของการประเมินผลการเรียนรู้

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (2551) ระบุว่า การวัด หมายถึง การหาข้อมูลค่าคะแนนที่เชื่อถือได้ ซึ่งคำว่าเชื่อถือได้ หมายถึง มีความตรง มีความเที่ยง และมีความเป็นปรนัย ส่วนการประเมินผล หมายถึง การตัดสินหรือการตัดสินใจโดยเทียบกับ เกณฑ์การตัดสินหรือการตัดสินใจนี้ใช้ข้อมูลจากการวัดผลมาเทียบกับเกณฑ์ก่อนสรุปผล ตัดสินผล

อนุวัติ คุณแก้ว (2558) กล่าวว่า การวัดผล หมายถึง การนำเครื่องมือไปทดสอบกับผู้สอบแล้ว กำหนดตัวเลข หรือสัญลักษณ์แทนคุณลักษณะของสิ่งที่วัด และการประเมินผล หมายถึง การตัดสินหรือลงสรุปผลข้อมูล จากการวัดผลที่เป็นทั้งปริมาณหรือคุณภาพว่าสิ่งนั้นดีมากน้อยเพียงใด มีคุณค่าอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับมาตรฐานหรือเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ไวยวุฒิ ธนบัตร (2560) กล่าวว่า การวัด เป็นการกำหนดค่าเป็นตัวเลขหนึ่งให้กับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งที่ต้องการวัด โดยใช้กฎเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ค่าที่เป็น ตัวเลขนั้นมีความหมายในเชิงปริมาณเพื่อแทนคุณสมบัติของสิ่งที่ต้องการวัด และนิยามว่า การประเมิน เป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตาม วัตถุประสงค์ กระบวนการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสมและนำมา วิเคราะห์ตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำผลการวัดมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจเพื่อเปลี่ยนแปลงปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงาน

ภูสุดา ภูเงิน (2560) ให้ความหมายว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลดำเนินการ ประเมินผลการเรียนตามตัวชี้วัด การนำผลไปพัฒนาผู้เรียน และการเผยแพร่ข้อมูลจากการวัดและประเมินผล

จากแนวคิดต่าง ๆ ข้างต้น สรุปได้ว่า การวัดและประเมินผล (The Measurement and Evaluation) หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผล การเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของผู้เรียนควรมีความหลากหลาย เพราะการวัดผลการเรียนของผู้เรียนบางด้าน เช่น ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ควรใช้เครื่องมือวัดผลหลายแบบประกอบกันเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการประเมินผลการเรียน และควรคำนึงถึงภาษาและเวลาให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับชั้นเรียนของผู้เรียนด้วย บางกรณีอาจใช้วิธีการ

สัมภาษณ์ บางสถานการณ์อาจใช้วิธีการสอบปากเปล่า หรือการใช้แบบทดสอบ ซึ่งเครื่องมือในการวัดและประเมินผลควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมและทันสมัยยิ่งขึ้น

สมชาย รัตนทองคำ (2554) กล่าวว่า เครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การศึกษาและแนวทางจัดการเรียนรู้ ได้แก่

1. แบบทดสอบ คือ แบบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความถนัดหรือทักษะ และแบบวัดความสัมพันธ์ของบุคคล

2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า

3. แบบสำรวจรายการ

4. แบบวัดเชิงสถานการณ์

5. แบบสังเกต

ในส่วนของจิตพิสัยที่เป็นเรื่องจิตใจ อารมณ์และคุณธรรม จึงมีการใช้สถานการณ์จำลองให้ผู้ถูกวัดแสดงความคิดเห็นหรือพฤติกรรม และมักใช้ข้อมูลจากหลายฝ่ายคือประเมินตนเอง หรือประเมินโดยผู้อื่น และต้องมีการวัดหลายครั้ง โดยเครื่องมือที่ใช้มักเป็น มาตราส่วนประมาณค่าแบบสำรวจรายการ แบบวัดเชิงสถานการณ์ และแบบสังเกต

ชูไฮลา มุหนะ (ม.ป.ท.) กล่าวถึงเครื่องมือวัดและประเมินผล 7 แบบ ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม ซึ่งมีทั้งแบบสอบถามปลายเปิดและแบบสอบถามปลายปิด คือ แบบตรวจสอบรายการ มาตราส่วนประมาณค่า แบบจัดอันดับ แบบเติมคำสั้นๆ ในช่องว่าง การจัดอันดับ การประเมินผลจากสภาพจริง การวัดผลภาคปฏิบัติ และการประเมินผลโดยใช้แฟ้มสะสมงาน

สรุปได้ว่า เครื่องมือในการวัดและประเมินผลมีหลายลักษณะ ควรเลือกใช้ให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การศึกษาและแนวทางจัดการเรียนรู้ วุฒิภาวะ และระดับชั้นของผู้เรียน โดยควรมีการวัดหลายครั้งและใช้ข้อมูลจากหลายฝ่ายประกอบการประเมิน ซึ่งเครื่องมือในการวัดและประเมินผลต้อง มีการปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสมและทันสมัย

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน มีหลักการดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กระทรวงศึกษาธิการ (2553) กำหนดหลักในการวัดและประเมินผล ในหมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 26 ไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การ

ร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550) อธิบายหลักการวัดและประเมินผลไว้ว่า ครูควรเตรียมหรือสร้าง เครื่องมือวัดผลและตั้งเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า ใช้เครื่องมือวัดผลอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจุดประสงค์ ของเนื้อหาวิชา และหลักสูตรที่กำหนดไว้ และควรดำเนินการด้วยจำนวนบ่อยครั้ง อาจจะดำเนินการทั้ง ก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังการเรียนเสร็จสิ้นแล้ว โดยครูต้องนำผลที่ได้จากการวัดและ ประเมินผลการเรียนมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้นด้วย

4. การนิเทศการศึกษา

ความหมายของการนิเทศการศึกษา

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2538) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการทำงานความร่วมมือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2545) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การช่วยพัฒนา แนะนำ ให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ ร่วมดำเนินการ ควบคุมการดำเนินการ นิเทศสนับสนุนภาคปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการศึกษาดำเนินไปอย่างมีคุณภาพ

อัญชลี โพธิ์ทอง (2545) ได้กล่าวถึงความหมายของการนิเทศการศึกษาว่า การนิเทศเป็นงานที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหาร การนิเทศไม่ใช่ที่จะคอยจับผิดในการสอนของครูอาจารย์และหากเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจกันในทุกฝ่ายในการดำเนินการสร้างการแนะนำปรับปรุง คุณภาพการสอน ให้มีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ขอบข่ายของการนิเทศการศึกษา

การนิเทศการศึกษาเป็นการช่วยพัฒนางานวิชาการเพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและวิธีดำเนินการสอนการนิเทศเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่ผู้บริหารจะใช้ในการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีภาระหน้าที่จะต้องดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาดังนี้

1. สร้างความตระหนักให้แก่ครูและผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจกระบวนการนิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกัน ที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุงวิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความมั่นใจได้ว่าปฏิบัติได้ถูกต้องก้าวหน้าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนและครูเอง
2. การจัดนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึงและต่อเนื่อง เป็นระบบและกระบวนการ
3. จัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษาให้เชื่อมโยงกับระบบนิเทศการศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษา

Harris (1975) อ้างถึงใน ชุมพร จำปา (2548) ได้กำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (Planning) ได้แก่ การคิด การตั้งวัตถุประสงค์ การคาดการณ์ล่วงหน้า การกำหนดตารางงาน การค้นหาวิธีปฏิบัติงาน และการวางโปรแกรมงาน
2. ขั้นการจัดโครงการ (Organizing) ได้แก่ การตั้งเกณฑ์มาตรฐาน การรวบรวมทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งคนและวัสดุอุปกรณ์ ความสัมพันธ์แต่ละชั้น การมอบหมายงาน การประสานงาน การกระจายอำนาจ ตามหน้าที่โครงสร้างขององค์การ และการพัฒนานโยบาย
3. ขั้นการนำเข้าสู่การปฏิบัติ (Leading) ได้แก่ การตัดสินใจ การเลือกสรรบุคคล การเร้าใจให้มีกำลังใจคิดริเริ่มอะไรใหม่ ๆ การสาธิต การจูงใจ และให้คำแนะนำการสื่อสาร การกระตุ้นส่งเสริม กำลังใจ การแนะนำนวัตกรรมใหม่ ๆ และให้ความสะดวกในการทำงาน
4. ขั้นการควบคุม (Controlling) ได้แก่ การสั่งการ การให้รางวัล การลงโทษ การให้โอกาส การตำหนิ การไล่ออก และการบังคับให้กระทำตาม

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน

ชนิดดา ปุยงาม (2558) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 หมวด โดย สภาพการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้ง 7 หมวด โดยหมวด 1 การนำองค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($x = 4.39$, $SD = 0.73$) รองลงมา คือ หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ($x = 4.35$, $SD = 0.69$) หมวด 7 ผลลัพธ์ ($x = 4.34$, $SD = 0.80$) หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ($x = 4.34$, $SD = 0.77$) หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน ($x = 4.28$, $SD = 0.77$) ตามลำดับ และหมวดที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากัน 2 หมวด คือ หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ ($x = 4.27$, $SD = 0.72$) และหมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ($x = 4.27$, $SD = 0.75$) ปัญหาในภาพรวมทั้ง 6 หมวด อยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร ($x = 1.90$, $SD = 1.25$) รองลงมา คือ หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ ($x = 1.82$, $SD = 1.08$) และหมวดที่มีปัญหาค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หมวด 1 การนำองค์กร ($x = 1.71$, $SD = 1.02$) และแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีการพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของสภาพการบริหารและปัญหาการบริหาร มีทั้งหมด 19 แนวทาง โดยเรียงลำดับหมวดที่ต้องมีการแก้ไขโดยใช้ร่างแนวทางตามลำดับ ดังนี้ หมวด 5 การมุ่งเน้นบุคลากร จำนวน 4 ข้อ หมวด 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 3 ข้อ หมวด 6 การมุ่งเน้นการดำเนินการ 4 ข้อ หมวด 3 การมุ่งเน้นนักเรียน 5 ข้อ หมวด 2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3 ข้อ

สุนีย์ บันโนะ (2559) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน พบว่า 1. องค์ประกอบจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ 1 เชิดชูศักดิ์ศรีของชีวิต องค์ประกอบที่ 2 เคารพความเป็นเอกลักษณ์ องค์ประกอบที่ 3 ถักทอมิตรภาพที่ยั่งยืน องค์ประกอบที่ 4 คัดค้านการใช้ความรุนแรง และองค์ประกอบที่ 5 นำชีวิตด้วยความรู้และปัญญา 2. สภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียน พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยสภาพปัจจุบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบที่ 2 เคารพความเป็นเอกลักษณ์ และองค์ประกอบที่ 3 ถักทอมิตรภาพที่ยั่งยืน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 4

คัดค้านการใช้ความรุนแรง สำหรับสภาพพึงประสงค์ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ องค์ประกอบที่ 2 เคารพความเป็นเอกัตภาพ ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ องค์ประกอบที่ 1 เขตชูศักดิ์ศรีของชีวิต สำหรับสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน พบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบันและสภาพพึงประสงค์เรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดลำดับเดียวกันดังนี้คือ การพิจารณาขอบเขตที่ต้องการพัฒนา การกำหนดผู้มีส่วนร่วมในการพัฒนา และการมีกระบวนการบริหารที่ชัดเจน ตามลำดับ 3) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียนที่เหมาะสมและเป็นไปได้สำหรับโรงเรียนไทย ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน การประเมินผลตามแผนงาน และการปรับเปลี่ยนค่านิยมหลักของโรงเรียน และขั้นตอนที่ 3 การติดตามแผนงานอย่างต่อเนื่องและการกำหนดเป้าประสงค์ใหม่ โดยมีเอกสารประกอบแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน จำนวน 7 ฉบับ เงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียนมีอยู่ 3 ประการ คือ ค้นหาสิ่งที่ต้องพัฒนาใน 3 ขอบเขตของโรงเรียน อาศัยความร่วมมือร่วมใจอย่างกระตือรือร้นของทุกภาคส่วน และมีกระบวนการบริหารที่ชัดเจน

4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารบุคลากร

จิตภา เบญจฉัชร (2553) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาปฐมวัยของรัฐ สรุปได้ว่า 1)สภาพปัจจุบันของระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาปฐมวัยของรัฐ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านตามลำดับ คือด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และด้านการประเมินผล ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านตามลำดับ คือ ด้านการ ด้านการประเมินผล และด้านการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบย่อย สภาพปัจจุบันที่มีค่าระดับมาก มี 2 ด้านคือด้านความสัมพันธ์ของบุคลากรในสถานศึกษา และการวางแผนงานอาชีพ สภาพที่พึงประสงค์ที่มีค่าระดับมากที่สุดมี 8 ด้าน ค่าที่มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านความสัมพันธ์ของบุคลากรในสถานศึกษา ด้านการพัฒนา และด้านการวางแผนอัตรากำลัง 2) ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาปฐมวัยของรัฐที่พัฒนาขึ้น คือ “ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาปฐมวัยของรัฐที่มุ่งเน้น

เครือข่ายและการมีส่วนร่วม"กล่าวคือ ด้านการ วางแผน มีการวางแผนตำแหน่งงานให้มีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการดำเนินงานมีการสรรหาที่ร่วมมือ กับสถาบันอุดมศึกษา ด้านการพัฒนา มีการสร้างเครือข่ายพัฒนาครูในประเทศ และการสร้างเครือข่ายพัฒนาครูกับ องค์กรด้านปฐมวัยในต่างประเทศ และ ด้านความสัมพันธ์ของบุคลากรในสถานศึกษาให้มีส่วนร่วมปรึกษาหารือ เพื่อให้ทราบความคาดหวัง ระบบนี้มีผลการตรวจสอบความเหมาะสมที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก และมีความเป็นไปได้ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ สรุปได้ว่า 1) ควรปรับปรุงกฎระเบียบของการวางแผน อัตรากำลัง 2) ควรพัฒนาครูที่มีวุฒิไม่ตรงสาขาการศึกษาปฐมวัย 3) ควรตั้งองค์คณะบุคคลหรือ คณะกรรมการการจัดบุคลากร ด้านปฐมวัยของสถานศึกษา 4) ควรสร้างเครือข่ายพัฒนาครูและองค์กรวิชาชีพครูการศึกษาปฐมวัย 5) ควรปรับปรุง ระบบการคัดเลือกนักศึกษาเข้าสู่สายวิชาชีพครูปฐมวัย 6) ควรจัดระบบการนิเทศภายในโดยใช้ครูอาวุโสที่มีความเชี่ยวชาญสูง

จันทน์ ต้นสกุล (2558) ได้ทำการศึกษา การนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา พบว่า 1) กรอบแนวคิดการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ประถมศึกษา ประกอบด้วย (1) การพัฒนาครู 4 วิธี คือการยึด องค์กรเป็นฐาน การยึดปัจเจกบุคคลเป็นฐาน การยึด บทบาทของนักการศึกษาเป็นฐาน การยึดผู้ให้การ อบรมเป็นฐาน (2) การเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตาม รูปแบบ PRIME คือการให้ความสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นอันดับแรก การสร้างสัมพันธ์ภาพ การสร้าง แรงจูงใจภายใน การเป็นตัว แบบของความดี การเสริมพลังอำนาจนักเรียน (3) คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ นักเรียนมี 4 ด้านคือ สำนึกความเป็นพลเมืองดี คุณธรรมจริยธรรม สมรรถนะคุณธรรม จิตสาธารณะ 2) สภาพ ปัจจุบันของการ พัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปาน กลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบัน ใน ทุกด้าน จุดแข็ง ได้แก่ การพัฒนาครูโดยการยึดองค์กรเป็นฐาน และการพัฒนาครูโดยการยึดปัจเจก บุคคลเป็นฐาน จุดอ่อน ได้แก่ การพัฒนาครูโดยการยึดผู้ให้การอบรมเป็นฐาน และการพัฒนาครูโดยการ ยึดบทบาทของนัก การศึกษาเป็นฐานโอกาส ได้แก่ สภาพสังคมและเทคโนโลยี ภาวะคุกคาม ได้แก่ การเมืองและนโยบายของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจ 3) กลยุทธ์การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลักคือ (1) พัฒนาครูเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยมุ่งเน้นผู้ให้การอบรมเป็นสำคัญ (2) พัฒนาครูเพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยมุ่งเน้น บทบาทครูเป็นสำคัญ (3) พัฒนาครูเพื่อเสริมสร้าง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยมุ่งเน้นองค์กรเป็น สำคัญ (4) พัฒนาคู่มือเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยมุ่งเน้นปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญ

ธารารัตน์ มาลัยเถาว์ (2558) ได้ทำการศึกษา กลยุทธ์การพัฒนาคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน พบว่า 1) กรอบแนวคิดการพัฒนาคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน ประกอบด้วย แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาคู่มือ ได้แก่ การอบรม การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะการนิเทศ และแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง ได้แก่ การแสวงหาแหล่ง/สื่อ/เทคโนโลยีที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ของตนเอง การวางแผนและกำหนดวิธีการเรียนรู้ของตนเอง การคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ด้วยตนเอง การเลือกสรรและประเมินข้อความรู้ด้วยตนเอง 2) สภาพปัจจุบัน สภาพพื้นที่ประสงค์และความต้องการจำเป็นของการพัฒนาคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนในภาพรวมสภาพปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง สภาพที่พึงประสงค์มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ การนิเทศ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง ส่วนความต้องการจำเป็นการพัฒนาคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืนลำดับที่ 1 คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง และลำดับสุดท้าย คือ การนิเทศ 3) กลยุทธ์การพัฒนาคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน มี 4 กลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์การส่งเสริมการใช้ระบบพี่เลี้ยงไปสู่การเป็นคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 2) กลยุทธ์การเสริมสร้างการชี้แนะคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 3) กลยุทธ์การพัฒนาคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน 4) กลยุทธ์การส่งเสริมการนิเทศคู่มือศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน

รัตติพร พิทยะภัทร์ (2558) ได้ทำการศึกษา การศึกษาการบริหารบุคลากรครูของโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารบุคลากรครูของโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ใน ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับดีมาก เป็น 1) การกำหนดค่าตอบแทนและสวัสดิการ 2) การประเมินผลการปฏิบัติงาน 3) การวางแผน บุคลากร 4) การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง 5) การให้ข้อมูลข่าวสาร 6) การ

พัฒนาบุคลากร 7) การ คัดเลือกบุคลากร 8) การให้ความมั่นคงในการปฏิบัติงานและการเจรจาต่อรอง 9) การนำเข้าสู่ หน่วยงาน และ 10) การสรรหาบุคลากร

กมลพร อ่วมเพ็ง (2560) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ตามแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑลตามแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมากที่สุดตามลำดับ 2) ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูที่สูงที่สุดคือ การประเมินผลการพัฒนาครู 3) แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 5 แนวทางดังนี้ 1) พัฒนาครูเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนโดยเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ อดิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหาของผู้เรียน 2) พัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยเน้นการสะท้อนคิดเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 3) พัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างความสามารถของครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยเน้นการจัดประสบการณ์ตรงให้แก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 4) ปรับปรุงการประเมินผลการพัฒนาครูโดยเน้นการประเมินผล 3 ลักษณะ 5) ปรับปรุงการนำแผนพัฒนาครูไปปฏิบัติ โดยเน้นการพัฒนาครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการในด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มอย่างหลากหลายร่วมมือร่วมพลังเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

ภาณุพงศ์ ใจเยือกเย็น (2560) ได้ทำการศึกษา แนวทางการพัฒนาครูไทยที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แนวทางการพัฒนาครูไทยที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ 1. การพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสาร ควรจัดสิ่งแวดล้อมระหว่างครูไทยกับครูต่างชาติให้นั่งทำงานอยู่ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันรวมถึงการจัดให้ทำกิจกรรมต่างๆ ให้ครูพัฒนาตนเองในการฝึกทักษะภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ควรกำหนดนโยบายให้ครูไทยที่สอนในโครงการ English Program สอนวัดทักษะภาษาอังกฤษทุกๆ 3 ปีและจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้ครูไทยไปอบรมความรู้ด้านการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษทั้งในและต่างประเทศ 2. การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ควรจัด English Program Boot Camp ให้ครูไทยที่สอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษาฯ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สุขศึกษา ก่อนที่จะเข้าสอนในโครงการ English Program ครูไทยควรวางแผนร่วมกับครู

ต่างชาติในการจัดทำแผนจัดทำแผนการเรียนรู้เป็นภาษาอังกฤษในรายวิชาโดยให้ครูต่างชาติเป็นผู้ตรวจสอบด้านภาษา ควรจัดสรรงบประมาณจากเงินอุดหนุนช่วยเหลือพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้กับครูไทยที่สามารถจัดการเรียนการสอนในโครงการ English Program จัดการนิเทศการสอนให้ครูไทยโดยใช้เทคนิคการนิเทศแบบคลินิก Mini Observation จัดการนิเทศ Lesson Study ให้ครูไทยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูต่างชาติ 3. การใช้สื่อและอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน ให้ครูไทยจัดทำเอกสารประกอบการจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษโดยมีครูต่างชาติเป็นผู้ตรวจสอบด้านภาษา จัด English teacher Camp เพื่อสร้างและใช้สื่อการเรียนการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษ ให้ครูเลือกใช้สื่อออนไลน์ Google Classroom, Google App โดยเลือกให้สอดคล้องกับบทเรียน รายวิชา 4. การพัฒนาการวัดและประเมินผล สนับสนุนให้ครูไทยในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนประชุมและวางแผนเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ให้ครูไทยและครูต่างชาติร่วมกันออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผล 5. การพัฒนาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ให้ครูไทยไปร่วมทำกิจกรรม ฝึกทำกิจกรรม ศึกษาความรู้ในการทำกิจกรรมทั้งในและต่างประเทศ สนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในลักษณะเครือข่ายโรงเรียนได้เข้าร่วมการแข่งขันทักษะ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สังคมศึกษา โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการแข่งขัน

4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารวิชาการ

ภุสสุตา ภูเงิน (2560) ได้ทำการศึกษา แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดสานพลังประชารัฐในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า 1) ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดสานพลังประชารัฐในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุดตามลำดับ โดยเรียงลำดับค่าความต้องการจำเป็นสูงสุดถึงต่ำที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตรและคู่มือการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนและปรับปรุงการสอน การประสานความร่วมมือกับชุมชน การใช้เทคโนโลยีการศึกษา และการนิเทศการศึกษา 2) แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดสานพลังประชารัฐในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมี 6 แนวทางและ 34 วิธีดำเนินการ

พงศกร อุดลพิทยาภรณ์ (2560) ได้ทำการศึกษา แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและมาก โดยด้านที่มีลำดับความ

ต้องการจำเป็นสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือ การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ แนวทางพัฒนาการบริหาร วิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีทั้งหมด 5 แนวทาง 17 แนวทางย่อย และ 41 วิธีดำเนินการโดยเรียงลำดับขอบข่ายการบริหาร วิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็นตามลำดับ ดังนี้ การจัดการเรียนการสอน และการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้ 1 แนวทาง 3 แนวทางย่อย 10 วิธีดำเนินการ การพัฒนาหลักสูตร 1 แนวทาง 2 แนวทางย่อย 4 วิธีดำเนินการ การวัดผล ประเมินผล 1 แนวทาง 2 แนวทางย่อย 5 วิธีดำเนินการ การ พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา 1 แนวทาง 2 แนวทางย่อย 5 วิธีดำเนินการ และการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ และการประสานความร่วมมือใน การพัฒนาวิชาการ 1 แนวทาง 8 แนวทางย่อย 17 วิธีดำเนินการ

พันธวิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ (2561) ได้ทำการศึกษา กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียน ประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 พบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนรู้ (3) การวัดผลประเมินผล (4) การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา กรอบแนวคิดคนไทย 4.0 มี 9 คุณลักษณะ ได้แก่ (1) พฤติกรรมเชิงรุก (2) ความคิดสร้างสรรค์ (3) ความคิดวิจารณ์ญาณ (4) จิตสาธารณะ (5) ความร่วมมือร่วมใจ (6) พฤติกรรม สร้างสรรค์นวัตกรรม (7) ความฉลาดทางอารมณ์ (8) พฤติกรรม แสวงหาสารสนเทศ (9) ความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล 2) สภาพปัจจุบันของการ บริหารวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ การพัฒนาหลักสูตร ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม และเทคโนโลยี ทางการศึกษา 3) จุดแข็ง คือ การ พัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ จุดอ่อน คือ การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรม และ เทคโนโลยี ทางการศึกษา และการวัดผลประเมินผล โอกาส คือ สภาพสังคม ภาวะคุกคาม คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจ และเทคโนโลยี 4) กลยุทธ์การบริหารวิชาการของ โรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษามุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็น ผู้ประกอบการดิจิทัล (2) พัฒนาการจัดการ เรียนรู้มุ่งเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้าน พฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (3) เพิ่มการวัดผลประเมินผล

คุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล (4) เร่งรัดพัฒนา จัดหาและใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้ นวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทย 4.0 ด้านพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมและความเป็นผู้ประกอบการดิจิทัล

อมรรัตน์ ศรีพอ (2561) ได้ทำการศึกษา กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารวิชาการ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ (1) การพัฒนาหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน (3) การวัดผลและประเมินผล กรอบแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 4 กลุ่ม 9 ทักษะ ในขณะที่กรอบแนวคิดทักษะ การคิดเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย 5 กลุ่ม 10 ทักษะ 2)

สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนการสอน 3) จุดแข็ง คือ การพัฒนาหลักสูตร จุดอ่อน คือ การจัดการเรียนการสอน โอกาส คือ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ภาวะคุกคาม คือ การเมืองและนโยบายของรัฐ สภาพเศรษฐกิจ และสภาพสังคม 4) กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตาม แนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พัฒนาหลักสูตรที่มุ่งลดจุดอ่อน ผู้เรียนด้านทักษะความคิดยืดหยุ่นคล่องตัวและหลักแหลมและทักษะการคิดแนวขวาง (2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งลดจุดอ่อนด้าน ทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเสริมจุดแข็งด้านทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม (3) ปรับระบบการวัดผลและประเมินผลที่มุ่งลดจุดอ่อนผู้เรียน ด้านทักษะความคิดริเริ่มสิ่งใหม่และทักษะการคิดแก้ไขและเข้าใจตัวบุคคล

4.4 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ซาร์รีฟ สือนิ (2554) ได้ทำการศึกษา การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับมีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติอยู่ในระดับมากตามลำดับคือ ระดับมัธยมศึกษา ระดับขยายโอกาส และระดับประถมศึกษา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายระดับมีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ระดับขยายโอกาส ยกเว้นระดับประถมศึกษา และระดับ

มัธยมศึกษา มีค่าเฉลี่ยความต้องการอยู่ในระดับมาก และยุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ควรมี 4 ยุทธศาสตร์หลัก (PIEI) คือ 1. ยุทธศาสตร์ปรับกระบวนการทัศน์การวางแผน (P) 2. ยุทธศาสตร์บูรณาการจัดการเรียนรู้สู่ทักษะชีวิตและการปฏิบัติศาสนกิจ (I) 3. ยุทธศาสตร์ประเมินผลตามแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน (E) และ 4. ยุทธศาสตร์ปรับปรุงการบริหารหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง (I) และ 11 ยุทธศาสตร์รอง (3Ss, 3Ts, 2Os และ SME) คือ 1.วางแผนยุทธศาสตร์ (S1) 2. ร่วมจัดทำแผนงานอย่างมีส่วนร่วม (S2) 3. เพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนทุกระดับ (S3) 4. พัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ (T1) 5. สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย (T2) 6. พัฒนาคูและบูรณาการหลักสูตร (T3) 7. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง (O1) 8. ประเมินเพื่อสร้างความเป็นธรรมและสร้างกำลังใจ (O2) 9. เสริมสร้างประสิทธิภาพการจัดหลักสูตร (S) 10. นิเทศอย่างหลากหลาย (M) และ 11. พัฒนาระบบบริหารจัดการ (E)

มนัส บุญชม (2555) ได้ทำการศึกษา การพัฒนาระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญ พบว่า 1. สภาพปัจจุบันของระบบบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่สามัญตามเกณฑ์เพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศด้านการศึกษาของ Malcolm Baldrige ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนำองค์การ สภาพที่พึงประสงค์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการนำองค์การเช่นกัน โรงเรียนกลุ่มภาคใต้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้อการสูงสุด คือ ด้านการวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้อการเป็นลำดับที่สองคือ ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้อการจำเป็นน้อยที่สุดคือด้านการมุ่งเน้นลูกค้า โรงเรียนกลุ่มภาคกลางด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้อการจำเป็นสูงสุดคือ ด้านการมุ่งเน้น ด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้อการจำเป็นเป็นลำดับที่สองคือ ด้านการวัดผล การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยของความต้อการจำเป็นน้อยที่สุดคือด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญที่พัฒนาขึ้น มี 2 ระบบคือ 1) ระบบบริหารโรงเรียนในภาคใต้ คือ ระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญมุ่งเน้นการวัดผล การวิเคราะห์ การจัดการความรู้และการปฏิบัติงาน 2) ระบบบริหารโรงเรียนในภาคกลาง คือ ระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควบคู่วิชาสามัญมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานและการวัดผล การวิเคราะห์ การจัดการความรู้

ยุทธนา เกื้อกุล (2560) ได้ทำการศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในแต่ ละด้านและภาพรวมทั้ง 12 ด้าน

อยู่ในระดับมาก มีปัญหาหลักที่สำคัญ คือ โรงเรียนยังขาดการบริหารจัดการที่ดีด้านหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอน สื่อการสอนอิสลามศึกษา และแหล่งการเรียนรู้ยังขาดความหลากหลาย การนิเทศและแนะแนวขาดความต่อเนื่อง ขาดความรู้ด้านการวิจัยที่ ถูกต้องและการวัดผลประเมินผลไม่ได้เป็นไปตามสภาพจริง การส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการยัง ขาดความหลากหลายและไม่ครอบคลุมองค์กรต่าง ๆ และมีแนวทางการบริหารงานวิชาการที่มุ่งเน้น การอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการพัฒนาหลักสูตรอิสลามศึกษา เทคนิคการสอน สื่อการสอนอิสลาม ศึกษา แหล่งการเรียนรู้ การนิเทศและการแนะแนว การวิจัยและการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริง และการส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการที่ครอบคลุมองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และ โรงเรียนควรมีการกำหนดแผนงานระยะสั้นและระยะยาว แต่งตั้งคณะทำงาน มีการประเมินและ ติดตามการบริหารงานวิชาการครอบคลุมทุกด้านอย่างต่อเนื่อง และมีรูปแบบการบริหารงานวิชาการ ที่เหมาะสมในการสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วน คือ 1) หลักการและวัตถุประสงค์ 2) โครงสร้างและสาระสำคัญ และ 3) การนำไปสู่การปฏิบัติและ เงื่อนไขความสำเร็จ รูปแบบดังกล่าวนี้ขับเคลื่อนด้วยกระบวนการบริหารงานแบบ PDCA ในมิติงานวิชาการ 5 ด้าน ที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับ การจัดทำหลักสูตรที่ปฏิบัติได้จริงตามวิถีชีวิตของมุสลิม มุ่งเน้นความรู้ ควบคู่คุณธรรม สอดคล้องกับ ความถนัดของผู้เรียนและบริบทเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองและรู้ทันการเปลี่ยนแปลงของ สังคม 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีความ เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เชื่อมโยงทั้งโลกดุนยา (โลกปัจจุบัน) และอาคิเราะฮฺ (โลกหน้า) สามารถปฏิบัติได้จริงในการดำเนินชีวิตประจำวัน การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ส่งผลอันดีงามต่อผู้เรียนในด้านจิตใจและจิตวิญญาณสอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนา 3) การ วิจัยและการวัดและประเมินผลทางการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหา การจัดการเรียน การสอนและพฤติกรรมของผู้เรียน การวัดและประเมินผลที่หลากหลายครอบคลุมด้าน ความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและตามสภาพจริง 4) การนิเทศและการแนะแนว การศึกษา มีความ เกี่ยวข้องกับการนิเทศการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง การแนะแนวด้านการศึกษา ต่อ ทักษะชีวิต และ อาชีพ และ 5) การส่งเสริมความเข้มแข็งด้านวิชาการ มีความเกี่ยวข้องกับการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกับผู้บริหารและครูในการจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้วิชาการแก่ชุมชน การ เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน การสร้าง เครือข่ายการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการประสาน ความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 2) เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 3) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1 (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เรื่อง การบริหารโรงเรียน และคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1.2 สร้าง (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยกำหนดทั้งหมด 2 กรอบแนวคิด ได้แก่ 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน 2) กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1.3 สังเคราะห์ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยการวิเคราะห์เนื้อหา และการตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษา

1.2 ประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการวิจัย และนำผลการประเมินไปปรับปรุง

นำเสนอ (ร่าง) กรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิด วิเคราะห์ผลการประเมินกรอบแนวคิดโดยใช้ความถี่ และร้อยละ กำหนดเกณฑ์

การยอมรับผลการประเมินกรอบแนวคิดไว้ที่ \geq ร้อยละ 80 และปรับปรุงข้อที่น้อยกว่าร้อยละ 80 ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วจึงนำไปพัฒนาเป็นเครื่องมือวิจัยต่อไป

1.2.1 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดการวิจัย ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านการบริหารบุคลากร การบริหารวิชาการ และแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีจำนวน 3 คน โดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยรายชื่ออยู่ในภาคผนวก

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้วิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual framework sheet) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิด และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยสร้างแบบประเมินตามขั้นตอนดังนี้

1.2.2.1 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่ประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการวิจัยการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แบบตรวจสอบรายการ มีเกณฑ์การพิจารณาความสอดคล้อง 3 ระดับ คือ เหมาะสม ไม่น่าใจ และไม่เหมาะสม

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับ (ร่าง) กรอบแนวคิดการวิจัย

1.2.2.2 ตรวจสอบความถูกต้องด้านภาษาของแบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2.3.1 ประสานความร่วมมือกับผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.2.3.2 ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยใช้ความถี่ และร้อยละ การสรุปเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา ซึ่งกำหนดเกณฑ์การยอมรับผลการประเมินกรอบแนวคิดไว้ที่ \geq ร้อยละ 80 และปรับปรุงข้อที่น้อยกว่าร้อยละ 80 ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.3 ปรับปรุงและนำเสนอกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ปรับปรุง (ร่าง) กรอบแนวคิดตามผลการประเมินความเหมาะสมจากแบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิด และนำเสนอกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีที่มีความเหมาะสม พร้อมนำไปสร้างเครื่องมือในการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรในการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 41 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสามัญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาศาสนา และตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 37 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ที่มีระดับความเชื่อมั่น 95% (Confidence Interval) โดยยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อน (E) $\pm 5\%$

จากนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายในการเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 37 โรงเรียน และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงในการเลือกผู้ให้ข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ 37 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 37 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร 37 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสามัญ 37 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาศาสนา 37 คน และตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย 74 คน รวมทั้งหมด 259 คน

เกณฑ์การคัดเลือกโรงเรียน คือ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เปิดทำการสอนระดับชั้นมัธยมปลาย โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ครูหัวหน้ากลุ่มสาระ ตัวแทนนักเรียนระดับมัธยมปลาย คือ ประธานนักเรียน และรองประธานนักเรียน เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม และเกณฑ์การคัดออก คือ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการตอบแบบสอบถามแล้วแต่ไม่สามารถตอบคำถามได้ครบทุกข้อ และผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลดังกล่าวมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย โดยผู้วิจัยจะทำการติดต่อโทรติดต่อไปยังโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยจะไม่มีผลกระทบทางลบใดๆ ต่อผู้เข้าร่วมแต่อย่างใด

2.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย จำนวน 2 ชุด คือ

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี (ฉบับสำหรับคณะผู้บริหาร และครู) แบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ

- 5 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครู
โรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating scale) มี 5 ระดับ

- 5 หมายถึง มีวิธีการพัฒนาครูในปัจจุบัน/วิธีการที่ควรใช้ในการ
พัฒนาครูตามข้อรายการนั้นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีวิธีการพัฒนาครูในปัจจุบัน/วิธีการที่ควรใช้ในการ
พัฒนาครูตามข้อรายการนั้นในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีวิธีการพัฒนาครูในปัจจุบัน/วิธีการที่ควรใช้ในการ
พัฒนาครูตามข้อรายการนั้นในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีวิธีการพัฒนาครูในปัจจุบัน/วิธีการที่ควรใช้ในการ
พัฒนาครูตามข้อรายการนั้นในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีวิธีการพัฒนาครูในปัจจุบัน/วิธีการที่ควรใช้ในการ
พัฒนาครูตามข้อรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหาร
วิชาการโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลักษณะเป็นมาตราส่วน
ประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ

- 5 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้น ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหาร
โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด
(Open-end)

2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน
เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี (ฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย)
แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ
รายการ (Checklist) เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามในด้านต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ
ระดับชั้นการศึกษา ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียน
การสอนและการวัดและประเมินผลของโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) มี 5 ระดับ

5 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้น ในระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน/สภาพที่ควรจะเป็น
ตามข้อรายการนั้นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของคุณครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลักษณะเป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-end)

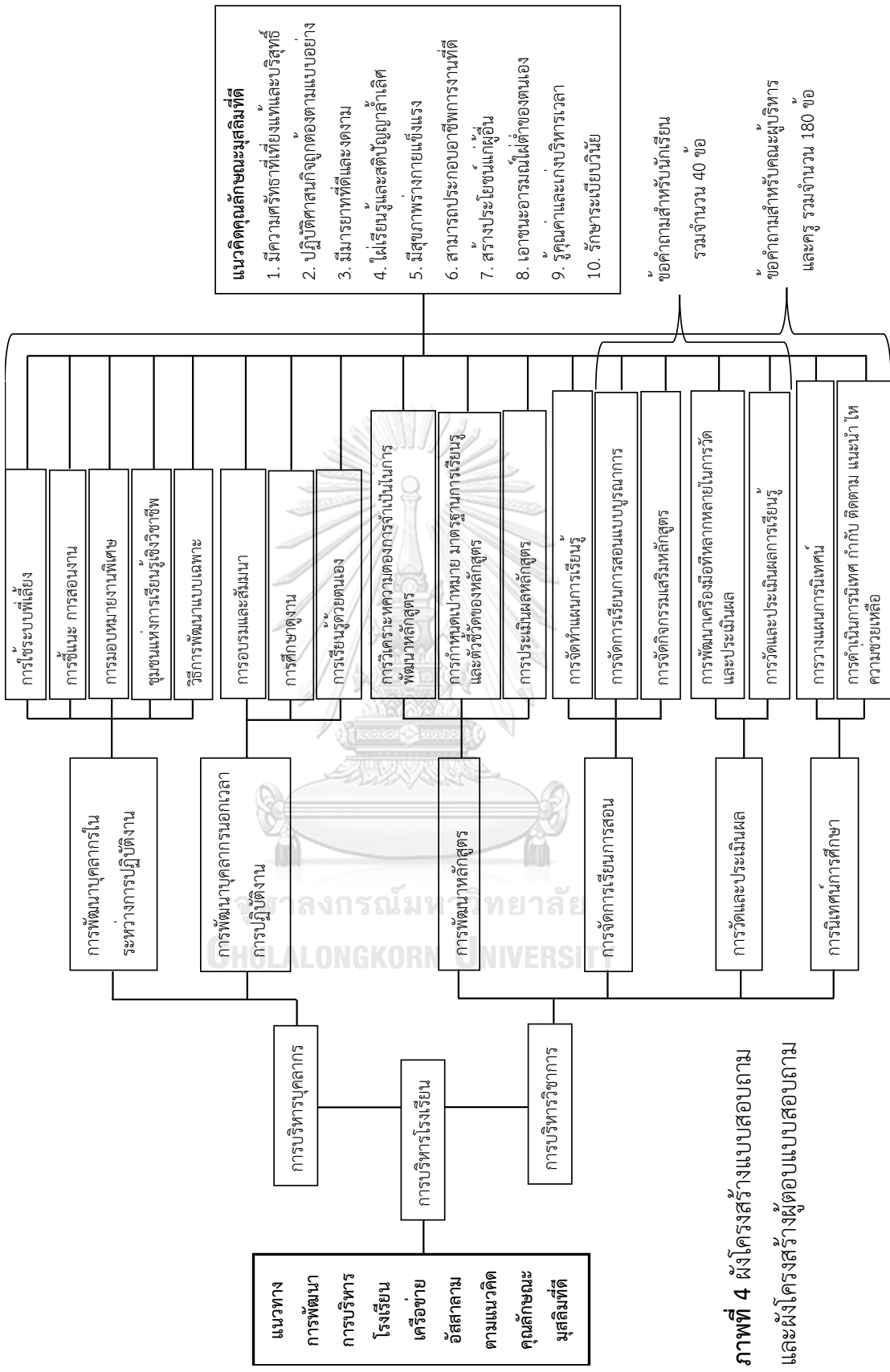
2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.2.1 กำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.2.2.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถาม ตามกรอบแนวคิดการวิจัย จากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกำหนดนิยามของตัวแปร

2.2.2.3 ร่างข้อคำถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้างข้อคำถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ผังโครงสร้างแบบสอบถาม และผังโครงสร้างผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2.2.4 ออกแบบและสร้างแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถามฯ กำหนดความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์ มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้ทรงคุณวุฒิ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1 หมายถึง เห็นด้วยที่จะให้นำข้อคำถามนี้มาใช้

0 หมายถึง ไม่แน่ใจที่จะให้นำข้อคำถามนี้มาใช้

-1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยที่จะให้นำข้อคำถามนี้มาใช้

2.2.2.5 นำแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา แนบกับแบบสอบถาม เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงและแก้ไข

2.2.2.6 นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแนบกับแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย (Item Objective Congruence: IOC) เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา

จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.5 ซึ่งการคัดเลือกข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกที่เหมาะสมและมีความตรงเชิงเนื้อหาที่ใช้ได้ คือ ค่าดัชนี IOC รายข้อต้องมีความมากกว่า 0.50 แต่มีข้อคำถามบางข้อที่ต้องปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งนี้ จึงถือได้ว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (รายละเอียดตามภาคผนวก)

2.2.2.7 ปรับปรุงและแก้ไขเครื่องมือ ด้วยการพิจารณาค่า IOC ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2.2.8 นำเสนอแบบสอบถามที่ได้รับการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้วต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2.2.2.9 นำแบบสอบถาม ฉบับสมบูรณ์ ไปใช้เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล

2.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.3.1 การดำเนินการติดต่อขอหนังสือนำ

ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอหนังสือนำจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ ได้แก่ 1) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิ และ 2) การเก็บข้อมูลวิจัยจากผู้ให้ข้อมูลในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลามสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2.2.3.2 การส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยทำการโทรติดต่อประสานงานไปยังโรงเรียนต่างๆ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อแจ้งถึงการส่งแบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ไปยังโรงเรียน โดยผู้วิจัยส่งเอกสารด้วยวิธีการส่งไปรษณีย์ถึงโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ทำการสอนระดับมัธยมปลาย จำนวน 37 แห่ง พร้อมแนบหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และของเปล่าติดดวงตราไปรษณียากรจำหน่ายหน้าซองถึงผู้วิจัยเพื่อส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

2.2.3.3 การรับแบบสอบถามคืน

โรงเรียนทำการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์คืนกลับมายังผู้วิจัยและในโรงเรียนที่ผู้วิจัยยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยทำการโทรติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้กลับคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งด้วยตนเอง

2.2.3.4 วิธีการพิทักษ์สิทธิป้องกันความเสี่ยงและรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยจะไม่มีผลกระทบต่อผู้เข้าร่วมแต่อย่างใด

2.2.3.5 ผู้วิจัยติดตามการตอบและเก็บรวบรวมแบบสอบถามฯ คืนทั้งหมด และนำไปวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลต่อไป

2.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยจากแบบสอบถามฯ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดดังนี้

2.2.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามฯ เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา นำมาพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่

สามารถตอบคำถามได้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนมาทำการวิเคราะห์และไม่หากลุ่มตัวอย่างมาทดแทน โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for PC (Statistical Package for Social Science) ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครู วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครู และสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีข้อมูลลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ โดยกำหนดค่าเฉลี่ยเป็นช่วง ดังนี้

“สภาพสภาพปัจจุบัน”

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลว่า สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลว่า สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลว่า สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลว่า สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลว่า สภาพที่ตรงกับความเป็นจริงในระดับน้อยที่สุด

“สภาพที่พึงประสงค์”

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลว่า สภาพที่ควรจะเป็นในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลว่า สภาพที่ควรจะเป็นในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลว่า สภาพที่ควรจะเป็นในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลว่า สภาพที่ควรจะเป็นในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลว่า สภาพที่ควรจะเป็นในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นคำถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

2.2.4.2 วิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modifies}) และจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แล้วเรียงลำดับค่าเฉลี่ย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงพร้อมคำบรรยายประกอบ ซึ่งมีสูตรการคำนวณหาค่าดัชนี PNI_{modifies} สุวิมล ว่องวานิช (2558) ดังนี้

$$PNI_{\text{modifies}} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่พึงประสงค์

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพปัจจุบัน

2.2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{modifies}) ในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น และสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

2.2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จากขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ศึกษาวิเคราะห์ มาตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 โดยดำเนินการดังนี้

3.1 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

สร้าง (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น โดยพิจารณาจากลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดสองอันดับแรกของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ ในประเด็นหลักและรายด้านย่อย และจัดตามลำดับความต้องการจำเป็นสองอันดับแรกในด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แล้วนำมาร่างเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1) กำหนดแนวทางหลักจากลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ และคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2) กำหนดแนวทางย่อยจากองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ และเรียงลำดับค่าความต้องการจำเป็นสองอันดับแรกจากมากไปหาน้อย

3) กำหนดวิธีการดำเนินการจากข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะที่ได้รับจากแบบสอบถาม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการยึดหลักวงจรบริหาร PIE MODEL (Planning Implementation, Evaluation) ในการออกแบบวิธีการดำเนินการของแนวทาง

จากนั้นนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.2 ประเมิน (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การสอบถามความคิดเห็นโดยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ออกแบบวิจัยไว้ดังนี้

3.2.1 แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ที่ปรึกษาและผู้ประสานงานฝ่ายการศึกษาสถาบันอิสลามแห่งประเทศไทย ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสมและมีประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

3.2.2 เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะเพิ่มเติม

3.2.2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ วิธีการสร้างแบบประเมินฯ

2) ออกแบบและกำหนดแบบประเมินฯ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตอบสนองคู่ (Duel-response format) มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็น/เสนอแนะเพิ่มเติม ลักษณะข้อคำถามเป็นคำถามปลายเปิดแบบให้เขียนตอบแสดงความคิดเห็น (Open ended question)

3) ดำเนินการสร้างข้อคำถามที่ใช้ในการสอบถามให้มีความชัดเจนและครอบคลุม

4) กำหนดแบบประเมินฯ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดความหมายของเกณฑ์พิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับมาก

3 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อย

1 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

5) นำแบบประเมินฯ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และพิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดพิมพ์แบบประเมินฯ ฉบับสมบูรณ์

6) นำแบบประเมินฯ ฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูล

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.3.1 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อขอหนังสือนำจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อออกหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางฯ จากผู้ทรงคุณวุฒิ

3.2.3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมด้วยเอกสารแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ด้วยตนเอง

3.2.3.3 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี คืนจากผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเอง

3.2.3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบประเมินฯ และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยจากแบบประเมินฯ ทั้งข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่ถูกต้องและมีความสมบูรณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ด้วยฐานนิยม นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตารางพร้อมคำบรรยายประกอบ

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เป็นคำถามปลายเปิด โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอข้อมูลเขียนบรรยายเชิงพรรณนาเป็นความเรียง

3.2.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

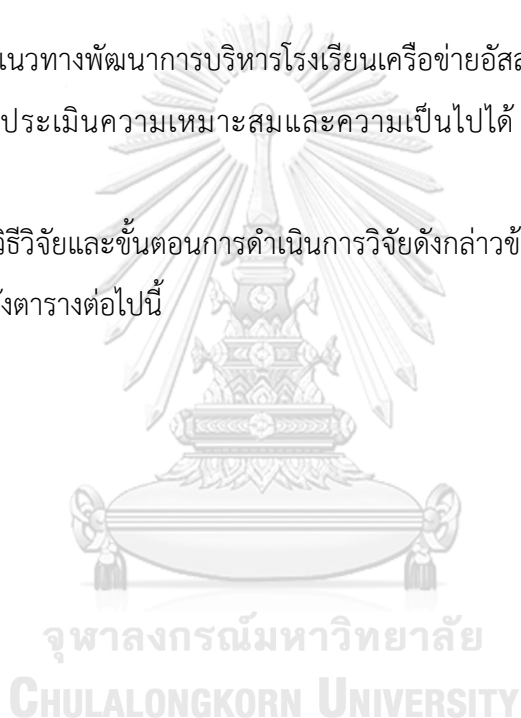
2.2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ฐานนิยม (Mode)

2.2.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

3.3 นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การนำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่ผ่านการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ สำหรับนำไปปฏิบัติได้จริงในสถานศึกษา

จากระเบียบวิธีวิจัยและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสรุปขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยแสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1 การศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

วัตถุประสงค์ การวิจัย	วิธีการดำเนินการวิจัย				ผลลัพธ์ที่ได้
	ขั้นตอนการวิจัย	แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	การเก็บข้อมูล	
1. เพื่อการศึกษากรอบแนวคิดการบริหาร แนวคิดการบริหาร โรงเรียนเครือข่าย อัสสาลาม และกรอบ แนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	1.1 (ร่าง) กรอบ แนวคิดการบริหาร โรงเรียนเครือข่าย อัสสาลาม และกรอบ แนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องทั้ง ภายในประเทศและ ต่างประเทศ เรื่อง การ บริหารโรงเรียน และ คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	แบบประเมินความ เหมาะสมของกรอบ แนวคิดการวิจัย (Conceptual framework sheet)	1. ประสานความร่วมมือ มีกับผู้ทรงคุณวุฒิ 2. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินความเหมาะสม ของ (ร่าง) กรอบฯ	สังเคราะห์กรอบ แนวคิดการวิจัยจาก การทบทวนเอกสาร การวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ด้วยการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content analysis) ความดี และร้อยละ การสรุปเนื้อหาและ ความถูกต้องของภาษา การวิจัย
1.2 ประเมิน (ร่าง) กรอบแนวคิดการ วิจัย และนำผลการ ประเมินไปปรับปรุง		ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยวิธีเลือกแบบ เจาะจง			

ตารางที่ 3 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ การวิจัย	วิธีการดำเนินการวิจัย			ผลลัพธ์ที่ได้
	ขั้นตอนการวิจัย	แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	
1. เพื่อศึกษารอบ แนวคิดการบริหาร โรงเรียนเครือข่าย อัสลาม และกรอบ แนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	1.3 ปรับปรุงและ นำเสนอกรอบ แนวคิดการบริหาร โรงเรียนเครือข่าย อัสลาม และกรอบ แนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการ วิจัย	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	กรอบแนวคิดการ บริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม และกรอบแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่มีความเหมาะสม

ตารางที่ 4 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนหรือข่ายอัสสาตาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

วิธีการดำเนินการวิจัย						
วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	การเก็บข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการจัดการเรียนการสอนหรือข่ายอัสสาตาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	2.1 ศึกษาสภาพ ปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ของการ บริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาตาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ประชากร : โรงเรียน เครือข่ายอัสสาตาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ให้ข้อมูล : ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือรองครู ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากร หรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาสามัญ ครูกลุ่มสาระ การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และตัวแทนนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมปลาย รวมทั้งหมด 259 คน ซึ่งได้มาจาก คำนวณตามสูตรการ คำนวณของ (Taro Yamane, 1973)	แบบสอบถามเพื่อการ วิจัย จำนวน 2 ชุด คือ 1. แบบสอบถามเพื่อ การวิจัย (ฉบับสำหรับ คณะผู้บริหาร และครู) แบ่งออกเป็น 5 ตอน 2. แบบสอบถามเพื่อ การวิจัย (ฉบับสำหรับ นักเรียนชั้นมัธยม ปลาย) แบ่งออกเป็น 3 ตอน	1. ผู้วิจัยดำเนินการ ติดต่อขอหนังสือนำ จากสาขาวิชา เพื่อ ออกหนังสือขอความ อนุเคราะห์ 2. นำหนังสือขอ อนุญาตเก็บข้อมูลและ แบบสอบถามฯ ส่งไป ยังโรงเรียนผู้ให้ข้อมูล 3. เก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ให้ข้อมูลของ	ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติที่ใช้ใน การตรวจสอบคุณภาพ เครื่องมือ ได้แก่ การหา ความเที่ยงตรงเชิง เนื้อหา (IOC) ของ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิง คุณภาพ ใช้การ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)	สภาพปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหาร โรงเรียนเครือข่าย อัสสาตาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตารางที่ 4 (ต่อ)

วิธีการดำเนินการวิจัย						
วัตถุประสงค์ การวิจัย	ขั้นตอนการวิจัย	แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	การเก็บข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
2. เพื่อวิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นของการ บริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	2.2 วิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นของ การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิม ที่ดี	สถาปปัจจุบันและ สภาพที่พึงประสงค์ของ การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	เครื่องมือนำใช้ ในการวิจัย	การเก็บข้อมูล	วิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับ ความต้องการจำเป็น โดยใช้เทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI _{modified}) และ จัดลำดับความสำคัญ ของความต้องการ จำเป็น	ลำดับความต้องการ จำเป็นของการบริหาร โรงเรียนเครือข่าย อัสสาลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตารางที่ 5 สรุปวิธีดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

วัตถุประสงค์ การวิจัย	วิธีการดำเนินการวิจัย			ผลลัพธ์ที่ได้
	ขั้นตอนการวิจัย	แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.1 (ร่าง) แนวทางการพัฒนา บริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	1. ถ้าตีความต้องการจำเป็นลำดับความต้องการจำเป็นของโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 2. แนวคิด หลักการของการพัฒนาการบริหารโรงเรียน	การเก็บข้อมูล	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตารางที่ 5 (ต่อ)

วัตถุประสงค์ การวิจัย	วิธีการดำเนินการวิจัย			ผลลัพธ์ที่ได้
	ขั้นตอนการวิจัย	แหล่งข้อมูล / ผู้ให้ข้อมูล	เครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัย	
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการ บริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.2 ประเมินความ เหมาะสมและความ เป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาฯ	ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ที่ได้มาจากการ เลือกแบบเจาะจง	แบบประเมินความ เหมาะสมและความ เป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาฯ	ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการ พัฒนาฯ
3.3 นำเสนอแนวทางการ พัฒนาฯ		ความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการ พัฒนาฯ	1. ติดต่อขอหนังสือแนะนำ จากสาขาวิชาเพื่อออก หนังสือขอความ อนุเคราะห์ 2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการ บริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 10 ตอน ดังนี้

4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4.2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.3 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

4.4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

4.5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

4.6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

4.7 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากแบบสอบถาม

4.8 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย

4.9 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

4.10 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

4.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในงานวิจัยนี้มี 2 กรอบ ประกอบไปด้วย กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน และ กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ซึ่งได้จากการทบทวนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดงานวิจัย

จากนั้นได้ทำการประเมินกรอบแนวคิดข้างต้นโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ผลการประเมินกรอบแนวคิดในงานวิจัยแสดงเป็นลำดับ ได้ดังนี้

ตารางที่ 6 ผลการประเมินกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			รวม	ค่าร้อยละ	แปลผล
	1	2	3			
1. การบริหารบุคลากร	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.1 การพัฒนาบุคลากรในระหว่าง การปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.1.2 การชี้แนะ การสอนงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.1.3 การหมุนเวียนงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.1.4 การมอบหมายงานพิเศษ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.1.5 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.2 การพัฒนาบุคลากรนอกเวลา การปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.2.1 การอบรมและสัมมนา	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.2.2 การศึกษาดูงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
1.2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
2. การบริหารวิชาการ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
2.1 การพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
2.2 การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
2.3 การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
2.4 การนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม

จากตารางที่ 6 พบว่า องค์ประกอบของกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนมีความเหมาะสมถึงร้อยละ 100 และสามารถนำไปใช้พัฒนาเครื่องมือวิจัยในการศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีต่อไปได้ โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมวิธีการพัฒนาบุคลากร โดยให้เพิ่มเติมการพัฒนาบุคลากรในบริบทโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาด้วย เช่น ระบบกลุ่มศึกษา หรือฮาลาเกาะห์ ซึ่งอาจแตกต่างจากชุมชนเรียนรู้ครูมืออาชีพ ซึ่งประเด็นนี้อาจนำไปสู่การตั้งข้อคำถามเฉพาะได้

หลังจากได้ทำการปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบของกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว สรุปได้ว่า กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน มีองค์ประกอบดังนี้

1. การบริหารบุคลากร

1.1 การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน มี 5 วิธี ได้แก่

1.1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง หมายถึง การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแลให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1.2 การชี้แนะหรือการสอนงาน หมายถึง การที่ผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1.3 การมอบหมายงานพิเศษ หมายถึง การมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม รับผิดชอบ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1.4 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.1.5 วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ หมายถึง วิธีการพัฒนาครูแบบเฉพาะที่ใช้อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.2 การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน มี 3 ได้แก่

1.2.1 การอบรมและสัมมนา หมายถึง วิธีการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่าย อัสสาลาม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟัง แนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1.2.2 การศึกษาดูงาน หมายถึง การพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำ ของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็น สภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูน ประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี

1.2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่บุคลากรสามารถตั้งประเด็นการ เรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จาก แหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี

2. การบริหารวิชาการ

2.1 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการ การศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนา ผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.3 การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและ ประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2.4 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี

ตารางที่ 7 ผลการประเมินกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			รวม	ค่าร้อยละ	แปลผล
	1	2	3			
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์)	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม
10. รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม

จากตารางที่ 7 พบว่า องค์กรประกอบของกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมีความเหมาะสมถึงร้อยละ 100 และสามารถนำไปใช้พัฒนาเครื่องมือวิจัยในการศึกษางานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีต่อไปได้

หลังจากได้ทำการปรับปรุงแก้ไของค์ประกอบของกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว สรุปได้ว่า กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีองค์ประกอบดังนี้

1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) หมายถึง การศรัทธาต่อพระเจ้าองค์เดียว (อัลลอฮ์) ศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์ (รอซูล) ศรัทธาต่อบรรดาเทวทูตของพระองค์ (มะลาอิกัต) ศรัทธาต่อคำภีร์อัลกุรอาน ศรัทธาต่อวันปรโลก (อาคีรัต) และศรัทธาต่อการกำหนดสภาวะการณ์ของพระองค์ (ตักฎีร) โดยออกห่างจากการตั้งภาคี และไม่กราบไหว้บูชาสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์

2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะห์) ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เช่น การละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการบริจาคทาน (ซากาต) และสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (ซุนนะห์) เช่น การขอพร (ดุอาอ) การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน และอื่น ๆ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์และทำตามแบบอย่างที่ถูกตั้งจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)

รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งหมด เช่น การแต่งกาย อาหารการกิน และอื่น ๆ

3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม หมายถึง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ใจกว้าง ให้อภัยผู้อื่น อวดทน ไม่โกรธง่าย เมตตาผู้น้อยให้เกียรติผู้ใหญ่ ยุติธรรมและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัตย์จริง รักษาสัญญา ไม่โกหก ไม่พูดจาวาไรยและนินทาผู้อื่น มีระเบียบวินัย ตามแบบอย่างการปฏิบัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)

4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ หมายถึง มีความพยายาม ตั้งใจ จริงจัง แน่วแน่ ในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ลึกซึ้งและเข้าใจเป็นอย่างดีในศาสตร์ความรู้ของศาสนาอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพของตนเอง

5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง หมายถึง มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดของร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า และที่พักอาศัยเป็นอย่างดี หมั่นเอาใจใส่ ดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างดี พักผ่อนให้เพียงพอและห่างไกลจากอาหารการกินที่ไม่ดีทั้งหลาย รวมถึงปฏิบัติตามศาสนบัญญัติในเรื่องของการรักษาสุขภาพและรักษาความสะอาดต่าง ๆ

6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี หมายถึง มีอาชีพการงานที่ดี มั่นคง สุจริต และมีความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพการงานของตนเองเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ในสาขาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ พยายามหาโอกาสต่อยอดในอาชีพการงานอยู่เสมอ

7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ลำบากมากกว่าตนเอง และเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ผู้อื่น ด้วยความบริสุทธิ์ใจและสุดความสามารถ ร่วมมือกับผู้อื่นในการช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสุดความสามารถ

8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง หมายถึง การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ด้วยการระงับ ละทิ้ง และออกห่างจากการทำความชั่วและสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์ความคิดในจิตใจ

9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา หมายถึง ตระหนักอยู่เสมอว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบศาสนกิจ

ต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา

10. รักษาระเบียบวินัย หมายถึง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของร่างกาย เสื้อผ้า ที่พักอาศัย และสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาในภาระหน้าที่ต่าง ๆ เป็นอย่างดี เตรียมพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและจัดลำดับความสำคัญที่ดี

4.2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่ได้รับจากโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม จำนวน 41 โรงเรียน มีผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 287 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มผู้บริหารและครู จำนวน 205 คน 2. กลุ่มตัวแทนนักเรียนระดับมัธยมปลาย จำนวน 82 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ชื่อ	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้อำนวยการ/รักษาการ		ผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ		ผู้อำนวยการ/หัวหน้าฝ่ายบุคลากร		ครูรายวิชาสามัญ		ครูรายวิชาศาสนา		นักเรียนชั้นมัธยมปลาย		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
1. เพศ															
	ชาย	23	57.5	14	34.1	8	25	6	13.6	29	60.4	24	29.3	104	36.2
	หญิง	17	42.5	27	65.9	24	75	38	86.4	19	39.6	58	70.7	183	63.8
	รวม	40	100	41	100	32	100	44	100	48	100	82	100	287	100
2. อายุ															
	16 ปี											12	14.6	12	14.6
	17 ปี											29	35.4	29	35.4
	18 ปี											34	41.5	34	41.5
	มากกว่า 18 ปี											7	8.5	7	8.5
	รวม											82	100	82	100
	ต่ำกว่า 30 ปี	4	10	5	12.2	8	25.0	10	22.7	10	20.8			37	18.0
	30 - 39 ปี	10	25	19	46.3	15	46.9	30	68.2	21	43.8			95	46.3
	40 - 49 ปี	8	20	13	31.7	5	15.6	4	9.1	9	18.8			39	19.0
	50 - 59 ปี	12	30	4	9.8	2	6.3	0	0.0	4	8.3			22	10.7
	60 ปีขึ้นไป	6	15	0	0.0	2	6.3	0	0.0	4	8.3			12	5.9
	รวม	40	100	41	100	32	100	44	100	48	100			205	100

ชื่อ	สถานภาพทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้อำนวยการ/ รักษาการ		รอง ผู้อำนวยการ/ หัวหน้าฝ่าย วิชาการ		รอง ผู้อำนวยการ/ หัวหน้าฝ่าย บุคลากร		ครูรายวิชา สามัญ		ครูรายวิชา ศาสนา		นักเรียน ชั้นมัธยมปลาย		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
	ผู้อำนวยการโรงเรียน / รักษาการผู้อำนวยการ โรงเรียน	40	100											40	19.5
	รองผู้อำนวยการฝ่าย วิชาการ / ครูหัวหน้าฝ่าย วิชาการ			41	100									41	20.0
	รองผู้อำนวยการฝ่าย บุคลากร / ครูหัวหน้าฝ่าย บุคลากร					32	100							32	15.6
	ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาสามัญ							44	100					44	21.5
	ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาศาสนา									48	100			48	23.4
	รวม	40	100	41	100	32	100	44	100	48	100			205	100
5. ประสบการณ์การทำงาน															
	ต่ำกว่า 1 ปี	2	5	2	4.9	2	6.3	0	0.0	0	0.0			6	2.9
	1 - 5 ปี	3	7.5	7	17.1	7	21.9	10	22.7	10	20.8			37	18.0
	6 - 10 ปี	11	27.5	10	24.4	11	34.4	24	54.5	22	45.8			78	38.0

ชื่อ	สถานภาพทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม	ผู้อำนวยการ/ รักษากร		รอง ผู้อำนวยการ/ หัวหน้าฝ่าย วิชาการ		รอง ผู้อำนวยการ/ หัวหน้าฝ่าย บุคลากร		ครูรายวิชา สามัญ		ครูรายวิชา ศาสนา		นักเรียน ชั้นมัธยมปลาย		รวมทั้งหมด	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
	11 – 15 ปี	10	25	7	17.1	6	18.8	7	15.9	7	14.6			37	18.0
	16 - 20 ปี	2	5	11	26.8	1	3.1	2	4.5	5	10.4			21	10.2
	มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	12	30	4	9.8	5	15.6	1	2.3	4	8.3			26	12.7
	รวม	40	100	41	100	32	100	44	100	48	100			205	100

จากตารางที่ 8 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จากผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 287 คน พบว่า เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 13.94 รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 11.15 ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสามัญ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 15.33 ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 16.72 และตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 63.8 เพศชาย จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 36.2 เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และเพศหญิง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9 และเพศชาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 34.1 กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 75.0 และเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 กลุ่มครุรายวิชาสามัญ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 86.4 และเพศชาย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 กลุ่มครุรายวิชาศาสนา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 60.4 และเพศหญิง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 39.6 และกลุ่มตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย เช่นเดียวกันส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 70.7 และเพศชาย จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 29.3

อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมา ได้แก่ อายุ 17 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 35.4 อายุ 16 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และอายุมากกว่า 18 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.5 ตามลำดับ กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ ส่วนใหญ่มีอายุ 50-59 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา อายุ 30-39 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 40-49 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 อายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 15.0 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 ตามลำดับ กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 46.3 รองลงมา อายุ 40-49 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน

5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และอายุ 50-59 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 ตามลำดับ กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 รองลงมา อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 40-49 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 และอายุ 50-59 ปีและ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 ตามลำดับ กลุ่มครุราชวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 68.2 รองลงมา อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 และอายุ 40-49 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ และกลุ่มครุราชวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีอายุ 30-39 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 43.8 รองลงมา อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 อายุ 40-49 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 และอายุ 50-59 ปีและ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนเท่ากัน คือ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 รองลงมา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และอื่นๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.4 ตามลำดับ กลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 60.0 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 และมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 ตามลำดับ กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 68.3 รองลงมา มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 และมีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 ตามลำดับ กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 81.3 รองลงมา มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาโท มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.4 กลุ่มครุราชวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 85.4 รองลงมา มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาโท มีจำนวนเท่ากัน คือ 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6.8 และกลุ่มครุราชวิทยาลัย ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และมีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 ตามลำดับ

ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มตัวแทนนักเรียนระดับชั้นมัธยมปลาย คือ สภานักเรียน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 56.1 อื่นๆ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 32.9 ประธานนักเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1 และรองประธานนักเรียน จำนวน 4 คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ โดยในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้บริหารและครู ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาศาสนา จำนวน 48 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสามัญ จำนวน 44 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 41 คน ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการผู้อำนวยการ จำนวน 40 คน และรองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร จำนวน 32 คน ตามลำดับ

ประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 38.0 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานเท่ากัน คือ 1-5 ปี และ 11-15 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 18.0 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 11-15 ปี จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 ประสบการณ์ทำงานใน ตำแหน่งปัจจุบัน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.2 และประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ให้ข้อมูลในกลุ่มผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.5 และประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 1 ปี และ 16-20 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.0 ตามลำดับ กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 26.8 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4 ประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี และ 11-15 ปี มีจำนวนเท่ากัน คือ 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.9 ตามลำดับ กลุ่มรองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 21.9 ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 15.6 ประสบการณ์ทำงาน ต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3 และ

ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.1 ตามลำดับ กลุ่มครุราชวิชาสามัญ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 54.5 รองลงมามีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 22.7 ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 4.5 และประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ ส่วนกลุ่ม ครุราชวิชาศาสนา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 6-10 ปี จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 45.8 รองลงมามีประสบการณ์ทำงาน 1-5 ปีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 ประสบการณ์ทำงาน 11-15 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 ประสบการณ์ทำงาน 16-20 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 และประสบการณ์ทำงาน มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 ตามลำดับ

4.3 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้บริหารและครู จำนวน 205 คน ดังนี้

ตารางที่ 9 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี				
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	4.580	0.569	มากที่สุด	1
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	4.478	0.623	มาก	2
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.317	0.596	มาก	4
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.059	0.654	มาก	7
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.210	0.618	มาก	6
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.346	0.673	มาก	3
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.283	0.592	มาก	5
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.990	0.602	มาก	8
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.878	0.679	มาก	10
10. รักษาระเบียบวินัย	3.922	0.723	มาก	9
รวม	4.206	0.633	มาก	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากตารางที่ 9 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า คุณลักษณะมุสลิมที่ดี การมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.580$, S.D. = 0.569) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.478$, S.D. = 0.623) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.878$, S.D. = 0.679)

4.4 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 287 คน ดังนี้

ตารางที่ 10 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _L ^{modifieds}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
การพัฒนาคณากร	4.063	0.509	มาก	4.245	0.683	มาก	0.045	2
1. การพัฒนาคณากรในระหว่าง การปฏิบัติงาน	4.117	0.482	มาก	4.269	0.688	มาก	0.037	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.301	0.541	มาก	4.322	0.747	มาก	0.005	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.251	0.491	มาก	4.306	0.760	มาก	0.013	(8)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.184	0.518	มาก	4.271	0.752	มาก	0.021	(7)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.052	0.575	มาก	4.258	0.739	มาก	0.051	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.119	0.536	มาก	4.239	0.772	มาก	0.029	(6)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.074	0.612	มาก	4.240	0.772	มาก	0.041	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.142	0.544	มาก	4.263	0.715	มาก	0.029	(6)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.999	0.512	มาก	4.211	0.695	มาก	0.053	(3)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.996	0.637	มาก	4.289	0.672	มาก	0.073	(1)
10. รักชาระเบียวินัย	4.055	0.611	มาก	4.292	0.666	มาก	0.058	(2)
2. การพัฒนาคณากรนอกเวลา การปฏิบัติงาน	4.009	0.574	มาก	4.221	0.703	มาก	0.053	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.181	0.621	มาก	4.273	0.771	มาก	0.022	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.124	0.616	มาก	4.260	0.766	มาก	0.033	(9)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.070	0.649	มาก	4.215	0.754	มาก	0.036	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.937	0.691	มาก	4.195	0.787	มาก	0.066	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.977	0.658	มาก	4.187	0.807	มาก	0.053	(7)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.963	0.675	มาก	4.187	0.783	มาก	0.057	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.008	0.627	มาก	4.228	0.761	มาก	0.055	(6)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.948	0.580	มาก	4.187	0.711	มาก	0.061	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.929	0.676	มาก	4.229	0.698	มาก	0.077	(1)
10. รักพระเยอบวินัย	3.958	0.696	มาก	4.252	0.687	มาก	0.074	(2)
การบริหารวิชาการ	3.992	0.722	มาก	4.348	0.767	มาก	0.089	1
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.031	0.614	มาก	4.333	0.714	มาก	0.075	(4)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	4.229	0.680	มาก	4.368	0.793	มาก	0.033	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	4.194	0.635	มาก	4.379	0.778	มาก	0.044	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.085	0.639	มาก	4.338	0.741	มาก	0.062	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.943	0.695	มาก	4.315	0.766	มาก	0.094	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.007	0.766	มาก	4.320	0.810	มาก	0.078	(6)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.972	0.725	มาก	4.304	0.755	มาก	0.084	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.059	0.652	มาก	4.315	0.732	มาก	0.063	(7)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.948	0.670	มาก	4.293	0.723	มาก	0.087	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.943	0.701	มาก	4.333	0.739	มาก	0.099	(2)
10. รักพระเยอบวินัย	3.929	0.723	มาก	4.364	0.731	มาก	0.111	(1)
2. การจัดการเรียนการสอน	4.001	0.564	มาก	4.394	0.611	มาก	0.098	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	4.187	0.626	มาก	4.454	0.637	มาก	0.064	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	4.122	0.636	มาก	4.430	0.640	มาก	0.075	(8)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.034	0.632	มาก	4.396	0.653	มาก	0.090	(6)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.936	0.615	มาก	4.367	0.685	มาก	0.110	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.976	0.646	มาก	4.380	0.701	มาก	0.102	(4)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.958	0.665	มาก	4.326	0.710	มาก	0.093	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.043	0.631	มาก	4.402	0.629	มาก	0.089	(7)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.871	0.650	มาก	4.340	0.676	มาก	0.121	(2)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.913	0.636	มาก	4.396	0.643	มาก	0.123	(1)
10. รักชาระเบียวินัย	3.972	0.661	มาก	4.452	0.627	มาก	0.121	(2)
3. การวัดและประเมินผล	3.958	0.664	มาก	4.363	0.666	มาก	0.103	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.131	0.748	มาก	4.460	0.655	มาก	0.080	(8)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.094	0.722	มาก	4.439	0.664	มาก	0.084	(7)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.960	0.722	มาก	4.392	0.701	มาก	0.109	(5)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.902	0.728	มาก	4.333	0.718	มาก	0.110	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.000	0.764	มาก	4.317	0.731	มาก	0.079	(9)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.896	0.781	มาก	4.319	0.724	มาก	0.109	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.970	0.763	มาก	4.359	0.732	มาก	0.098	(6)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.821	0.754	มาก	4.289	0.768	มาก	0.123	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.896	0.755	มาก	4.355	0.764	มาก	0.118	(2)
10. รักชาระเบียวินัย	3.915	0.753	มาก	4.366	0.753	มาก	0.115	(3)
4. การนิเทศการศึกษา	3.978	0.663	มาก	4.302	0.741	มาก	0.081	(3)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.124	0.721	มาก	4.368	0.778	มาก	0.059	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.061	0.731	มาก	4.332	0.778	มาก	0.067	(8)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.032	0.697	มาก	4.342	0.749	มาก	0.077	(7)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.956	0.726	มาก	4.261	0.813	มาก	0.077	(7)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.983	0.725	มาก	4.293	0.779	มาก	0.078	(6)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.924	0.746	มาก	4.271	0.801	มาก	0.088	(4)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.939	0.709	มาก	4.288	0.780	มาก	0.089	(3)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.851	0.753	มาก	4.256	0.811	มาก	0.105	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.942	0.745	มาก	4.320	0.734	มาก	0.096	(2)
10. รักชาระเบียวินัย	3.968	0.773	มาก	4.315	0.768	มาก	0.087	(5)
รวม	4.028	0.639	มาก	4.297	0.723	มาก	0.067	

จากตารางที่ 10 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.028$, S.D. = 0.639) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.063$, S.D. = 0.509) รองลงมา คือ การบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.992$, S.D. = 0.722) โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.117$, S.D. = 0.482) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.009$, S.D. = 0.574) และในประเด็นการบริหารวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.031$, S.D. = 0.614) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.001$, S.D. = 0.564) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.978$, S.D. = 0.639) และการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.958$, S.D. = 0.664) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.297$, S.D. = 0.723) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.348$, S.D. = 0.767) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.245$, S.D. = 0.683) โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.269$, S.D. = 0.688) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.221$, S.D. = 0.703) และในประเด็นการบริหารวิชาการ การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.394$, S.D. = 0.611) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.363$, S.D. = 0.666) การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.333$, S.D. = 0.714) และ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.302$, S.D. = 0.741) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การบริหารวิชาการ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.089$) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร ($PNI_{\text{modified}} = 0.045$) โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.053$) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.037$) และในประเด็นการบริหารวิชาการ การวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.103$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.098$) การนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.081$) และ การพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.075$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาภาพรวมแต่ละด้านย่อยของแต่ละประเด็นหลัก พบว่า

การพัฒนาบุคลากร

ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.301$, S.D. = 0.541) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.251$, S.D. = 0.491) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.996$, S.D. = 0.637)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.322$, S.D. = 0.747) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.306$, S.D. = 0.760) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.211$, S.D. = 0.695)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.073$) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.058$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.005$)

ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.181$, S.D. = 0.621) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.124$, S.D. = 0.616) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.929$, S.D. = 0.676)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.273$, S.D. = 0.771) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.260$, S.D. = 0.766) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.187$, S.D. = 0.711)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.077$) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.074$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.022$)

การบริหารวิชาการ

ด้านการพัฒนาหลักสูตร

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.229$, S.D. = 0.680) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.194$, S.D. = 0.635) และรักษาระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.929$, S.D. = 0.723)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.379$, S.D. = 0.778) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.368$, S.D. = 0.793) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.293$, S.D. = 0.723)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักษาระเบียบวินัย มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.111$) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.099$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.033$)

ด้านการจัดการเรียนการสอน

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.187$, S.D. = 0.626) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.122$, S.D. = 0.636) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.913$, S.D. = 0.636)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.454$, S.D. = 0.637) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.452$, S.D. = 0.627) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.326$, S.D. = 0.710)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.123$) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัยและเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.121$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.064$)

ด้านการวัดและประเมินผล

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.131$, S.D. = 0.748) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.094$, S.D. = 0.722) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.821$, S.D. = 0.754)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.460$, S.D. = 0.655) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.439$, S.D. = 0.664) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.289$, S.D. = 0.768)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการวัดและประเมินผล เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.123$) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.118$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ($PNI_{\text{modified}} = 0.079$)

ด้านการนิเทศการศึกษา

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.124$, S.D. = 0.721) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.061$, S.D. = 0.731) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.851$, S.D. = 0.753)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.368$, S.D. = 0.778) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.332$, S.D. = 0.778) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.256$, S.D. = 0.811)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการนิเทศการศึกษา เมื่อพิจารณาตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.105$) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.096$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.059$)

ตารางที่ 11 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน
เครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
การพัฒนาบุคลากร	4.063	0.509	มาก	4.245	0.683	มาก	0.045	2
1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่าง การปฏิบัติงาน	4.117	0.482	มาก	4.269	0.688	มาก	0.037	(2)
1.1 โรงเรียนใช้ระบบที่เลี้ยง โดย การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.127	0.463	มาก	4.295	0.764	มาก	0.041	(2)
1.2 โรงเรียนจัดให้มีการชี้แนะ การ สอนงาน โดยผู้นำหรือเพื่อน ร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครู เกิดการพัฒนาตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.122	0.736	มาก	4.286	0.745	มาก	0.040	(4)
1.3 โรงเรียนมอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งาน ประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิด การพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.078	0.608	มาก	4.262	0.718	มาก	0.045	(1)
1.4 โรงเรียนมีชุมชนแห่งการ เรียนรู้เชิงวิชาชีพ ซึ่งเป็นการ รวมกลุ่มของครู โดยใช้กระบวนการ เรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การ ถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่าง	4.062	0.643	มาก	4.218	0.742	มาก	0.038	(3)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี								
1.5 โรงเรียนมี วิธีการพัฒนา แบบเฉพาะ ที่ใช้ในการพัฒนาครู เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.200	0.663	มาก	4.285	0.762	มาก	0.020	(5)
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลา การปฏิบัติงาน	4.009	0.574	มาก	4.221	0.703	มาก	0.053	(1)
2.1 โรงเรียนจัด อบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ ความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิง อภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและ ประสบการณ์จากวิทยากร มีการ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทัศนคติ และหา ข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.128	0.636	มาก	4.271	0.753	มาก	0.035	(3)
2.2 โรงเรียนจัดให้ มีการศึกษา งาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกต เหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ใน สถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อ วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ใน ช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็น สภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริง เพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูน ประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิด	3.959	0.632	มาก	4.181	0.787	มาก	0.056	(2)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
การพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี								
2.3 โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วย ตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้ง ประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเอง สนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเอง ถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.942	0.699	มาก	4.213	0.733	มาก	0.069	(1)
การบริหารวิชาการ	3.992	0.722	มาก	4.348	0.767	มาก	0.089	1
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.031	0.614	มาก	4.333	0.714	มาก	0.075	(4)
1.1 โรงเรียนวิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.969	0.685	มาก	4.241	0.780	มาก	0.069	(2)
1.2 โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด ของหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.115	0.617	มาก	4.356	0.760	มาก	0.059	(3)
1.3 โรงเรียนประเมินผลการใช้ หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.008	0.712	มาก	4.403	0.750	มาก	0.099	(1)
2. การจัดการเรียนการสอน	4.001	0.564	มาก	4.394	0.611	มาก	0.098	(2)
2.1 ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.041	0.698	มาก	4.368	0.739	มาก	0.080	(3)
2.2 ครูจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.953	0.637	มาก	4.400	0.649	มาก	0.114	(1)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2.3 ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.010	0.632	มาก	4.415	0.667	มาก	0.102	(2)
3. การวัดและประเมินผล	3.958	0.664	มาก	4.363	0.666	มาก	0.103	(1)
3.1 ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินผล เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.916	0.688	มาก	4.358	0.681	มาก	0.113	(1)
3.2 ครูวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.001	0.692	มาก	4.368	0.683	มาก	0.092	(2)
4. การนิเทศการศึกษา	3.978	0.663	มาก	4.302	0.741	มาก	0.081	(3)
4.1 โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความ ช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.952	0.675	มาก	4.304	0.740	มาก	0.089	(1)
4.2 โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความ ช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.004	0.706	มาก	4.300	0.776	มาก	0.074	(2)
รวม	4.028	0.639	มาก	4.297	0.723	มาก	0.067	

จากตารางที่ 11 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารโรงเรียน พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.028$, S.D. = 0.639) เมื่อพิจารณา

รายประเด็น พบว่า การพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.063$, S.D. = 0.509) รองลงมา คือ การบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 3.992$, S.D. = 0.722) โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.117$, S.D. = 0.482) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.009$, S.D. = 0.574) และในประเด็นการบริหารวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.031$, S.D. = 0.614) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.001$, S.D. = 0.564) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.978$, S.D. = 0.639) และการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.958$, S.D. = 0.664) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.297$, S.D. = 0.723) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.348$, S.D. = 0.767) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร ($\bar{X} = 4.245$, S.D. = 0.683) โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.269$, S.D. = 0.688) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.221$, S.D. = 0.703) และในประเด็นการบริหารวิชาการ การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.394$, S.D. = 0.611) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.363$, S.D. = 0.666) การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.333$, S.D. = 0.714) และ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.302$, S.D. = 0.741) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การบริหารวิชาการ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.089$) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร ($PNI_{\text{modified}} = 0.045$) โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.053$) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.037$) และในประเด็นการบริหารวิชาการ การวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.103$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.098$) การนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.081$) และ การพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.075$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียน
เครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modifies}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.218	0.560	มาก	4.350	0.685	มาก	0.031	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.174	0.529	มาก	4.340	0.679	มาก	0.040	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.105	0.535	มาก	4.308	0.669	มาก	0.049	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.977	0.558	มาก	4.277	0.696	มาก	0.075	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.062	0.637	มาก	4.271	0.718	มาก	0.051	(7)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.995	0.594	มาก	4.260	0.711	มาก	0.066	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.075	0.534	มาก	4.294	0.654	มาก	0.054	(6)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.952	0.522	มาก	4.254	0.655	มาก	0.076	(3)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.963	0.579	มาก	4.308	0.644	มาก	0.087	(1)
10. รักขาระเบียบวินัย	3.989	0.590	มาก	4.328	0.646	มาก	0.085	(2)
รวม	4.028	0.639	มาก	4.297	0.723	มาก	0.067	

จากตารางที่ 12 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการ
บริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านคุณลักษณะ
มุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.028$, S.D. = 0.639) เมื่อพิจารณาราย
ด้านย่อยของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{X} = 4.218$, S.D. = 0.560) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.174$, S.D.
= 0.529) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.952$, S.D. = 0.522)

สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.297$, S.D. = 0.723) เมื่อ
พิจารณารายด้านย่อยของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.350$, S.D. = 0.685) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง
($\bar{X} = 4.340$, S.D. = 0.679) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.254$,
S.D. = 0.655)

ลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า การรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.087$) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.085$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.031$)

4.5 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้บริหารและครู ทั้งหมด 205 คน ดังนี้

ตารางที่ 13 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากร

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
การพัฒนาบุคลากร								
1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่าง การปฏิบัติงาน	4.117	0.482	มาก	4.269	0.688	มาก	0.037	(2)
1.1 โรงเรียนใช้ระบบที่เลี้ยง โดย การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.127	0.463	มาก	4.295	0.764	มาก	0.041	(2)
1.2 โรงเรียนจัดให้มีการชี้แนะ การ สอนงาน โดยผู้นำหรือเพื่อน ร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครู เกิดการพัฒนาตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.122	0.736	มาก	4.286	0.745	มาก	0.040	(4)
1.3 โรงเรียนมอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งาน ประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิด การพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.078	0.608	มาก	4.262	0.718	มาก	0.045	(1)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1.4 โรงเรียนมี <u>ชุมชนแห่งการ เรียนรู้เชิงวิชาชีพ</u> ซึ่งเป็นการ รวมกลุ่มของครู โดยใช้กระบวนการ เรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวน ผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.062	0.643	มาก	4.218	0.742	มาก	0.038	(3)
1.5 โรงเรียนมี <u>วิธีการพัฒนา แบบเฉพาะ</u> ที่ใช้ในการพัฒนาครู เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนา ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.200	0.663	มาก	4.285	0.762	มาก	0.020	(5)
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลา การปฏิบัติงาน	4.009	0.574	มาก	4.221	0.703	มาก	0.053	(1)
2.1 โรงเรียนจัด <u>อบรมและสัมมนา</u> โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ ความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิง อภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและ ประสบการณ์จากวิทยากร มีการ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะ และหา ข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.128	0.636	มาก	4.271	0.753	มาก	0.035	(3)
2.2 โรงเรียนจัดให้ <u>มีการศึกษา งาน</u> โดยการพัฒนาผ่านการสังเกต เหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ใน	3.959	0.632	มาก	4.181	0.787	มาก	0.056	(2)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
สถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อ วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ใน ช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็น สภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริง เพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูน ประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิด การพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี								
2.3 โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วย ตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้ง ประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเอง สนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเอง ถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.942	0.699	มาก	4.213	0.733	มาก	0.069	(1)
รวม	4.063	0.509	มาก	4.245	0.683	มาก	0.045	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

จากตารางที่ 13 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการ
พัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการ
พัฒนาบุคลากร พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.063$, S.D. = 0.509) เมื่อพิจารณา
รายด้านย่อย พบว่า การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.117$, S.D.
= 0.482) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.009$, S.D. = 0.574)
ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.245$, S.D. = 0.683) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.269$, S.D. = 0.688) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.221$, S.D. = 0.703) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.053$) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ($PNI_{\text{modified}} = 0.037$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร
โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่าง
ปฏิบัติงาน

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน								
1.1 โรงเรียนใช้ระบบที่เสี่ยง โดย การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ ครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.127	0.463	มาก	4.295	0.764	มาก	0.041	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.366	0.648	มาก	4.332	0.948	มาก	-0.008	(8)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.415	0.609	มาก	4.312	0.975	มาก	-0.023	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.224	0.656	มาก	4.302	0.937	มาก	0.018	(7)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.049	0.640	มาก	4.273	0.904	มาก	0.055	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.161	0.609	มาก	4.259	0.889	มาก	0.024	(6)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.112	0.666	มาก	4.293	0.870	มาก	0.044	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.117	0.669	มาก	4.298	0.795	มาก	0.044	(5)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.951	0.616	มาก	4.220	0.855	มาก	0.068	(3)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.888	0.709	มาก	4.327	0.777	มาก	0.113	(1)
10. รักขาระเบียบวินัย	3.990	0.664	มาก	4.337	0.760	มาก	0.087	(2)
1.2 โรงเรียนจัดให้มีการชี้แนะ การ สอนงาน โดยผู้นำหรือเพื่อน ร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครู เกิดการพัฒนามตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.122	0.736	มาก	4.286	0.745	มาก	0.040	(4)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			P _N _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.298	0.667	มาก	4.341	0.841	มาก	0.010	(7)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.234	0.629	มาก	4.332	0.856	มาก	0.023	(6)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.244	0.633	มาก	4.273	0.888	มาก	0.007	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.107	0.699	มาก	4.288	0.852	มาก	0.044	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.117	0.683	มาก	4.302	0.832	มาก	0.045	(3)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.127	0.710	มาก	4.293	0.847	มาก	0.040	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.112	0.636	มาก	4.293	0.830	มาก	0.044	(4)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	4.015	0.653	มาก	4.176	0.851	มาก	0.040	(5)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.956	0.775	มาก	4.307	0.753	มาก	0.089	(1)
10. รักพระเยชูบวินัย	4.015	0.710	มาก	4.254	0.782	มาก	0.060	(2)
1.3 โรงเรียน มอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งาน ประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิด การพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.078	0.608	มาก	4.262	0.718	มาก	0.045	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.254	0.737	มาก	4.312	0.858	มาก	0.014	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.205	0.726	มาก	4.312	0.891	มาก	0.025	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.083	0.759	มาก	4.229	0.864	มาก	0.036	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.000	0.738	มาก	4.244	0.840	มาก	0.061	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.063	0.708	มาก	4.22	0.911	มาก	0.039	(6)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.024	0.837	มาก	4.215	0.876	มาก	0.047	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.141	0.757	มาก	4.293	0.806	มาก	0.037	(7)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.980	0.747	มาก	4.239	0.771	มาก	0.065	(2)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.971	0.851	มาก	4.263	0.773	มาก	0.074	(1)
10. รักพระเยชูบวินัย	4.059	0.796	มาก	4.293	0.742	มาก	0.058	(4)
1.4 โรงเรียน มีชุมชนแห่งการ เรียนรู้เชิงวิชาชีพ ซึ่งเป็นการ รวมกลุ่มของครู โดยใช้กระบวนการ	4.062	0.643	มาก	4.218	0.742	มาก	0.038	(3)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
เรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การ ถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี								
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.229	0.748	มาก	4.327	0.796	มาก	0.023	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.107	0.746	มาก	4.263	0.845	มาก	0.038	(6)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.078	0.769	มาก	4.283	0.803	มาก	0.050	(3)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.020	0.786	มาก	4.210	0.840	มาก	0.047	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.049	0.719	มาก	4.156	0.888	มาก	0.026	(8)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.034	0.795	มาก	4.156	0.899	มาก	0.030	(7)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.083	0.719	มาก	4.166	0.847	มาก	0.020	(10)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.927	0.773	มาก	4.146	0.809	มาก	0.056	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	4.024	0.776	มาก	4.229	0.768	มาก	0.051	(2)
10. รักชาระเบียบวินัย	4.068	0.795	มาก	4.239	0.790	มาก	0.042	(5)
1.5 โรงเรียนมีวิธีการพัฒนา แบบเฉพาะ ที่ใช้ในการพัฒนาครู เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮู เพื่อให้เกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.200	0.663	มาก	4.285	0.762	มาก	0.020	(5)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.356	0.717	มาก	4.298	0.825	มาก	-0.013	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.293	0.702	มาก	4.312	0.880	มาก	0.004	(6)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.293	0.680	มาก	4.268	0.847	มาก	-0.006	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.122	0.822	มาก	4.273	0.860	มาก	0.037	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.205	0.809	มาก	4.259	0.832	มาก	0.013	(5)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.073	0.822	มาก	4.244	0.863	มาก	0.042	(3)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.254	0.744	มาก	4.268	0.841	มาก	0.003	(7)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	4.122	0.792	มาก	4.273	0.756	มาก	0.037	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	4.141	0.807	มาก	4.317	0.749	มาก	0.043	(2)
10. รักชาระเบียวินัย	4.141	0.854	มาก	4.337	0.791	มาก	0.047	(1)
รวม	4.117	0.482	มาก	4.269	0.688	มาก	0.037	

จากตารางที่ 14 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องกรจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน พบว่า

สภาพปัจจุบันในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.117$, S.D. = 0.482) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า โรงเรียนมีวิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ ที่ใช้ในการพัฒนาครู เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.200$, S.D. = 0.663) รองลงมา คือ โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.127$, S.D. = 0.463) และโรงเรียนมีชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของครู โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.062$, S.D. = 0.643)

สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.269$, S.D. = 0.688) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.295$, S.D. = 0.764) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีการชี้แนะ การสอนงาน โดยผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูเกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.286$, S.D. = 0.745) และโรงเรียนมีชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง

วิชาชีพ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของครู โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.218$, S.D. = 0.742)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน พบว่า โรงเรียนมอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.045$) รองลงมา คือ โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.041$) และโรงเรียนมีวิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ ที่ใช้ในการพัฒนาครู เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอย เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.020$)

และเมื่อพิจารณาด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงานที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายชื่อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนมอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.254$, S.D. = 0.737) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.205$, S.D. = 0.726) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.971$, S.D. = 0.851)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนมอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.312$, S.D. = 0.858) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.312$, S.D. = 0.891) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.215$, S.D. = 0.876)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนมอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.074$) รองลงมา คือ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.065$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.014$)

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ทัศนคติทางศรัทธาต้องตามแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.415$, S.D. = 0.609) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.366$, S.D. = 0.648) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.888$, S.D. = 0.709)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักการระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.337$, S.D. = 0.760) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.332$, S.D. = 0.948) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.220$, S.D. = 0.855)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.113$) รองลงมา คือ รักการระเบียบวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.087$) และทัศนคติทางศรัทธาต้องตามแบบอย่าง มีลำดับความ ต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = -0.023$)

ตารางที่ 15 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร
โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการ
ปฏิบัติงาน

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _L ^{modifies}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน								
2.1 โรงเรียนจัด อบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ ความรู้ความเข้าใจและ ประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิง อภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและ ประสบการณ์จากวิทยากร มีการ แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทัศนคติ และหา ข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหา ร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.128	0.636	มาก	4.271	0.753	มาก	0.035	(3)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.327	0.758	มาก	4.371	0.766	มาก	0.010	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.244	0.713	มาก	4.317	0.864	มาก	0.017	(8)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.200	0.788	มาก	4.298	0.848	มาก	0.023	(7)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.020	0.822	มาก	4.229	0.875	มาก	0.052	(1)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.059	0.698	มาก	4.195	0.929	มาก	0.034	(5)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.059	0.777	มาก	4.215	0.876	มาก	0.038	(3)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.093	0.745	มาก	4.244	0.816	มาก	0.037	(4)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	4.088	0.755	มาก	4.224	0.857	มาก	0.033	(6)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	4.088	0.781	มาก	4.298	0.750	มาก	0.051	(2)
10. รักชาระเบียะวินัย	4.102	0.801	มาก	4.317	0.762	มาก	0.052	(1)
2.2 โรงเรียนจัดให้ มีการศึกษา งาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกต เหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ใน สถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อ	3.959	0.632	มาก	4.181	0.787	มาก	0.056	(2)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
วัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ใน ช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็น สภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริง เพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูน ประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิด การพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี								
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.122	0.747	มาก	4.195	0.919	มาก	0.018	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.054	0.749	มาก	4.176	0.933	มาก	0.030	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.99	0.773	มาก	4.151	0.875	มาก	0.040	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.859	0.825	มาก	4.171	0.860	มาก	0.081	(2)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.922	0.763	มาก	4.141	0.888	มาก	0.056	(6)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.922	0.769	มาก	4.190	0.890	มาก	0.068	(4)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.980	0.727	มาก	4.176	0.933	มาก	0.049	(7)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.893	0.692	มาก	4.146	0.833	มาก	0.065	(5)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.927	0.727	มาก	4.215	0.830	มาก	0.073	(3)
10. รักพระเยชูวิญญู	3.917	0.759	มาก	4.244	0.810	มาก	0.083	(1)
2.3 โรงเรียนจัดให้ การเรียนรู้ด้วย ตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้ง ประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเอง สนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเอง ถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.942	0.699	มาก	4.213	0.733	มาก	0.069	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.093	0.777	มาก	4.254	0.866	มาก	0.039	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม	4.073	0.754	มาก	4.288	0.767	มาก	0.053	(7)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
แบบอย่าง								
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.020	0.754	มาก	4.195	0.805	มาก	0.044	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.932	0.820	มาก	4.185	0.872	มาก	0.064	(6)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.951	0.868	มาก	4.224	0.896	มาก	0.069	(5)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.907	0.826	มาก	4.156	0.855	มาก	0.064	(6)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.951	0.827	มาก	4.263	0.828	มาก	0.079	(4)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.863	0.768	มาก	4.190	0.753	มาก	0.085	(3)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.771	0.886	มาก	4.176	0.766	มาก	0.107	(1)
10. รักขาระเบียบวินัย	3.854	0.873	มาก	4.195	0.742	มาก	0.088	(2)
รวม	4.009	0.574	มาก	4.221	0.703	มาก	0.053	

จากตารางที่ 15 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องกรจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า

สภาพปัจจุบันในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.009$, S.D. = 0.574) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า โรงเรียนจัดอบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทัศนคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาพร้อมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.128$, S.D. = 0.636) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 3.959$, S.D. = 0.632) และโรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเอง

ถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.942$, S.D. = 0.699)

สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.221$, S.D. = 0.703) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย โรงเรียนจัดอบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ทัศนคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.271$, S.D. = 0.753) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.213$, S.D. = 0.733) และโรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.181$, S.D. = 0.787)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.069$) รองลงมา คือ โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.056$) และโรงเรียนจัดอบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทัศนคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.035$)

และเมื่อพิจารณาด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงานที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายชื่อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.093$, S.D. = 0.777) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.073$, S.D. = 0.754) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.771$, S.D. = 0.886)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.288$, S.D. = 0.767) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.254$, S.D. = 0.866) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.156$, S.D. = 0.855)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.107$) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.088$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.039$)

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.112$, S.D. = 0.747) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.054$, S.D. = 0.749) และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.859$, S.D. = 0.825)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ศึกษาระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.244$, S.D. = 0.810) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($\bar{X} = 4.215$, S.D. = 0.830) และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.141$, S.D. = 0.888)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกต เหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริม การเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิม ที่ดี พบว่า ศึกษาระเบียบวินัย มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.083$) รองลงมา คือ ใฝ่ เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ($PNI_{\text{modified}} = 0.081$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับ ความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = -0.018$)

4.6 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 287 คน ดังนี้

ตารางที่ 16 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _L ^{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
การบริหารวิชาการ								
1. การพัฒนาหลักสูตร	4.031	0.614	มาก	4.333	0.714	มาก	0.075	(4)
1.1 โรงเรียนวิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.969	0.685	มาก	4.241	0.780	มาก	0.069	(2)
1.2 โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด ของหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.115	0.617	มาก	4.356	0.760	มาก	0.059	(3)
1.3 โรงเรียนประเมินผลการใช้ หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.008	0.712	มาก	4.403	0.750	มาก	0.099	(1)
2. การจัดการเรียนการสอน	4.001	0.564	มาก	4.394	0.611	มาก	0.098	(2)
2.1 ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.041	0.698	มาก	4.368	0.739	มาก	0.080	(3)
2.2 ครูจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.953	0.637	มาก	4.400	0.649	มาก	0.114	(1)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2.3 ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.010	0.632	มาก	4.415	0.667	มาก	0.102	(2)
3. การวัดและประเมินผล	3.958	0.664	มาก	4.363	0.666	มาก	0.103	(1)
3.1 ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินผล เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.916	0.688	มาก	4.358	0.681	มาก	0.113	(1)
3.2 ครูวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.001	0.692	มาก	4.368	0.683	มาก	0.092	(2)
4. การนิเทศการศึกษา	3.978	0.663	มาก	4.302	0.741	มาก	0.081	(3)
4.1 โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความ ช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.952	0.675	มาก	4.304	0.740	มาก	0.089	(1)
4.2 โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความ ช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.004	0.706	มาก	4.300	0.776	มาก	0.074	(2)
รวม	3.992	0.722	มาก	4.348	0.767	มาก	0.089	

จากตารางที่ 16 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.992$, S.D. = 0.722) เมื่อพิจารณาราย

ด้านย่อย พบว่า การพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.031$, S.D. = 0.614) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.001$, S.D. = 0.564) การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 3.978$, S.D. = 0.663) และการวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 3.958$, S.D. = 0.664) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.348$, S.D. = 0.767) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.394$, S.D. = 0.611) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.363$, S.D. = 0.666) การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.333$, S.D. = 0.714) และการนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.302$, S.D. = 0.741) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า การวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.103$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.098$) การนิเทศการศึกษา ($PNI_{\text{modified}} = 0.081$) และการพัฒนาหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}} = 0.075$) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ
โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาหลักสูตร

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. การพัฒนาหลักสูตร								
1.1 โรงเรียนวิเคราะห์ความ ต้องการจำเป็นในการพัฒนา หลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.969	0.685	มาก	4.241	0.780	มาก	0.069	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.259	0.777	มาก	4.273	0.920	มาก	0.003	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.171	0.770	มาก	4.283	0.928	มาก	0.027	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.049	0.784	มาก	4.234	0.910	มาก	0.046	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.839	0.828	มาก	4.224	0.851	มาก	0.100	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.907	0.911	มาก	4.254	0.941	มาก	0.089	(4)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.849	0.887	มาก	4.244	0.891	มาก	0.103	(2)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.961	0.816	มาก	4.195	0.841	มาก	0.059	(7)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.898	0.819	มาก	4.171	0.855	มาก	0.070	(6)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.917	0.862	มาก	4.244	0.840	มาก	0.083	(5)
10. รักพระเบียบวินัย	3.839	0.862	มาก	4.283	0.791	มาก	0.116	(1)
1.2 โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด ของหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.115	0.617	มาก	4.356	0.760	มาก	0.059	(3)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.278	0.738	มาก	4.371	0.923	มาก	0.022	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.239	0.705	มาก	4.356	0.899	มาก	0.028	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.132	0.719	มาก	4.317	0.864	มาก	0.045	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.039	0.766	มาก	4.361	0.826	มาก	0.080	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.132	0.752	มาก	4.356	0.843	มาก	0.054	(5)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.122	0.773	มาก	4.332	0.879	มาก	0.051	(6)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.161	0.706	มาก	4.361	0.832	มาก	0.048	(7)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	4.034	0.703	มาก	4.351	0.819	มาก	0.079	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.995	0.783	มาก	4.366	0.803	มาก	0.093	(1)
10. รักษาระเบียบวินัย	4.020	0.792	มาก	4.385	0.824	มาก	0.091	(2)
1.3 โรงเรียนประเมินผลการใช้ หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.008	0.712	มาก	4.403	0.750	มาก	0.099	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.151	0.793	มาก	4.459	0.807	มาก	0.074	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.171	0.801	มาก	4.498	0.796	มาก	0.078	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.073	0.798	มาก	4.463	0.776	มาก	0.096	(6)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.951	0.856	มาก	4.361	0.873	มาก	0.104	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.980	0.874	มาก	4.351	0.877	มาก	0.093	(7)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.946	0.806	มาก	4.337	0.766	มาก	0.099	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.054	0.736	มาก	4.390	0.831	มาก	0.083	(8)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.912	0.793	มาก	4.356	0.814	มาก	0.113	(3)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.917	0.821	มาก	4.390	0.807	มาก	0.121	(2)
10. รักษาระเบียบวินัย	3.927	0.869	มาก	4.424	0.786	มาก	0.127	(1)
รวม	4.031	0.614	มาก	4.333	0.714	มาก	0.075	

จากตารางที่ 17 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาหลักสูตรพบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.031$, S.D. = 0.614) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.115$, S.D. = 0.617) รองลงมา คือ โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.008$, S.D. =

0.712) และโรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.969$, S.D. = 0.685)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.333$, S.D. = 0.714) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.403$, S.D. = 0.750) รองลงมา คือ โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.356$, S.D. = 0.760) และโรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.241$, S.D. = 0.780)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาหลักสูตร พบว่า โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.099$) รองลงมา คือ โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.069$) และโรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.059$)

และเมื่อพิจารณาด้านการพัฒนาหลักสูตรที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายชื่อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.171$, S.D. = 0.801) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.151$, S.D. = 0.793) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.912$, S.D. = 0.793)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.498$, S.D. = 0.796) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.459$, S.D. = 0.807) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.337$, S.D. = 0.766)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักษาระเบียบวินัย มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.127$) รองลงมา คือ

รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.121$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.074$)

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.259$, S.D. = 0.777) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.171$, S.D. = 0.770) และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.839$, S.D. = 0.828)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักษาระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.283$, S.D. = 0.791) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.273$, S.D. = 0.920) และมีเอษณะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.171$, S.D. = 0.855)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักษาระเบียบวินัย มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.116$) รองลงมา คือ สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.103$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.003$)

ตารางที่ 18 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ
โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2. การจัดการเรียนการสอน								
2.1 ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.041	0.698	มาก	4.368	0.739	มาก	0.080	(3)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.185	0.818	มาก	4.408	0.746	มาก	0.053	(7)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.125	0.788	มาก	4.366	0.781	มาก	0.058	(6)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.045	0.799	มาก	4.366	0.790	มาก	0.079	(5)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.934	0.810	มาก	4.380	0.840	มาก	0.113	(1)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.969	0.795	มาก	4.338	0.870	มาก	0.093	(3)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.993	0.840	มาก	4.310	0.843	มาก	0.079	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.063	0.782	มาก	4.383	0.775	มาก	0.079	(5)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	4.007	0.811	มาก	4.321	0.898	มาก	0.078	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	4.031	0.799	มาก	4.345	0.821	มาก	0.078	(4)
10. รักขาระเบียบวินัย	4.056	0.778	มาก	4.460	0.774	มาก	0.100	(2)
2.2 ครูจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.953	0.637	มาก	4.400	0.649	มาก	0.114	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.15	0.749	มาก	4.453	0.769	มาก	0.073	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.038	0.803	มาก	4.474	0.752	มาก	0.108	(6)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.993	0.798	มาก	4.411	0.792	มาก	0.105	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.913	0.768	มาก	4.328	0.787	มาก	0.106	(7)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.941	0.869	มาก	4.394	0.794	มาก	0.115	(4)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.906	0.820	มาก	4.341	0.799	มาก	0.111	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.098	0.746	มาก	4.429	0.710	มาก	0.081	(9)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.791	0.843	มาก	4.324	0.717	มาก	0.141	(2)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.801	0.793	มาก	4.404	0.741	มาก	0.159	(1)
10. รักภาระเบียบวินัย	3.899	0.873	มาก	4.443	0.731	มาก	0.140	(3)
2.3 ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.010	0.632	มาก	4.415	0.667	มาก	0.102	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.226	0.758	มาก	4.502	0.709	มากที่สุด	0.065	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.202	0.753	มาก	4.449	0.732	มาก	0.059	(10)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.063	0.764	มาก	4.411	0.770	มาก	0.086	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.962	0.749	มาก	4.394	0.794	มาก	0.109	(4)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.017	0.787	มาก	4.408	0.792	มาก	0.097	(6)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.976	0.825	มาก	4.328	0.822	มาก	0.089	(7)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.969	0.791	มาก	4.394	0.758	มาก	0.107	(5)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.815	0.800	มาก	4.376	0.788	มาก	0.147	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.906	0.790	มาก	4.439	0.726	มาก	0.136	(2)
10. รักภาระเบียบวินัย	3.962	0.812	มาก	4.453	0.751	มาก	0.124	(3)
รวม	4.001	0.564	มาก	4.394	0.611	มาก	0.098	

จากตารางที่ 18 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.001$, S.D. = 0.564) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.041$, S.D. = 0.698) รองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.010$, S.D. = 0.632) และครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.953$, S.D. = 0.637)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.394$, S.D. = 0.611) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.415$, S.D. = 0.667) รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.400$, S.D. = 0.649) และครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.368$, S.D. = 0.739)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.114$) รองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.102$) และครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.080$)

และเมื่อพิจารณาด้านการจัดการจัดการเรียนการสอนที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายข้อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.150$, S.D. = 0.749) รองลงมา คือ สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น ($\bar{X} = 4.098$, S.D. = 0.746) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.791$, S.D. = 0.843)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.474$, S.D. = 0.752) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.453$, S.D. = 0.769) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.324$, S.D. = 0.717)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.159$) รองลงมา คือ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.141$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.073$)

สภาพปัจจุบัน ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.226$, S.D. = 0.758) รองลงมา

คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.202$, S.D. = 0.753) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.906$, S.D. = 0.790)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.502$, S.D. = 0.810) รองลงมา คือ รักการระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.453$, S.D. = 0.751) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.328$, S.D. = 0.822)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.147$) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.136$) และปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีลำดับความจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.059$)

ตารางที่ 19 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2. การจัดการเรียนการสอน								
2.1 ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.048	0.701	มาก	4.373	0.742	มาก	0.080	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	4.195	0.823	มาก	4.410	0.766	มาก	0.051	(7)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	4.141	0.776	มาก	4.366	0.797	มาก	0.054	(6)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.049	0.803	มาก	4.366	0.803	มาก	0.078	(5)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.941	0.826	มาก	4.380	0.841	มาก	0.111	(1)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.976	0.782	มาก	4.346	0.859	มาก	0.093	(3)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.005	0.837	มาก	4.317	0.841	มาก	0.078	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.073	0.786	มาก	4.390	0.776	มาก	0.078	(5)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	4.005	0.807	มาก	4.327	0.889	มาก	0.080	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	4.034	0.801	มาก	4.356	0.820	มาก	0.080	(4)
10. รักระเบียบวินัย	4.059	0.784	มาก	4.473	0.764	มาก	0.102	(2)
2.2 ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.034	0.612	มาก	4.364	0.709	มาก	0.082	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	4.195	0.701	มาก	4.376	0.835	มาก	0.043	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	4.107	0.759	มาก	4.429	0.817	มาก	0.078	(7)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.132	0.726	มาก	4.376	0.840	มาก	0.059	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.995	0.697	มาก	4.322	0.819	มาก	0.082	(6)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.951	0.815	มาก	4.327	0.849	มาก	0.095	(4)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.937	0.805	มาก	4.317	0.859	มาก	0.097	(3)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.146	0.726	มาก	4.380	0.715	มาก	0.056	(9)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
8. เอาชนะอารมณ์ไม่ดีของตัวเอง	3.976	0.703	มาก	4.332	0.712	มาก	0.090	(5)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.922	0.723	มาก	4.371	0.747	มาก	0.114	(1)
10. รักชาระเบียวินัย	3.976	0.789	มาก	4.415	0.734	มาก	0.110	(2)
2.3 ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.063	0.616	มาก	4.382	0.722	มาก	0.079	(3)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.21	0.734	มาก	4.444	0.736	มาก	0.056	(8)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.244	0.720	มาก	4.420	0.760	มาก	0.041	(10)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.156	0.724	มาก	4.376	0.792	มาก	0.053	(9)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.029	0.727	มาก	4.337	0.845	มาก	0.076	(5)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.068	0.744	มาก	4.337	0.863	มาก	0.066	(7)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.005	0.777	มาก	4.298	0.866	มาก	0.073	(6)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.034	0.723	มาก	4.380	0.774	มาก	0.086	(4)
8. เอาชนะอารมณ์ไม่ดีของตัวเอง	3.907	0.732	มาก	4.385	0.788	มาก	0.122	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.985	0.724	มาก	4.41	0.740	มาก	0.107	(3)
10. รักชาระเบียวินัย	3.995	0.789	มาก	4.429	0.774	มาก	0.109	(2)
รวม	4.048	0.596	มาก	4.373	0.685	มาก	0.081	

จากตารางที่ 19 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.048$, S.D. = 0.596) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.063$, S.D. = 0.616) รองลงมา คือ ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

($\bar{X} = 4.048$, S.D. = 0.701) และครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.034$, S.D. = 0.612)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.373$, S.D. = 0.685) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.382$, S.D. = 0.722) รองลงมา คือ ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.373$, S.D. = 0.742) และครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.364$, S.D. = 0.709)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.082$) รองลงมา คือ ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.080$) และครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.079$)

และเมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายชื่อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.195$, S.D. = 0.701) รองลงมา คือ สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น ($\bar{X} = 4.146$, S.D. = 0.726) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.922$, S.D. = 0.723)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.429$, S.D. = 0.817) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($\bar{X} = 4.415$, S.D. = 0.734) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.317$, S.D. = 0.859)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} =$

0.114) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.110$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.043$)

สภาพปัจจุบัน ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.195$, S.D. = 0.823) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.141$, S.D. = 0.776) และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.941$, S.D. = 0.826)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักษาระเบียบวินัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.473$, S.D. = 0.764) รองลงมา คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ($\bar{X} = 4.410$, S.D. = 0.766) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.317$, S.D. = 0.841)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.111$) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย ($PNI_{\text{modified}} = 0.102$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.051$)

ตารางที่ 20 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
2. การจัดการเรียนการสอน								
2.1 ครูจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.751	0.656	มาก	4.489	0.458	มาก	0.197	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.037	0.853	มาก	4.646	0.530	มากที่สุด	0.151	(8)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	3.866	0.886	มาก	4.585	0.543	มากที่สุด	0.186	(5)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.646	0.866	มาก	4.500	0.653	มากที่สุด	0.234	(3)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.707	0.896	มาก	4.341	0.707	มาก	0.171	(6)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.915	0.996	มาก	4.561	0.611	มากที่สุด	0.165	(7)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.829	0.858	มาก	4.402	0.626	มาก	0.150	(9)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.976	0.785	มาก	4.549	0.688	มากที่สุด	0.144	(10)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.329	0.982	ปาน กลาง	4.305	0.732	มาก	0.293	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.500	0.878	มาก	4.488	0.724	มาก	0.282	(2)
10. รักสะอาดเรียบร้อย	3.707	1.036	มาก	4.512	0.724	มากที่สุด	0.217	(4)
2.2 ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.876	0.655	มาก	4.500	0.496	มากที่สุด	0.161	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.268	0.817	มาก	4.646	0.616	มากที่สุด	0.089	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.098	0.826	มาก	4.524	0.652	มากที่สุด	0.104	(8)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.829	0.814	มาก	4.500	0.707	มากที่สุด	0.175	(5)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.793	0.782	มาก	4.537	0.632	มากที่สุด	0.196	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.890	0.875	มาก	4.585	0.543	มากที่สุด	0.179	(4)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.902	0.938	มาก	4.402	0.700	มาก	0.128	(7)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.805	0.922	มาก	4.427	0.721	มาก	0.163	(6)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.585	0.916	มาก	4.354	0.792	มาก	0.215	(2)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.707	0.909	มาก	4.512	0.689	มากที่สุด	0.217	(1)
10. รักระเบียบวินัย	3.878	0.866	มาก	4.512	0.689	มากที่สุด	0.163	(6)
รวม	3.813	0.605	มาก	4.494	0.462	มาก	0.181	

จากตารางที่ 20 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องกรจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.813$, S.D. = 0.605) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.876$, S.D. = 0.655) รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 3.751$, S.D. = 0.616)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.494$, S.D. = 0.462) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.500$, S.D. =

0.496) รองลงมา คือ ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.489$, S.D. = 0.458)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.197$) รองลงมา คือ ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.161$)

และเมื่อพิจารณาด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายชื่อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.037$, S.D. = 0.853) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 3.866$, S.D. = 0.886) และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.500$, S.D. = 0.878)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.646$, S.D. = 0.530) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.585$, S.D. = 0.543) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.305$, S.D. = 0.732)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.293$) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.282$) และสร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.144$)

สภาพปัจจุบัน ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.268$, S.D. = 0.817) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.098$, S.D. = 0.826) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.585$, S.D. = 0.916)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.646$, S.D. = 0.616)

รองลงมา คือ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ($\bar{X} = 4.585$, S.D. = 0.543) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.354$, S.D. = 0.792)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.217$) รองลงมา คือ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.215$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.089$)

ตารางที่ 21 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ
โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
3. การวัดและประเมินผล								
3.1 ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินผล เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.916	0.688	มาก	4.358	0.681	มาก	0.113	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.118	0.789	มาก	4.481	0.663	มาก	0.088	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.052	0.781	มาก	4.449	0.697	มาก	0.098	(7)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.913	0.804	มาก	4.394	0.745	มาก	0.123	(4)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.805	0.826	มาก	4.310	0.774	มาก	0.133	(2)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.958	0.856	มาก	4.324	0.817	มาก	0.092	(8)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.878	0.875	มาก	4.314	0.775	มาก	0.112	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.951	0.847	มาก	4.345	0.791	มาก	0.100	(6)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.774	0.841	มาก	4.240	0.807	มาก	0.123	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.843	0.840	มาก	4.359	0.811	มาก	0.134	(1)
10. รักขาระเบียบวินัย	3.868	0.821	มาก	4.362	0.820	มาก	0.128	(3)
3.2 ครูวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.001	0.692	มาก	4.368	0.683	มาก	0.092	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.143	0.813	มาก	4.439	0.731	มาก	0.071	(7)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.136	0.797	มาก	4.429	0.725	มาก	0.071	(7)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.007	0.811	มาก	4.390	0.758	มาก	0.096	(5)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.000	0.780	มาก	4.355	0.757	มาก	0.089	(6)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.042	0.844	มาก	4.310	0.770	มาก	0.066	(8)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.913	0.825	มาก	4.324	0.791	มาก	0.105	(2)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.990	0.830	มาก	4.373	0.778	มาก	0.096	(5)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.868	0.826	มาก	4.338	0.824	มาก	0.122	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.948	0.820	มาก	4.352	0.822	มาก	0.102	(4)
10. รักระเบียบวินัย	3.962	0.858	มาก	4.369	0.800	มาก	0.103	(3)
รวม	3.958	0.664	มาก	4.363	0.666	มาก	0.103	

จากตารางที่ 21 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องกรจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.958$, S.D. = 0.664) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.001$, S.D. = 0.692) รองลงมา คือ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 3.916$, S.D. = 0.688)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.363$, S.D. = 0.666) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.368$, S.D. = 0.683) รองลงมา คือ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.358$, S.D. = 0.681)

ลำดับความต้องกรจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องกรจำเป็นสูงสุด (PNI_{modified} = 0.113) รองลงมา คือ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี (PNI_{modified} = 0.092)

และเมื่อพิจารณาด้านการวัดและประเมินผลที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายชื่อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.118$, S.D. = 0.789) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.052$, S.D. = 0.781) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.774$, S.D. = 0.841)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.481$, S.D. = 0.663) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.449$, S.D. = 0.697) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.240$, S.D. = 0.807)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.134$) รองลงมา คือ ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ($PNI_{\text{modified}} = 0.133$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.088$)

สภาพปัจจุบัน ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.143$, S.D. = 0.813) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.136$, S.D. = 0.797) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.868$, S.D. = 0.826)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.439$, S.D. = 0.731) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.429$, S.D. = 0.725) และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.310$, S.D. = 0.770)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.122$) รองลงมา คือ สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.105$) และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.066$)

ตารางที่ 22 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
3. การวัดและประเมินผล								
3.1 ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินผล เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.979	0.689	มาก	4.308	0.731	มาก	0.083	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.151	0.755	มาก	4.395	0.690	มาก	0.059	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.127	0.763	มาก	4.395	0.724	มาก	0.065	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.024	0.770	มาก	4.317	0.787	มาก	0.073	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.873	0.794	มาก	4.273	0.807	มาก	0.103	(2)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.990	0.852	มาก	4.293	0.841	มาก	0.076	(7)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.927	0.863	มาก	4.263	0.798	มาก	0.086	(5)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.990	0.822	มาก	4.302	0.826	มาก	0.078	(6)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.873	0.788	มาก	4.229	0.817	มาก	0.092	(4)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.927	0.804	มาก	4.307	0.845	มาก	0.097	(3)
10. รักพระเยชูวิญญ์	3.902	0.817	มาก	4.307	0.857	มาก	0.104	(1)
3.2 ครูวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	4.067	0.654	มาก	4.329	0.735	มาก	0.064	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.185	0.697	มาก	4.400	0.777	มาก	0.051	(7)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.180	0.729	มาก	4.395	0.757	มาก	0.051	(7)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.078	0.782	มาก	4.356	0.783	มาก	0.068	(5)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	4.068	0.718	มาก	4.327	0.771	มาก	0.064	(6)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.146	0.759	มาก	4.278	0.802	มาก	0.032	(8)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	4.010	0.767	มาก	4.268	0.841	มาก	0.064	(6)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	4.029	0.792	มาก	4.317	0.830	มาก	0.071	(4)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.985	0.776	มาก	4.288	0.840	มาก	0.076	(3)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.990	0.773	มาก	4.322	0.842	มาก	0.083	(2)
10. รักษาระเบียบวินัย	4.000	0.792	มาก	4.337	0.834	มาก	0.084	(1)
รวม	4.023	0.645	มาก	4.318	0.716	มาก	0.074	

จากตารางที่ 22 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.023$, S.D. = 0.645) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.067$, S.D. = 0.654) รองลงมา คือ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 3.979$, S.D. = 0.689)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.318$, S.D. = 0.716) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.329$, S.D. = 0.735) รองลงมา คือ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.308$, S.D. = 0.731)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู พบว่า ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI_{modified} = 0.083) รองลงมา คือ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี (PNI_{modified} = 0.064)

และเมื่อพิจารณาด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายข้อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.151$, S.D. = 0.755) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.127$, S.D. = 0.763) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.873$, S.D. = 0.788)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.395$, S.D. = 0.690) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.385$, S.D. = 0.724) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.229$, S.D. = 0.817)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักษาระเบียบวินัย มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.104$) รองลงมา คือ ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ($PNI_{\text{modified}} = 0.103$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.059$)

สภาพปัจจุบัน ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.185$, S.D. = 0.697) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.180$, S.D. = 0.729) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.985$, S.D. = 0.776)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.400$, S.D. = 0.777) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.395$, S.D. = 0.757) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.268$, S.D. = 0.841)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า รักษาระเบียบวินัย มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.084$) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.083$) และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.032$)

ตารางที่ 23 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
3. การวัดและประเมินผล								
3.1 ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลาย ในการวัดและประเมินผล เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.760	0.665	มาก	4.482	0.521	มาก	0.192	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.037	0.867	มาก	4.695	0.537	มากที่สุด	0.163	(7)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	3.866	0.798	มาก	4.585	0.608	มากที่สุด	0.186	(5)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.634	0.824	มาก	4.585	0.587	มากที่สุด	0.262	(1)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.634	0.882	มาก	4.402	0.682	มาก	0.211	(3)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.878	0.866	มาก	4.402	0.751	มาก	0.135	(9)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.756	0.897	มาก	4.439	0.704	มาก	0.182	(6)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.854	0.904	มาก	4.451	0.688	มาก	0.155	(8)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.524	0.919	มาก	4.268	0.786	มาก	0.211	(3)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.634	0.896	มาก	4.488	0.707	มาก	0.235	(2)
10. รักขาระเบียบวินัย	3.780	0.832	มาก	4.500	0.707	มากที่สุด	0.190	(4)
3.2 ครูวัดและประเมินผลการ เรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	3.834	0.756	มาก	4.466	0.524	มาก	0.165	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ บริสุทธิ์	4.037	1.048	มาก	4.537	0.592	มากที่สุด	0.124	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	4.024	0.943	มาก	4.512	0.633	มากที่สุด	0.121	(10)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	3.829	0.858	มาก	4.476	0.689	มาก	0.169	(3)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.829	0.900	มาก	4.427	0.721	มาก	0.156	(6)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modifieds}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.780	0.982	มาก	4.390	0.681	มาก	0.161	(4)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.671	0.917	มาก	4.463	0.632	มาก	0.216	(2)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.890	0.916	มาก	4.512	0.614	มากที่สุด	0.160	(5)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.573	0.875	มาก	4.463	0.773	มาก	0.249	(1)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.841	0.923	มาก	4.427	0.770	มาก	0.153	(7)
10. รักขาระเบียบวินัย	3.866	1.003	มาก	4.451	0.705	มาก	0.151	(8)
รวม	3.797	0.689	มาก	4.474	0.509	มาก	0.179	

จากตารางที่ 23 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.797$, S.D. = 0.689) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.834$, S.D. = 0.756) รองลงมา คือ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 3.760$, S.D. = 0.665)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.474$, S.D. = 0.509) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.482$, S.D. = 0.521) รองลงมา คือ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.466$, S.D. = 0.524)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย พบว่า ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมี

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.192$) รองลงมา คือ ครูวัด และประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.165$)

และเมื่อพิจารณาด้านการวัดและประเมินผล ตามความคิดเห็นของตัวแทนนักเรียนชั้นมัธยมปลาย ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยกรายชื่อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.037$, S.D. = 0.867) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 3.866$, S.D. = 0.798) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.524$, S.D. = 0.919)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.695$, S.D. = 0.537) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.585$, S.D. = 0.608) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.268$, S.D. = 0.786)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีมารยาทที่ดีและงดงาม มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.262$) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ($PNI_{\text{modified}} = 0.235$) และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.135$)

สภาพปัจจุบัน ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.037$, S.D. = 1.048) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.024$, S.D. = 0.943) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.573$, S.D. = 0.875)

สภาพที่พึงประสงค์ ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.537$, S.D. = 0.592) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ($\bar{X} = 4.512$, S.D. = 0.633) และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.427$, S.D. = 0.721)

ลำดับความต้องการจำเป็น ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.249$) รองลงมา คือ สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.216$) และปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.121$)

ตารางที่ 24 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการ
โรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการนิเทศการศึกษา

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PN _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
4. การนิเทศการศึกษา								
4.1 โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความ ช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	3.952	0.675	มาก	4.304	0.740	มาก	0.089	(1)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	4.127	0.737	มาก	4.356	0.820	มาก	0.055	(10)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	4.063	0.774	มาก	4.327	0.843	มาก	0.065	(9)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.005	0.764	มาก	4.320	0.771	มาก	0.079	(8)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.941	0.808	มาก	4.263	0.798	มาก	0.082	(7)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	3.922	0.807	มาก	4.327	0.771	มาก	0.103	(3)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.898	0.819	มาก	4.249	0.811	มาก	0.090	(6)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.898	0.763	มาก	4.293	0.800	มาก	0.101	(4)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.810	0.785	มาก	4.254	0.837	มาก	0.117	(2)
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.893	0.833	มาก	4.351	0.723	มาก	0.118	(1)
10. รักษาระเบียบวินัย	3.961	0.810	มาก	4.341	0.786	มาก	0.096	(5)
4.2 โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความ ช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการ เรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	4.004	0.706	มาก	4.300	0.776	มาก	0.074	(2)
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	4.122	0.760	มาก	4.380	0.799	มาก	0.063	(9)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	4.059	0.777	มาก	4.337	0.810	มาก	0.068	(8)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4.059	0.739	มาก	4.361	0.814	มาก	0.074	(6)
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	3.971	0.785	มาก	4.259	0.884	มาก	0.073	(7)
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	4.044	0.788	มาก	4.259	0.844	มาก	0.053	(10)
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	3.951	0.821	มาก	4.293	0.847	มาก	0.087	(2)
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	3.980	0.792	มาก	4.283	0.839	มาก	0.076	(4)
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	3.893	0.845	มาก	4.259	0.856	มาก	0.094	(1)

การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ ความ ต้อง การ จำเป็น
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	3.990	0.792	มาก	4.288	0.811	มาก	0.075	(5)
10. รักษาระเบียบวินัย	3.976	0.860	มาก	4.288	0.829	มาก	0.078	(3)
รวม	3.978	0.664	มาก	4.302	0.741	มาก	0.081	

จากตารางที่ 24 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า

สภาพปัจจุบันในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.978$, S.D. = 0.664) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย พบว่า โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.004$, S.D. = 0.706) รองลงมา คือ โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 3.952$, S.D. = 0.675)

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการนิเทศการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.302$, S.D. = 0.741) เมื่อพิจารณารายด้านย่อย โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.304$, S.D. = 0.740) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ($\bar{X} = 4.300$, S.D. = 0.776)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการนิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI_{modified} = 0.089) รองลงมา คือ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี (PNI_{modified} = 0.074)

และเมื่อพิจารณาด้านการนิเทศการศึกษาที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสองลำดับแรก แยก
รายข้อตามคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อ
พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ
บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.127$, S.D. = 0.737) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม
แบบอย่าง ($\bar{X} = 4.063$, S.D. = 0.774) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} =$
3.810 , S.D. = 0.785)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ)
เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้
และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.356$, S.D. = 0.820) รองลงมา คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา
($\bar{X} = 4.351$, S.D. = 0.723) และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.249$,
S.D. = 0.811)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความ
ช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีรู้คุณค่าและ
เก่งบริหารเวลา มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.118$) รองลงมา คือ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำ
ของตนเอง ($PNI_{\text{modified}} = 0.117$) และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการ
จำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.055$)

สภาพปัจจุบัน โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อ
พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และ
บริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.122$, S.D. = 0.760) รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม
แบบอย่าง ($\bar{X} = 4.059$, S.D. = 0.777) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} =$
3.893 , S.D. = 0.845)

สภาพที่พึงประสงค์ โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ)
เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้
และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.380$, S.D. = 0.799) รองลงมา คือ มีมารยาทที่ดีและงดงาม
($\bar{X} = 4.361$, S.D. = 0.814) และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.259$,
S.D. = 0.856)

ลำดับความต้องการจำเป็น โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า เอาชนะ อารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีลำดับความจำเป็นสูงสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.094$) รองลงมา คือ สามารถ ประกอบอาชีพการงานที่ดี ($PNI_{\text{modified}} = 0.087$) และมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด ($PNI_{\text{modified}} = 0.053$)

4.7 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากแบบสอบถาม

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะในตอนที 5 ของแบบสอบถาม รายละเอียดดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากแบบสอบถาม

ข้อ	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีจากแบบสอบถาม
1.	ด้านการพัฒนาบุคลากร	1.1 คัดสรรครูผู้สอนที่มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีอย่างแท้จริง 1.2 ผู้บริหารเป็นต้นแบบและให้คำตักเตือนที่ดีแก่ครูอยู่เสมอ 1.3 พัฒนาบุคลากรผ่านกิจกรรมฮาลากอฮฺ(กลุ่มศึกษา) เพื่อพัฒนาครูในด้านต่างๆ อย่างจริงจัง 1.4 พัฒนาผ่านกระบวนการค่าย กิยาม และอื่นๆ 1.5 จัดโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร 1.6 พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 1.7 จัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมและวิชาเอกของบุคลากร 1.8 มีการจัดการกับบุคลากรที่ทำผิดอย่างเหมาะสม 1.9 นำบุคลากรไปเรียนรู้นอกสถานที่ เช่น โรงเรียนต้นแบบ 1.10 ปรับทัศนคติและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 1.11 สร้างขวัญและกำลังใจหรือรางวัลตอบแทน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร 1.12 ให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง 1.13 เน้นพัฒนาบุคลากรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู 1.14 มีการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ 1.15 มีการกำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจน ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 1.16 มีการกำหนดนโยบายและระบบการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 1.17 ให้มีกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรระดับเครือข่ายอิสลาม

ชื่อ	การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดีจากแบบสอบถาม
2.	ด้านพัฒนาหลักสูตร	2.1 ให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชน 2.2 เน้นการให้ความรู้เรื่องหลักสูตรของโรงเรียน 2.3 บูรณาการหลักสูตรกับศาสนาอิสลามและคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 2.4 เน้นการปฏิบัติได้จริง 2.5 เน้นหลักสูตรสมรรถนะ ตามตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับศาสนาอิสลาม 2.6 การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย กับยุคปัจจุบัน 2.7 ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน 2.8 นำหลักสูตรที่สถาบันอิสลามพัฒนามาปรับใช้อย่างจริงจัง 2.9 กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน 2.10 ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร ทั้งบุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน 2.11 เน้นอัลกุรอาน 2.12 นำรูปแบบฮาลากอส(กลุ่มศึกษา) มาเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตร 2.13 เน้นที่ผลของหลักสูตรให้เกิดและปฏิบัติได้จริง 2.14 เพิ่มรายวิชาเพิ่มเติมที่เกี่ยวกับความรู้ในด้านศาสนาอิสลาม 2.15 หลักสูตรที่เน้นความรู้คู่คุณธรรม 2.16 ใช้ระบบ PDCA ในการพัฒนาหลักสูตร
3.	ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.1 สอดแทรกคำสอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3.2 จัดแบบบูรณาการแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 3.3 ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย 3.4 เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.5 การสอนแบบ Active Learning 3.6 คำนึงและสนับสนุนความต้องการของนักเรียน 3.7 จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนอย่างจริงจัง 3.8 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง 3.9 ให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคน 3.10 เน้นกิจกรรมฮาลากอส(กลุ่มศึกษา) 3.11 ใช้ภาษาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา 3.12 เน้นการเรียนการสอนที่สามารถนำความรู้มาใช้ได้จริง 3.13 ให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

ชื่อ	การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดีจากแบบสอบถาม
		3.14 เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนการสอน 3.15 ให้ครูเป็นโค้ช 3.16 มีการสร้างเสริมกำลังใจกับนักเรียน 3.17 เน้นการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม 3.18 ครูจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 3.19 มีกิจกรรมที่กระตุ้นความคิด สนุกสนาน และหลากหลายตามความต้องการของนักเรียน 3.20 ใช้สื่อที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน 3.21 มีการจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่บ้าง 3.22 เน้นการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น ลดเวลาเรียนให้น้อยลง 3.23 เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านเทคโนโลยี 3.24 ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้
4.	ด้านการวัดและ ประเมินผล	4.1 เน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี 4.2 วัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียน 4.3 ประเมินตามความเป็นจริง 4.4 ประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียน 4.5 มีรูปแบบและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย 4.6 วัดและประเมินผลทุกครั้งหลังการเรียนการสอน 4.7 วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง 4.8 มีการวัดและประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคล 4.9 ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล 4.10 ตั้งเกณฑ์การประเมินที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 4.11 ประเมินผลด้วยการสังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียน 4.12 ให้ครูประจำอาคารหอ(กลุ่มศึกษา) เป็นผู้ประเมินนักเรียน 4.13 ทดสอบนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ 4.14 มีความสมเหตุสมผลและยุติธรรมในการประเมิน 4.15 ประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน 4.16 ไม่ควรตัดสินความสามารถของนักเรียนด้วยผลการเรียนเพียงอย่างเดียว 4.17 ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียน 4.18 จัดให้มีการประเมินรายวัน รายสัปดาห์ รายเทอม และรายปี 4.19 ใช้ระบบ PDCA ในการวัดและประเมินผล

ข้อ	การบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดีจากแบบสอบถาม
5.	ด้านการนิเทศการศึกษา	5.1 กำหนดปฏิทินการนิเทศอย่างชัดเจน 5.2 ให้คุณครูทราบและเข้าใจกระบวนการนิเทศ 5.3 นิเทศอย่างกัลยาณมิตร 5.4 รายงานผลการนิเทศให้ครูได้ทราบ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง 5.5 ใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน Lesson Study 5.6 ใช้วงจรคุณภาพ PDCA 5.7 นิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 5.8 การนิเทศเพื่อพัฒนามิใช่เพื่อจับผิด 5.9 นิเทศเป็นรายบุคคล 5.10 มีการชี้แนะ แนะนำครูเพื่อพัฒนา 5.11 มีการนิเทศแบบสร้างสรรค์ ไม่กดดันจนเกินไป เข้าใจซึ่งกันและกัน 5.12 นิเทศจากสิ่งที่เห็นจริงไม่ใช่แค่ในกระดาษ 5.13 ออกแบบการนิเทศที่เหมาะสมและเป็นแบบเฉพาะของอัสสาลาม 5.14 แต่งตั้งคณะนิเทศและให้คำปรึกษา 5.15 มีแบบประเมินการนิเทศที่ชัดเจนและเหมาะสม 5.16 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ 5.17 ผู้นิเทศต้องมีความเข้าใจคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จากตารางที่ 25 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากแบบสอบถาม สามารถสรุปรายละเอียดได้ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาบุคลากร มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ คัดสรรครูผู้สอนที่มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีอย่างแท้จริง ผู้บริหารเป็นต้นแบบและให้คำตักเตือนที่ดีแก่ครูอยู่เสมอ พัฒนาบุคลากรผ่านกิจกรรมหลากหลาย(กลุ่มศึกษา) ค่าย กีฬา อบรมคุณธรรมจริยธรรมและวิชาเอกของบุคลากร ไปเรียนรู้นอกสถานที่ และอื่นๆ พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง มีการจัดการกับบุคลากรที่ทำผิดอย่างเหมาะสม ปรับทัศนคติและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี สร้างขวัญและกำลังใจหรือรางวัลตอบแทน เพื่อสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร เน้นพัฒนาบุคลากรด้านจิตวิญญาณความเป็นครู มีการกำหนดกฎระเบียบที่ชัดเจน ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี และให้มีกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรระดับเครือข่ายอัสสาลาม

2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ ให้หลักสูตรสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวิถีชีวิตของชุมชน บูรณาการหลักสูตรกับศาสนาอิสลามและคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เน้นการปฏิบัติได้จริง กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เน้นหลักสูตรสมรรถนะ เน้นอัลกุรอาน ตามตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับศาสนาอิสลาม การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยกับยุคปัจจุบัน ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน นำหลักสูตรที่สถาบันอิสลามพัฒนามาปรับใช้อย่างจริงจัง ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการออกแบบหลักสูตร ทั้งบุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน นำรูปแบบฮาลากอส(กลุ่มศึกษา) มาเป็นส่วนหนึ่งในหลักสูตร และใช้ระบบ PDCA ในการพัฒนาหลักสูตร

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ สอดแทรกคำสอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร แบบบูรณาการแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงและสนับสนุนความต้องการของนักเรียน สอนแบบ Active Learning เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้จริง เน้นกิจกรรมฮาลากอส(กลุ่มศึกษา) เน้นการเรียนการสอนที่สามารถนำความรู้มาใช้ได้จริง ให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีการสร้างเสริมกำลังใจกับนักเรียน เน้นการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ครูจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีกิจกรรมที่กระตุ้นความคิด สนุกสนาน และหลากหลายตามความต้องการของนักเรียน ใช้สื่อที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน มีการจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่บ้าง และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบการเรียนรู้

4. ด้านการวัดและประเมินผล ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ เน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่า ทฤษฎี วัดและประเมินผลพัฒนาการของนักเรียน ประเมินตามความเป็นจริง ประเมินเพื่อการพัฒนาผู้เรียน มีรูปแบบและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย วัดและประเมินผลทุกครั้งหลังการเรียนการสอน วัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการวัดและประเมินผลนักเรียนเป็นรายบุคคล ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล ตั้งเกณฑ์การประเมินที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประเมินผลด้วยการสังเกตจากพฤติกรรมของนักเรียน ให้ครูประจำฮาลากอส(กลุ่มศึกษา) เป็นผู้ประเมินนักเรียน ทดสอบนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความสมเหตุสมผลและยุติธรรมในการประเมิน ประเมินทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ไม่ควรตัดสินความสามารถของนักเรียน ด้วยผลการเรียนเพียงอย่างเดียว ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการประเมินนักเรียน จัดให้มีการประเมินรายวัน รายสัปดาห์ รายทอม และรายปี และใช้ระบบ PDCA ในการวัดและประเมินผล

5. ด้านการนิเทศการศึกษา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม คือ กำหนดปฏิทินการนิเทศอย่างชัดเจน ให้คุณครูทราบและเข้าใจกระบวนการนิเทศ นิเทศอย่างกัลยาณมิตร รายงานผลการนิเทศให้ครูได้ทราบ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ใช้นวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียน Lesson Study ใช้วงจรคุณภาพ PDCA นิเทศอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การนิเทศเพื่อพัฒนามิใช่เพื่อจับผิด นิเทศเป็นรายบุคคล มีการชี้แนะ แนะนำครูเพื่อพัฒนา มีการนิเทศแบบสร้างสรรค์ ไม่กดดันจนเกินไป เข้าใจซึ่งกันและกัน นิเทศจากสิ่งที่เห็นจริงไม่ใช่แค่ในกระดาษ ออกแบบการนิเทศที่เหมาะสมและเป็นแบบเฉพาะของอัสสาลาม แต่งตั้งคณะนิเทศและให้คำปรึกษา มีแบบประเมินการนิเทศที่ชัดเจนและเหมาะสม ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการนิเทศ และผู้นิเทศต้องมีความเข้าใจคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

4.8 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย

จากการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พิจารณาตามองค์ประกอบของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ได้ดังนี้

ตารางที่ 26 ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พิจารณาตามองค์ประกอบของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารโรงเรียน	ประเด็น	องค์ประกอบของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี										เฉลี่ยรวม
		1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาเลิศ	5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	8. เอาชนะอารมณ์ในตัวของตนเอง	9. รู้คุณค่าและแบ่งปันบริหารเวลา	10. รักษาระเบียบวินัย	
การพัฒนาบุคลากร												
1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการศึกษาปฏิบัติงาน	สภาพปัจจุบัน	4.301	4.251	4.184	4.052	4.119	4.074	4.142	3.999	3.996	4.055	4.117
	สภาพที่พึงประสงค์	4.322	4.306	4.271	4.258	4.239	4.240	4.263	4.211	4.289	4.292	4.269
	PN _{I modifies}	0.005	0.013	0.021	0.051	0.029	0.041	0.029	0.053	0.073	0.058	0.037 (2)
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน	สภาพปัจจุบัน	4.181	4.124	4.07	3.937	3.977	3.963	4.008	3.948	3.929	3.958	4.009
	สภาพที่พึงประสงค์	4.273	4.260	4.215	4.195	4.187	4.187	4.228	4.187	4.229	4.252	4.221
	PN _{I modifies}	0.022	0.033	0.036	0.066	0.053	0.057	0.055	0.061	0.077	0.074	0.053 (1)
เฉลี่ยรวม	สภาพปัจจุบัน	4.241	4.188	4.127	3.995	4.048	4.019	4.075	3.974	3.963	4.007	4.064
	สภาพที่พึงประสงค์	4.298	4.283	4.243	4.227	4.213	4.214	4.246	4.199	4.259	4.272	4.245
	PN _{I modifies}	0.013	0.023	0.028	0.058	0.041	0.049	0.042	0.057	0.075	0.066	0.045 (2)
ลำดับความต้องการจำเป็น		10	9	8	3	7	5	6	4	1	2	

การบริหารวิชาการ												
1. การพัฒนา หลักสูตร สถานศึกษา	สภาพ ปัจจุบัน	4.229	4.194	4.085	3.943	4.007	3.972	4.059	3.948	3.943	3.929	4.031
	สภาพที่พึง ประสงค์	4.368	4.379	4.338	4.315	4.32	4.304	4.315	4.293	4.333	4.364	4.333
	PNL _{modified}	0.033	0.044	0.062	0.094	0.078	0.084	0.063	0.087	0.099	0.111	0.075 (4)
2. การจัดการเรียน การสอน	สภาพ ปัจจุบัน	4.187	4.122	4.034	3.936	3.976	3.958	4.043	3.871	3.913	3.972	4.001
	สภาพที่พึง ประสงค์	4.454	4.430	4.396	4.367	4.38	4.326	4.402	4.34	4.396	4.452	4.394
	PNL _{modified}	0.064	0.075	0.090	0.110	0.102	0.093	0.089	0.121	0.123	0.121	0.098 (2)
3. การวัดและ ประเมินผล	สภาพ ปัจจุบัน	4.131	4.094	3.96	3.902	4.000	3.896	3.97	3.821	3.896	3.915	3.958
	สภาพที่พึง ประสงค์	4.460	4.439	4.392	4.333	4.317	4.319	4.359	4.289	4.355	4.366	4.363
	PNL _{modified}	0.080	0.084	0.109	0.110	0.079	0.109	0.098	0.123	0.118	0.115	0.102 (1)
4. การนิเทศ การศึกษา	สภาพ ปัจจุบัน	4.124	4.061	4.032	3.956	3.983	3.924	3.939	3.851	3.942	3.968	3.978
	สภาพที่พึง ประสงค์	4.368	4.332	4.342	4.261	4.293	4.271	4.288	4.256	4.32	4.315	4.302
	PNL _{modified}	0.059	0.067	0.077	0.077	0.078	0.088	0.089	0.105	0.096	0.087	0.081 (3)
เฉลี่ยรวม	สภาพ ปัจจุบัน	4.168	4.118	4.028	3.934	3.992	3.938	4.003	3.873	3.924	3.946	3.992
	สภาพที่พึง ประสงค์	4.413	4.395	4.367	4.319	4.328	4.305	4.341	4.295	4.351	4.374	4.349
	PNL _{modified}	0.059	0.067	0.084	0.098	0.085	0.093	0.084	0.109	0.110	0.108	0.089 (1)
ลำดับความต้องการจำเป็น		9	8	7	4	6	5	7	2	1	3	

จากตารางที่ 26 ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พิจารณาตามองค์ประกอบของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร ในภาพรวมขององค์ประกอบของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา (PNL_{modified} 0.075) รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย (PNL_{modified} 0.066) และลำดับความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์

(PNL_{modified} 0.013) ตามลำดับ และในประเด็นการบริหารวิชาการ ในภาพรวมขององค์ประกอบของ คุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา (PNL_{modified} 0.110) รองลงมา คือ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง (PNL_{modified} 0.109) และลำดับ ความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (PNL_{modified} 0.059) ตามลำดับ

จากนั้นผู้วิจัยได้สรุปผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็นโดยพิจารณาจากกรอบ แนวคิดการวิจัยทั้ง 2 กรอบแนวคิด ได้แก่ การบริหารโรงเรียน และคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ได้ผลการ วิเคราะห์ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 สรุปลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารโรงเรียน	วิธีการพัฒนาบุคลากรและขอข่างานวิชาการ	องค์ประกอบของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี										เฉลี่ยรวม
		1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาเลิศ	5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	9. รู้คุณค่าและเก่งการบริหารเวลา	10. รักษาระเบียบวินัย	
การพัฒนาบุคลากร												
1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน	การใช้ระบบพี่เลี้ยง	-0.008 (8)	-0.023 (9)	0.018 (7)	0.055 (4)	0.024 (6)	0.044 (5)	0.044 (5)	0.068 (3)	0.113 (1)	0.087 (2)	0.041 (2)
	การชี้แนะการสอนงาน	0.010 (7)	0.023 (6)	0.007 (8)	0.044 (4)	0.045 (3)	0.040 (5)	0.044 (4)	0.040 (5)	0.089 (1)	0.060 (2)	0.040 (3)
	การมอบหมายงานพิเศษ	0.014 (10)	0.025 (9)	0.036 (8)	0.061 (3)	0.039 (6)	0.047 (5)	0.037 (7)	0.065 (2)	0.074 (1)	0.058 (4)	0.045 (1)
	ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ	0.023 (9)	0.038 (6)	0.050 (3)	0.047 (4)	0.026 (8)	0.030 (7)	0.020 (10)	0.056 (1)	0.051 (2)	0.042 (5)	0.038 (4)
	วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ	-0.013 (9)	0.004 (6)	-0.006 (8)	0.037 (4)	0.013 (5)	0.042 (3)	0.003 (7)	0.037 (4)	0.043 (2)	0.047 (1)	0.020 (5)
	เฉลี่ยรวม	0.005 (9)	0.013 (8)	0.021 (7)	0.051 (4)	0.029 (6)	0.041 (5)	0.029 (6)	0.053 (3)	0.073 (1)	0.058 (2)	0.037 (2)
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลา	การอบรมและสัมมนา	0.010 (9)	0.017 (8)	0.023 (7)	0.052 (1)	0.034 (5)	0.038 (3)	0.037 (4)	0.033 (6)	0.051 (2)	0.052 (1)	0.035 (3)
	การศึกษาดูงาน	0.018 (10)	0.030 (9)	0.040 (8)	0.081 (2)	0.056 (6)	0.068 (4)	0.049 (7)	0.065 (5)	0.073 (3)	0.083 (1)	0.056 (2)
	การเรียนรู้ด้วยตนเอง	0.039 (9)	0.053 (7)	0.044 (8)	0.064 (6)	0.069 (5)	0.064 (6)	0.079 (4)	0.085 (3)	0.107 (1)	0.088 (2)	0.069 (1)
	เฉลี่ยรวม	0.022 (10)	0.033 (9)	0.036 (8)	0.066 (3)	0.053 (7)	0.057 (5)	0.055 (6)	0.061 (4)	0.077 (1)	0.074 (2)	0.053 (1)
เฉลี่ยรวม		0.013	0.023	0.028	0.058	0.041	0.049	0.042	0.057	0.075	0.066	0.045
ลำดับความต้องการจำเป็น		10	9	8	3	7	5	6	4	1	2	(2)

การบริหารวิชาการ												
1. การพัฒนา หลักสูตร สถาน ศึกษา	การวิเคราะห์ ความต้องการ จำเป็น	0.003 (10)	0.027 (9)	0.046 (8)	0.100 (3)	0.089 (4)	0.103 (2)	0.059 (7)	0.070 (6)	0.083 (5)	0.116 (1)	0.069 (2)
	การกำหนด เป้าหมาย มาตรฐาน การเรียนรู้ หรือตัวชี้วัด ของหลักสูตร	0.022 (10)	0.028 (9)	0.045 (8)	0.080 (3)	0.054 (5)	0.051 (6)	0.048 (7)	0.079 (4)	0.093 (1)	0.091 (2)	0.059 (3)
	การประเมินผล การใช้ หลักสูตร	0.074 (10)	0.078 (9)	0.096 (6)	0.104 (4)	0.093 (7)	0.099 (5)	0.083 (8)	0.113 (3)	0.121 (2)	0.127 (1)	0.099 (1)
	เฉลี่ยรวม	0.033 (10)	0.044 (9)	0.062 (8)	0.094 (3)	0.078 (6)	0.084 (5)	0.063 (7)	0.087 (4)	0.099 (2)	0.111 (1)	0.075 (4)
	2. การจัด การเรียน การสอน	การจัดทำแผน การเรียนรู้	0.053 (7)	0.058 (6)	0.079 (5)	0.113 (1)	0.093 (3)	0.079 (5)	0.079 (5)	0.078 (4)	0.078 (4)	0.100 (2)
การจัดการ เรียนการสอน แบบบูรณาการ	0.073 (10)	0.108 (6)	0.105 (8)	0.106 (7)	0.115 (4)	0.111 (5)	0.081 (9)	0.141 (2)	0.159 (1)	0.140 (3)	0.114 (1)	
การจัด กิจกรรม เสริมหลักสูตร	0.065 (9)	0.059 (10)	0.086 (8)	0.109 (4)	0.097 (6)	0.089 (7)	0.107 (5)	0.147 (1)	0.136 (2)	0.124 (3)	0.102 (2)	
เฉลี่ยรวม	0.064 (9)	0.075 (8)	0.090 (6)	0.110 (3)	0.102 (4)	0.093 (5)	0.089 (7)	0.121 (2)	0.123 (1)	0.121 (2)	0.098 (2)	
3. การวัด และ ประเมิน ผล	การพัฒนา วิธีการที่ หลากหลาย ในการวัดและ ประเมินผล	0.088 (9)	0.098 (7)	0.123 (4)	0.133 (2)	0.092 (8)	0.112 (5)	0.100 (6)	0.123 (4)	0.134 (1)	0.128 (3)	0.113 (1)
	การวัดและ ประเมินผล การเรียนรู้	0.071 (7)	0.071 (7)	0.096 (5)	0.089 (6)	0.066 (8)	0.105 (2)	0.096 (5)	0.122 (1)	0.102 (4)	0.103 (3)	0.092 (2)
	เฉลี่ยรวม	0.080 (8)	0.084 (7)	0.109 (5)	0.110 (4)	0.079 (9)	0.109 (5)	0.098 (6)	0.123 (1)	0.118 (2)	0.115 (3)	0.102 (1)
4. การ นิเทศ การ ศึกษา	การวางแผน การนิเทศ	0.055 (10)	0.065 (9)	0.079 (8)	0.082 (7)	0.103 (3)	0.090 (6)	0.101 (4)	0.117 (2)	0.118 (1)	0.096 (5)	0.089 (1)
	การดำเนินการ นิเทศ	0.063 (9)	0.068 (8)	0.074 (6)	0.073 (7)	0.053 (10)	0.087 (2)	0.076 (4)	0.094 (1)	0.075 (5)	0.078 (3)	0.074 (2)
	เฉลี่ยรวม	0.059 (9)	0.067 (8)	0.077 (7)	0.077 (7)	0.078 (6)	0.088 (4)	0.089 (3)	0.105 (1)	0.096 (2)	0.087 (5)	0.081 (3)
เฉลี่ยรวม	0.059	0.067	0.084	0.098	0.085	0.093	0.084	0.109	0.110	0.108	0.089 (1)	
ลำดับความต้องการจำเป็น	9	8	7	4	6	5	7	2	1	3		

จากตารางที่ 27 สรุปลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNL_{\text{modified}} = 0.053$) รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ($PNL_{\text{modified}} = 0.037$) เมื่อพิจารณารายด้านย่อยของการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน พบว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNL_{\text{modified}} = 0.069$) รองลงมา คือ การศึกษาดูงาน ($PNL_{\text{modified}} = 0.056$) และรายด้านย่อยของการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน พบว่า การมอบหมายงานพิเศษ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNL_{\text{modified}} = 0.045$) รองลงมา คือ การใช้ระบบพี่เลี้ยง ($PNL_{\text{modified}} = 0.041$)

ลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการบริหารวิชาการ พบว่า การวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNL_{\text{modified}} = 0.102$) รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน ($PNL_{\text{modified}} = 0.098$) เมื่อพิจารณารายด้านย่อยของการวัดและประเมินผล พบว่า การพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNL_{\text{modified}} = 0.113$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($PNL_{\text{modified}} = 0.092$) และรายด้านย่อยของการจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNL_{\text{modified}} = 0.114$) รองลงมา คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ($PNL_{\text{modified}} = 0.102$)

จากผลการวิเคราะห์ลำดับความต้องการจำเป็น โดยพิจารณาจากลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดสองอันดับแรกของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ ในประเด็นหลักและรายด้านย่อย และจัดตามลำดับความต้องการจำเป็นสองอันดับแรกในด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แล้วนำมาร่างเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย มีรายละเอียดดังนี้

1) กำหนดแนวทางหลักจากลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ และคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2) กำหนดแนวทางย่อยจากองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ และเรียงลำดับค่าความต้องการจำเป็นสองอันดับแรกจากมากไปหาน้อย

3) กำหนดวิธีการดำเนินการจากข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะที่ได้รับจากแบบสอบถามและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการยึดหลักวงจรบริหาร PIE MODEL (Planning Implementation, Evaluation) ในการออกแบบวิธีการดำเนินการของแนวทาง ได้ดังนี้

ตารางที่ 28 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยผู้วิจัย

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร
	ด้านการพัฒนาบุคลากร		ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม		
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	แบบสอบถาม		
1	1. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน (PNI _{modified} = 0.053)	1.1 การเรียนรู้ด้วยตนเอง (PNI _{modified} = 0.069)	1.1.1 รู้คุณค่าและเก็งบริหารเวลา (PNI _{modified} = 0.107)	1. (คำนำงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ระบุว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดอย่างมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้	แนวทางการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ไม่เรียนรู้และสติปัญญาฉลาด และมีระเบียบวินัย
		1.1.2 รักษาระเบียบวินัย (PNI _{modified} = 0.088)	1. พัฒนาบุคลากรผ่านกิจกรรมเฮลลอคอย (กลุ่มศึกษา) 2. พัฒนาผ่านกระบวนการค่าย กิยาม และอื่นๆ 3. พัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง 4. จัดอบรมคุณธรรมจริยธรรมและวิชาเอกของบุคลากร 5. ให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง 6. มีการอบรม สัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอ	เป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้	แนวทางการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมเฮลลอคอย ค่าย กิยาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	วิธดำเนินการ 1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร วางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ 1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรมหลากหลาย กิจยาม อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งการบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น
	ด้านการพัฒนาบุคลากร				
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม			
	การพัฒนาบุคลากร	คุณลักษณะมุสลิมที่ดี		รมสู่ความเข้าใจอิสลาม โดยมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และร่วมปรึกษาหารือในกลุ่มสมาชิกเอง เพื่อสร้างสมาชิกแบบคลัสต์แห่งอิสลาม ทะละเกาะชายฝั่งเป็นกิจกรรมที่เข้มข้นในการปฏิบัติกระบวนการตักกีฮะฮ์ ซึ่งในแต่ละครั้งในการปฏิบัติใช้เวลา 2-3 ชั่วโมง 3. สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559) กล่าวว่า การอบรมและพัฒนาที่ต่อเนื่องเป็นหลักสูตรที่เหมาะสม คือ การให้พนักงานเข้ารับการศึกษาอบรม และพัฒนาเป็นระยะสั้นๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ ความสามารถที่นอกเหนือจากการศึกษา	

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสตาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมูลนิธิที่ ด้านการพัฒนาบุคลากร		เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	<p>แนวทางที่ย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วย การศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมี ระเบียบวินัย และไม่เรียนรู้และสติปัญญา เลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้า ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่ายอัสสตาลามจัดขึ้น</p> <p>วิธดำเนินการ</p> <p>1.2.1 การวางแผน (Planning)</p> <p>ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน วางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่อง ของสถานที่ที่จะไปดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง</p>
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม		
	การพัฒนาบุคลากร	คุณลักษณะ มูลนิธิที่ดี		
	<p>1.2 การศึกษา ดูงาน (PNI_{modified} = 0.056)</p>	<p>1.2.1 รักษา ระเบียบวินัย (PNI_{modified} = 0.083)</p> <p>1.2.2 ใฝ่ เรียนรู้และ สติปัญญา เลิศ (PNI_{modified} = 0.081)</p>	<p>1. (สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2563) กล่าวว่า การศึกษาดูงาน (Field Trip) หมายถึง การพัฒนา ผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำ บุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่ง หนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ใน ช่วงเวลาสั้นๆ การศึกษาดูงานหรือ การไปเยี่ยมโรงเรียนต่างๆ มี วัตถุประสงค์เพื่อให้ได้เห็น ประสบการณ์ ใหม่ๆ ไม่ว่าจะเป็น รูปแบบการทำงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็น เลิศ (Best Practice) เพื่อให้ ผู้รับ การพัฒนาได้เรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ที่ดี</p>	<p>(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสตาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มูลนิธิที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร</p> <p>1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากร ผ่านการสังเกต และผลของการปฏิบัติงานที่ ได้รับมอบหมาย</p>

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาตาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงาน นอกสถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดู งานโรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสสลาตาม ด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำ แบบอย่างที่ดีจากโครงการศึกษาดูงาน มา พัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป	
	ด้านการพัฒนาบุคลากร		ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม			
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม			
					<p>จากองค์กรภายนอก ซึ่งความ คาดหวังของ การศึกษาดูงานคือ ต้องการให้นำแนวคิด วิธีการที่ได้ สังเกตเห็นมาประยุกต์ใช้เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง อีกทั้งยัง สามารถนำความรู้และประสบการณ์ ใหม่ๆ ที่ได้ รวบรวมใช้เพิ่ม ประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น</p>	<p>1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน ประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งใน เรื่องความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ ได้รับ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน</p>

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		ด้านการพัฒนาบุคลากร		เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ในระหว่างการทำงาน ด้วยการมอบหมาย งานพิเศษ และการใช้ระบบที่เลี้ยง เพื่อ พัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหาร เวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ไม่ต่ำของ ตนเอง และมีระเบียบวินัย แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรในระหว่างการทำงาน ด้วยการ มอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถ เอาชนะอารมณ์ไม่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีกำหนด นโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนา บุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของ ผู้บริหาร
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม		ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม			
	การพัฒนาบุคลากร	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	1. พัฒนาบุคลากรอย่าง ต่อเนื่อง 2. จัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมและวิชาชีพจากของ บุคลากร 3. สร้างขวัญและกำลังใจ หรือรางวัลตอบแทน เพื่อ สร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร 4. เน้นพัฒนาบุคลากรด้าน จิตวิญญาณความเป็นผู้ ที่ชัดเจน ที่เกี่ยวข้องกับ คุณลักษณะมุสลิมที่ดี 5. มีการกำหนดกฎระเบียบ และระบบการพัฒนา บุคลากรให้สอดคล้องกับ คุณลักษณะมุสลิมที่ดี			
2	การพัฒนา บุคลากรใน ระหว่างการทำงาน ปฏิบัติงาน ($PNI_{modified} = 0.037$)	2.1 การ มอบหมายงาน พิเศษ ($PNI_{modified} = 0.045$)	2.1.1 รู้คุณค่า และเก่ง บริหารเวลา ($PNI_{modified} = 0.074$)	1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน (สืบสกุล นรินทรภักดี อุษยา, 2562) หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่มีลักษณะเป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ สมรรถนะ เทคนิค เครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ รวมถึงทำให้ผู้ได้รับการพัฒนาได้เห็นสภาพและปัญหาจริงในการปฏิบัติงาน การพัฒนาในรูปแบบนี้ได้แก่ การฝึกการใช้เครื่องมือในการทำงาน (Job Instruction Training) การปฏิบัติงานตามโครงการที่รับมอบหมาย (Project Assignment) การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) การฝึกปฏิบัติงานในตำแหน่งบริหารหรือเองการทำงาน		

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Apprenticeship or Worsk Shadowing) การได้รับการโค้ช (Coaching) การได้รับการเป็นที่เลี้ยง (Mentoring) เป็นต้น 2. การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) (Dessler, 2012) เป็นวิธีทำให้ผู้บริหารระดับต้นหรือระดับแผนกที่มีประสบการณ์ในการทำงานได้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง 3. ระบบพัฒนาพนักงาน (On-Job Training) (อรรถพล อนันตวรสกุล, 2560) เน้นการมอบหมายภาระงานที่เหมาะสม ทั้งปริมาณงานและประเภทงาน กับการปรับตัวในการทำงาน และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง 4. Dessler G (2012) กล่าวว่า การ	วิธดำเนินการ 2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น 2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร มอบหมายงานพิเศษให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา โดยกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงานที่ชัดเจน 2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร ประเมินบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษ ผ่านผลการปฏิบัติงานที่
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม		
	การพัฒนาบุคลากร	คุณลักษณะมุสลิมที่ดี		

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		ด้านการพัฒนาบุคลากร		เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร
	การพัฒนาบุคลากร	คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก			
			ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก	แบบสอบถาม		
					มอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) ทำให้ผู้บริหาร ระดับต้นที่มีประสบการณ์ในการทำงานได้แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจริง	ได้รับมอบหมาย และการสังเกตการปฏิบัติงานอื่นๆ ว่ามีการพัฒนาหรือไม่
	2.2 การใช้ระบบพี่เลี้ยง (PNI _{modified} = 0.041)	2.2.1 รู้คุณค่าและเก็งบริหารเวลา (PNI _{modified} = 0.113)	2.2.2 รักษาระเบียบวินัย (PNI _{modified} = 0.087)	1. คัดสรรครูผู้สอนที่มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีอย่างแท้จริง 2. ผู้บริหารเป็นต้นแบบและให้คำตักเตือนที่ดีแก่ครูอยู่เสมอ 3. ปรับทัศนคติและเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 4. มีการจัดการกับบุคลากรที่ทำได้ไม่เหมาะสม	1. Dessler G (2012) กล่าวว่า การฝึกอบรมขณะปฏิบัติงานมีหลายประเภท ที่นิยมมากที่สุดคือการสอนงาน (Coaching) โดยพนักงานที่มีประสบการณ์หนึ่งคนหรือหัวหน้าผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะเป็นผู้ฝึกอบรมให้พนักงานในขณะปฏิบัติงาน 2. เตชา เดชะวัฒน์ไพศาล (2559) กล่าวว่า ระบบพี่เลี้ยงสำหรับบุคลากรใหม่ เป็นกลไกสำคัญ ในการดูแล ถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติงาน และนำวิธีการทำงานในรูปแบบขององค์กรใหม่ ตลอดจนการช่วยกันค้นหาสไตล์การทำงานที่	แนวทงที่ย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก็งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การให้คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีข้อกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร วิธดำเนินการ 2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และระยะเวลา

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	<p>แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร</p> <p>ในการใช้ระบบที่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ</p> <p>2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต่อการพัฒนา มีที่เลี้ยงในการช่วยให้คำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา</p> <p>2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>บุคลากรที่เลี้ยง ประเมินพัฒนาการ และผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่ามีเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่</p>
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม			
	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม		
การพัฒนาบุคลากร		คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	<p>เหมาะสม</p> <p>3. อัง ปาก ที (2548) กล่าวว่า พี่เลี้ยงหรือผู้ดูแล เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้เพื่อพัฒนา และเป็น ต้นแบบสำหรับผู้เรียน มีที่ใช้ระยะเวลาปานกลางจนถึงระยะยาว</p>	
การพัฒนาบุคลากร		จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย CHULALONGKORN UNIVERSITY		

จากตารางที่ 28 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยผู้วิจัย พบว่า

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ในประเด็นการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัย มีดังนี้

แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้ และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย

แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮฺ ค่าย กิยาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร วางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรมฮาลากอฮฺ กิยาม อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากร ผ่านการสังเกต และผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่ายอิสลามจัดขึ้น

วิธดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของสถานที่ที่จะไปดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอิสลามด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำแบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ในประเด็นการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน โดยผู้วิจัย มีดังนี้

แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และมีระเบียบวินัย

แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหาร มอบหมายงานพิเศษให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา โดยกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงานที่ชัดเจน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหาร ประเมินบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษ ผ่านผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และการสังเกตการปฏิบัติงานอื่นๆ ว่ามีการพัฒนาหรือไม่

แนวทางย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การให้คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และระยะเวลา ในการใช้ระบบพี่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา มีพี่เลี้ยงในการช่วยให้คำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

บุคลากรพี่เลี้ยง ประเมินพัฒนาการและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่ามีเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่

ตารางที่ 29 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการบริหารวิชาการ โดยผู้วิจัย

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร
	ด้านการบริหารวิชาการ				
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม		
1	1. การวัดและ ประเมินผล (PNI _{modified} = 0.102)	1.1 การ พัฒนาวิธีการ ที่หลากหลาย ในการวัดและ ประเมินผล (PNI _{modified} = 0.113)	1.1.1 รู้คุณค่า และแก่ บริหารเวลา (PNI _{modified} = 0.134) 1.1.2 ใฝ่ เรียนรู้และ สติปัญญาล้ำ เลิศ (PNI _{modified} = 0.133)	1. ภาวิดา ฮาราศรีสุทธิ (2550) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัดผลการ เรียนของผู้เรียนควรมีความ หลากหลาย เพราะการวัดผลการ เรียนของผู้เรียนบางคน เช่น ด้าน จิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ควรใช้ เครื่องมือวัดผลหลายแบบประกอบ กัน ซึ่งเครื่องมือในการวัดและ ประเมินผลควรมีการปรับปรุง เพื่อให้เหมาะสมและทันสมัยยิ่งขึ้น	แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาการในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ให้ความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหาร เวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถ เอาชนะอารมณ์ไม่ต่ำของตนเอง และสามารถ ประกอบอาชีพการงานที่ดี แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาการที่ หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วม ของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่าง ต่อเนื่อง

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	<p>เรื่องจิตใจ อารมณ์และคุณธรรม จึงมีการใช้สถานการณ์ จำลองให้ผู้ ถูกวัดแสดงความคิดเห็นหรือ พฤติกรรม และมักใช้ข้อมูลจาก หลายฝ่ายคือประเมินตนเอง หรือ ประเมินโดยผู้อื่น และต้องมีการวัด หลายครั้ง โดยเครื่องมือที่ใช้มัก เป็น มาตราส่วนประมาณค่าแบบ สำรวจรายการ แบบวัดเชิง สถานการณ์ และแบบสังเกต</p>	<p>วิธดำเนินการ</p> <p>1.1.1 การวางแผน (Planning)</p> <p>ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนด แนวทางและวิธีการในการวัดและประเมินผล ให้ มีความเหมาะสมหลากหลายและสามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง</p> <p>1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>ครูผู้สอน วัดและประเมินนักเรียนตาม แนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่ หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริม ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ</p> <p>1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของ</p>
	ด้านการบริหารวิชาการ				
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม			
การบริหารวิชาการ		<p>เป็นผู้ประเมินนักเรียน 7. ประเมินทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน</p> <p>8. ให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ในการประเมินนักเรียน</p> <p>9. จัดให้มีการประเมิน รายวัน รายสัปดาห์ ราย เทอม และรายปี</p> <p>10. ใช้ระบบ PDCA ใน การวัดและประเมินผล</p>			

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร
	ด้านการบริหารวิชาการ				
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี		
	การบริหารวิชาการ				เครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือ สามารถชี้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่
	1.2 การวัด และ ประเมินผล การเรียนรู้ ($PNI_{modified} = 0.092$)	1.2.1 เอาชนะ อารมณ์ไม่ต่ำ ของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.122$)	1. เน้นการประเมิน ภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี 2. วัดและประเมินผล พัฒนาการของนักเรียน 3. ประเมินตามความเป็น จริง 4. ประเมินเพื่อการพัฒนา ผู้เรียน 5. ตั้งเกณฑ์การประเมินที่ เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี 6. ไม่ควรตัดสิน ความสามารถของนักเรียน ด้วยผลการเรียนเพียง	1. ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2550) อธิบายหลักการวัดและประเมินผล ไว้ว่า ครูควรเตรียมหรือสร้าง เครื่องมือวัดผลและตั้งเกณฑ์ไว้ ล่วงหน้า ใช้เครื่องมือวัดผลอย่างมี ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ จุดประสงค์ของเนื้อหาวิชา และ หลักสูตรที่กำหนดไว้ และควร ดำเนินการด้วยจำนวนบ่อยครั้ง อาจจะดำเนินการทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และภายหลังการ เรียนเสร็จสิ้นแล้ว โดยครูต้องนำ ผลที่ได้จากการวัดและประเมินผล การเรียนมาเป็นข้อมูลในการ ปรับปรุงการสอบของครูให้ดีขึ้น	แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาริธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริม ให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของตัวเองได้ ตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การ ประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม วิธดำเนินการ 1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันประชุม ระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้ สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริการโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	<p>1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>ครูผู้สอน วัตและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางการที่ได้วางแผนด้วยเครื่องมือที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี</p> <p>1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริง สมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่</p>
	ด้านการบริหารวิชาการ			
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะมุสลิมที่ดี		
ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม		ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม	ด้วย	<p>2. กระทรวงศึกษาธิการ (2553)พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 กำหนดหลักการในการวัดและประเมินผล ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 ระบุว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา</p>
การบริหารวิชาการ		<p>อย่างเดียว</p> <p>7. ทดสอบนักเรียนเกี่ยวกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ</p> <p>8. มีความสมเหตุสมผลและยุติธรรมในการประเมิน</p> <p>9. วัดและประเมินผลทุกครึ่งหลังการเรียนการสอน</p>		

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการ สอน โดยเน้นการบูรณาการและกิจกรรมเสริม หลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหาร เวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ไม่ต่ำของตนเอง แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะ อารมณ์ของใจตัวเอง ผ่านการสอดแทรกหลักการ สอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการ สอน สื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือ ปฏิบัติจริงของนักเรียน
	ด้านการบริหารวิชาการ		ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม		
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี			
2	2. การจัดการ เรียนการสอน ($PNI_{modified} = 0.098$)	2.1 การ จัดการเรียน การสอนแบบ บูรณาการ ($PNI_{modified} = 0.114$)	2.1.1 รู้คุณค่า และเก่ง บริหารเวลา ($PNI_{modified} = 0.159$) 2.1.2 เอาชนะ อารมณ์ไม่ต่ำ ของตนเอง ($PNI_{modified} = 0.141$)	1. อาการี สุวัฒน์พงษ์ (2558) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการลงมือปฏิบัติเกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการในชีวิตประจำวัน	2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรของทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดย
			1. สอดแทรกคำสอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการสอน 2. จัดแบบบูรณาการแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 3. ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย 4. การสอนแบบ Active Learning 5. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของโรงเรียนอย่างจริงจัง 6. ให้ความสำคัญกับนักเรียนทุกคน 7. ใช้ภาษาที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในแต่ละ	1. อาการี สุวัฒน์พงษ์ (2558) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีการลงมือปฏิบัติเกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการในชีวิตประจำวัน	2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรของทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดย

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร
	ด้านการบริหารวิชาการ				
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม		
	การบริหารวิชาการ		<p>ละวิชา</p> <p>8. เน้นการเรียนการสอนที่สามารถนำความรู้มาใช้ได้จริง</p> <p>9. ให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน</p> <p>10. เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง</p> <p>11. ให้ครูเป็นโค้ช</p> <p>12. มีการสร้างเสริมกำลังใจแก่นักเรียน</p> <p>13. ครูจัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับคุณลักษณะมุสลิมที่ดี</p> <p>14. ใช้สื่อที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>15. เน้นการเรียนรู้ด้วย</p>	<p>(Parallel Instruction) เป็นการสอนที่มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไปวางแผน การสอนร่วมกันแต่สอนต่างวิชากัน มีการกำหนดหัวเรื่อง การสอนร่วมกันแล้วนำสู่ความคิดรวบยอดร่วมกัน</p> <p>(3) การสอนบูรณาการแบบสหวิทยาการ (Multidisciplinary Instruction) เป็นกระบวนการเรียนการสอน แบบคู่ขนานแต่มีการมอบหมายงานหรือโครงการร่วมกัน</p> <p>(4) การสอนบูรณาการแบบข้ามวิชา หรือการสอน เป็นคณะ (Transdisciplinary Instruction) เป็นการสอน ที่ผู้สอนวิชาต่างๆ มาร่วมกันสอนเป็นคณะ มีการวางแผน การสอน กำหนดหัวเรื่อง</p>	<p>ให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในทุกๆรายวิชา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน</p> <p>2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้วิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน</p> <p>2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวัง</p>

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร
	ด้านการบริหารวิชาการ				
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี		
	การบริหารวิชาการ		ตนเองผ่านเทคโนโลยี 16. ให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการออกแบบการเรียนรู้	และความคิดรวบยอดการสอน ร่วมกัน แล้วร่วมกันสอน โดยมี ผู้เรียนเป็นกลุ่มเดียวกัน	หรือไม่
	2.2 การจัด กิจกรรมเสริม หลักสูตร (PNI _{modified} = 0.102)	2.2.1 เอาชนะ อารมณ์ไม่ต่ำ ของตนเอง (PNI _{modified} = 0.147)	1. สอดแทรกคำสอนของ ศาสนาอิสลามใน กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน และกิจ กรมเสริมหลักสูตร 2. เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3. มีการจัดการเรียนการ สอนนอกสถานที่บ้าง 4. เน้นการจัดกิจกรรมให้ มากขึ้น ลดเวลาเรียนให้ น้อยลง 5. มีกิจกรรมที่กระตุ้น ความคิด สนุกสนาน และ หลากหลายตามความ ต้องการของนักเรียน	1. พิชัย เสียงจิตต์ (2542) ได้ให้ ความหมายของกิจกรรมเสริม หลักสูตรไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อมุ่งเสริมประสบการณ์ของ นักเรียนให้กว้างยิ่งขึ้น เป็น กิจกรรมที่เจตนาแยกจากกิจกรรม การสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อ พัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรยัง เสริมสร้างให้หลักสูตรมีความ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนมีส่วนช่วย ในการบริหารสถานศึกษาและ พัฒนาสังคมด้วย 2. กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2533) ได้	แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถ เอาชนะอารมณ์ไม่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและ เก็บบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการ สอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามใน กิจกรรมหลากหลาย การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน วิธดำเนินงาน 2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน ร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และปริมาณของกิจกรรมเสริม หลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี			เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร และสนองความต้องการของนักเรียน 2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยเน้นการสร้างสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การ ปฏิบัติงานจริง และหลากหลาย ผ่านกิจกรรมอาสา กอบและกิจกรรมอื่นๆ 2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผลการ จัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงาน ของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมการ ของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่
	การบริหารวิชาการ		ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก		
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก แบบสอบถาม		
	การบริหารวิชาการ		6. เน้นการจัดกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม 7. ค่านิยมและสนับสนุน ความต้องการของนักเรียน 8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียน สามารถปฏิบัติได้จริง 9. เน้นกิจกรรมหลากหลาย (กลุ่มศึกษา)	กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ เพื่อ เสริมความรู้และประสบการณ์ เพิ่มเติมจากการเรียนวิชาต่าง ๆ เพื่อให้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ได้ เพื่อส่งเสริมการพัฒนา บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยให้มีความ รับผิดชอบ มีความสามัคคีมี ระเบียบวินัยมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักช่วยเหลือผู้อื่นและ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 3. Satria Hadi Lubis (2006) กล่าวว่า พระละเกอาฮู หมายถึง เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีความ เกี่ยวข้อง กับการอบรม บ่มเพาะ และการ สอนอิสลาม (ตัวบียะฮ์อิสลามียะฮ์) ในเชิงวิชาการจึงมีความหมายว่า	

ลำดับ ความ ต้องการ จำเป็น	การบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี				เอกสารและงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร
	ด้านการบริหารวิชาการ		ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก			
	ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม	คุณลักษณะ มุสลิมที่ดี	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจาก	แบบสอบถาม		
	การบริหารวิชาการ				พะละเกาะฮ์ คือ การนั่งเป็นวงกลม ซึ่งโดยปกติจะเรียกว่า กลุ่มศึกษาที่ มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ แลกเปลี่ยนความรู้ที่ เกี่ยวข้องกับอิสลาม	

จากตารางที่ 29 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการบริหารวิชาการ โดยผู้วิจัย พบว่า (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการบริหารวิชาการ ในประเด็นการวัดและการประเมินผล โดยผู้วิจัย มีดังนี้

แนวทางหลักที่ 1 พัฒนารูปแบบในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี

แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนารูปแบบที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการในการวัดและประเมินผล ให้มีความหลากหลายและสามารถประเมินเพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอน วัดและประเมินนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่

แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม

วิธดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริง สมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีและวิธีการดำเนินการ ด้านการบริหารวิชาการ ในประเด็นการจัดการเรียนการสอน โดยผู้วิจัย มีดังนี้

แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง

แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน

วิธดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรของทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการ

สอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในทุกๆรายวิชา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรมฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน

วิธดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนองความต้องการของนักเรียน

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และหลากหลาย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮฺและกิจกรรมอื่นๆ

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผลการจัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

4.9 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ของผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้งหมด 5 ท่าน มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 30 สรุปความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐานนิยม	ระดับ	ฐานนิยม	ระดับ	
การพัฒนาคูคลากร						
การพัฒนาคูคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน						
1	แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาคูคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย	5	มากที่สุด	5	มากที่สุด	- ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีกลุ่มศึกษา (ฮาลากอส) เฉพาะของตัวเอง
1.1	แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมฮาลากอส ค่าย กีฬา การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	5	มากที่สุด	5	มากที่สุด	
วิธีดำเนินการ						
1.1.1	การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร วางแผนในการพัฒนาคูคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ ทั้งงบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่าง เต็มประสิทธิภาพ	5	มากที่สุด	5	มากที่สุด	- “ผู้บริหารวางแผน...” ไม่ควรเว้นวรรค และในข้ออื่นๆด้วย

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
	1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากร สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรม ฮาลากอฮู ค่าย กีฬา อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่ง บริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน ประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของ บุคลากร ผ่านการสังเกต และผลของการ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- อาจเพิ่มการใช้แบบสอบถามประเมินตนเอง การสัมภาษณ์
1.2	แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วย การศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมี ระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำ เลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่าย อัสสา ลามจัดขึ้น	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
วิธีดำเนินการ						
	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน วางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งใน เรื่องของสถานที่ที่จะไปดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- เพิ่มคำว่า “ศึกษาดูงาน”
	1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอก สถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงาน	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
	โรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสสาลาม ด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำ แบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มา พัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป					
	1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน ประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้ง ในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมา ประยุกต์ใช้ในการทำงาน	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- ควรระบุ รูปแบบ และวิธีการประ เมินผลให้ ชัดเจนด้วย
การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน						
2	แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนา บุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วย การมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบ ที่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและ เก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ ใฝ่ต่ำของตนเอง และมีระเบียบวินัย	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- สามารถ เอาชนะอารมณ์ ใฝ่ต่ำ น่าจะระบุ คุณลักษณะเด่น ที่ประสบ อาทิ ชี้แจง ใ้อวด เยอหยิ่ง
2.1	แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการ มอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้ บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมี การกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้ รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
วิธีดำเนินการ						
	2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน วางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมาย งานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการ พัฒนาการทำงานและประสบการณ์ของ บุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดี ยิ่งขึ้น	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
	2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร มอบหมายงานพิเศษให้ บุคลากรที่ต้องการพัฒนา โดยกำหนด รูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระ งานที่ชัดเจน	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
	2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร ประเมินบุคลากรที่ได้รับ มอบหมายงานพิเศษ ผ่านผลการปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมาย และการสังเกตการ ปฏิบัติงานอื่นๆ ว่ามีการพัฒนาหรือไม่	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- ควรเพิ่มรูปแบบ การประเมินที่ หลากหลาย เช่น การสอบถามและ การสัมภาษณ์ เพื่อนร่วมงาน
2.2	แนวทางย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรในระหว่างการทำงาน ด้วยการ ใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบ วินัย ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การให้ คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยง หรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนด นโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการ พัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทน ของผู้บริหาร	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
วิธีดำเนินการ						
	2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน วางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และ ระยะเวลา ในการใช้ระบบพี่เลี้ยงกับ บุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้าง คุณลักษณะที่ต้องการ	5	มาก ที่สุด	4	มาก	
	2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ ต้องการพัฒนา มีพี่เลี้ยงในการช่วยให้ คำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลา หนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ ให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา	5	มาก ที่สุด	4	มาก	
	2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) บุคลากรพี่เลี้ยง ประเมินพัฒนาการ และผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับ การพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและ คุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่	5	มาก ที่สุด	4	มาก	- เพิ่มรูปแบบ หรือการ ประเมิน จาก เพื่อนร่วมงาน จากนักเรียนใน กรณีการสอน
การบริหารวิชาการ						
การวัดและประเมินผล						
1	แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาวิธีการในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความ หลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่า และเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมี สติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบ อาชีพการงานที่ดี	5	มาก ที่สุด	4	มาก	
1.1	แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการที่ หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหาร	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
	เวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่าน การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่ หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง					
วิธีดำเนินการ						
	1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนด แนวทางและวิธีการในการวัดและ ประเมินผล ให้มีความหลากหลายและ สามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- ควรจะให้ นักเรียนมีส่วนร่วม ด้วย ในรูปของ ตัวแทนก็ได้ จะได้ เห็นความคิดของ นักเรียน
	1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน วัดและประเมินนักเรียน ตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริงของ นักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของ นักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของ เครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอ หรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริง หรือไม่	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
1.2	แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาวิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบ อาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการ ปฏิบัติจริง เกมท์การประเมินที่ สมเหตุสมผลและยุติธรรม	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
วิธีดำเนินการ						
	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกัน ประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทาง ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความ เป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้น การประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
	1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน วัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้ วางแผน ด้วยเครื่องมือที่สามารถประเมิน ตามสภาพจริงของนักเรียน มีความ สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการ ประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- เพิ่มคำว่า “ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่ หลากหลาย สามารถ ประเมิน ตามสภาพจริง”
	1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของ เครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอ หรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริง สมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และ ตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่า เป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
การจัดการเรียนการสอน						
2	แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียน การสอน โดยเน้นการบูรณาการและ กิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียน รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	มาก ที่สุด	4	มาก	- ควรให้ชัดเจน บูรณาการอะไร บูรณาการคำสอน อิสลามหรือความรู้ ร่วมสมัยใช้หรือไม่

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
2.1	<p>แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใจตัวเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน</p>	5	มากที่สุด	5	มากที่สุด	<p>- การบูรณาการคำสอนศาสนา (สำหรับรายวิชาทั่วไป การบูรณาการความรู้ร่วมสมัยสำหรับอิสลามศึกษา ดังนั้นเพิ่มคำว่า “ ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนศาสนาหรือความรู้ร่วมสมัย...”จะได้เท่าทันโลกทันเหตุการณ์พาดั้วรอด</p>
วิธีดำเนินการ						
	<p>2.1.1 การวางแผน (Planning)</p> <p>ผู้บริหารและบุคลากรของทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในทุกๆรายวิชา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน</p>	5	มากที่สุด	5	มากที่สุด	<p>- เน้นการบูรณาการร่วมสมัยในรายวิชาอิสลามศึกษา</p> <p>- ตัดคำว่า “ของ” หลังบุคลากรออก</p>
	<p>2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน</p>	5	มากที่สุด	4	มาก	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
	2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และ ประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไป ตามที่คาดหวังหรือไม่	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- ให้เพิ่มคำว่า “โดยใช้เครื่องมือ และวิธีการ ประเมินในรูปแบบที่ หลากหลาย”
2.2	แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่าน กิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลัก คำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลา กอส การลดเวลาเรียนให้สั้นลง และสนอง ความต้องการของนักเรียน	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
วิธีดำเนินการ						
	2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน ร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของ กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริม สร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนองความ ต้องการของนักเรียน	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	
	2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผน ร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และหลากหลาย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอสและกิจกรรมอื่นๆ	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	- เพิ่มคำว่า “มี ความ” หน้าคำ ว่าหลากหลาย

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ความเหมาะสม		ความเป็นไปได้		ข้อเสนอแนะ
		ฐาน นิยม	ระดับ	ฐาน นิยม	ระดับ	
	2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกัน ประเมินผลการจัดกิจกรรมและ กระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรม นั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียน ว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่	5	มาก ที่สุด	5	มาก ที่สุด	

จากตารางที่ 30 สรุปความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า

การพัฒนาบุคลากร

ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน

ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5)

ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน

ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5) ยกเว้นวิธีดำเนินการที่ 2.2.1 , 2.2.2 และ 2.2.3 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ (ฐานนิยม คือ 4)

การบริหารวิชาการ

ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่าย อัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่าย อัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5) ยกเว้นแนวทางหลักที่ 1 อยู่ในระดับมาก (ฐานนิยม คือ 4)

ด้านการจัดการเรียนการสอน

ผลการประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่าย อัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5)

ผลการประเมินความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่าย อัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด (ฐานนิยม คือ 5) ยกเว้นแนวทางหลักที่ 2 อยู่ในระดับมาก (ฐานนิยม คือ 4) และวิธีดำเนินการที่ 2.1.1 อยู่ในระดับมาก (ฐานนิยม คือ 4)

ตารางที่ 31 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี		แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การพัฒนาบุคลากร			
1	แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย	- ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีกลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮฺ) เฉพาะของตัวเอง	แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน และกลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮฺ) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย
1.1	แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอฮฺ ค่าย กีฬา การอบรม และสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น		แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอฮฺ ค่าย กีฬา การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น
วิธีดำเนินการ			
	1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารวางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และ	- “ผู้บริหาร วางแผน...” ไม่ควรเว้นวรรค และในข้ออื่นๆด้วย	1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารวางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถ

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
	อื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ		เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ
	1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรม ฮาลากอฮู ค่าย กีฬายาม อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น		1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรม ฮาลากอฮู ค่าย กีฬายาม อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากร ผ่านการสังเกต และผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	- อาจเพิ่มการใช้แบบสอบถามประเมินตนเองการสัมภาษณ์	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากร ผ่านการสังเกต ผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้แบบประเมินตนเอง รวมถึงการสัมภาษณ์ ในการประเมินผล
1.2	แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่าย อัสสลามจัดขึ้น		แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่าย อัสสลามจัดขึ้น

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
วิธีดำเนินการ			
	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของสถานที่ที่จะไปดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	- เพิ่มคำว่า “ศึกษาดูงาน”	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของสถานที่ที่จะไปศึกษาดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
	1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสลามด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำแบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป		1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสลามด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำแบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป
	1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	- ควรระบุรูปแบบและวิธีการประเมินผลให้ชัดเจนด้วย	1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมิน

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
2	แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบที่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และมีระเบียบวินัย	- สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำน่าจะระบุคุณลักษณะเด่นที่ประสบ อาทิ ชี้แจง ใ้อวด เยอหยิ่ง	แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบที่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีระเบียบวินัย และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง เช่น ความชี้แจง ใ้อวด เยอหยิ่ง เป็นต้น
2.1	แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร		แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร
วิธีดำเนินการ			
	2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น		2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
วิธีดำเนินการ			
	<p>2.2.1 การวางแผน (Planning)</p> <p>ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบที่เลี้ยง และระยะเวลา ในการใช้ระบบที่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ</p>		<p>2.2.1 การวางแผน (Planning)</p> <p>ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ที่เลี้ยง และระยะเวลา ในการใช้ระบบที่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ</p>
	<p>2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา มีที่เลี้ยงในการช่วยให้คำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา</p>		<p>2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา มีที่เลี้ยงในการช่วยให้คำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา</p>
	<p>2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>บุคลากรที่เลี้ยง ประเมินพัฒนาการและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่</p>	<p>- เพิ่มรูปแบบหรือการประเมิน จากเพื่อนร่วมงาน</p>	<p>2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>บุคลากรที่เลี้ยงและเพื่อนร่วมงาน ประเมินพัฒนาการและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่</p>
การบริหารวิชาการ			
1	<p>แนวทางหลักที่ 1 พัฒนารูปแบบในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ</p>		<p>แนวทางหลักที่ 1 พัฒนารูปแบบในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของ</p>

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
	สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี		ตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี
1.1	<p>แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง</p>		<p>แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง</p>
วิธีดำเนินการ			
	<p>1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการในการวัดและประเมินผล ให้มีความหลากหลายและสามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง</p>	<p>- ควรจะให้นักเรียนมีส่วนร่วมด้วย ในรูปของตัวแทนก็ได้ จะได้เห็นความคิดของนักเรียน</p>	<p>1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียนร่วมกันประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการในการวัดและประเมินผล ให้มีความหลากหลายและสามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง</p>
	<p>1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน วัดและประเมินนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ</p>		<p>1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอนวัดและประเมินนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ</p>

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถชี้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่		1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัดว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่
1.2	แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม		แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม
	วิธีดำเนินการ		
	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ		1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
	<p>1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>ครูผู้สอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี</p>	<p>- เพิ่มคำว่า “ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย สามารถประเมินตามสภาพจริง....”</p>	<p>1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)</p> <p>ครูผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี</p>
	<p>1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริงสมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่</p>		<p>1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)</p> <p>ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริงสมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่</p>
2	<p>แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง</p>	<p>- ควรให้ชัดเจนบูรณาการอะไร บูรณาการคำสอนอิสลามหรือความรู้ร่วมสมัยใช้หรือไม่</p>	<p>แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการคำสอนอิสลามในรายวิชาสามัญและบูรณาการความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง</p>

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
2.1	<p>แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ตัวเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน</p>	<p>- การบูรณาการคำสอนศาสนา (สำหรับรายวิชาทั่วไป การบูรณาการความรู้ร่วมสมัยสำหรับอิสลามศึกษา ดังนั้นเพิ่มคำว่า “ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนศาสนาหรือความรู้ร่วมสมัย...” จะได้เท่าทันโลกทันเหตุการณ์</p>	<p>แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ตัวเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามหรือความรู้ร่วมสมัยในการจัดการเรียนการสอน ในสื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน</p>
วิธีดำเนินการ			
	<p>2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรของทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในหลายๆรายวิชา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน</p>	<p>- เน้นการบูรณาการร่วมสมัยในรายวิชาอิสลามศึกษา - ตัดคำว่า “ของ” หลังบุคลากรออก</p>	<p>2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในรายวิชาสามัญและความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา ตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน</p>
	<p>2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มี</p>		<p>2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการ</p>

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
	วิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน		เรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน
	2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่	- ให้เพิ่มคำว่า “โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย”	2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกัน ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย
2.2	แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน		แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน
วิธีดำเนินการ			
	2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนร่วมกับประชุมวางแผน กำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติ		2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนองความต้องการของนักเรียน

ชื่อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย	คำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
	ได้จริง และสนองความต้องการของนักเรียน		
	2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และหลากหลาย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอฮยและกิจกรรมอื่นๆ	- เพิ่มคำว่า “มีความ” หน้าคำว่าหลากหลาย	2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และมีความหลากหลาย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอฮยและกิจกรรมอื่นๆ
	2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผลการจัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวัง		2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผลการจัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

จากตารางที่ 31 (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ปรับตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี มีดังนี้

การพัฒนาบุคลากร

แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน และกลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮย) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย

แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอส ค่าย กีฬาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารวางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรม ฮาลากอส ค่าย กีฬาม อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินพฤติกรรมการทำงานของบุคลากร ผ่านการสังเกต ผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้แบบประเมินตนเอง รวมถึงการสัมภาษณ์ ในการประเมินผล

แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่าย อัสสาลามจัดขึ้น

วิธีดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของสถานที่ที่จะไปศึกษาดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสสาลามด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำแบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ และKM ในการประเมิน

แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระหว่างการทำงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาศักยภาพให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีระเบียบวินัย และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง เช่น ความขี้เกียจ ใช้อวด เย่อหยิ่ง เป็นต้น

แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระหว่างการทำงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพ และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหารมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา โดยกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงานที่ชัดเจน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารประเมินบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษ ผ่านผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และการสังเกตการปฏิบัติงานอื่นๆ ว่ามีการพัฒนาหรือไม่ รวมถึงการสอบถามและการสัมภาษณ์เพื่อนร่วมงาน

แนวทางย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในระหว่างการทำงาน ด้วยการให้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การให้คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาศักยภาพ และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และระยะเวลาในการใช้ระบบพี่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา มีพี่เลี้ยงในการช่วยหาคำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

บุคลากรพี่เลี้ยงเพื่อนร่วมงาน ประเมินพัฒนาการและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่

การบริหารวิชาการ

แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาวิธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี

แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียนร่วมกันประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการในการวัดและประเมินผล ให้มีความหลากหลายและสามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนวัดและประเมินนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่

แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม

วิธีดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริงสมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการคำสอนอิสลามในรายวิชาสามัญและบูรณาการความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง

แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของ

ศาสนาอิสลามหรือความรู้ร่วมสมัยในการจัดการเรียนการสอน ในสื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในรายวิชาสามัญและความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา ตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย

แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนองความต้องการของนักเรียน

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และมีความหลากหลาย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอฮฺและกิจกรรมอื่นๆ

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผล การจัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวัง

4.10 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้

แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี สามารถอธิบายโดยแยกเป็นสองประเด็น ประกอบด้วย ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านการบริหารวิชาการ มีรายละเอียดดังนี้

แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร และวิธีการที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มี 2 แนวทางหลัก 4 แนวทางย่อย และ 12 วิธีดำเนินการ โดยแต่ละแนวทางมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน

แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน และกลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮฺ) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย

แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮฺ ค่าย กิยาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารวางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรม ฮาลากอฮฺ ค่าย กิยาม อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากรผ่านการสังเกต ผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้แบบประเมินตนเอง รวมถึงการสัมภาษณ์ ในการประเมินผล

แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่าย อัสสาลามจัดขึ้น

วิธีดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของสถานที่ที่จะไปศึกษาดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสสาลามด้วยก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำแบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ และKM ในการประเมิน

ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน

แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีระเบียบวินัย และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง เช่น ความขี้เกียจ ใ้อวด เย่อหยิ่ง เป็นต้น

แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและ ประสิทธิภาพของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหารมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา โดยกำหนด รูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงานที่ชัดเจน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารประเมินบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษ ผ่านผลการปฏิบัติงาน ที่ได้รับมอบหมาย และการสังเกตการปฏิบัติงานอื่นๆ ว่ามีการพัฒนาหรือไม่ รวมถึงการสอบถามและ การสัมภาษณ์เพื่อนร่วมงาน

แนวทางย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการใช้ระบบ พี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านการเป็นแบบอย่าง ที่ดี การให้คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนดนโยบาย และกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และระยะเวลา ในการใช้ระบบพี่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา มีพี่เลี้ยงในการช่วยให้ คำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่ จะพัฒนา

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

บุคลากรพี่เลี้ยงและเพื่อนร่วมงาน ประเมินพัฒนาการและผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่

แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการบริหารวิชาการ และวิธีการที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการบริหารวิชาการ ที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มี 2 แนวทางหลัก 4 แนวทางย่อย และ 12 วิธีดำเนินการ โดยแต่ละแนวทางมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาวิธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี

แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียนร่วมกันประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการในการวัดและประเมินผล ให้มีความหลากหลายและสามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนวัดและประเมินนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่

แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใจต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม

วิธีดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริงสมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

ด้านการจัดการเรียนการสอน

แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการคำสอนอิสลามในรายวิชาสามัญและบูรณาการความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใจต่ำของตนเอง

แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใจต่ำเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามหรือความรู้ร่วมสมัยในการจัดการเรียนการสอน ในสื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการ สอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในรายวิชาสามัญและความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา ตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดย ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการ เรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่ นักเรียน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมิน พฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินในรูปแบบ ที่หลากหลาย

แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการ สอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และ สนองความต้องการของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนองความต้องการของนักเรียน

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผน ร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และมีความหลากหลาย ผ่าน กิจกรรม ฮาลากอฮฺและกิจกรรมอื่นๆ

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผล การจัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรม ของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1. เพื่อศึกษากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 2. เพื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี และ 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวนทั้งสิ้น 41 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 37 โรงเรียน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น (Confidence interval) 95% ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ 37 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 37 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร 37 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสามัญ 37 คน ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศาสนา 37 คน และตัวแทนนักเรียนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา 74 คน รวมทั้งหมด 259 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมของ (ร่าง) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ดัชนี ลำดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) ฐานนิยม (Mode) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

กรอบแนวคิดในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1. กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน และ 2. กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย

1. การบริหารบุคลากร สามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ คือ
 - 1.1 การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน มี 5 วิธี ได้แก่
 - 1.1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง
 - 1.1.2 การชี้แนะหรือการสอนงาน
 - 1.1.3 การมอบหมายงานพิเศษ
 - 1.1.4 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ
 - 1.1.5 วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ
 - 1.2 การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน มี 3 วิธี ได้แก่
 - 1.2.1 การอบรมและสัมมนา
 - 1.2.2 การศึกษาดูงาน
 - 1.2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง
2. การบริหารวิชาการ ได้แก่
 - 2.1 การพัฒนาหลักสูตร
 - 2.2 การจัดการเรียนการสอน
 - 2.3 การวัดและประเมินผล
 - 2.4 การนิเทศการศึกษา

กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย

1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดาห์)
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง

6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา
10. รักษาระเบียบวินัย

5.1.2 ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การบริหารวิชาการ โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน และในประเด็นการบริหารวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและประเมินผล ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน และในประเด็นการบริหารวิชาการ การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และ การนิเทศการศึกษา ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การบริหารวิชาการ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน และในประเด็นการบริหารวิชาการ การวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

5.1.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร มีดังนี้

ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน

1. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน และกลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮ) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย

1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮ ค่ายกีฬาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารวางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรม ฮาลากอฮู ค่าย กีฬา อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินพฤติกรรมการทำงานของบุคลากรผ่านการสังเกต ผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และใช้แบบประเมินตนเอง รวมถึงการสัมภาษณ์ ในการประเมินผล

1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่าย อัสสาลามจัดขึ้น

วิธีดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของสถานที่ที่จะไปศึกษาดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งอาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสสาลามด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำแบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มาพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจ และKM ในการประเมิน

ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน

2. ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีระเบียบวินัย และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง เช่น ความขี้เกียจ โอ้อวด เย่อหยิ่ง เป็นต้น

2.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหารมอบหมายงานพิเศษให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา โดยกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงานที่ชัดเจน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารประเมินบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษ ผ่านผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และการสังเกตการปฏิบัติงานอื่นๆ ว่ามีการพัฒนาหรือไม่ รวมถึงการสอบถามและการสัมภาษณ์เพื่อนร่วมงาน

2.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการให้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การให้คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และระยะเวลา ในการใช้ระบบพี่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา มีพี่เลี้ยงในการช่วยหาคำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

บุคลากรพี่เลี้ยงและเพื่อนร่วมงาน ประเมินพัฒนาการและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่

แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการบริหารวิชาการ มีดังนี้

ด้านการวัดและประเมินผล

1. พัฒนาวิธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนาให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี

1.1 พัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง

วิธีดำเนินการ

1.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และตัวแทนนักเรียนร่วมกันประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการในการวัดและประเมินผล ให้มีความหลากหลายและสามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง

1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนวัดและประเมินนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่

1.2 พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม

วิธีดำเนินการ

1.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ

1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผนด้วยเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย ที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี

1.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและครูผู้สอนเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริงสมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

ด้านการจัดการเรียนการสอน

2. พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการคำสอนอิสลามในรายวิชาสามัญ และบูรณาการความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง

2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนา

อิสลามหรือความรู้ร่วมสมัยในการจัดการเรียนการสอน ในสื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

2.1.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหารและบุคลากรทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในรายวิชาสามัญและความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา ตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน

2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน

2.1.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่ โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย

2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน

วิธีดำเนินการ

2.2.1 การวางแผน (Planning)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนองความต้องการของนักเรียน

2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation)

ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และมีความหลากหลาย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอฮฺและกิจกรรมอื่นๆ

2.2.3 การประเมินผล (Evaluation)

ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผล การจัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยออกเป็น 3 ประเด็น คือ 1) การอภิปรายผลกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 2) การอภิปรายผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 3) การอภิปรายผลแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี จากผลการวิจัยมีประเด็นนำสู่การอภิปรายผลดังนี้

5.2.1 กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม และกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1. กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 1) การบริหารบุคลากร 2) การบริหารวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมีความเห็นสอดคล้องกันว่ามีความเหมาะสม

การบริหารบุคลากร สามารถจำแนกเป็น 2 รูปแบบ ประกอบไปด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน มี 5 วิธี ได้แก่ การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การมอบหมายงานพิเศษ ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ และวิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน มี 3 วิธี ได้แก่ การอบรมและสัมมนา การศึกษาดูงาน และการเรียนรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ (เดชา เดชะวัฒนไพศาล, 2559) ที่กล่าวว่า การฝึกอบรมและพัฒนาทรัพยากรบุคคล (Training and Development) หมายถึง กรรมวิธีในการเพิ่มพูนสมรรถนะในการทำงานของบุคลากร ทั้งในด้านความคิด ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญและพฤติกรรม รวมถึงการส่งเสริมให้บุคลากรมีอุปนิสัย เจต สำนึกรับผิดชอบและมีขวัญกำลังใจที่ดีต่อการทำงาน อันจะส่งผลให้

การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นช่องทางที่ทำให้บุคลากรได้รับความรู้ใหม่ ๆ มีโอกาสสั่งสมความชำนาญในการปฏิบัติงานมากขึ้น เพิ่มระดับทักษะในการแก้ปัญหา มีศักยภาพที่พร้อมรองรับการปฏิบัติงานในอนาคต และมีทัศนคติที่จะปรับปรุงงานให้ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้นตามแนวทางที่องค์กรกำหนด ช่วยให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรกับองค์กร และช่วยให้บุคลากรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีระบบ สอดคล้องกับ (สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2562) ระบุว่า การพัฒนาบุคลากร คือการส่งเสริมและเพิ่มพูน ความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรม ทักษะและสมรรถนะของบุคลากรสำหรับการปฏิบัติงานในปัจจุบัน หรือการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาศักยภาพสำหรับการเติบโตบนเส้นทางสายอาชีพในอนาคต และรูปแบบการพัฒนาบุคลากรจำแนกตามเวลาในการปฏิบัติงาน ถูกแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบคือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน (On-The-Job Development) การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน (Off-The-Job Development) และการพัฒนาบุคลากรในลักษณะการเรียนรู้ผสมผสาน (Blended-Learning Development) โดยกรอบแนวคิดการพัฒนาบุคลากรสอดคล้องกับ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) หมวด 4 มาตรา 22 บัญญัติไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” การกิจของครูจึงถือเป็นภารกิจที่สำคัญ โดย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) พบว่า คุณภาพของครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษานั้นก็คือการสร้าง “ครูที่มีคุณภาพ” การพัฒนาครูจึงเป็นเรื่องที่ต้องกระทำควบคู่กันไปกับการพัฒนานักเรียน เพราะครูถือว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในทุกๆ ด้านของนักเรียน จึงต้องได้รับการพัฒนาไปพร้อมกัน สอดคล้องกับ แผนพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาที่เน้นส่งเสริมพัฒนาวิชาชีพครูและเน้นการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนควบคู่กัน

การบริหารวิชาการ ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการนิเทศการศึกษา ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเห็นว่ามีเหมาะสมในทุกองค์ประกอบ จากการศึกษาเอกสารขอข่ายการบริหารวิชาการโรงเรียนที่หลากหลาย และผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดการบริหารวิชาการโรงเรียนโดยยึดกรอบของกระทรวงศึกษาธิการเป็นหลัก สอดคล้องกับ (เพ็ญวรา ชูประวัตติ, 2562) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานหลักหรือเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาทุกระดับที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดไว้ การบริหารวิชาการจึงเป็นงานที่

สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ และความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารวิชาการประกอบด้วยงานหลายอย่าง สิ่งสำคัญของงานด้านวิชาการ คือ การพัฒนาหลักสูตรซึ่งเป็นตัวกำกับงานด้านวิชาการ ที่ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในการนำหลักสูตรแกนกลางไปใช้ในแต่ละสถานศึกษา การจัดโปรแกรมการศึกษาขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียนด้วย ดังนั้น การบริหารวิชาการ จึงหมายถึง กระบวนการดำเนินงาน และการจัดกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการจัดเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ซึ่งการดำเนินงานของงานวิชาการควรมีการดำเนินงานประสานกันกับทุกฝ่ายในสถานศึกษา เช่น ฝ่ายบุคลากร เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถดำเนินงานด้านวิชาการทั้งด้านการจัดเรียนการสอน การสนับสนุนการเรียนการสอน และกิจกรรมทางวิชาการให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน การดำเนินงานด้านวิชาการมีเป้าหมายหลักคือ การพัฒนาศักยภาพของ ผู้เรียน และสอดคล้องกับ (ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ ชาติดา, 2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการบริหารวิชาการรับผิดชอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดผลและประเมินผล รวมถึงงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรและที่สถานศึกษากำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ (จารุกิตต์ สิริเทียนนท์, 2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญ เนื่องจากการดำเนินงานที่พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนโดยตรง เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และมีมาตรฐานตามคุณภาพการศึกษาที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารและบุคลากรของสถานศึกษา ต้องบริหารและดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มความสามารถ

2. กรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีตะห์) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) มีมารยาทที่ดีและงดงาม ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และรักษาระเบียบวินัย สอดคล้องกับแนวคิดของ (ฮาซัน อัล บันนา, 1930), (มุฮัมมัด अबดุลลอฮ อัลเคาะฎิบ, 1997) ที่ได้กล่าวว่า คุณลักษณะของมุสลิมที่ดีหรือมุสลิมคุณภาพ ต้องมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีตะห์) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) มีมารยาทที่ดีและงดงาม ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำ

เลิศ มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น เอาชนะ
 อารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และรักษาระเบียบวินัย ซึ่งสอดคล้องกับ
 (สถาบันอิสลาม, 2563) ที่กล่าวไว้ในหลักสูตรสันติศึกษาของมหาวิทยาลัยฟาฏอนีซึ่งเป็นหลักสูตรที่
 สถาบันอิสลามได้จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาสมาชิกองค์กรให้ได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานตามหลักคำ
 สอนอิสลามเพื่อการพัฒนาตนเอง ครอบคลุมและสังคม กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 15 ประการ
 ของมุสลิม ประกอบด้วย 1) มีความบริสุทธิ์ใจ(อิดลาต)ในทุกๆการงาน 2) ใฝ่ศึกษาและเรียนรู้อยู่
 ตลอดเวลา 3) ใช้วิถีชีวิตเคียงข้างอัลกุรอาน 4) เป็นบุคคลมีการปฏิบัติตามสุนนะฮ์อย่างเคร่งครัด 5)
 เป็นบุคคลมีจรรยาบรรณที่ดีงาม 6) มีสุขภาพและพละนาญะฮ์ที่แข็งแรง 7) มีระเบียบวินัย 8) เป็น
 บุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน 9) สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี 10) ใฝ่อย่างประหยัดและ
 พอเพียง 11) เป็นบุคคลที่ห่างไกลจากสิ่งที่ไม่สุภาพ 12) น้อมรับและให้คำแนะนำและตักเตือน(นาซี
 ฮัต) 13) มีความรักฉันท์พี่น้องในอิสลาม 14) ดำรงมั่นในองค์กร(ญะมาอะฮ์) และ 15) เผยแผ่ความ
 เมตตา และยังสอดคล้องกับ (Khawlah bint Yahya, 2013) ที่ระบุถึงห้าคุณลักษณะที่ดีและสวยงาม
 ของมุสลิม ประกอบด้วย 1) มีความสัตย์จริง 2) รักษาสัญญา 3) มีความน่าเชื่อถือ 4) เป็นที่ปรึกษาที่
 จริงใจ และ 5) ให้อภัยที่บริสุทธิ์

5.2.2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และลำดับความต้องการจำเป็นในการ
 พัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ผู้วิจัยได้นำเสนอการ
 อภิปรายผลเป็นประเด็น ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
 รองลงมา คือ การบริหารวิชาการ โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็น
 การพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การ
 พัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน และในประเด็นการบริหารวิชาการ การพัฒนาหลักสูตร มี
 ค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดและ
 ประเมินผล ตามลำดับ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ปัจจุบันโรงเรียนเครือข่ายอิสลามมีการให้ความสำคัญกับ
 การพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการใช้ระบบพี่เลี้ยง

ในการพัฒนา เพื่อให้ครูมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เนื่องจากในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ต้องการตามความคาดหวังนั้น ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้วยเช่นเดียวกัน สอดคล้องกับ (ชญาพิมพ์ อุสาโห และคณะ, 2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ รูปแบบและกลไกการพัฒนาครูในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่ 5 พื้นที่ พบว่า การพัฒนาครูเน้นที่การลงมือปฏิบัติจริงจะทำให้ครูเกิดทักษะการปฏิบัติงานจริงสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการอบรมไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ ซึ่งหากเกิดคำถามหรือความไม่เข้าใจระหว่างการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ครูสามารถปรึกษาผู้มีประสบการณ์ อันได้แก่ พี่เลี้ยง (Mentor) โค้ช (Coach) หรือเครือข่ายครูหรือบุคคลผู้รู้ (Network) และโรงเรียนเครือข่ายอิสลามยังให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ต้องการตามความคาดหวังนั้น โรงเรียนต้องมีการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ต้องการเพื่อเป็นหลักที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุถึงเป้าหมายนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (พันธิวิชัย เลี้ยงชีพชอบ, 2561) เรื่อง กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0 ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในการบริหารวิชาการอยู่ในระดับมาก และด้านการพัฒนาหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การบริหารวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน และในประเด็นการบริหารวิชาการ การจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล การพัฒนาหลักสูตร และ การนิเทศการศึกษา ตามลำดับ

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า โรงเรียนเครือข่ายอิสลามมีความต้องการ และให้ความสำคัญกับการบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) การจัดการเรียนการสอนเป็นกระบวนการสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ ผู้สอนต้องพยายามคัดสรรความรู้จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน สอดคล้องกับ (วรา

ภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์, 2551) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน (Learning and Classroom Management) เป็นบทบาทสำคัญของครูทุกคน เริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร เอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผู้เรียน นำมาวางแผน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดหาหรือเลือกใช้สื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล แล้วดำเนินการจัดการเรียนรู้และจัดการชั้นเรียน สอดคล้องกับ (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2562) กล่าวว่า งานการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นภารกิจหลักที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกของโรงเรียน ที่จะ พัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะ (ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ) ตามหลักสูตรที่กำหนดรวมไปถึงความ คาดหวังของสังคม และยังสอดคล้องกับ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เห็นว่าการพัฒนาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ต้องได้รับการปลูกฝังและ พัฒนา ผ่านการจัดการเรียนการสอน การทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในลักษณะต่าง ๆ จนตกผลึกเป็น คุณลักษณะในตัวผู้เรียน เมื่อพิจารณารายด้านย่อยของการจัดการเรียนการสอนที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ (พิชัย เสี่ยมจิตต์, 2542) ได้ให้ความหมายของ กิจกรรมเสริมหลักสูตรไว้ว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อมุ่งเสริมประสบการณ์ของนักเรียนให้กว้างยิ่งขึ้น เป็นกิจกรรมที่เจตนาแยกจากกิจกรรมการสอนในรายวิชาต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน และ กิจกรรมเสริมหลักสูตรยังเสริมสร้างให้หลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตลอดจนมีส่วนช่วยในการ บริหารสถานศึกษาและพัฒนาสังคมด้วย และโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามยังมีความต้องการ และให้ ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร โดยเฉพาะการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน เพื่อให้ครู มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ (มาเรียม นิลพันธ์ และคณะ, 2563) เรื่อง การ พัฒนาระบบบทสนทนา รูปแบบและกลไกการพัฒนาครูตามแนวคิดเครือข่ายเชิงพื้นที่ : กรณีศึกษาพื้นที่ ภาคกลาง รวมภาคตะวันออกและภาคตะวันตก พร้อมข้อเสนอเชิงนโยบาย รูปแบบและกลไกการ พัฒนาครูตามแนวคิดเครือข่ายเชิงพื้นที่ภาคกลาง รวมภาคตะวันออกและภาคตะวันตก พบว่า รูปแบบการพัฒนาครูควรดำเนินการระหว่างปฏิบัติงานโดยไม่ผ่านระบบ Online (Offline on the job Training) โดยมีเครือข่ายความร่วมมือ การลงมือปฏิบัติจริง ชุมชนแห่งการเรียนรู้ การนิเทศ การ ทำวิจัยร่วมกับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ารูปแบบการพัฒนาครูที่สถานศึกษาและสถาบันผลิต ครูสามารถดำเนินการได้ เหมาะสมระหว่างการทำงานโดยไม่ต้องผ่านระบบออนไลน์นั้นเหมาะสมกับ สภาพการปฏิบัติงานจริงของครูในสถานศึกษา

ลำดับความต้อการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การบริหารวิชาการ มีลำดับความต้อการ จำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากร โดยหากพิจารณารายด้านย่อยของแต่ละประเด็น พบว่า ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน มีลำดับความ

ต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน และในประเด็นการบริหารวิชาการ การวัดและประเมินผล มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การบริหารวิชาการมีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด โดยเฉพาะการวัดและประเมินผล ดังที่แสดงให้เห็นว่าผู้บริหาร ครู และผู้เรียนให้ความสำคัญมาก จึงควรมีการพัฒนาเป็นอันดับแรกเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีกับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (อมรรัตน์ ศรีพอ, 2561) ได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม พบว่า ลำดับความต้องการจำเป็น สูงสุด คือ การวัดและประเมินผล และยังสอดคล้องกับ (โออาชีวะ, 2563) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการสอน และเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนที่ดีจะแสวงหาแนวทางให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ และเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจะต้องรู้ความสามารถของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และข้อบกพร่องของผู้เรียน โดยอาศัยกระบวนการของการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา และในประเด็นการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด จึงควรมีการพัฒนาเป็นอันดับแรก เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีกับครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของผู้เรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ (พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ, 2561) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูที่ควรใช้ พบว่า ระดับความประสงค์สูงสุดที่ 3 อันดับ ได้แก่ การพัฒนาแบบนอกเวลาปฏิบัติงาน (Off-the-job training) การพัฒนาในเวลาปฏิบัติงาน (On-the-job Training) และการศึกษาดูด้วยตนเองรวมกัน รองลงมาคือการพัฒนาในเวลาปฏิบัติงาน (On-the-job Training) เช่น การชี้แนะ (Coaching) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) PLC และการโดยการศึกษาด้วยตนเอง เช่น ศึกษาจากบทเรียน Online และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ตามลำดับ และสอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) เรื่องของบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่องให้ทันกับเทคโนโลยีและความเปลี่ยนแปลงทางสังคม สอดคล้องกับ (สีบสกุล นรินทรางกูร ญอยุธยา, 2562) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน (Off-The-Job Development) หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่มีลักษณะไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่เข้ารับการพัฒนาได้ การพัฒนานั้นอาจไม่ได้อยู่ในสถานที่ทำงานและต้องใช้เวลาส่วนใหญ่หรือทั้งหมดในการทุ่มเทเพื่อพัฒนา การพัฒนาในรูปแบบนี้ ได้แก่ การจัดอบรม/สัมมนา (Training/ Seminar) การอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การพัฒนาผ่านออนไลน์หรืออี

เลิร์นนิ่ง (Online/ E-Learning) การพัฒนาผ่านสถานการณ์จำลอง (Simulation) การเรียนรู้ผ่านห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classroom) การเรียนรู้ด้วยตัวเอง (Self-Study) การเรียนรู้ผ่านกรณีศึกษาและการเขียนบรรยาย (Case Study and Written Exam) เป็นต้น

2. สภาพปัจจุบันด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านย่อยของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สภาพที่พึงประสงค์ในการพัฒนาคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านย่อยของคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่ามีลักษณะเดียวกันกับสภาพปัจจุบัน คือ การมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง และเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า ความคิดเห็นและความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้เรียนมีความให้ความสำคัญกับการมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มาเป็นอันดับแรก ซึ่งการมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่จะก่อให้เกิด ความเข้าใจ และความศรัทธาในหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม รวมถึงการปฏิบัติศาสนกิจอย่างถูกต้อง ส่งผลให้เกิดความสำเร็จอย่างยิ่งในการส่งเสริมการเป็นมุสลิมที่ดี โดยสอดคล้องกับ (มัสลิน มาหะมะ, 2552) ที่กล่าวว่า แนวความคิดอิสลามขั้นพื้นฐานถือว่า จักรวาลทั้งหมดถูกสร้างโดยผู้เป็นเจ้าของ การศรัทธาที่สำคัญที่สุดของอิสลาม คือ “เตาฮีด” หรือ การศรัทธาในผู้เป็นเจ้าของหนึ่งเดียว เป็นความศรัทธาที่เป็นรากเหง้าของอิสลาม ความศรัทธาอื่นทั้งหมดแตกย่อยมาจากความศรัทธานี้ เนื้อหาเรื่องการศรัทธาของอิสลามจึงเน้นเฉพาะเรื่องนี้เป็นสำคัญ ดังนั้นการมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์จึงถือเป็นคุณลักษณะสำคัญที่จำเป็นและควรมีของการเป็นมุสลิมที่ดี

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะมุสลิมที่ดี พบว่า การรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ รักษาระเบียบวินัย และมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ มีลำดับความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลาเป็นคุณลักษณะที่ต้องพัฒนาเป็นอันดับแรก โดยสามารถขยายความได้ว่าการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา คือ การตระหนักรู้และยอมรับว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบศาสนกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนา เนื่องจากสภาพปัจจุบันผู้เรียนมีคุณลักษณะในการรู้คุณค่าและเก่ง

บริหารเวลาดำ แต่ความต้องการคุณลักษณะนี้ยังถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีอย่างสมบูรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (ฮาซัน อัล บันนา, 1930), (มุฮัมมัด อับดุลลอฮ์ อัลเคาะฎิบ, 1997) ที่ได้กล่าวว่าคุณลักษณะของมุสลิมที่ดีหรือมุสลิมคุณภาพ ต้องมีการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และยังสอดคล้องกับ (มุฮัมมัด เหล็ลมิกุล, 2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณค่าของเวลาในอิสลาม สามารถสรุปได้ว่า อิสลามได้เล็งเห็นและให้ความสำคัญต่อคุณค่าของเวลาในมิติต่างๆ คุณค่าของเวลาในการใช้ความคิด คุณค่าของเวลาในการรำลึกถึงอัลลอฮ์ คุณค่าของเวลาในการดูแลสุขภาพ คุณค่าของเวลาในการศึกษาอัลกุรอาน และคุณค่าของเวลาในการประกอบศาสนกิจ ซึ่งเป็นมิติทางด้านคุณความดี หลายรูปแบบที่ก่อให้เกิดผลงานที่ดีแก่ชีวิตในโลกนี้และได้รับผลตอบแทนอันดีงามอันยิ่งใหญ่ในโลกหน้า เห็นได้ว่าการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา เป็นคุณลักษณะที่สำคัญของการเป็นมุสลิมที่ดี และเป็นคุณลักษณะที่ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนอย่างยิ่ง เป็นอันดับแรกเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

5.2.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จากผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร มีดังนี้

ด้านการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน

แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาดูงาน และใช้กลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮ์) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย

แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮ์ ค่าย กิยาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่ายอิสลามจัดขึ้น

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการเป็นอันดับแรก โดยเฉพาะการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง ศึกษาดูงาน และใช้กลุ่มศึกษา

(ฮาลากอฮฺ) ในการพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ (กรมที่ดิน, 2559) ระบุว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ การที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสนใจ ตามความต้องการของตน โดยวิธีที่ตนเองถนัด ทำให้ความรู้ที่ได้มีความหมายเป็นความรู้ที่คงทน เพราะเกิดจากการได้ลงมือปฏิบัติและคิดวางแผนในการเรียนรู้อย่างเป็นระบบด้วยตัวของผู้เรียนเอง เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาสติปัญญา ความมีเหตุผล ความคิดที่เป็นระบบระเบียบ ไม่ยอมรับหรือเชื่อสิ่งใต้ง่าย ๆ หากยังไม่ได้พิสูจน์หรือคิดหาเหตุผลประกอบ สอดคล้องกับ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ระบุว่า การเรียนรู้ด้วยตนเอง คือ กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนริเริ่มการเรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ความต้องการ และความถนัดอย่างมีเป้าหมาย รู้จักแสวงหาแหล่งทรัพยากรของการเรียนรู้ เลือกวิธีการเรียนรู้ จนถึงการประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเอง โดยจะดำเนินการด้วยตนเองหรือร่วมมือช่วยเหลือกับผู้อื่นหรือไม่ก็ได้

สอดคล้องกับ (เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล, 2559) กล่าวว่า การศึกษาดูงานนอกสถานที่ เป็นวิธีการนำผู้เข้ารับการฝึกอบรมไปศึกษายังสถานที่อื่นนอกสถานที่ฝึกอบรม หรือนอกองค์กร เพื่อให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมอง โลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง ซึ่งผู้ดำเนินการฝึกอบรมจะต้องเตรียมการ และการประสานงานต่าง ๆ เป็นอย่างดี โดยข้อดี คือ เพิ่มความรู้ความเข้าใจจากได้เห็นการปฏิบัติงานจริงหรือได้รับประสบการณ์จริง สร้างความสนใจและความกระตือรือร้น และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม และ(สืบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2563) กล่าวว่า การศึกษาดูงาน เป็นการพัฒนาผ่านการสังเกต เหตุการณ์ การกระทำ บุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ การศึกษาดูงานหรือการไปเยี่ยมโรงเรียนต่างๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้เห็นประสบการณ์ใหม่ๆ ไม่ว่าจะในรูปแบบการทำงานที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อให้ผู้รับการพัฒนาดูได้เรียนรู้เรื่องใหม่ๆ ที่ดีจากองค์กรภายนอก ซึ่งความคาดหวังของ การศึกษาดูงานคือ ต้องการให้นำแนวคิด วิธีการที่ได้สังเกตเห็นมาประยุกต์ใช้เพื่อ ปรับปรุงและพัฒนาตนเอง อีกทั้งยังสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ ที่ได้ รับรู้มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น

และสอดคล้องกับ (Satria Hadi Lubis, 2006) ที่ระบุถึงรูปแบบการพัฒนาแบบกลุ่มศึกษา หรือหะละกอฮฺว่า หะละเกาะฮฺ หมายถึง เป็นกลุ่มหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการอบรม บ่มเพาะ และการสอนอิสลาม (ตัวบียะฮ์อิสลามียะฮ์) ในเชิงวิชาการจึงมีความหมายว่า หะละเกาะฮฺ คือ การนั่งเป็นวงกลม ซึ่งโดยปกติจะเรียกว่า กลุ่มศึกษาที่มีการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์ แลกเปลี่ยนความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอิสลาม สอดคล้องกับ (Amad Habib Syafei, 2012) ได้ให้ความหมาย คำว่า

หะละเกาะฮู หมายถึง วิธีการพัฒนา อบรมธรรมสู่ความเข้าใจอิสลาม โดยมีกระบวนการแลกเปลี่ยน เรียนรู้และร่วมปรึกษาหารือในกลุ่มสมาชิกเอง เพื่อสร้างสมาชิกแต่บุคคลสู่วิถีแห่งอิสลาม หะละเกาะฮู ยังเป็นกิจกรรม ที่เข้มข้นในการปฏิบัติกระบวนการตักกียะฮ์ ซึ่งในแต่ละครั้งในการปฏิบัตินั้นใช้เวลา 2-3 ชั่วโมง

ด้านการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน

แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมาย งานพิเศษ และการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา มีระเบียบวินัย และสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง เช่น ความขี้เกียจ โอ้อวด เย่อหยิ่ง เป็นต้น

แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการ มอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

แนวทางย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการ ใช้ ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านการเป็น แบบอย่างที่ดี การให้คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนด นโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน มีความสำคัญ ลำดับถัดมาในการพัฒนาบุคลากร เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้ครู โดยเฉพาะการพัฒนา บุคลากรด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบพี่เลี้ยง ซึ่งสอดคล้องกับ (พฤทธิ ศิริบรรณ พิทักษ์ และคณะ, 2561) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูที่ควรใช้ พบว่า ระดับความประสงค์สูงสุดที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ การพัฒนาแบบนอกเวลาปฏิบัติงาน (Off-the-job training) การพัฒนาในเวลา ปฏิบัติงาน (On-the-job Training) และการศึกษาดูด้วยตนเองรวมกัน รองลงมาคือการพัฒนาในเวลา ปฏิบัติงาน (On-the-job Training) เช่น การชี้แนะ (Coaching) การเป็นพี่เลี้ยง (Mentoring) PLC และการโดยการศึกษาด้วยตนเอง เช่น ศึกษาจากบทเรียน Online และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ตามลำดับ

สอดคล้องกับ (Dessler G, 2012) กล่าวว่า การมอบหมายงานพิเศษ (Special Assignments) ทำให้ผู้บริหารระดับต้นที่มีประสบการณ์ในการทำงานได้แก้ปัญหาที่ปัญหาที่เกิดขึ้น จริง สอดคล้องกับ (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2544) กล่าวว่า การมอบหมายงาน เป็นการแบ่งงานให้

ผู้ใต้บังคับบัญชาทำให้มีความรับผิดชอบเกิดขึ้น ตลอดจนให้อำนาจหน้าที่เพิ่มขึ้นในการปฏิบัติงาน ทำให้งานของผู้ใต้บังคับบัญชามีความน่าสนใจมากขึ้น ทำความยากขึ้น และดึงดูดความสนใจมากขึ้น ช่วยพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

และยังสอดคล้องกับ (สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา, 2563) ที่อธิบายว่า การพัฒนาครูผ่านพี่เลี้ยง ผู้มีประสบการณ์ เป็นที่ยอมรับไว้วางใจ ผ่านปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ จนสามารถให้คำแนะนำผู้อื่นได้ พี่เลี้ยงจึงมีหน้าที่หลักในการสอน ให้คำแนะนำ พัฒนาทักษะและดึงศักยภาพในตัวผู้อื่นออกมา ไม่ว่าจะป็นทักษะในการทำงานหรือทักษะในการสอน พี่เลี้ยงจะแบ่งปันประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นและปัญหาของครู โดยครูจะนำตัวอย่างประสบการณ์และคำแนะนำของพี่เลี้ยงเพื่อประยุกต์ใช้กับประเด็น และปัญหาของตนเองผ่านการใช้วิจารณญาณของตัวเอง สอดคล้องกับ (เดชา เดชะวัฒนไพศาล, 2559) กล่าวว่า ระบบพี่เลี้ยงสำหรับบุคลากรใหม่ เป็นกลไกสำคัญในการดูแล ถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติงาน แนะนำวิธีการทำงานในรูปแบบขององค์กรใหม่ ตลอดจน การช่วยค้นหาสไตล์การทำงานที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถธำรงรักษาบุคลากรใหม่ที่ผ่าน กระบวนการสรรหาและคัดเลือกให้สามารถปฏิบัติงานร่วมกับทุกคนในองค์กรได้ด้วยความเข้าใจ มี ความสุข โดยปรับตัวเข้ากับองค์กร เพื่อนร่วมงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่แตกต่างจากสถาบันการศึกษาหรือองค์กร หรือสังคมเดิมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยทั้ง 2 แนวทางหลักและ 4 แนวทางย่อย ยังสอดคล้องกับผลการประเมินระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังที่ตารางที่ 9 ที่ผลการประเมินปรากฏว่า ลำดับระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม 4 อันดับสุดท้าย คือ การใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง การรักษาระเบียบวินัย และการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการบริหารวิชาการ มีดังนี้

ด้านการวัดและประเมินผล

แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาวิธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี

แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง

แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใจตัวเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม

ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การวัดและประเมินผล เป็นสิ่งที่ควรดำเนินการเป็นอันดับแรก ในการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ (กุสุตา ภูเงิน, 2560) ให้ความหมายว่า การวัดและประเมินผล หมายถึง การกำหนดระเบียบในการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา การพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลดำเนินการ ประเมินผลการเรียนตามตัวชี้วัด การนำผลไปพัฒนาผู้เรียน และการเผยแพร่ข้อมูลจากการวัดและประเมินผล สอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) กำหนดหลักในการวัดและประเมินผล ในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 26 ไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไป ในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

สอดคล้องกับ (ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ, 2550) กล่าวว่า เครื่องมือที่ใช้วัดผลการเรียนของผู้เรียน ควรมีความหลากหลาย เพราะการวัดผลการเรียนของผู้เรียนบางด้าน เช่น ด้านจิตพิสัย ด้านทักษะพิสัย ควรใช้เครื่องมือวัดผลหลายแบบประกอบกันเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการประเมินผลการเรียน และควรคำนึงถึงภาษาและเวลาที่เหมาะสมกับวุฒิภาวะและระดับชั้นเรียนของผู้เรียนด้วย บางกรณีอาจใช้วิธีการสัมภาษณ์ บางสถานการณ์อาจใช้วิธีการสอบปากเปล่า หรือการใช้แบบทดสอบ ซึ่งเครื่องมือในการวัดและประเมินผลควรมีการปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมและทันสมัยยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับ (กิตติ กิตติศัพท์, 2547) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) คือ การประเมินผลที่ใช้วิธีการและ เกณฑ์ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้เรียนอย่างเต็มเวลาของกิจกรรมในแต่ละโปรแกรม โดยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมหรือสร้างผลงานออกมาเพื่อแสดงตัวอย่างของความรู้อะไรและทักษะที่ตนมี ซึ่งกิจกรรมที่นำมาใช้ในการประเมินนั้น จะมีลักษณะเหมือนและเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้มากกว่าเป็นการทดสอบ และข้อมูลของการประเมินผลได้มาจากการเก็บรวบรวมผลงานที่ผู้เรียน

ได้ปฏิบัติอย่างสอดคล้องกับชีวิตประจำวัน การสังเกตพฤติกรรม ควบคู่ไปกับการทดสอบความรู้ความเข้าใจ

ด้านการจัดการเรียนการสอน

แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการคำสอนอิสลามในรายวิชาสามัญและบูรณาการความรู้ร่วมสมัยในรายวิชาศาสนา และในกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้ นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง

แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามหรือความรู้ร่วมสมัยในการจัดการเรียนการสอน ในสื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน

แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน

ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนการสอน มีความสำคัญลำดับถัดมาในการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้ผู้เรียน โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับ (อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์, 2558) ให้ความหมายว่า การจัดการเรียนการสอน คือ การจัดการให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ โดยผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติเกิดความเข้าใจ และสามารถนำความรู้ไปบูรณาการในชีวิตประจำวัน

สอดคล้องกับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562) ระบุว่า การจัดการเรียนการสอนบูรณาการแบบสอดแทรก (Infusion) เป็นการสอนที่ผู้สอนรายวิชาหนึ่งสอดแทรกเนื้อหาของรายวิชาอื่นเข้าไปในรายวิชาของตนเอง และการสอนบูรณาการแบบคู่ขนาน (Parallel Instruction) เป็นการสอนที่มีผู้สอนตั้งแต่สองคนขึ้นไป วางแผน การสอนร่วมกันแต่สอนต่างวิชากัน มีการกำหนดหัวเรื่อง การสอนร่วมกันแล้วนำสู่ความคิดรวบยอดร่วมกัน สอดคล้องกับ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, เพียวร์ ยินดีสุข, & ราชน มีศรี, 2551) ที่กล่าวว่า การเรียนการสอนแบบบูรณาการ เป็นการเชื่อมโยงทั้งสอดแทรกเนื้อหาทักษะกระบวนการ ทักษะปฏิบัติของสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ กับหัวเรื่องที่ต้องการสอนอย่างเหมาะสม ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาปัญญาด้านต่าง ๆ และสอดคล้องกับ (ยุทธนา เกื้อกุล, 2560) ที่ได้

ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พบว่า ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ คือ ครูที่สอนรายวิชาสามัญจะมีความชำนาญศาสตร์สามัญเพียงอย่างเดียว จึงอาจทำให้ขาดศาสตร์ด้านศาสนา ส่วนครูที่สอนรายวิชาศาสนา (อุสตาซ) จะมีความชำนาญศาสตร์ด้านศาสนา อาจจะทำให้ขาดความเชี่ยวชาญด้านสามัญ ดังนั้นการที่ครูมีความชำนาญที่แยกส่วนอย่างชัดเจนดังกล่าว อาจทำให้ขาดการเชื่อมโยงระหว่างรายวิชาศาสนาและสามัญ ในขณะที่ความเป็นจริงแล้วอิสลามส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ครอบคลุมทั้งทางโลกและทางธรรม ดังนั้น การบูรณาการการสอนรายวิชาศาสนาและสามัญให้อยู่ในก้อนเดียวกัน จึงมีความจำเป็นที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะต้องปฏิบัติ และครูผู้สอนต้องมีพื้นฐานด้านศาสนาและสามัญ ซึ่งสามารถเชื่อมโยงศาสตร์ทางโลกและทางธรรมได้ จึงทำให้การสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความชัดเจนและบรรลุตามเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารการศึกษาในระดับเครือข่ายอิสลามควรให้ความสำคัญในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายการบริหารโรงเรียนในเครือข่าย เพื่อพัฒนาให้ผู้บริหาร บุคลากร และผู้เรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยเฉพาะคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้านการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และการรักษาระเบียบวินัย

เนื่องจากระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามที่น้อยที่สุดสองอันดับแรก และลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะมุสลิมที่ดีที่สูงที่สุดสองอันดับแรก มีความสอดคล้องกัน คือ การรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และการรักษาระเบียบวินัย

2. ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาตนเองนอกเวลาการปฏิบัติงานอยู่เสมอ โดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาให้ครูมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้านการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาครูในระหว่างการปฏิบัติงาน โดยการมอบหมายงานพิเศษ โดยเฉพาะคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้านการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลาเช่นเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีต่อไป

เนื่องจากด้านการพัฒนาบุคลากร การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนาครูในระหว่าง

การปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และคุณลักษณะมุสลิมที่ดีที่มีความจำเป็นสูงสุด คือ การรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา รองลงมา คือ การรักษาระเบียบวินัย และการเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ตามลำดับ

3. ผู้บริหารและครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการพัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยการพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้านการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยเฉพาะคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้านการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลาเช่นเดียวกัน

เนื่องจากด้านการบริหารวิชาการ การวัดและประเมินผล ด้วยการพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุด รองลงมา คือ การจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ และคุณลักษณะมุสลิมที่ดีที่มีความจำเป็นสูงสุด คือ การรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา รองลงมา คือ การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ตามลำดับ

4. ผู้บริหารและครูผู้สอนควรให้ความสำคัญในการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะการวางแผนและการดำเนินการในการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาให้ครูและผู้เรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้านการเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในเรื่องของการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะคุณลักษณะมุสลิมที่ดีด้านการรักษาระเบียบวินัย

เนื่องจากด้านการบริหารวิชาการ การนิเทศการศึกษา ด้วยการพัฒนาการวางแผนและการดำเนินการในการนิเทศการศึกษา มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสูงสุดเป็นอันดับสาม รองลงมา คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยเน้นการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในเรื่องของการประเมินผลการใช้หลักสูตรและการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร และคุณลักษณะมุสลิมที่ดีที่มีความจำเป็นสูงสุด คือ การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง รองลงมา คือ การรักษาระเบียบวินัย ตามลำดับ

จากผลการสรุปลำดับความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการบริหารวิชาการ การนิเทศการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีลำดับความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่สามและสี่ ผู้วิจัยจึงไม่นำมาร่างเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แต่ในด้านดังกล่าวก็ยังคงมีความต้องการจำเป็นที่สูง ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรในการนำผลการวิเคราะห์ลำดับความ

ต้องการจำเป็นด้านการนิเทศการศึกษาและการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษามาปรับใช้ในการพัฒนาการบริหารวิชาการในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลยุทธ์การพัฒนาครูผู้สอนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีในด้านการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าการรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลามีความต้องการจำเป็นสูงสุด

2. ควรพัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียน เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าในขอบข่ายการบริหารวิชาการ การวัดและการประเมินผลมีความต้องการจำเป็นสูงสุด

3. ควรศึกษาด้านแบบการบริหาร การพัฒนาด้านความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ของโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า มีสภาพปัจจุบันสูงสุดและสภาพที่พึงประสงค์ก็สูงสุดเช่นเดียวกัน

4. ควรศึกษาประสิทธิผลของการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนานักเรียน เนื่องจากการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน มีความต้องการจำเป็นสูงสุด

บรรณานุกรม

- Ahmad Warson Munawwir. (2002). *Kamus Al-Munawwir Arab –Indonesia*. Surabaya : Pustaka Proessi Republic Indonesia.
- Amad Habib Syafei. (2012). *Halaqah Tarbiyah*. Dewan Pengurus Daerah Patai Keadelan Sejahtera Kabupaten Bireuen.
- Castetter, & William B. I. Phillip Yoynq. (2000). *The Human Resource Function in Educational Administration*. 7ed. New York: Mcmillan.
- Dessler G. (2012). *Human Resource Management*. London: Pearson Education.
- Good, C. V. (1973). *Dictionary of Education*. McGraw-HillBook.
- Khawlah bint Yahya. (2013). *5 beautiful characteristics of a muslim*. [Online]. เข้าถึงเมื่อ 4 ธันวาคม 2563. จาก <https://understandquran.com/five-muslim-qualities-that-can-bring-you-to-paradise/>.
- Kimbrough, R. B., & Nunnery, M. Y. (1976). *Educational administration: An introduction*. New York: Macmillan.
- Knowles, S. M. (1975). *Self-directed learning: A guide for learners and teachers*. New York: Follett.
- Marzano, R. J. (2000). *A new era of school reform: going where the research takes us*. Aurora. CO: Mid-Continent Research for Education and Learning.
- Noddings, N. (1992). *The Challenge to Care in Schools: An Alternative Approach to Education*. New York: Teachers College Press, 1992.
- Satria Hadi Lubis. (2006). *Rahsia Kesuksesan Halaqah*. Lembaga Pelatihan Menejmen LPU JL Angrek Nelimurni Jakarta Barat Indonesia.
- Saylor, J. G., & Alexander, W. M. (1974). *Planning curriculum for schools*. Holt,Rinehart and Winston.
- Sergiovanni, T. J., & Burlingame, M. (1992). *Educational Governance and Administration*. (3rd ed). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Taba, H. (1962). *Curriculum development*. Theory and practice.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3 rd edition). New York : Harper and Row Publication.

Wheeler, D. K. (1978). *Curriculum Development Process*. London: Hodder and Stoughton.

กมล ภูประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ทิพย์พับลิเคชั่น.

กมลพร อ่วมเพ็ง. (2560). แนวทางการพัฒนาครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล ตามแนวคิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ. ภาควิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.

กรมที่ดิน. (2559). การเรียนรู้ด้วยตนเอง. กรุงเทพฯ : กองการพิมพ์ กรมที่ดิน. กระทรวงมหาดไทย.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2533). แนวทางการจัดทำแผนการเรียนรู้หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา ลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). กฎกระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนด หลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารงานและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550. กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. สืบค้น 15 กันยายน 2563, จาก <http://www.moe.go.th>.

กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า. (2556). เปิดโลกทัศน์ใหม่เยาวชนไทยชายแดนใต้.

[ออนไลน์] สืบค้นข้อมูลเมื่อ 8 มกราคม 2564 , จาก <http://www.southpeace.go.th/th/Article/เปิดโลกทัศน์ใหม่เยาวชนไทยชายแดนใต้.html>.

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์. (2540). การวัด การวิเคราะห์ การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริม กรุงเทพฯ.

กิตติ กิตติศัพท์. (2547). การประเมินตามสภาพจริง. วารสารโรงเรียนนายเรือ, 4(4), 8-18.

กิติมา ปรีดีดีล. (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.

กุลชญา เทียงตรง. (2550). การบริหารงานวิชาการตามแนวการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนเทศบาลเขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

- เครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสสลาม. (2562). ข้อมูลเกี่ยวกับเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัสสลาม. เข้าถึงเมื่อ 12 มกราคม 2563. จาก <https://assathai.com/>.
- ฉันทิ ธาตุทอง. (2550). การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ขอชาลี เบ็ญหมัด. (2555). หะสัน อัลบันนา ขุนพลแห่งกองทัพอิสลาม. เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน 2563. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/102526>.
- งานพัฒนานักศึกษา. (2553). คู่มือการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาอิสลาม (*Islamic Studies Circle*). วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- จรูณี แก้วเอียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา : กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 2), สงขลา : ชานเมืองการพิมพ์.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิ ดันสกุล. (2558). การนำเสนอกลยุทธ์การพัฒนาคู่มือเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนประถมศึกษา. ภาควิชา นโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
- จันทิรา ฐานิพานิชสกุล. (2559). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการป้องกันการตั้งครุภัณฑ์และเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น. ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์, กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
- จารุกิตต์ สิทธิยานนท์. (2559). แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารวิชาการของโรงเรียนมาตรฐานสากลตามแนวคิดพลเมืองโลกศึกษา. ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทาง การศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์, กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
- จิตาภา เบญจชัยพร. (2553). การพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาปฐมวัยของรัฐ. ภาควิชา นโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
- จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนา. (2555). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 14 กันยายน 2563. จาก <https://www.gotoknow.org/posts/344746>.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์อัสสลาม.
- ชญาพิมพ์ อุสุโหา และคณะ. (2563). การพัฒนาระบบบันทึก รูปแบบและกลไกการพัฒนาคู่มือในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่ 5 พื้นที่. ครูสภาวิทยากร : ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 (2563). สำนักเลขาธิการครูสภา.
- ชนัดดา ปุยงาม. (2558). แนวทางการพัฒนาระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ภาควิชา นโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.

- ชวนคิด มะเสนะ. (2559). การพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางการศึกษาในทศวรรษหน้า. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต.
- ขวลิต ชูกำแพง. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้ของครู. วารสารการวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2563 จาก <http://www.ires.or.th/wp-content/uploads/2018/03/673.pdf>.
- ชาร์รีฟ สือนิ. (2554). การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้. ภาควิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์คุษภูบัณฑิต.
- ชารินทร์ ตรีวิญญู. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน:แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. วารสารครุศาสตร์.
- ชูขวัญ รัตนพิทักษ์ธาดา. (2559). กลยุทธ์การบริหารวิชาการตามแนวคิดการเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหาภาษาและสมรรถนะทางภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา. ภาควิชา นโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภูบัณฑิต.
- ชูไฮลา มุหนะ. (ม.ป.ท.). การวัดและประเมินผล เครื่องมือในการวัด. เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2563. จาก <https://sites.google.com/site/karwadlaeapraineiph/khorngsrang>.
- ณัฐนิช ศรีลาคำ. (2558). การบริหารงานบุคคลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 1. (การค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี).
- ดลมนรจัน บากา และเกษตรชัย และทีม. (2552). ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนไทยมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการ การวิจัยแห่งชาติและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เดชา เดชะวัฒน์ไพศาล. (2559). การจัดการทรัพยากรบุคคล พื้นฐานแนวคิดเพื่อการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิศนา แคมมณี. (2552). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย สันติวงศ์. (2540). การบริหารงานบุคคล. (พิมพ์ครั้งที่ 3), กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธราญา จิตรชญาภนิช. (2560). การศึกษาและความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธวัชชัย ตั้งอุทัยเรือง. (2557). การบริหารงานวิชาการ. เข้าถึงเมื่อ 14 กันยายน 2563. จาก <https://www.slideshare.net/twatchait/ss-38314050>.
- ธัญญา ผลอนันต์. (2546). การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล : แนวทางสร้างความพึงพอใจแก่พนักงาน. กรุงเทพมหานคร.

อินโนกราฟฟิกส์.

ธารารัตน์ มาลัยเถาว์. (2558). กลยุทธ์การพัฒนาครูประถมศึกษาตามแนวคิดการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองและการจัดการศึกษาไปสู่การพัฒนาสังคมที่ยั่งยืน. ภาควิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.

นภา หลิมรัตน์. (2544). การวัดผลและการประเมินผล. วารสารส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 10 (กันยายน - ธันวาคม): 13-19.

นภาดา ผูกสุวรรณ. (2553). การบริหารงานวิชาการตามทฤษฎีของครูโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

นันทพงศ์ พงษ์ชาติรัตน์. (2546). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

บรรพต สุวรรณประเสริฐ. (2544). การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. เชียงใหม่: The knowledge Center.

บุญเลี้ยง ทูมทอง. (2554). การพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประกิจ ประจันปัจฉิม. (2516). การปรับปรุงและส่งเสริมปอเนาะให้เป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: มินเซอร์วิส ซัพพลาย.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พิมพ์ดี จำกัด.

ปัญญา แก้วกริษฐ์ และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2545). การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.

เป็รื่อง กิจรัตน์ภร. (2554). กรอบความคิดในการจัดการศึกษากับการผลิตครูและการพัฒนาครูในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. [เอกสารอัดสำเนา].

พงศกร อุดลพิทยาภรณ์. (2560). แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กตามแนวคิดเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. ภาควิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.

พยอม วงศ์สารศรี. (2537). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการการจัดการ.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไข 2545 , 2553 และ 2562

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์. (2546). รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผนการปฏิรูปการผลิตและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.

พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์ และคณะ. (2561). การพัฒนากลไกขับเคลื่อนระบบการผลิตและพัฒนาครูสมรรถนะสูง

สำหรับประเทศไทย 4.0. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

พลิน แต่งจวง. (2554). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมลพับลิชชิ่ง.

พันธ์วิชญ์ เลี้ยงชีพชอบ. (2561). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดคนไทย 4.0.

ภาคิวิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต.

พิชัย เสี่ยงมจิตต์. (2542). การบริหารงานเฉพาะด้านในสถาบันการศึกษา. อุบลราชธานี คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2545). หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานครเฮาส์ออฟเคอเรนซิส.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, พเยาว์ ยินดีสุข, & ราเชน มีศรี. (2551). การสอนคิดด้วยโครงการการเรียนรู้แบบบูรณาการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญวรา ชูประวัตติ. (2562). การบริหารงานวิชาการ. ใน พงษ์ลิขิต เพชรผลและคณะ. ภาวะผู้นำในการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). (น. 91-134). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพื่อนอิสลาม. (2555). ประวัตติ ชัยค์ หะซัน อัล บันนา. เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน 2563. จาก http://my-friends-islam.blogspot.com/2012/02/blog-post_5980.html.

ภานุพงศ์ ใจเยือกเย็น. (2560). แนวทางการพัฒนาครูไทยที่สอนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานคร. ภาคิวิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. (2550). การจัดและการบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภิญโญ สาร. (2516). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.

ภุสสุดา ภูเงิน. (2560). แนวทางการบริหารวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาตามแนวคิดสานพลังประชารัฐในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. ภาคิวิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.

มนัส บุญชม. (2555). การพัฒนาระบบบริหารสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามควคูวิชาสามัญ. ภาคิวิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต.

มัสลัน มาหะมะ. (2552). อิสลาม วิถีแห่งชีวิต. slalamhouse.

มารุต พัฒนาผล. (2562). แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : ศูนย์ผู้นำนวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้ เข้าถึงเมื่อ 15 กันยายน 2563 จาก <http://www.curriculumandlearning.com/>.

มาเรียม นิลพันธ์ และคณะ. (2563). การพัฒนากระบวนการทัศน์ รูปแบบและกลไกการพัฒนาครูตามแนวคิดเครือข่ายเชิงพื้นที่ : กรณีศึกษาพื้นที่ภาคกลาง รวมภาคตะวันออกและภาคตะวันตก พร้อมข้อเสนอเชิงนโยบาย รูปแบบและกลไกการพัฒนาครูตามแนวคิดเครือข่ายเชิงพื้นที่ภาคกลาง รวมภาคตะวันออกและภาคตะวันตก.

- วารสารวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2563.
- มุฮัมมัด อับดุลลอฮ์ อัลเคาะฎิบ. (1997). 10 ขั้นตอนสู่การเป็นมุสลิมคุณภาพ. แปลโดย ยะฮ์กูบ สืบสุข พ.ศ. 2546. เพชรบุรี : สำนักพิมพ์อัล-อิหซาน.
- มุฮำหมัด เหลี่ยมกุล. (2561). คุณค่าของเวลาในอิสลาม. วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปีที่ 13 ฉบับที่ 25 (ฉ.ที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม 2561).
- โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์. (2528). สถานการณ์ปัจจุบันจังหวัดชายแดนภาคใต้. รุสมิแล.(ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – สิงหาคม).
- ยุทธนา เกื้อกุล. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อสร้างผู้เรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์. วิทยานิพนธ์ดุซงกีบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ยุพา เวียงกมล. (2554). กลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน. ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์, กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาดุซงกีบัณฑิต.
- รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2544). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : ธนัชการพิมพ์.
- รัตติพร พิทยะภัทร์. (2558). การศึกษาการบริหารบุคลากรครูของโรงเรียนกวดวิชาในกรุงเทพมหานคร. ภาควิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2556. กรุงเทพฯ :ราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่ง แก้วแดง. (2511). ทศนคติของโต๊ะครูต่อการเปลี่ยนแปลงปอเนาะเป็นโรงเรียนราษฎร์สอนศาสนาอิสลาม. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2553). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (พิมพ์ครั้งที่4), สงขลาศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.
- เรวดี กระโหมวงศ์ และคณะ. (2546). การศึกษาการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม. รายงานการวิจัย. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- วรภรณ์ ตระกูลสุษดี. (2551). แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน. กรุงเทพมหานคร: เอ็ม ไอ ที พรินติ้ง.
- วิชัย โสสุวรรณจินดา. (2549). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ส่วนวิจัยและพัฒนา.
- วิลาวรรณ รพีไพศาล. (2549). การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: วิจิตรหัตถกร.
- ไววุฒิ ธนบัตร. (2560). แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการตามแนวคิดอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์. (2557). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา แนวคิด ทฤษฎีและบทบัญญัติทางกฎหมาย

ที่เกี่ยวข้อง, วารสาร *Veridian e-Journal* ฉบับภาษาไทย สาขา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลป. สืบค้น 16 กันยายน 2563, จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/27465/>.

ศิรินทิพย์ ธิติพงษ์วัฒน์. (2559). การนำเสนอกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกและการปฏิบัติของนักเรียนในการลดภาวะโลกร้อน. สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์.

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์. (2552). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: แผนกการพิมพ์ ฝ่ายบริหารพัสดุ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สังต์ อุทรานันท์. (2530). ทฤษฎีหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.

สังต์ อุทรานันท์. (2532). พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สถาบันอัสสาลาม. (2563). หลักสูตรสันติศึกษาระดับพื้นฐานตอนต้น. มหาวิทยาลัยฟาฏอนี.

สมชาย รัตนทองคำ. (2554). การวัดและประเมินผลทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอนวิชาการสอนทางกายภาพบำบัด. สืบค้น 16 กันยายน 2563, จาก <https://ams.kku.ac.th/aalearn/resource/edoc/tech/54/13eva.pdf>.

สมาน อัครภูมิ. (2542). หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.

สันติ บุญภิรมย์. (2552). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2528). การพัฒนาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 1 - 5. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2561). การเรียนรู้ด้วยตนเอง (*Self-directed learning*). กรุงเทพฯ.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : กองธรรมศาสตร์และการเมือง.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2550-2551 “ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย”. สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2560). การปฏิรูประบบโครงสร้างการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553).

- แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สีมาลา ลียงวา. (2557). แนวทางการพัฒนาครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาในนครหลวงเวียงจันทน์แห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว). วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2561). กระบวนทัศน์ รูปแบบและกลไกการพัฒนาครูในลักษณะเครือข่ายเชิงพื้นที่. การบริหารและนวัตกรรมการศึกษา, 1(3), 82-100.
- สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2562). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษา. ใน พงษ์ลิขิตเพชรผลและคณะ (พิมพ์ครั้งที่ 3) (น. 154-202), ภาวะผู้นำในการบริหารและการประกันคุณภาพการศึกษา, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สีบสกุล นรินทรางกูร ณ อยุธยา. (2563). การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ทางการศึกษาแนวใหม่. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาดา วาระดี. (2551). ปัจจัยส่วนบุคคลและบรรยากาศของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (การวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุนีย์ ชัยสุขสังข์. (2557). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนเอกชนทางเลือก. ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์, กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต.
- สุนีย์ บันโนะ. (2559). แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนในการเสริมสร้างจิตสำนึกความเป็นพลเมืองโลกของนักเรียนตามแนวคิดการพัฒนาทั้งโรงเรียน. ภาควิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). การบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างบูรณาการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุรพล พุฒคำ. (2544). หลักทฤษฎีและการปฏิบัติการบริหารการศึกษา. [เอกสารประกอบการสอน].ลพบุรี: สถาบันราชภัฏเทพสตรี.
- สุรศักดิ์ ศิริ. (2550). รายงานการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ธารอักษร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หรรษา นิลวิเชียร. (2547). การพัฒนาหลักสูตรโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานหลักการและการปฏิบัติติดตาม: ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2549). การบริหารการศึกษา: นักบริหารมืออาชีพ. นนทบุรี : พิณรุฬพันธ์การพิมพ์.
- อนุวัติ คุณแก้ว. (2558). การวัดและประเมินผลการศึกษาแนวใหม่ กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ ศรีพอ. (2561). กลยุทธ์การบริหารวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนตามแนวคิดทักษะความคิดริเริ่ม

สร้างสรรค์และทักษะการคิดเชิงนวัตกรรม. ภาควิชานโยบาย ภาวะผู้นำทางการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ดุขฎฐฎฎฎฎฎฎ.

อมรวรฎฎฎฎฎฎ. (2546). ยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนาครู. รายงานการศึกษาในคณะทำงานด้านการผลิตและพัฒนาครู.งานวิจัยชฎฎฎฎฎฎฎฎฎฎ ป.ตรี ปี'59 ตกงานเฉียดเกือบ 1.8 แสนคนเหตุตลาดต้องการแรงงาน 'ปวช.-ป ว ส .-ม .6'. ม ตี ช น อ อ น ไ ล ณ์ . ส ี บ ค ้น จ า ก https://www.matichon.co.th/education/news_503888.

อรรถพล อนันตวรสกุล. (2560). การผลิตและพัฒนาครู: มองให้เห็นทั้งระบบก่อนคิดจะรื้อทั้งทั้งระบบ. วารสารครุศาสตร์.

อับดุลลาตีฟ การี. (2554). นักพืนฟูอิสลาม อิหม่าม หะซัน อัล บันนา. เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน 2563. จาก http://khozafi-shahaan.blogspot.com/2011/02/blog-post_04.html และ <http://islamhouse.muslimthai.com/article/19384>.

อาจารย์ สุวัฒน์พงษ์. (2558). กลยุทธ์การบริหารวิชาการเพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา. ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา สาขาวิชาบริหารศึกษาคณะครุศาสตร์, กรุงเทพฯ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎฐฎฎฎฎฎฎ.

อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อารงค์ สุทธาศาสตร์. (2519). ปัญหาความขัดแย้งใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้. กรุงเทพฯ :พิทักษ์ประชาจำกัด.

อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต และนุমান หะยิมะแซ. (2553). ทฤษฎีใหม่สถาบันการศึกษามุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความจริงที่ยังไม่ถูกเปิดเผย. พิมพ์ครั้งที่ 1. สงขลา : ห้าง หุ่นส่วนจำกัด หาดใหญ่กราฟฟิค.

อิสมาอีลลุตฟี จะปะกียา. (2557). คู่มือหะละเกาะฮุดลั กุรอาน. ปัตตานี : องค์การบริหารส่วนจังหวัดปัตตานี.

อิสฮาก พงษ์มณี . (2557). กลุ่ม อิควานุลมุสลิมิน . เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน 2563. จาก <https://www.islammore.com/view/3763>.

อั้ง ปาค ที. (2548). การ *Coaching* เพื่อพัฒนาคุณภาพในโรงเรียนของผู้สอนรวมถึงผู้บริหารทั่วไป. แปลจาก Grow mo! โดย เจริญเกียรติ ชนะสุขภาวร, ลักษณะ จอมสืบ, พิมพ์พร จันทรดี กรุงเทพฯ : เพียร์สันเอ็ดดูเคชั่น.

อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ : เอส. เพรส.

โออาชีวะ. (2563). การวัดและประเมินผลการศึกษา. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤษภาคม 2564. จาก <https://xn--22c9be4cqr8m1c.xyz>.

ฮาซัน อัล บันนา. (1930). สารแด่ผู้รับใช้อิสลาม. แปลโดย ยะอ์กูบ สืบสุข พ.ศ. 2546. เพชรบุรี : สำนักพิมพ์อัล-อิฮซาน.

ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาคผนวก ก
รายงานผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย
2. รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แฉ่มชัย

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กุโลภาส

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็น
ผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ดร.มุฮัมหมัดอาฟีฟี อัจซอลีฮีย์

ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี และประธานที่ปรึกษาสมาคมบัณฑิตและนักศึกษาอิสลาม

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม
ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซอลิฮะห์ หะยีสะมะแอ
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี และผู้ประสานงานการศึกษา
สถาบันอิสลาม
2. ดร.มุฮัมหมัดอาฟีฟ อัจซอลิฮีย์
ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี และประธานที่ปรึกษาสมาคมบัณฑิตและนักศึกษาอิสลาม
3. ดร.อับดุลเลาะ ยีเลาะ
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนซอลิฮียะห์ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี
4. นายอับดุลเลาะ อัจซอมาดี
ตำแหน่ง ผู้จัดการโรงเรียนสามารถดีวิทยา อ.สายบุรี จ.ปัตตานี
5. นายยูโซ๊ะ ปาโห๊ะ
ตำแหน่ง ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการศาสนา โรงเรียนสามารถดีวิทยา อ.สายบุรี จ.ปัตตานี

ภาคผนวก ข

แบบประเมินกรอบแนวคิดและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบประเมินกรอบแนวคิดการวิจัย และผลการประเมินกรอบแนวคิดการวิจัย
2. แบบตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย และผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินกรอบแนวคิดการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำชี้แจง

แบบประเมินกรอบแนวคิดการวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของท่าน เกี่ยวกับความเหมาะสมขององค์ประกอบของกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้เป็นกรอบในการวิจัย และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินนี้มาวิเคราะห์ และสรุปเป็นประเด็นสำคัญในการนำไปพัฒนาเครื่องมือที่จะใช้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป

แบบประเมินกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประเมินกรอบแนวคิด

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในกรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบประเมินที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ทั้งนี้ข้อมูลที่เป็นคำตอบของท่าน ผู้วิจัยจะรักษาไว้เป็นความลับและไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านทั้งสิ้น

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน ณ โอกาสนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

นายมุฮัมมัด อัสซอมาดี

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทร. 085-6283872 Email: assomadee.m@gmail.com

Line ID : assomadee

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แบ่งออกเป็น 2 ประเด็นหลัก ดังนี้

1. แนวคิดการบริหารโรงเรียน
2. แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำอธิบาย : การบริหารโรงเรียน

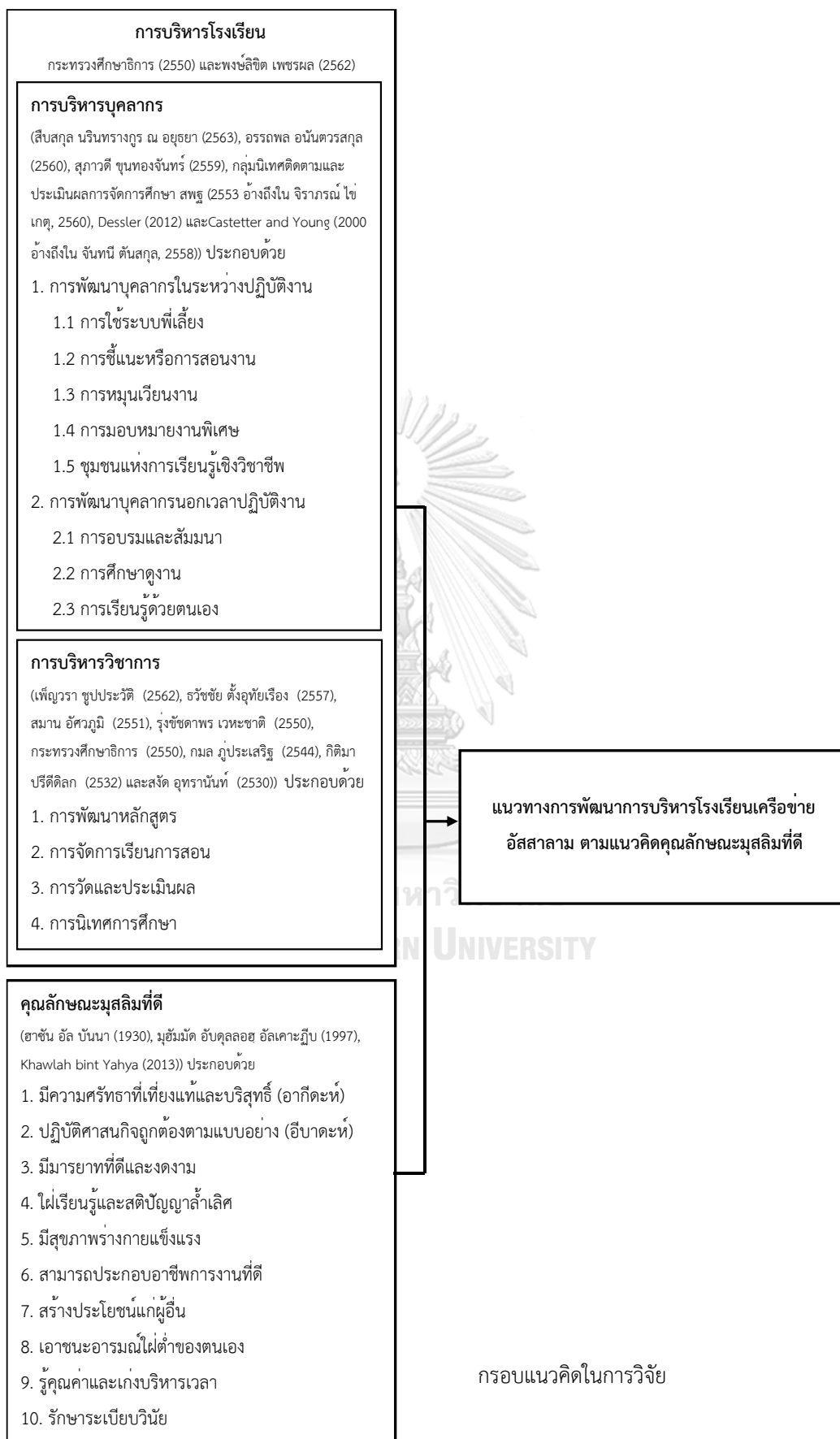
การบริหารโรงเรียน	นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ
การบริหารโรงเรียน	หมายถึง การบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากร ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การบริหารบุคลากร	หมายถึง การพัฒนาครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การพัฒนาบุคลากร	หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน
การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน	หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การหมุนเวียนงาน การมอบหมายงานพิเศษ และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การใช้ระบบพี่เลี้ยง	หมายถึง การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การชี้แนะ การสอนงาน	หมายถึง การที่ผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การหมุนเวียนงาน	หมายถึง การโยกย้ายงานหรือตำแหน่งของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ให้เรียนรู้งานใหม่ที่ไม่เคยปฏิบัติ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การมอบหมายงานพิเศษ	หมายถึง การมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามรับผิดชอบ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ	หมายถึง การรวมกลุ่มของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารโรงเรียน	นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ
การพัฒนาบุคลากรนอกเวลา การปฏิบัติงาน	หมายถึง การ พัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่ เข้ารับการพัฒนาดได้ ประกอบด้วย การอบรม การสัมมนา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การอบรมและสัมมนา	หมายถึง วิธีการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ทัศนคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การศึกษาดูงาน	หมายถึง การพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การเรียนรู้ด้วยตนเอง	หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การบริหารวิชาการ	หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การพัฒนาหลักสูตร	หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การจัดการเรียนการสอน	หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การวัดและประเมินผล	หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
การนิเทศการศึกษา	หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำอธิบาย : คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ
คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีหรือรูปแบบในการดำเนินชีวิตสำหรับบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามคำสอนของศาสนาอิสลามที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอาน และอัซซุนนะห์ ซึ่งประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากิเดห์) 2) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) 3) มีมารยาทที่ดีและงดงาม 4) ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ 5) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง 6) สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี 7) สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง 9) รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และ 10) รักษาระเบียบวินัย
มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากิเดห์)	หมายถึง การศรัทธาต่อพระเจ้าองค์เดียว (อัลลอฮ์) ศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์ (รอซูล) ศรัทธาต่อบรรดาเทวทูตของพระองค์ (มะลาอิกัต) ศรัทธาต่อคำภีร์อัลกุรอาน ศรัทธาต่อวันปรโลก (อาคีรัต) และศรัทธาต่อการกำหนดสภาพการณ์ของพระองค์ (ตักฎีร์) โดยออกห่างจากการตั้งภาคี และไม่กราบไหว้บูชาสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์
ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)	หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะห์) ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เช่น การละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการบริจาคทาน (ซากาต) และสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (ซุนนะห์) เช่น การขอพร (ดูอา) การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน และอื่น ๆ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์และทำตามแบบอย่างที่ถูกตั้งจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.) รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งหมด เช่น การแต่งกาย อาหารการกิน และอื่น ๆ
มีมารยาทที่ดีและงดงาม	หมายถึง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ใจกว้าง ให้อภัยผู้อื่น อดทนไม่โกรธง่าย เมตตาผู้น้อยให้เกียรติผู้ใหญ่ ยุติธรรมและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัตย์จริง รักษาสัญญา ไม่โกหก ไม่พูดจาวาไรร้ายและนินทาผู้อื่น มีระเบียบวินัยตามแบบอย่างการปฏิบัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)
ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	หมายถึง มีความพยายาม ตั้งใจ จริงจัง แน่วแน่ ในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ลึกซึ้งและเข้าใจเป็นอย่างดี ในศาสตร์ความรู้ของศาสนาอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพของตนเอง
มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	หมายถึง มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดของร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า และที่พักอาศัยเป็นอย่างดี หมั่นเอาใจใส่ ดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างดี พักผ่อนให้เพียงพอและห่างไกลจากอาหารการกินที่ไม่ดีทั้งหลาย รวมถึงปฏิบัติตามศาสนบัญญัติในเรื่องของการรักษาสุขภาพและรักษาความสะอาดต่าง ๆ

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี	นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ
สามารถประกอบอาชีพ การทำงานที่ดี	หมายถึง มีอาชีพการงานที่ดี มั่นคง สุจริต และมีความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพการงานของตนเองเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ในสาขาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ พยายามหาโอกาสต่อยอดในอาชีพการงานอยู่เสมอ
สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ลำบากมากกว่าตนเอง และเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ผู้อื่น ด้วยความบริสุทธิ์ใจและสุดความสามารถ ร่วมมือกับผู้อื่นในการช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสุดความสามารถ
เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำ ของตนเอง	หมายถึง การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ด้วยการระงับ ละทิ้ง และออกห่างจากการทำความชั่วและสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์ ความคิดในจิตใจ
รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	หมายถึง ตระหนักอยู่เสมอว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบศาสนกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา
รักษาระเบียบวินัย	หมายถึง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของร่างกาย เสื้อผ้า ที่พักอาศัย และสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาในภาระหน้าที่ต่าง ๆ เป็นอย่างดี เตรียมพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการวางแผนการใช้ชีวิต และจัดลำดับความสำคัญที่ดี

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประเมินกรอบแนวคิด

1. ชื่อ - สกุล.....
2. เบอร์โทรที่สามารถติดต่อได้.....Line ID:
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด.....สาขา.....
4. ตำแหน่งปัจจุบัน.....

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบในกรอบแนวคิดการวิจัย

ในทัศนะของท่าน ท่านคิดว่ากรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น มีความเหมาะสมหรือไม่โดยทำเครื่องหมาย ✓ ตรงช่องที่ตรงกับความเห็นของท่าน ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียน

แนวคิดการบริหารโรงเรียน	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	ข้อเสนอแนะ
1. การบริหารบุคลากร				
1.1 การพัฒนาบุคลากรในระหว่าง การปฏิบัติงาน				
1.1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง				
1.1.2 การชี้แนะ การสอนงาน				
1.1.3 การหมุนเวียนงาน				
1.1.4 การมอบหมายงานพิเศษ				
1.1.5 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพ				
1.2 การพัฒนาบุคลากรนอกเวลา การปฏิบัติงาน				
1.2.1 การอบรมและสัมมนา				
1.2.2 การศึกษาดูงาน				
1.2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง				
2. การบริหารวิชาการ				
2.1 การพัฒนาหลักสูตร				
2.2 การจัดการเรียนการสอน				
2.3 การวัดและประเมินผล				
2.4 การนิเทศการศึกษา				

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกรอบแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	เหมาะสม (+1)	ไม่แน่ใจ (0)	ไม่เหมาะสม (-1)	ข้อเสนอแนะ
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์)				
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)				
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม				
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ				
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง				
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี				
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น				
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง				
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา				
10. รักษาระเบียบวินัย				

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมเป็นการนำเสนอประเด็นสำคัญ เพื่อการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ให้มีความสอดคล้องและครอบคลุม มากยิ่งขึ้น

1. แนวคิดการบริหารโรงเรียน

.....

2. แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

.....

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ประเมิน

วันที่.....

ผลการประเมินกรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดการบริหารโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			รวม	ค่าร้อยละ	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3				
1. การบริหารบุคลากร	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	(1) ผู้วิจัยควรเพิ่มการพัฒนาบุคลากรในบริบทโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาด้วย เช่น ระบบกลุ่มศึกษา หรือ ฮาลาเกาะห์ ซึ่งอาจแตกต่างจากชุมชนเรียนรู้ครุมืออาชีพ ซึ่งประเด็นนี้อาจนำไปสู่การตั้งข้อคำถามเฉพาะได้
1.1 การพัฒนาบุคลากรในระหว่าง การปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.1.1 การใช้ระบบพี่เลี้ยง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.1.2 การชี้แนะ การสอนงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.1.3 การหมุนเวียนงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.1.4 การมอบหมายงานพิเศษ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.1.5 ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิง วิชาชีพ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.2 การพัฒนาบุคลากรนอกเวลา การปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.2.1 การอบรมและสัมมนา	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.2.2 การศึกษาดูงาน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
1.2.3 การเรียนรู้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
2. การบริหารวิชาการ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
2.1 การพัฒนาหลักสูตร	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
2.2 การจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
2.3 การวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
2.4 การนิเทศการศึกษา	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีการในการพัฒนาครูที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมานี้ อาจจะมีมากหลายวิธีเกินไป ถ้าจะให้ดีควรคัดมาให้เหลือ 4 - 6 วิธีการน่าจะเหมาะสมกว่า

2. แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

กรอบแนวคิดการวิจัย	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			รวม	ค่าร้อยละ	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
	1	2	3				
1. มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์)	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
2. ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์)	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
3. มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
4. ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
5. มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
6. สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
7. สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
8. เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
9. รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	
10. รักสะอาดเรียบร้อย	+1	+1	+1	3	100	เหมาะสม	

แบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำอธิบาย

1. แบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี และเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2. แบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม สร้างขึ้นจากข้อคำถามที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการและครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 ฉบับ ได้แก่ ฉบับสำหรับคณะผู้บริหารและครู และฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ฉบับสำหรับคณะผู้บริหารและครู มีจำนวนข้อคำถามรวม 200 ข้อ แบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย

3.1 การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน จำนวน 50 ข้อ

3.2 การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย

4.1 การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 30 ข้อ

4.2 การจัดการเรียนการสอน จำนวน 30 ข้อ

4.3 การวัดและประเมินผล จำนวน 20 ข้อ

4.4 การนิเทศการศึกษา จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended question) จำนวน 5 ข้อ

2.2 ฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย มีจำนวนข้อคำถามรวม 48 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ประกอบด้วย

2.1 การจัดการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ

2.2 การวัดและประเมินผล จำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นแบบคำถามปลายเปิด (Open-ended question) จำนวน 4 ข้อ

3. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถามตามความเป็นจริง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูง

นายมุฮัมมัด อัสซอมาดี

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายศัพท์

ใช้ประกอบการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ท่านมีความเข้าใจคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในแบบสอบถามได้ตรงกันกับผู้วิจัยและผู้ตอบท่านอื่น ช่วยให้คุณตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน ตรงกับความเห็นที่แท้จริงของท่าน

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากร ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารบุคลากร หมายถึง การพัฒนาครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน

การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การหมุนเวียนงาน การมอบหมายงานพิเศษ และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การใช้ระบบพี่เลี้ยง หมายถึง การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษาช่วยเหลือครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การชี้แนะ การสอนงาน หมายถึง การที่ผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การหมุนเวียนงาน หมายถึง การโยกย้ายงานหรือตำแหน่งของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ให้เรียนรู้งานใหม่ที่ไม่เคยปฏิบัติ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การมอบหมายงานพิเศษ หมายถึง การมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม รับผิดชอบ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่ เข้ารับการพัฒนาได้ ประกอบด้วย การอบรม การสัมมนา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การอบรมและสัมมนา หมายถึง วิธีการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จาก

วิทยาการ มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การศึกษาดูงาน หมายถึง การพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่ เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริง เพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูใน โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเอง สนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการ พัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการ นิเทศการศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ ความช่วยเหลือ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีหรือรูปแบบในการดำเนินชีวิตสำหรับบุคคลที่อยู่ใน โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามคำสอนของศาสนาอิสลามที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอานและอัซซุนนะห์ ซึ่งประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) 2) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) 3) มีมารยาทที่ดีและงดงาม 4) ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ 5) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง 6) สามารถ ประกอบอาชีพการงานที่ดี 7) สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง 9) รู้คุณค่าและเก่งบริหาร เวลา และ 10) รักษาระเบียบวินัย

มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) หมายถึง การศรัทธาต่อพระเจ้าของคนเดียว (อัลลอฮ์) ศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์ (รอซูล) ศรัทธาต่อบรรดาเทวทูตของพระองค์ (มะลาอิกัต) ศรัทธาต่อ คำกัร อัลกุรอาน ศรัทธาต่อวันปรโลก (อาคีรัต) และศรัทธาต่อการกำหนดสภาวะการณ์ของพระองค์ (ตักฎีร์) โดยออก ห่างจากการตั้งภาคี และไม่กราบไหว้บูชาสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์

ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะห์) ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เช่น การละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการบริจาคทาน (ซากาต) และสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (สุนนะห์) เช่น การขอพร (ดุอาอ) การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน และอื่น ๆ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์และทำตามแบบอย่างที่ถูกตั้งจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.) รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งหมด เช่น การแต่งกาย อาหารการกิน และอื่น ๆ

มีมารยาทที่ดีและงดงาม หมายถึง มีความนอบน้อมถ่อมตน ใจกว้าง ให้อภัยผู้อื่น อดทนไม่โกรธง่าย เมตตาผู้น้อยให้เกียรติผู้ใหญ่ ยุติธรรมและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัตย์จริง รักษาสัญญา ไม่โกหก ไม่พูดจาว่าร้ายและนินทาผู้อื่น มีระเบียบวินัย ตามแบบอย่างการปฏิบัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)

ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ หมายถึง มีความพยายาม ตั้งใจ จริงจัง แน่วแน่ ในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ลึกซึ้งและเข้าใจเป็นอย่างดีในศาสตร์ความรู้ของศาสนาอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพของตนเอง

มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง หมายถึง มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดของร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า และที่พักอาศัยเป็นอย่างดี หมั่นเอาใจใส่ ดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างดี พักผ่อนให้เพียงพอและห่างไกลจากอาหารการกินที่ไม่ดีทั้งหลาย รวมถึงปฏิบัติตามศาสนบัญญัติในเรื่องของการรักษาสุขภาพและรักษาความสะอาดต่าง ๆ

สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี หมายถึง มีอาชีพการงานที่ดี มั่นคง สุจริต และมีความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพการงานของตนเองเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ในสาขาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ พยายามหาโอกาสต่อยอดในอาชีพการงานอยู่เสมอ

สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ลำบากมากกว่าตนเอง และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีแก่ผู้อื่น ด้วยความบริสุทธิ์ใจและสุดความสามารถ ร่วมมือกับผู้อื่นในการช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสุดความสามารถ

เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง หมายถึง การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ด้วยการระงับ ละทิ้ง และออกห่างจากการทำความชั่วและสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์ความคิดในจิตใจ

รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา หมายถึง ตระหนักอยู่เสมอว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบศาสนกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา

รักษาระเบียบวินัย หมายถึง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของร่างกาย เสื้อผ้า ที่พักอาศัย และสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาในภาระหน้าที่ต่าง ๆ เป็นอย่างดี เตรียมพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและจัดลำดับความสำคัญที่ดี

โรงเรียนเครือข่ายอัลสาลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัลสาลาม หรือ Assalam Smart School Association : ASSA ภายใต้การนำโดยสถาบันอัลสาลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จังหวัดปัตตานี

กรุณาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 5 มีนาคม 2564 จักขอบคุณเป็นอย่างสูง

หากมีข้อสงสัย กรุณาสอบถามที่ นายมุฮัมมัด อัสซอมาดี

โทร. 085-6283872 Email: assomadee.m@gmail.com

Line ID : [assomadee](https://line.me/tv/p/assomadee)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
(ฉบับสำหรับคณะผู้บริหารและครู)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อรายการคำถามที่จะใช้ในแบบสอบถามต่อไปนี้ พร้อมแสดงความคิดเห็นของท่านต่อข้อคำถามว่าเนื้อหา ใจความ และการใช้ภาษา สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนดไว้หรือไม่

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

+1 หมายถึง ถ้าท่านแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องและสามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์

0 หมายถึง ถ้าท่านไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องและสามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์

-1 หมายถึง ถ้าท่านแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องและไม่สามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม					
1.	เพศ 1) ☐ ชาย 2) ☐ หญิง			-1	
2.	อายุ 1) ☐ ต่ำกว่า 30 ปี 2) ☐ 30 - 35 ปี 3) ☐ 35 - 39 ปี 4) ☐ 40 - 44 ปี 5) ☐ 45 - 49 ปี 6) ☐ 50 - 59 ปี 7) ☐ มากกว่า 60 ปี	+1	0	-1	
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด 1) ☐ ปริญญาตรี 2) ☐ ปริญญาโท 3) ☐ ปริญญาเอก 4) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	+1	0	-1	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
4.	ตำแหน่ง 1) ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ / ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3) ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากร / ครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร 4) ☐ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	0	-1	
5.	ประสบการณ์การทำงาน 1) ☐ ต่ำกว่า 1 ปี 2) ☐ 1 - 5 ปี 3) ☐ 6 - 10 ปี 4) ☐ 11 - 15 ปี 5) ☐ 16 - 20 ปี 6) ☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	+1	0	-1	
ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
1. ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่าน คุณครูมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังต่อไปนี้ในระดับใด					
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
10.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน					

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน หมายถึง การ พัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การหมุนเวียนงาน การมอบหมายงานพิเศษ และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
1.1 โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแลให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
10.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
1.2 โรงเรียนจัดให้มีการชี้แนะ การสอนงาน โดยผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน เน้นแนวทาง วางแผน ฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูเกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
20.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1.3 โรงเรียนมีการหมุนเวียนงาน โดยจัดให้มีการโยกย้ายงานหรือตำแหน่งของครู ให้เรียนรู้งานใหม่ที่ไม่เคยปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิม ที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
21.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
22.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
23.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
24.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
25.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
26.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
27.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
28.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
29.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
30.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
1.4 โรงเรียนมอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครู รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ใน ระดับใด					
31.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
32.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
33.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
34.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
35.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
36.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
37.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
38.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
39.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
40.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
1.5 โรงเรียนมีชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของครู โดยใช้ กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
41.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
42.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
43.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
44.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
45.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
46.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
47.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
48.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
49.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
50.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง การ พัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่ เข้ารับการพัฒนาได้ ประกอบด้วย การอบรม การสัมมนา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
2.1 โรงเรียนจัดอบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ทัศนคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
51.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
52.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
53.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
54.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
55.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
56.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
57.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
58.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
59.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
60.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2.2 โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมอง					

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
โลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการ พัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
61.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
62.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
63.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
64.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
65.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
66.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
67.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
68.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
69.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
70.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2.3 โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการ เรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ ตนเองถนัดจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
71.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
72.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
73.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
74.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
75.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
76.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
77.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
78.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
79.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
80.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศ การศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาดำเนินการตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
1.1 โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
10.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
1.2 โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม			-1	
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
20.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
1.3 โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
21.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
22.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
23.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
24.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
25.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
26.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
27.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
28.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
29.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
30.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
2.1 คุณครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
31.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
32.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
33.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
34.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
35.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
36.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
37.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
38.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
39.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
40.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2.2 คุณครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
41.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
42.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
43.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
44.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
45.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
46.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
47.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
48.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
49.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
50.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2.3 คุณครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
51.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
52.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
53.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
54.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
55.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
56.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
57.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
58.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
59.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
60.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
3. การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
3.1 คุณครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					
61.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
62.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
63.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
64.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
65.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
66.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
67.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
68.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
69.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
70.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
3.2 คุณครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด					

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
71.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
72.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
73.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
74.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
75.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
76.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
77.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
78.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
79.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
80.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
4. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
4.1 โรงเรียน วางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
81.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
82.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
83.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
84.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
85.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
86.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
87.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
88.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
89.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
90.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
4.2 โรงเรียน ดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
91.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
92.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
93.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
94.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
95.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
96.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
97.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
98.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
99.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
100.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
1.	แนวทางการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ครูมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร				
2.	แนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนานักเรียน ให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร				
3.	แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร				
4.	แนวทางการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร				
5.	แนวทางการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการ จัดการเรียนสอนให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ ดี ควรเป็นอย่างไร				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของแบบสอบถามฉบับสำหรับคณะผู้บริหารและครู

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาของแบบสอบถาม
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
(ฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย)

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อรายการคำถามที่จะใช้ในแบบสอบถามต่อไปนี้ พร้อมแสดงความคิดเห็นของท่านต่อข้อคำถามว่าเนื้อหา ใจความ และการใช้ภาษา สอดคล้องกับนิยามของตัวแปรที่กำหนดไว้หรือไม่

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง

+1 หมายถึง ถ้าท่านแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นสอดคล้องและสามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์

0 หมายถึง ถ้าท่านไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องและสามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์

-1 หมายถึง ถ้าท่านแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องและไม่สามารถวัดได้ตามนิยามศัพท์

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม					
1.	เพศ 1) ☐ ชาย 2) ☐ หญิง	+1	0	-1	
2.	อายุ 1) ☐ ต่ำกว่า 16 ปี 2) ☐ 16 ปี 3) ☐ 17 ปี 4) ☐ 18 ปี 5) ☐ มากกว่า 18 ปี			-1	
3.	ระดับชั้นการศึกษา 1) ☐ มัธยมศึกษา ปีที่ 4 2) ☐ มัธยมศึกษา ปีที่ 5 3) ☐ มัธยมศึกษา ปีที่ 6 4) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	+1	0	-1	
4.	ตำแหน่ง 1) ☐ ประธานนักเรียน 2) ☐ รองประธานนักเรียน 3) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	+1	0	-1	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
1. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					
1.1 คุณครู จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด					
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
10.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
1.2 คุณครูมี การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (เช่น การท่องจำคัมภีร์อัลกุรอาน ฮาลากอฮฺ บรรยายธรรม) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด					
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
20.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2. การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี					

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิ			ข้อเสนอแนะ
		+1	0	-1	
2.1 คุณครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลของนักเรียน ในเรื่องคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
21.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
22.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
23.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
24.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
25.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	0	-1	
26.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
27.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
28.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
29.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
30.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	
2.2 คุณครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ในเรื่องคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด					
31.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	0	-1	
32.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	0	-1	
33.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	0	-1	
34.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	0	-1	
35.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง			-1	
36.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	0	-1	
37.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	0	-1	
38.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	0	-1	
39.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	0	-1	
40.	รักษาระเบียบวินัย	+1	0	-1	

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี				
3.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอน				
1.	การจัดการเรียนการสอน ควรเป็นอย่างไร			
2.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรเป็นอย่างไร			
3.2 แนวทางการวัดและประเมินผล				
3.	วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ควรเป็นอย่างไร			
3.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของแบบสอบถามฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ลงชื่อ.....

(.....)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ผู้ตรวจสอบ

วันที่.....

ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ของเครื่องมือวิจัย

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
(ฉบับสำหรับคณะผู้บริหารและครู)							
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
6.	เพศ 1) ☐ ชาย 2) ☐ หญิง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
7.	อายุ 1) ☐ ต่ำกว่า 30 ปี 2) ☐ 30 - 35 ปี 3) ☐ 35 - 39 ปี 4) ☐ 40 - 44 ปี 5) ☐ 45 - 49 ปี 6) ☐ 50 - 59 ปี 7) ☐ มากกว่า 60 ปี	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	(1) ช่วงอายุมีความละเอียดและถี่ไป ควรแบ่งเป็นช่วงละ 10 ปี
8.	ระดับการศึกษาสูงสุด 1) ☐ ปริญญาตรี 2) ☐ ปริญญาโท 3) ☐ ปริญญาเอก 4) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	(1) ควรตัดข้อ "4.อื่นๆ" ออก (2) ควรระบุต่ำกว่าปริญญาตรีเนื่องจากบุคลากรหลายคนในโรงเรียนเครือข่ายจบชานาวิเท่านั้นหรือต่ำกว่าปริญญาตรี
9.	ตำแหน่ง 1) ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการโรงเรียน 2) ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ 3) ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร 4) ☐ ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	(1) ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ควรระบุเพิ่มเติมประเภทของครูครุศาสตร์หรือครูสามัญ

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
10.	ประสบการณ์การทำงาน 1) ☐ ต่ำกว่า 1 ปี 2) ☐ 1 - 5 ปี 3) ☐ 6 - 10 ปี 4) ☐ 11 - 15 ปี 5) ☐ 16 - 20 ปี 6) ☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
1. ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่าน คุณครูมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						(1) ตัดคำว่า“คุณ” หน้าคำว่า“ครู”ออก	
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
20.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน							
1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การหมุนเวียนงาน การมอบหมายงานพิเศษ และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
1.1 โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
81.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
82.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
83.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
84.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
85.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
86.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
87.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
88.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
89.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
90.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
1.2 โรงเรียนจัดให้มีการ <u>ชี้แนะ การสอนงาน</u> โดยผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูเกิดการพัฒนามาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							
91.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	(1) เน้นทักษะการปฏิบัติงานมากกว่าการพัฒนาคุณลักษณะของคน
92.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
93.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
94.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
95.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
96.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
97.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
98.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
99.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
100.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
1.3 โรงเรียนมีการ <u>หมุนเวียนงาน</u> โดยจัดให้มีการโยกย้ายงานหรือตำแหน่งของครู ให้เรียนรู้งานใหม่ที่ไม่เคยปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							
101.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
102.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
103.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
104.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
105.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
106.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
107.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
108.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
109.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
110.	รักษาระเบียบวินัย	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
1.4 โรงเรียน มอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							(1) เน้นทักษะการปฏิบัติงานมากกว่าการพัฒนาคุณลักษณะของคน
111.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
112.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
113.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
114.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
115.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
116.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
117.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
118.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
119.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
120.	รักษาระเบียบวินัย	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
1.5 โรงเรียนมี ชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของครู โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							
121.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
122.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
123.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
124.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
125.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
126.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
127.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
128.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
129.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
130.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง การ พัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่ เข้ารับการพัฒนาได้ ประกอบด้วย การอบรม การสัมมนา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
2.1 โรงเรียนจัดอบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							
131.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
132.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
133.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
134.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
135.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
136.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
137.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
138.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
139.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
140.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2.2 โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริงเพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการ พัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							
141.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
142.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
143.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
144.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
145.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
146.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
147.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
148.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
149.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
150.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2.3 โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							
151.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
152.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
153.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
154.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
155.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
156.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
157.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
158.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
159.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
160.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
1.1 โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
101.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
102.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
103.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
104.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
105.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
106.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
107.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
108.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
109.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
110.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
1.2 โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะ มุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							
111.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
112.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
113.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
114.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
115.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
116.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
117.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
118.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
119.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
120.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
1.3 โรงเรียนประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							
121.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
122.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
123.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
124.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
125.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
126.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
127.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
128.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
129.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
130.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
2.1 คุณครูจัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ”หน้าคำว่า“ครู”ออก
131.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
132.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
133.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
134.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
135.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
136.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
137.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
138.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
139.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
140.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2.2 คุณครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ”หน้าคำว่า“ครู”ออก
141.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	(2) การบูรณาการในที่นี้หมายถึงการบูรณาการอะไร หากเป็นการบูรณาการรายวิชา จะเกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีได้อย่างไร
142.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
143.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
144.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
145.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
146.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
147.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
148.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
149.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
150.	รักษาระเบียบวินัย	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
2.3 คุณครู จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังต่อไปนี้ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ” หน้าคำว่า“ครู”ออก
151.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
152.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
153.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
154.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
155.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
156.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
157.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
158.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
159.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
160.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
3. การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
3.1 คุณครู พัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้ นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ” หน้าคำว่า“ครู”ออก
161.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
162.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
163.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
164.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
165.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
166.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
167.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
168.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
169.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
170.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
3.2 คุณครู วัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ” หน้าคำว่า“ครู”ออก

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
171.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
172.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
173.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
174.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
175.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
176.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
177.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
178.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
179.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
180.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
4. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
4.1 โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีตั้งต่อนี้ไว้ในระดับใด							
181.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
182.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
183.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
184.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
185.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
186.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
187.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
188.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
189.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
190.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
4.2 โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีตั้งต่อนี้ไว้ในระดับใด							
191.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
192.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
193.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
194.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
195.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
196.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
197.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
198.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
199.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
200.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
6.	แนวทางการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ครูมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	(1) ตอนที่ 5 ควรถามว่าโรงเรียนควรมีแนวทางการพัฒนาบุคลากรอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ครูมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โรงเรียนควรมีแนวทาง.... อย่างไร เพื่อพัฒนาให้ครูมี....
7.	แนวทางการพัฒนาหลักสูตร เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
8.	แนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
9.	แนวทางการวัดและประเมินผล เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
10.	แนวทางการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนสอนให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
(ฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย)							
ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
1.	เพศ 1) ☐ ชาย 2) ☐ หญิง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2.	อายุ 1) ☐ ต่ำกว่า 16 ปี 2) ☐ 16 ปี 3) ☐ 17 ปี 4) ☐ 18 ปี 5) ☐ มากกว่า 18 ปี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
3.	ระดับชั้นการศึกษา 1) ☐ มัธยมศึกษา ปีที่ 4 2) ☐ มัธยมศึกษา ปีที่ 5 3) ☐ มัธยมศึกษา ปีที่ 6 4) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ).....	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
4.	ตำแหน่ง 1) ☐ ประธานนักเรียน 2) ☐ รองประธานนักเรียน 3) ☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	(1) ควรระบุว่า “ตำแหน่งนักเรียน” (2) ควรเพิ่มตัวเลือก “สภานักเรียน” ด้วย
ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผลของโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
1. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
1.1 คุณครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า “คุณ” หน้าคำว่า “ครู” ออก
41.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	(2) การบูรณาการในที่นี้หมายถึงการบูรณาการอะไร หากเป็นการบูรณาการรายวิชา จะเกิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีได้อย่างไร

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
42.	ปฏิบัติตามศานกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
43.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
44.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
45.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
46.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
47.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
48.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
49.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
50.	รักษาระเบียบวินัย	0	+1	+1	0.66	ใช้ได้	
1.2 คุณครูมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (เช่น การท่องจำคัมภีร์อัลกุรอาน ฮาลากอฮฺ บรรยายธรรม) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ” หน้าคำว่า“ครู”ออก
51.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
52.	ปฏิบัติตามศานกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
53.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
54.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
55.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
56.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
57.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
58.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
59.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
60.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2. การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
2.1 คุณครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผลของนักเรียนในเรื่องคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ” หน้าคำว่า“ครู”ออก
61.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
62.	ปฏิบัติตามศานกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
63.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	

ข้อ	คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่			ค่า IOC	แปลผล	ข้อเสนอแนะ
		1	2	3			
64.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
65.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
66.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
67.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
68.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
69.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
70.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
2.2 คุณครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ในเรื่องคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด							(1) ตัดคำว่า“คุณ” หน้าคำว่า“ครู”ออก
71.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
72.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตาม แบบอย่าง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
73.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
74.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
75.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
76.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
77.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
78.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
79.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
80.	รักษาระเบียบวินัย	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวัดและ ประเมินผล ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี							
3.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอน							
4.	การจัดการเรียนการสอน ควรเป็น อย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
5.	การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควร เป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
3.2 แนวทางการวัดและประเมินผล							
6.	วิธีการที่หลากหลายในการวัดและ ประเมินผล ควรเป็นอย่างไร	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้	
3.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม							

ภาคผนวก ค

แบบประเมินและผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง)
แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม
ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำอธิบาย

1. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดำเนินการโดยพิจารณาจากลำดับความต้องการจำเป็นที่สูงที่สุดสองอันดับแรกของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ ในประเด็นหลักและรายด้านย่อย และจัดตามลำดับความต้องการจำเป็นสองอันดับแรกในด้านคุณลักษณะมุสลิมที่ดี แล้วนำมาร่างเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยผู้วิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1) กำหนดแนวทางหลักจากลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ และคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2) กำหนดแนวทางย่อยจากองค์ประกอบย่อยในแต่ละด้านของการบริหารโรงเรียน คือ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารวิชาการ และเรียงลำดับค่าความต้องการจำเป็นสองอันดับแรกจากมากไปหาน้อย

3) กำหนดวิธีการดำเนินการจากข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะที่ได้รับจากแบบสอบถาม และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการยึดหลักวงจรบริหาร PIE MODEL (Planning Implementation, Evaluation) ในการออกแบบวิธีการดำเนินการของแนวทาง

3. แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้นี้ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้นี้ (ร่าง) แนวทางหลัก

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้นี้ (ร่าง) แนวทางย่อย พร้อมวิธีดำเนินการ

4. ขอให้ส่งกลับมาภายใน **วัน ศุกร์ ที่ 18 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2564**

5. วิธีการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสม” และ “ความเป็นไปได้” ทั้งสองช่อง ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยมีเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในระดับมาก
- 3 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง (ร่าง) แนวทางมีความเหมาะสม / ความเป็นไปได้ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบประเมิน

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การพัฒนาบุคลากร												
1	แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย	✓		3	2	1	✓	4	3	2	1	

จากตัวอย่างหมายถึง

ท่านมีความคิดเห็นว่า (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ในประเด็นการพัฒนาบุคลากร แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด

ผู้วิจัยจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบประเมินให้ครบถ้วน ตรงตามความเป็นจริง และขอความกรุณาส่งแบบประเมินคืนผู้วิจัยเมื่อท่านตอบเสร็จสิ้นแล้ว หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี ขอขอบคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

นายมุฮัมมัด อ็ชชอมาดี

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางหลัก

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสม” และ “ความเป็นไปได้” ทั้งสองช่อง ให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การพัฒนาบุคลากร												
1	แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2	แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการมอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบที่เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และมีระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การบริหารวิชาการ												
1	แนวทางหลักที่ 1 พัฒนารูปแบบในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2	แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ตอนที่ 2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางย่อย พร้อมวิธีดำเนินการ

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความเหมาะสม” และ “ความเป็นไปได้” ทั้งสองช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การพัฒนาบุคลากร												
1	แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย											
1.1	แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮู ค่าย กีฬาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร วางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และจัดกิจกรรมฮาลากอฮู ค่าย กีฬาม อบรมและสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่า และเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมิน พฤติกรรมการปฏิบัติงานของบุคลากร ผ่านการ สังเกต และผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมาย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.2	แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมีระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการ เรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆ ที่เครือข่ายอัสสาลามจัดขึ้น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผน การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของ สถานที่ที่จะไปดูงาน วันเวลา งบประมาณ และ อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอก สถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่ง อาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสสาลามด้วยกันก็ ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำแบบอย่างที่ดีจาก การศึกษาดูงาน มาพัฒนาการปฏิบัติงานของ ตนเองต่อไป	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินผล การศึกษาดูงาน นอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมา ประยุกต์ใช้ในการทำงาน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.2	<p>แนวทางย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน ด้วยการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การให้คำแนะนำ และการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	<p>2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และระยะเวลา ในการใช้ระบบพี่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ</p>		4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	<p>2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนกำหนดให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา มีพี่เลี้ยงในการช่วยหาคำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลาหนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	<p>2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) บุคลากรพี่เลี้ยง ประเมินพัฒนาการและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและคุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การบริหารวิชาการ												
1	แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาวិธีการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความหลากหลาย เพื่อพัฒนา นักเรียนให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมีสติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของ ตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี											
1.1	แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการ ที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่านการมีส่วน ร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่หลากหลาย และทำ อย่างต่อเนื่อง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ร่วมกัน ประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนดแนวทางและวิธีการในการวัดและ ประเมินผล ให้มีความหลากหลายและสามารถ ประเมินเพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน วัดและประเมินนักเรียนตาม แนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือและวิธีการที่ หลากหลาย ตามสภาพจริงของนักเรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียน เพื่อส่งเสริม ให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจสอบ และประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้ วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการและ ตามสภาพที่เป็นจริงหรือไม่	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
1.2	<p>แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาริธีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่สมเหตุสมผลและยุติธรรม</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	<p>1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกันประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความเป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	<p>1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือที่สามารถประเมินตามสภาพจริงของนักเรียน มีความสมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	<p>1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอหรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริง สมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2	<p>แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการบูรณาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง</p>											

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.1	แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถเอาชนะอารมณ์ของใฝ่ตัวเอง ผ่านการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในการจัดการเรียนการสอน สื่อการสอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริงของนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรของทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในทุกๆรายวิชา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.2	<p>แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรมฮาลากอฮู การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และสนองความต้องการของนักเรียน</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	<p>2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียนร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้เสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็นประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนองความต้องการของนักเรียน</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	<p>2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผนร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และหลากหลาย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮูและกิจกรรมอื่นๆ</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	<p>2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกันประเมินผล การจัดกิจกรรมและกระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรมนั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่</p>	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน
เครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ	
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)						
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1		
การพัฒนาบุคลากร													
การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน													
1	แนวทางหลักที่ 1 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการให้บุคลากรเรียนรู้ด้วยตนเอง และการศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ และมีระเบียบวินัย	5									3	2	- ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีกลุ่มศึกษา (ฮาลากอฮฺ) เฉพาะของตัวเอง
1.1	แนวทางย่อยที่ 1.1 สนับสนุนการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัย ผ่านกิจกรรมฮาลากอฮฺ ค่าย กิยาม การอบรมและสัมมนา และการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	5									3	2	
วิธีดำเนินการ													
	1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร วางแผนในการพัฒนาบุคลากร ด้วยการสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยตนเองของบุคลากร ทั้งในส่วนของ เวลา สถานที่ งบประมาณ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ เพื่อให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเต็มประสิทธิภาพ	4	1								3	2	- “ผู้บริหาร วางแผน...” ไม่ควรเว้นวรรค และในข้ออื่นๆด้วย
	1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดสรรเวลา งบประมาณ สถานที่ แหล่งเรียนรู้ และอื่นๆ ให้บุคลากรสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเต็มที่ และ	4	1								3	2	

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	จัดกิจกรรม ฮาลากอฮู ค่าย กิยาม อบรม และสัมมนา ให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อ เสริมสร้างให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหาร เวลา และมีระเบียบวินัยมากยิ่งขึ้น											
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมิน พฤติกรรมการทำงานของบุคลากร ผ่าน การสังเกต และผลของการปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมาย	5					4	1				- อาจเพิ่มการ ใช้แบบสอบ ถามประเมิน ตนเอง การ สัมภาษณ์
1.2	แนวทางย่อยที่ 1.2 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน ด้วย การศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรมี ระเบียบวินัย และใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำ เลิศ ผ่านการเรียนรู้นอกสถานที่ และการเข้า ร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่เครือข่าย อัสสาลามจัด ขึ้น	5					3	2				
วิธีดำเนินการ												
	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผน การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้งในเรื่องของ สถานที่ที่จะไปดูงาน วันเวลา งบประมาณ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	5					4	1				- เพิ่มคำว่า "ศึกษาดูงาน"
	1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนจัดโครงการศึกษาดูงานนอก สถานที่สำหรับบุคลากร เช่น ไปศึกษาดูงาน โรงเรียนต้นแบบที่มีการบริหารจัดการที่ดี ซึ่ง อาจเป็นโรงเรียนในเครือข่ายอัสสาลาม ด้วยกันก็ได้ เพื่อให้บุคลากรสามารถนำ แบบอย่างที่ดีจากการศึกษาดูงาน มา พัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองต่อไป	5					5					

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกัน ประเมินผลการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ทั้ง ในเรื่องของความพึงพอใจ ความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับ และการนำมา ประยุกต์ใช้ในการทำงาน	5					3	1	1			- ควรระบุ รูปแบบ และวิธีการประ เมินผลให้ชัดเจน ด้วย
การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน												
2	แนวทางหลักที่ 2 ส่งเสริมการพัฒนา บุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการ มอบหมายงานพิเศษ และการใช้ระบบที่ เลี้ยง เพื่อพัฒนาบุคลากรให้รู้คุณค่าและ เก่งบริหารเวลา สามารถเอาชนะอารมณ์ ใฝ่ต่ำของตนเอง และมีระเบียบวินัย	5					3	2				- สามารถเอาชนะ อารมณ์ใฝ่ต่ำ น่าจะระบุ คุณลักษณะเด่นที่ ประสบ อาทิ ชี้ แจง ไอ้อวด เยอหยิ่ง
2.1	แนวทางย่อยที่ 2.1 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการ มอบหมายงานพิเศษ เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และสามารถ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ผ่านการ ปฏิบัติจริง ประสบการณ์จริง โดยมีการ กำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนใน การพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบ แทนของผู้บริหาร	5					3	2				
วิธีดำเนินการ												
	2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผน กำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงาน ในการมอบหมายงานพิเศษให้ บุคลากร เพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานและ ประสบการณ์ของบุคลากรที่ได้รับมอบหมาย งานพิเศษให้ดียิ่งขึ้น	4	1				3	2				

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร มอบหมายงานพิเศษให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนา โดยกำหนดรูปแบบ ขอบข่ายงาน ระยะเวลา และภาระงานที่ชัดเจน	4	1				4	1				
	2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร ประเมินบุคลากรที่ได้รับมอบหมายงานพิเศษ ผ่านผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย และการสังเกตการปฏิบัติงานอื่นๆ ว่ามีการพัฒนาหรือไม่	4	1				3	2				- ควรเพิ่มรูปแบบ การประเมินที่หลากหลาย เช่น การสอบถามและการสัมภาษณ์เพื่อร่วมงาน
2.2	แนวทางย่อยที่ 2.2 สนับสนุนการพัฒนา บุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน ด้วยการใช้ระบบพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากรรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และมีระเบียบวินัยผ่านการเป็นแบบอย่างที่ดี การให้คำแนะนำและการสอนงานที่ดีของพี่เลี้ยงหรือผู้บังคับบัญชา โดยมีการกำหนดนโยบายและกฎระเบียบที่ชัดเจนในการพัฒนาบุคลากร และการให้รางวัลตอบแทนของผู้บริหาร	5					3	2				
วิธีดำเนินการ												
	2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันวางแผนกำหนดรูปแบบ พี่เลี้ยง และระยะเวลา ในการใช้ระบบพี่เลี้ยงกับบุคลากรที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ	5					2	3				

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
2.2.2	การปฏิบัติตามแผน (Implementation) โรงเรียนกำหนดให้บุคลากร ที่ต้องการพัฒนา มีพี่เลี้ยงในการช่วยให้ คำแนะนำและสอนงานเป็นช่วงระยะเวลา หนึ่ง เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ต้องการ ให้กับบุคลากรที่จะพัฒนา	5					1	4				
2.2.3	การประเมินผล (Evaluation) บุคลากรพี่เลี้ยง ประเมินพัฒนาการ และผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ได้รับ การพัฒนา ว่าเป็นไปตามความคาดหวังและ คุณลักษณะที่ต้องการหรือไม่	4	1					5				- เพิ่มรูปแบบ หรือการ ประเมิน จาก เพื่อนร่วมงาน จากนักเรียนใน กรณีการสอน

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน
เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ด้านการบริหารวิชาการ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
การวัดและประเมินผล												
1	แนวทางหลักที่ 1 พัฒนาวิธีการในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ ให้มีความ หลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้รู้ คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ใฝ่เรียนรู้และมี สติปัญญาล้ำเลิศ สามารถเอาชนะ อารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถ ประกอบอาชีพการงานที่ดี	3	2					2	3			
1.1	แนวทางย่อยที่ 1.1 พัฒนาวิธีการที่ หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหาร เวลา ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ ผ่าน การมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เครื่องมือที่ หลากหลาย และทำอย่างต่อเนื่อง	5						4	1			
วิธีดำเนินการ												
	1.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครอง ร่วมกันประชุมระดมความคิด เพื่อกำหนด แนวทางและวิธีการในการวัดและ ประเมินผล ให้มีความหลากหลายและ สามารถประเมิน เพื่อพัฒนานักเรียนได้จริง	5						3	2			- ควรจะให้ นักเรียนมีส่วน ร่วมด้วย ในรูป ของตัวแทนก็ได้ จะได้เห็นความคิด ของนักเรียน
	1.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน วัดและประเมินนักเรียน ตามแนวทางที่ได้วางแผน ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่หลากหลาย ตามสภาพจริง ของนักเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ของนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน มีคุณลักษณะที่ต้องการ	4	1					3	2			

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของ เครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอ หรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ ตามที่ต้องการและตามสภาพที่เป็นจริง หรือไม่	5					3	2				
1.2	แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาวิธีการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อ ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ ของใฝ่ต่ำของตนเอง และสามารถประกอบ อาชีพการงานที่ดี ผ่านการประเมินการ ปฏิบัติจริง เกณฑ์การประเมินที่ สมเหตุสมผลและยุติธรรม	4	1				3	2				
วิธีดำเนินการ												
	1.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและครูผู้สอน ร่วมกัน ประชุมระดมความคิดเพื่อกำหนดแนวทาง ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของ นักเรียน โดยให้สามารถประเมินตามความ เป็นจริง สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้น การประเมินภาคปฏิบัติ เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนมีคุณลักษณะที่ต้องการ	4	1				4	1				
	1.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน วัดและประเมินผลการ เรียนรู้ของนักเรียนตามแนวทางที่ได้ วางแผน ด้วยเครื่องมือที่สามารถประเมิน ตามสภาพจริงของนักเรียน มีความ สมเหตุสมผล ยุติธรรม และเน้นการ ประเมินภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี	5					3	2				- เพิ่มคำว่า “ด้วยเครื่องมือ และวิธีการที่ หลากหลาย สามารถประเมิน ตามสภาพจริง”

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	1.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและครูผู้สอน เป็นผู้ ตรวจสอบและประเมินความเหมาะสมของ เครื่องมือ วิธีการ และตัวชี้วัด ว่าเพียงพอ หรือสามารถใช้วัดและประเมินนักเรียนได้ ตามที่ต้องการตามสภาพที่เป็นจริง สมเหตุสมผลและยุติธรรมหรือไม่ และ ตรวจสอบผลจากการวัดและประเมินว่า เป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่	4	1				3	2				
การจัดการเรียนการสอน												
2	แนวทางหลักที่ 2 พัฒนาการจัดการเรียน การสอน โดยเน้นการบูรณาการและ กิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้นักเรียน รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา สามารถ เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	4	1				1	3	1			- ควรให้ชัดเจน บูรณาการอะไร บูรณาการคำสอน อิสลามหรือ ความรู้ร่วมสมัยใช่ หรือไม่
2.1	แนวทางย่อยที่ 2.1 เน้นการจัดการเรียน การสอนแบบบูรณาการ เพื่อส่งเสริมให้ นักเรียนรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และ สามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำเอง ผ่าน การสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนา อิสลามในการจัดการเรียนการสอน สื่อการ สอนที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติจริง ของนักเรียน	4	1				3	2				- การบูรณาการคำ สอนศาสนา (สำหรับรายวิชา ทั่วไป การบูรณา การความรู้ร่วม สมัยสำหรับอิสลาม ศึกษา ดังนั้นเพิ่มคำ ว่า “ ผ่านการ สอดแทรกหลักคำ สอนศาสนาหรือ ความรู้ร่วมสมัย ...”จะได้เท่าทัน โลกทันเหตุการณ์ พาตัวรอด

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
วิธีดำเนินการ												
	2.1.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหารและบุคลากรของทุกกลุ่มสาระวิชาทั้งรายวิชาศาสนาและรายวิชาสามัญ ร่วมกันประชุมวางแผนและออกแบบแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยให้มีการสอดแทรกหลักคำสอนของศาสนาอิสลามในทุกๆรายวิชา และตอบสนองความต้องการของนักเรียน มีการใช้สื่อที่เหมาะสม และเน้นการปฏิบัติจริงของนักเรียน	5					3	2				- เน้นการบูรณาการร่วมสมัยในรายวิชาอิสลามศึกษา - ตัดคำว่า “ของ” หลังบุคลากรออก
	2.1.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วย เพื่อให้มีวิธีการในการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ และให้ครูเป็นผู้แนะนำและแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	4	1				5					
	2.1.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหารและบุคลากร ร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน และประเมินพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่	5					4	1				- ให้เพิ่มคำว่า “โดยใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินในรูปแบบที่หลากหลาย”
2.2	แนวทางย่อยที่ 2.2 เน้นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง และรู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา ผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย มีการสอดแทรก	5					3	2				

ข้อ	(ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหาร โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี	ระดับผลการประเมิน										ข้อเสนอแนะ
		ความเหมาะสม (ความถี่)					ความเป็นไปได้ (ความถี่)					
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	
	หลักคำสอนของศาสนาอิสลามในกิจกรรม ฮาลากอฮฺ การลดเวลาเรียนให้น้อยลง และ สนองความต้องการของนักเรียน											
วิธีดำเนินการ												
	2.2.1 การวางแผน (Planning) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน ร่วมกับประชุมวางแผนกำหนดรูปแบบ เป้าหมาย ระยะเวลา และงบประมาณของ กิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้ เสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดี เป็น ประโยชน์ สามารถปฏิบัติได้จริง และสนอง ความต้องการของนักเรียน	4	1				4	1				
	2.2.2 การปฏิบัติตามแผน (Implementation) ผู้บริหาร บุคลากร และนักเรียน จัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรตามที่ได้วางแผน ร่วมกัน โดยเน้นการเสริมสร้างคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี การปฏิบัติจริง และหลากหลาย ผ่านกิจกรรม ฮาลากอฮฺและกิจกรรมอื่นๆ	5					3	2				- เพิ่มคำว่า “มี ความ” หน้าคำว่า หลากหลาย
	2.2.3 การประเมินผล (Evaluation) ผู้บริหาร บุคลากร นักเรียน และ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ร่วมกัน ประเมินผลการจัดกิจกรรมและ กระบวนการในการดำเนินงานของกิจกรรม นั้นๆ รวมถึงประเมินพฤติกรรมของ นักเรียนว่าเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่	4	1				3	2				

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

1. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (ฉบับสำหรับคณะผู้บริหารและครู)
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (ฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

(ฉบับสำหรับคณะผู้บริหาร และครู)

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี และเพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะ มุสลิมที่ดี

ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครูโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอัส สลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสลาม ตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม จึงไม่มี ผลกระทบใดๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

4. ขอให้ส่งกลับมาภายใน วัน จันทร์ ที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านเป็นอย่างสูง

นายมุฮัมมัด อ็ชชอมาดี

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายศัพท์

ใช้ประกอบการตอบแบบสอบถามเพื่อให้ท่านมีความเข้าใจคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในแบบสอบถามได้ตรงกันกับผู้วิจัยและผู้ตอบท่านอื่น ช่วยให้ท่านตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน ตรงกับความเห็นที่แท้จริงของท่าน

การบริหารโรงเรียน หมายถึง การบริหารวิชาการและการบริหารบุคลากร ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารบุคลากร หมายถึง การพัฒนาครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน

การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการทำงาน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การหมุนเวียนงาน การมอบหมายงานพิเศษ และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การใช้ระบบพี่เลี้ยง หมายถึง การจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษาช่วยเหลือครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การชี้แนะ การสอนงาน หมายถึง การที่ผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การมอบหมายงานพิเศษ หมายถึง การมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม รับผิดชอบ เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ หมายถึง การรวมกลุ่มของครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

วิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ หมายถึง วิธีการพัฒนาครูแบบเฉพาะที่ใช้อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอฮ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการทำงาน หมายถึง การพัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่ เข้ารับการพัฒนาได้ ประกอบด้วย การอบรม การสัมมนา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การอบรมและสัมมนา หมายถึง วิธีการพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จาก

วิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะคติ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การศึกษาดูงาน หมายถึง การพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่ เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริง เพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้เกิดการพัฒนาครูใน โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การเรียนรู้ด้วยตนเอง หมายถึง การเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเอง สนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการ พัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดประสบการณ์ เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการ นิเทศการศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตาม แนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบ บูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิด คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ ความช่วยเหลือ ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีหรือรูปแบบในการดำเนินชีวิตสำหรับบุคคลที่อยู่ใน โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามคำสอนของศาสนาอิสลามที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอานและอัซซุนนะห์ ซึ่งประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) 2) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) 3) มีมารยาทที่ดีและงดงาม 4) ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ 5) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง 6) สามารถ ประกอบอาชีพการงานที่ดี 7) สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง 9) รู้คุณค่าและเก่งบริหาร เวลา และ 10) รักษาระเบียบวินัย

มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากีดะห์) หมายถึง การศรัทธาต่อพระเจ้าองค์เดียว (อัลลอฮ) ศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์ (รอซูล) ศรัทธาต่อบรรดาเทวทูตของพระองค์ (มะลาอิกัต) ศรัทธาต่อ คำภีร์อัลกุรอาน ศรัทธาต่อวันปรโลก (อาคีรัต) และศรัทธาต่อการกำหนดสภาพการณ์ของพระองค์ (ตักฎีร์) โดยออก ห่างจากการตั้งภาคี และไม่กราบไหว้บูชาสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์

ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อืบาตะห์) หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจ (อืบาตะห์) ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เช่น การละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการบริจาคทาน (ซากาต) และสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (สุนนะห์) เช่น การขอพร (ดุอาอ) การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน และอื่น ๆ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์และทำตามแบบอย่างที่ถูกตั้งจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.) รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลาม ทั้งหมด เช่น การแต่งกาย อาหารการกิน และอื่น ๆ

มีมารยาทที่ดีและงดงาม หมายถึง มีความนอบน้อมถ่อมตน ใจกว้าง ให้อภัยผู้อื่น อดทนไม่โกรธง่าย เมตตาผู้น้อยให้เกียรติผู้ใหญ่ ยุติธรรมและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัตย์จริง รักษาสัญญา ไม่โกหก ไม่พูดจาว่าร้ายและนินทาผู้อื่น มีระเบียบวินัย ตามแบบอย่างการปฏิบัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)

ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ หมายถึง มีความพยายาม ตั้งใจ จริงจัง แน่วแน่ ในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ลึกซึ้งและเข้าใจเป็นอย่างดีในศาสตร์ความรู้ของศาสนาอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพของตนเอง

มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง หมายถึง มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดของร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า และที่พักอาศัยเป็นอย่างดี หมั่นเอาใจใส่ ดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างดี พักผ่อนให้เพียงพอและห่างไกลจากอาหารการกินที่ไม่ดีทั้งหลาย รวมถึงปฏิบัติตามศาสนบัญญัติในเรื่องของการรักษาสุขภาพและรักษาความสะอาดต่าง ๆ

สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี หมายถึง มีอาชีพการงานที่ดี มั่นคง สุจริต และมีความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพการงานของตนเองเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ในสาขาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ พยายามหาโอกาสต่อยอดในอาชีพการงานอยู่เสมอ

สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่ลำบากมากกว่าตนเอง และเป็นที่ปรึกษาที่ดีแก่ผู้อื่น ด้วยความบริสุทธิ์ใจและสุดความสามารถ ร่วมมือกับผู้อื่นในการช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสุดความสามารถ

เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง หมายถึง การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ด้วยการระงับ ละทิ้ง และออกห่างจากการทำความชั่วและสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์ความคิดในจิตใจ

รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา หมายถึง ตระหนักอยู่เสมอว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบศาสนกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา

รักษาระเบียบวินัย หมายถึง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อยของร่างกาย เสื้อผ้า ที่พักอาศัย และสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาในภาระหน้าที่ต่าง ๆ เป็นอย่างดี เตรียมพร้อมก่อนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและจัดลำดับความสำคัญที่ดี

โรงเรียนเครือข่ายอิสลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอิสลาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

(ฉบับสำหรับคณะผู้บริหาร และครู)

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง ที่ตรงกับสภาพปัจจุบันตามความเป็นจริงของท่านและ
กรุณาระบุข้อมูลให้ครบถ้วน

1. เพศ	1) ☐ ชาย	2) ☐ หญิง
2. อายุ	1) ☐ ต่ำกว่า 30 ปี	2) ☐ 30 - 39 ปี
	3) ☐ 40 - 49 ปี	4) ☐ 50 - 59 ปี
	5) ☐ 60 ปีขึ้นไป	
3.ระดับการศึกษาสูงสุด	1) ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี	2) ☐ ปริญญาตรี
	3) ☐ ปริญญาโท	4) ☐ ปริญญาเอก
4. ตำแหน่ง	1) ☐ ผู้อำนวยการโรงเรียน / รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียน	
	2) ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ / ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ	
	3) ☐ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากร / ครูหัวหน้าฝ่ายบุคลากร	
	4) ☐ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสามัญ	
	5) ☐ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาศาสนา	
5. ประสบการณ์การทำงาน	1) ☐ ต่ำกว่า 1 ปี	2) ☐ 1 - 5 ปี
	3) ☐ 6 - 10 ปี	4) ☐ 11 - 15 ปี
	5) ☐ 16 - 20 ปี	6) ☐ มากกว่า 20 ปีขึ้นไป

คำอธิบายการตอบแบบสอบถาม

ในตอนทที่ 2 – 4 ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของระดับคะแนนซึ่งตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านต่อการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับ**มากที่สุด (81-100%)**
- 4 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับ**มาก (61-80%)**
- 3 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับ**ปานกลาง (41-60%)**
- 2 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับ**น้อย (21-40%)**
- 1 หมายถึง มีระดับตามข้อรายการนั้นในระดับ**น้อยที่สุด (<20%)**

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	คำถาม	ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครู				
		5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่าน ครุมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	✓	4	3	2	1
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	✓	3	2	1

จากตัวอย่างหมายถึง

ข้อ 1. ข้อคำถามที่ว่าท่านคิดว่าโรงเรียนของท่าน ครุมี**คุณลักษณะมุสลิมที่ดี** ในเรื่องมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ ท่านมีความคิดเห็นว่า ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ 2. ข้อคำถามที่ว่าท่านคิดว่าโรงเรียนของท่าน ครุมี**คุณลักษณะมุสลิมที่ดี** ในเรื่องปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง ท่านมีความคิดเห็นว่า ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของระดับคะแนนซึ่งตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านต่อระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครูโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	ระดับคุณลักษณะมุสลิมที่ดีของครู				
		5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าโรงเรียนของท่าน ครูมี คุณลักษณะมุสลิมที่ดี ดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด						
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1
10.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครูโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของระดับคะแนนซึ่งตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านต่อวิธีการพัฒนาครูในปัจจุบันและวิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครูโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	วิธีการพัฒนาครูในปัจจุบัน					วิธีการที่ควรใช้ในการพัฒนาครู				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<p>การพัฒนาบุคลากร หมายถึง กระบวนการส่งเสริมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติของครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี ประกอบด้วย การพัฒนาบุคลากรในระหว่างปฏิบัติงาน และการพัฒนาบุคลากรนอกเวลาปฏิบัติงาน</p>											
<p>1. การพัฒนาบุคลากรในระหว่างการปฏิบัติงาน หมายถึง การ พัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ได้รับมอบหมาย ให้บุคลากรประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติ ประกอบด้วย การใช้ระบบพี่เลี้ยง การชี้แนะหรือการสอนงาน การหมุนเวียนงาน การมอบหมายงานพิเศษ และชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอัสสาหลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี</p>											
<p>1.1 โรงเรียนใช้ระบบพี่เลี้ยง โดยการจัดให้ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานดูแล ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือครูที่เข้ามาใหม่ให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด</p>											
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
<p>1.2 โรงเรียนจัดให้มีการชี้แนะ การสอนงาน โดยผู้นำหรือเพื่อนร่วมงานที่มีประสบการณ์ มีความรู้ ความชำนาญ ทำหน้าที่สอนงาน แนะนำแนวทาง วางแผนฝึกอบรม สร้างความเชื่อมั่นและกำลังใจให้ครูเกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด</p>											

ข้อ	คำถาม	วิธีการพัฒนาครู ในปัจจุบัน					วิธีการที่ควรใช้ ในการพัฒนาครู				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3 โรงเรียน มอบหมายงานพิเศษ โดยจัดให้มีการมอบงานที่ไม่ใช่งานประจำ ให้ครูรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด											
21.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
22.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
23.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
24.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
25.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
26.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
27.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
28.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
29.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
30.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.4 โรงเรียนมี ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของครู โดยใช้กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติ การทบทวนผลการปฏิบัติงาน การถอดบทเรียน และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด											
31.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
32.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
33.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
35.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
36.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
37.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	คำถาม	วิธีการพัฒนาครู ในปัจจุบัน					วิธีการที่ควรใช้ ในการพัฒนาครู				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
38.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
39.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
40.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.5 โรงเรียนมีวิธีการพัฒนาแบบเฉพาะ ที่ใช้ในการพัฒนาครู เช่น กลุ่มศึกษาหรือฮาลากอส เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด											
41.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
42.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
43.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
44.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
45.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
46.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
47.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
48.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
49.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
50.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การพัฒนาบุคลากรนอกเวลาการปฏิบัติงาน หมายถึง การ พัฒนาบุคลากรด้วยวิธีการที่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ดำเนินการอยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติงานในขณะที่ เข้ารับการพัฒนาได้ ประกอบด้วย การอบรม การสัมมนา และการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาครูในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
2.1 โรงเรียนจัดอบรมและสัมมนา โดยจัดให้มีการพัฒนาครู โดยการให้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ ผ่านการประชุมเชิงอภิปราย ที่มีการรับฟังแนวคิดและประสบการณ์จากวิทยากร มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น ประสบการณ์ ทักษะ และหาข้อสรุปหรือแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ในระดับใด											
51.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
52.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
53.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
54.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
55.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
56.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
57.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
58.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
59.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
60.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	คำถาม	วิธีการพัฒนาครู ในปัจจุบัน					วิธีการที่ควรใช้ ในการพัฒนาครู				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2 โรงเรียนจัดให้มีการศึกษาดูงาน โดยการพัฒนาผ่านการสังเกตเหตุการณ์ การกระทำของบุคคล ในสถานที่เฉพาะแห่งใดแห่งหนึ่งเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้ในช่วงเวลาสั้นๆ ให้พบเห็นสภาพแวดล้อมจริงจากสถานที่จริง เพื่อเป็นการเปิดมุมมองโลกทัศน์ ส่งเสริมการเรียนรู้ และเพิ่มพูนประสบการณ์โดยตรง เพื่อให้ครูเกิดการพัฒนา ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ที่อยู่ในระดับใด											
61.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
62.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
63.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
64.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
65.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
66.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
67.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
68.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
69.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
70.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3 โรงเรียนจัดให้มีการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้ศึกษาสามารถตั้งประเด็นการเรียนรู้ตามที่ตนเองสนใจ ตามความต้องการของตน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่ตนเองถนัด จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาของครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ที่อยู่ในระดับใด											
71.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
72.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
73.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
74.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
75.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
76.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
77.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
78.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
79.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
80.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ตอนที่ 4 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของระดับคะแนนซึ่งตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านต่อสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารวิชาการโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
การบริหารวิชาการ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานและจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ผู้เรียน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และการนิเทศการศึกษา ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร ตามเป้าหมายการจัดการศึกษาตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
1.1 โรงเรียนวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด											
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2 โรงเรียนกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานการเรียนรู้หรือตัวชี้วัดของหลักสูตร เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้ อยู่ในระดับใด											
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.3 โรงเรียน ประเมินผลการใช้หลักสูตร เน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
21.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
22.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
23.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
24.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
25.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
26.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
27.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
28.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
29.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
30.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
2.1 ครู จัดทำแผนการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
31.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
32.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
33.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
35.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
36.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
37.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
38.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
39.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
40.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2 ครู จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
41.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
42.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
43.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
44.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
45.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
46.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
47.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
48.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
49.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
50.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.3 ครูจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
51.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
52.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
53.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
54.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
55.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
56.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
57.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
58.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
59.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
60.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
3.1 ครูพัฒนาวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
61.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
62.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
63.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
64.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
65.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
66.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
67.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
68.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
69.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
70.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.2 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
71.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
72.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
73.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
74.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
75.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
76.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
77.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
78.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
79.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
80.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. การนิเทศการศึกษา หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
4.1 โรงเรียนวางแผนการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
81.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
82.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
83.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
84.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
85.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
86.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
87.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
88.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
89.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
90.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.2 โรงเรียนดำเนินการนิเทศ (กำกับ ติดตาม แนะนำ ให้ความช่วยเหลือ) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
91.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
92.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
93.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
94.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
95.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
96.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
97.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
98.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
99.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
100.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิด
คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

1. โรงเรียนควรมีแนวทางการพัฒนาบุคลากรอย่างไร เพื่อพัฒนาให้ครูมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

.....

.....

2. โรงเรียนควรมีแนวทางการพัฒนาหลักสูตรอย่างไร เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

.....

.....

3. โรงเรียนควรมีแนวทางการจัดการเรียนการสอนอย่างไร เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

.....

.....

4. โรงเรียนควรมีแนวทางการวัดและประเมินผลอย่างไร เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

.....

.....

5. โรงเรียนควรมีแนวทางการนิเทศการศึกษาอย่างไร เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนสอนให้นักเรียนมี
คุณลักษณะมุสลิมที่ดี

.....

.....

*****ขอขอบคุณสำหรับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างสูง*****

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

(ฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย)

คำอธิบาย

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี 2. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน เครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

2. แบบสอบถามฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนและการวัด และประเมินผลของโรงเรียนเครือข่ายอัสสาลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวัดและ ประเมินผลของคุณครู ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3. ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัยในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบต่อใดๆ ต่อนักเรียน

4. ขอให้ส่งกลับภายใน วัน จันทร์ ที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2564

ขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

นายมุฮัมมัด อัชชอมาดี

นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำอธิบายศัพท์

ใช้ประกอบการตอบแบบสอบถามเพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจคำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในแบบสอบถามได้ตรงกันกับผู้วิจัยและผู้ตอบท่านอื่น ช่วยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามได้อย่างชัดเจน ตรงกับความเห็นที่แท้จริงของนักเรียน

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คุณลักษณะมุสลิมที่ดี หมายถึง คุณลักษณะที่พึงมีหรือรูปแบบในการดำเนินชีวิตสำหรับบุคคลที่อยู่ในโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามคำสอนของศาสนาอิสลามที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอานและอัซซุนนะห์ ซึ่งประกอบด้วย 10 คุณลักษณะ ได้แก่ 1) มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากิเดห์) 2) ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) 3) มีมารยาทที่ดีและงดงาม 4) ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ 5) มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง 6) สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี 7) สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น 8) เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง 9) รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา และ 10) รักษาระเบียบวินัย

มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ (อากิเดห์) หมายถึง การศรัทธาต่อพระเจ้าองค์เดียว (อัลลอฮ) ศรัทธาต่อศาสนทูตของพระองค์ (รอซูล) ศรัทธาต่อบรรดาเทวทูตของพระองค์ (มะลาอิกัต) ศรัทธาต่อคำภีร์อัลกุรอาน ศรัทธาต่อวันปรโลก (อาคีรัต) และศรัทธาต่อการกำหนดสภาพการณ์ของพระองค์ (ตักฎีร์) โดยออกห่างจากการตั้งภาคี และไม่กราบไหว้บูชาสิ่งอื่นใดนอกจากพระองค์

ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง (อิบาดะห์) หมายถึง การปฏิบัติศาสนกิจ (อิบาดะห์) ทั้งที่เป็นสิ่งจำเป็นต้องปฏิบัติ (วาญิบ) เช่น การละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์ และการบริจาคทาน (ซาคาต) และสิ่งที่ส่งเสริมให้ปฏิบัติ (ซุนนะห์) เช่น การขอพร (ดุอาอ) การอ่านคำภีร์อัลกุรอาน และอื่น ๆ ด้วยเจตนาที่บริสุทธิ์และทำตามแบบอย่างที่ต้องจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.) รวมถึงวิถีในการดำเนินชีวิตตามหลักการของศาสนาอิสลามทั้งหมด เช่น การแต่งกาย อาหารการกิน และอื่น ๆ

มีมารยาทที่ดีและงดงาม หมายถึง มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ใจกว้าง ให้อภัยผู้อื่น อดทนไม่โกรธง่าย เมตตาผู้น้อยให้เกียรติผู้ใหญ่ ยุติธรรมและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และมีบุคลิกภาพที่ดี มีความสัตย์จริง รักษาสัญญา ไม่โกหก ไม่พูดจาวาร้ายและนินทาผู้อื่น มีระเบียบวินัย ตามแบบอย่างการปฏิบัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด (ซล.)

ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ หมายถึง มีความพยายาม ตั้งใจ จริงจัง แน่วแน่ ในการแสวงหาความรู้ และเป็นผู้ที่สามารถอ่านออกเขียนได้เป็นอย่างดี มีความรู้ที่ลึกซึ้งและเข้าใจเป็นอย่างดีในศาสตร์ความรู้ของศาสนาอิสลามและศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะศาสตร์ในสาขาวิชาหรือสาขาอาชีพของตนเอง

มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง หมายถึง มีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ รักษาความสะอาดของร่างกาย อาหาร เสื้อผ้า และที่พักอาศัยเป็นอย่างดี หมั่นเอาใจใส่ ดูแล ป้องกัน และรักษาสุขภาพเป็นอย่างดี พักผ่อนให้เพียงพอและห่างไกลจากอาหารการกินที่ไม่ดีทั้งหลาย รวมถึงปฏิบัติตามศาสนบัญญัติในเรื่องของการรักษาสุขภาพและรักษาความสะอาดต่าง ๆ

สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี หมายถึง มีอาชีพการงานที่ดี มั่นคง สุจริต และมี
ความสามารถ ทักษะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญในอาชีพการงานของตนเองเป็นอย่างดี มีการพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ
ในสาขาอาชีพของตนเองอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ พยายามหาโอกาสต่อยอดในอาชีพการงานอยู่เสมอ

สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น หมายถึง มีความกระตือรือร้นในการให้ความช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะผู้ที่
ลำบากมากกว่าตนเอง และเป็นທີ່ปรึกษาที่ดีแก่ผู้อื่น ด้วยความบริสุทธิ์ใจและสุดความสามารถ ร่วมมือกับผู้อื่นในการ
ช่วยเหลือและสร้างประโยชน์ให้กับสังคมอย่างสุดความสามารถ

เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง หมายถึง การเอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง ด้วยการระงับ ละ
ทิ้ง และออกห่างจากการทำความชั่วและสิ่งไม่ดีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแสดงออกทางร่างกายและอารมณ์ความคิดในจิตใจ

รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา หมายถึง ตระหนักอยู่เสมอว่าเวลานั้นมีค่า เวลาคือชีวิต เวลาคือสิ่งที่
ไม่สามารถหวนกลับคืนมาได้ และสามารถบริหารเวลาได้เป็นอย่างดี มีความตรงต่อเวลาและมีการวางแผนการใช้เวลาใน
การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี รักษาเวลาในการประกอบศาสนกิจต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบเวลาที่กำหนด ใช้เวลา
เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและออกห่างจากกิจกรรมที่ทำให้ไม่เกิดประโยชน์และทำให้เสียเวลา

รักษาระเบียบวินัย หมายถึง ให้ความสำคัญกับการรักษาความสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย
ของร่างกาย เสื้อผ้า ที่พกอาศัย และสถานที่ต่าง ๆ มีการจัดสรรเวลาในภาระหน้าที่ต่าง ๆ เป็นอย่างดี เตรียมพร้อมก่อน
ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อยู่เสมอ มีการวางแผนการใช้ชีวิตและจัดลำดับความสำคัญที่ดี

โรงเรียนเครือข่ายอัลสาลาม หมายถึง โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้
คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกับสมาคมเครือข่ายโรงเรียนคุณภาพอัลสาลาม หรือ
Assalam Smart School Association : ASSA ภายใต้การนำโดยสถาบันอัลสาลาม มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จังหวัด
ปัตตานี

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

กรุณาส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยภายในวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 จักขอบคุณเป็นอย่างสูง

หากมีข้อสงสัย กรุณาสอบถามที่ นายมุฮัมมัด อัชชอมาดีย์

โทร. 085-6283872 Email: assomadee.m@gmail.com

Line ID : [assomadee](https://line.me/tv/p/assomadee)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

(ฉบับสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมปลาย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนให้ครบถ้วน

1. เพศ
- 1) ชาย
- 2) หญิง
2. อายุ
- 1) ต่ำกว่า 16 ปี
- 2) 16 ปี
- 3) 17 ปี
- 4) 18 ปี
- 5) มากกว่า 18 ปี
- 3.ระดับชั้นการศึกษา
- 1) มัธยมศึกษา ปีที่ 4
- 2) มัธยมศึกษา ปีที่ 5
- 3) มัธยมศึกษา ปีที่ 6
- 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. ตำแหน่งนักเรียน
- 1) ประธานนักเรียน
- 2) รองประธานนักเรียน
- 3) สภานักเรียน
- 4) อื่น ๆ (โปรดระบุ)

ตอนที่ 2 สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล
ของโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของระดับคะแนนซึ่งตรงกับระดับความคิดเห็นของ
นักเรียน ต่อสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นในการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล
ของโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน / สภาพที่ควรจะเป็น ตามข้อรายการนั้นในระดับ**มากที่สุด**
- 4 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน / สภาพที่ควรจะเป็น ตามข้อรายการนั้นในระดับ**มาก**
- 3 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน / สภาพที่ควรจะเป็น ตามข้อรายการนั้นในระดับ**ปานกลาง**
- 2 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน / สภาพที่ควรจะเป็น ตามข้อรายการนั้นในระดับ**น้อย**
- 1 หมายถึง มีสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน / สภาพที่ควรจะเป็น ตามข้อรายการนั้นในระดับ**น้อยที่สุด**

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.1 ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด											
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	✓	3	2	1	✓	4	3	2	1
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	✓	2	1	5	✓	3	2	1

จากตัวอย่างหมายถึง

ข้อ 1. ข้อคำถามที่ว่าครูมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียน ในเรื่องมีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์ นักเรียนมีความคิดเห็นว่า สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอยู่ในระดับมาก และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ 2. ข้อคำถามที่ว่าครูมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียน ในเรื่องปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง นักเรียนมีความคิดเห็นว่า สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับมาก

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
1.1 ครูจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการอิสลามศึกษา เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด											
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1.2 ครูมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร (เช่น การท่องจำคัมภีร์อัลกุรอาน ฮาลากอฮฺ บรรยายธรรม) เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะมุสลิมที่ดีให้นักเรียนในเรื่องต่อไปนี้ในระดับใด											
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ข้อ	คำถาม	สภาพที่เป็นอยู่ ในปัจจุบัน					สภาพที่ควรจะเป็น				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. การวัดและประเมินผล หมายถึง การพัฒนาเครื่องมือที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี											
2.1 ครูใช้วิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ของนักเรียน ในเรื่องคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
1.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
8.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
9.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
10.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2.2 ครูวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียน ในเรื่องคุณลักษณะมุสลิมที่ดีดังต่อไปนี้อยู่ในระดับใด											
11.	มีความศรัทธาที่เที่ยงแท้และบริสุทธิ์	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
12.	ปฏิบัติศาสนกิจถูกต้องตามแบบอย่าง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
13.	มีมารยาทที่ดีและงดงาม	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
14.	ใฝ่เรียนรู้และสติปัญญาล้ำเลิศ	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
15.	มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
16.	สามารถประกอบอาชีพการงานที่ดี	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
17.	สร้างประโยชน์แก่ผู้อื่น	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
18.	เอาชนะอารมณ์ใฝ่ต่ำของตนเอง	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
19.	รู้คุณค่าและเก่งบริหารเวลา	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
20.	รักษาระเบียบวินัย	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล
ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

3.1 แนวทางการจัดการเรียนการสอน

1. นักเรียนคิดว่าการจัดการเรียนการสอน ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

2. นักเรียนคิดว่าการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.2 แนวทางการวัดและประเมินผล

1. นักเรียนคิดว่าวิธีการที่หลากหลายในการวัดและประเมินผล ควรเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

*****ขอบคุณนักเรียนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้*****

ภาคผนวก จ

เอกสารขอความร่วมมือในการวิจัย

1. ตัวอย่างหนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและตรวจเครื่องมือในการวิจัย
2. ตัวอย่างหนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี
3. ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างหนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและตรวจเครื่องมือในการวิจัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและวิชาชีพ ฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ โท. 82565 ต่อ 6734

ที่ อว 64.6(2791.04)/1363

วันที่ 7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและตรวจเครื่องมือในการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา แซ่มซ้อย

ด้วย นายภูษิต อัสซอมาดี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการ พัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี” โดยมี อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัติ เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิประเมินกรอบแนวคิดและตรวจเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัย จะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

ตัวอย่างหนังสือขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง)
 แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลามตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ที่ อว 64.6/2959

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
 กรุงเทพมหานคร 10330

8 มิถุนายน 2564

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ซอลีซะห์ หะยีสะมะแอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียน
 เครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

ด้วย นายอุษาคเนย์ อัสซอมาดี นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
 นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการ
 พัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี” โดยมี อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัติน
 เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางการ
 พัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอิสลาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดเป็นผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวเพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป
 และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติกรแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และวิรัชกิจ ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6734

นายอุษาคเนย์ อัสซอมาดี 085 628 3872 Email: assomadee.m@gmail.com

ตัวอย่างหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

ที่ อว 64.6/2294

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน
กรุงเทพมหานคร 10330

7 พฤษภาคม 2564

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ด้วย นายอุทัย อัจฉริยะ นิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชา
นโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา อยู่ระหว่างการดำเนินงานวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการ
พัฒนาการบริหารโรงเรียนเครือข่ายอัสสาตาม ตามแนวคิดคุณลักษณะมุสลิมที่ดี” โดยมี อาจารย์ ดร.เพ็ญวรา ชูประวัติ
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม กับผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการผู้อำนวยการ
โรงเรียน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือครูหัวหน้าฝ่ายวิชาการ รองผู้อำนวยการฝ่ายบุคลากรหรือครูหัวหน้าฝ่าย
บุคลากร ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสามัญ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และตัวแทนสถานักเรียนนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษา ทั้งนี้ นิสิตผู้วิจัยจะได้ประสานงานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตได้ทำการเก็บข้อมูลวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์
ทางวิชาการต่อไป และขอขอบคุณมาในโอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชัย เสวกงาม)

รองคณบดี

ปฏิบัติการแทนคณบดี

กลุ่มภารกิจบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และวิรัชกิจ ฝ่ายวิชาการ

โทร. 0-2218-2565-97 ต่อ 6734

นายอุทัย อัจฉริยะ 085 628 3872 Email: assomadee.m@gmail.com

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายมุฮัมมัด อัสซอมาดีย์
วัน เดือน ปี เกิด	12 กันยายน 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดปัตตานี
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาหลักการศรัทธาและเผยแผร์ มหาวิทยาลัยคูเวต ประเทศคูเวต เมื่อปีการศึกษา 2557 สำเร็จการศึกษาวិทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์สารสนเทศ คณะ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร เมื่อปีการศึกษา 2561
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 223 หมู่ที่ 3 ตำบลตะบึง อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี 94110